

MGA PINAGSAMA NA
MAPAKIKINABANGANG
MABUTI

**MULA SA MGA AKLAT NI SHAYKH
ABDULAZIZ BIN BAZ**

-Kaawaan siya ni Allah-

PANIMULANG SALITA MULA SA KOMITE NG EDUKASYON

Ang papuri ay ukol kay Allah¹, at ang kapayapaan ay mapapasa-kanyang huling Propeta ﷺ.

Ikinagagalak ng Komite ng Edukasyon ng Shaykh Bin Baz Charity Foundation na ilatag sa pagitan ng mga kamay ng tagapag-basa ang naipong aklat na ito na pinangalanang 'Al-Majmu' al-Mufid al-Mumtaz Min Kutubi as-Shaykh Bin Baz' hinggil sa Aqidah, Salah, Zakah, Siyam, Hajj at mga Dhikr. At tunay na ang mga nagsumikap sa paghahanda, pag-ipon at pag-aayos nito ay ang ilan sa mga kapatid. At tunay na ito ay naglalaman ng mga mabubuting-aral para sa babae at lalaking muslim sa relihiyon at mundo niya.

¹ Allah: Ang pansariling pangalan ng Panginoong Diyos sa wikang Arabe. Ito ay isang pangngalang pantangi at hindi pangngalang pambalana, kaya ang mga panandang gagamitin sa pagtukoy sa pangalang Allah ay SI, NI at KAY at **hindi** ANG, NG at SA. Samakatuwid ang tama ay sabihing: SI Allah, NI Allah at KAY Allah. Ito ang paninindigan ng pinakamataas na awtoridad sa wikang Filipino, ang Komisyon sa Wikang Filipino; at ito rin ang paninindigan ng Ministry of Islamic Affairs sa Saudi Arabia.

Hinihiling natin kay Allah na gantimpalaan niya ang bawat taong nagsumikap para mailimbag ang paksaing ito. At hinihiling din natin sa Kanya na palaguin Niya ang gantimpala para sa Shaykh natin na si Abdul Aziz Bin Baz –Kaawaan siya ni Allah- at na ang mga *Fatawa* ng ito ay gawin Niya na kabilang sa mga mapakikinabangang kaalaman nanatili paring nakararating sa kanya sa libingan ang gantimpala nito, at na pagsamahin nawa Niya tayong lahat sa Paraiso Niya kasama ng pinakamamahal na si Muhammad ﷺ

Komite ng Edukasyon

Shaykh Abdul Aziz bin Baz Charity Foundation

PAGPAPALIWANAG HINGGIL SA KAHALAGAHAN NG ISLAMIKONG KAALAMAN

Ang papuri ay ukol kay Allah, ang Panginoon ng mga mundo, at ang pagbati ng Salawat at Salam ay mapapasa-ating Propeta na si Muhammad, ang Tapat at Mapagkakatiwalaan, at sa pamilya at kasamahan niya, at sa sinumang tumahak ng landas niya at nagpagabay sa gabay niya hanggang sa Araw ng Pagtutuos.

Tunay na ang pag-aaral hinggil sa islamikong kaalaman at mga patunay at mga hatol, at pag-aaral hinggil sa mga paham ng Islam ay kabilang sa mga bagay na mahalaga na dapat na pinahahalagahan ng mga may kaalaman, at pagpapaliwanag nito sa mga tao sapagkat nilikha ni Allah ang tao at Jinni para sa pagsamba. At hindi maaaring pag-aralan ang pagsamba na ito maliban sa pamamagitan ng islamikong kaalaman at patunay nito at sa pamamagitan ng kaalaman hinggil sa mga paham na pinanaligan sila sa

paksaing ito; ang mga Imam ng Hadith at ng Islamikong kaalaman.

Sapagkat ang mga paham ay ang mga tagapagmana ng mga propeta, at ang mga propeta ay hindi nagpamana ng Dinar o dirham, ngunit ang ipinamana nila ay ang kaalaman. Kaya kung sinuman ang nagtaglay nito ay tunay na nakapagmana siya ng marami. At ito ay dahilan ng kaligayahan ng lingkod. At kabilang sa mga palatandaan ng kaligtasan at kawagian ay na maintindihan niya ang relihiyon ni Allah at maging paham sa Islam, at may kaalaman sa relihiyon ni Allah ayon sa kung anuman ang naitala sa Marangal na Qur'an at Sunnah ng mapagkakatiwalaang Sugo Niya ﷺ. At tunay na ipinaliwanag ni Allah ang anats at kalagayan ng mga paham, at sila ang angkan ng kaalaman kay Allah at sa shari'ah Niya. At sila ang mga nagpapatupad sa anumang naiparating hinggil kay Allah at sa Propeta Niya. At sila ang mga gabay at ilaw ng kadiliman. At sila yaong mga nagsasabuhay ng Qur'an at sunnah ng Sugo Niya ﷺ. At sila ang tinutukoy ni Allah sa Sinabi Niya: *"Sumaksi si Allah na walang Diyos kundi Siya—at gayon din ang mga*

anghel at ang mga may kaalaman—na Siya ay nagpapanatili sa pagkamakatarungan. Walang Diyos kundi Siya, ang Nakapangyayari, ang Marunong." Surah Aal-imran: 18. at sinabi rin Niya : "... tataasan ni Allah ng mga antas ang mga sumampalataya na kabilang sa inyo at ang mga binigyan ng kaalaman." Surah al-Mujadilah: 11. at sinabi rin Niya: "*at ang may takot lamang kay Allah ay yaong mga maaalam..."*" Surah Fatir: 38. at ayon sa Sugo ni Allah ﷻ: "*Sinuman na ninais ni Allah sa kanya ang mabuti ay ipaiintindi Niya sa kanya ang relihiyon.*" Inulat nina al-Bukhari at Muslim. Kaya ang Hadith na ito ay nagpapatunay sa atin hinggil sa kahalagahan ng pag-iintindi sa relihiyon.

At ang pag-iintindi sa relihiyon ay; ang pag-iintindi sa Aklat ni Allah, at sa Sunnah ng Sugo ni Allah ﷻ, at ito ang kaalaman sa Islam sa aspeto ng pinagmumulan ng Shari'ah at sa aspeto rin ng mga batas ni Allah na ipinag-utos sa atin. At sa aspeto narin ng mga ipinagbawal Niya at kaalaman hinggil sa ini-obliga sa lingkod na karapatan ni Allah at karapatan ng mga lingkod Niya, at sa aspeto ng takot at pagdakila kay Allah sapagkat ang ulo ng kaalaman ay takot kay Allah at pagpapahalaga sa mga ipinagbawal Niya, at pagiging mapagmatyag sa anumang ginagawa

at di-ginagawa. Kaya sinuman ang nawalan ng takot at pamamatyag kay Allah ay walang halaga ang kaalaman niya. At tunay na ang mapakikinabangang kaalaman at pag-iintindi sa relihiyon na siyang tanda ng kaligayahan ay ang kaalaman na may epekto sa nagtataglay nito ang takot kay Allah at papapahalaga sa mga ipinagbawal ni Allah at pagiging mapagmatyag sa Kanya, at nagtutulak ito tungo sa pagpapatupad sa mga inubliga ni Allah at pag-iwan sa mga ipinagbawal Niya at sa pag-iimbata tungo kay Allah, at pagpapaliwanag sa Shari'ah Niya sa mga lingkod. Kaya sinuman ang nabiyayaan ng kaalaman sa relihiyon sa mga aspetong ito ay patunay at tanda ito na ninais ni Allah para sa kanya ang mabuti. At sinuman ang napagkaitan nito at naging kabilang sa mga mangmang, ligaw sa landas, mga tumatalikod sa pag-iintindi sa relihiyon at pag-aaral hinggil sa mga inubliga ni Allah at ipinagbawal Niya ay patunay at tanda ito na hindi ninais ni Allah para sa kanya ang mabuti. At inilarawan ni Allah ang mga Kafir na mga tumanggi sa layunin ng pagkakalikha sa kanila bilang babala sa atin na nararapat sa isang muslim na tunguhin at intindihin ang relihiyon ni Allah,

at na magtanong sa anumang nalilito siya rito, at na mag-aral. Sabi ni Allah: "*Subalit ang mga tumangging sumampalataya ay mga umiiwas sa ibinabala sa kanila.*" Surah al-Ahqaf: 3. at sabi Niya: "... at sino pa ang mas mapang-api kaysa sa isang pinaalalahanan hinggil sa mga tanda ng Panginoon niya subalit tumalikod siya rito at nakalimot sa anumang ginawa ng kamay niya..." Surah al-Kahf: 43

Kaya kabilang sa kalagayan ng isang mananampalataya ay ang paghanap ng kaalaman at pag-intindi sa relihiyon at pag-aaral at pagpapahalaga, pagmuni-muni at pakikinabang sa Qur'an. At pagpapahalaga, pag-iintindi, pagpapatupad at pagsasaulo ng mga iilan sa Sunnah ng Sugo ni Allah ﷻ. Kaya sinuman ang tumalikod sa dalawang pinagmulan ng kaalaman na ito at nagpabaya rito at patunay at tanda iyon na hindi ninais ni Allah para sa kanya ang mabuti, at tanda rin ito ng kasawian at kasiraan. At tanda ng kasiraan ng puso at paglihis nito mula sa gabay. Hinihiling natin kay Allah ang kaligtasan at kapatawaran mula sa mga ikinagagalit Niya.

Kaya dapat sa ating mga muslim na intindihin natin ang relihiyon ni Allah at alamin ang mga obligado sa atin, at pahalagahan ang pagpapahalaga sa Qur'an; basahin, alamain ang kahulugan, pagsasaulo at pakikinabang rito, at pagsasabuhay nito. At na pahalagahan natin ang Sunnah ng Sugo ni Allah ﷺ; pagsasabuhay, pagsaulo at pag-intindi nito. At na pahalagahan natin ang pagtatanong sa anumang nakalilito sapagakat ang tao ay dapat na magtanong sa anumang nalilito siya rito, at na magtanong sa mas maalam sa kanya upang pakinabangan niya, bilang pagtugon sa sinabi ni Allah: *"Kaya tanungin ninyo ang mga may alam kung kayo ay hindi nakaalam."* Surah an-Nahl: 43

At nararapat sa kanya na dumalo sa mga pag-aaral upang makinabang at makaalala kasama ng mga kapatid niya na hinahangad sa kanila ang kaalaman. At upang makasama siya sa kanila sa anumang mayroon sila na mga kaalaman at mayroon siya na kaalaman, kaya makakamtan niya ang napakaraming mabuti at na maintindihan niya ang relihiyon. At upang mapalayo siya sa mga katangian ng mga tumatalikod at pabaya. Sabi ng

Sugo ni Allah ﷻ: "Sinuman na ninais ni Allah sa kanya ang mabuti ay ipaiintindi Niya sa kanya ang relihiyon." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At sa mga nabanggit namin ay malalaman ng isang mananampalataya ang kahigtan ng mga maalam sa Islam, na nabigyan sila ng napakaraming mabuti. At talagang nagwagi sila ng maraming mana na dahilan ng kaligayahan at landas ng gabay, sapagkat ang napakikinabangang kaalaman ay kabilang sa sanhi ng gabay. At sinuman ang napagkaitan ng kaalaman ay napagkaitan ng maraming mabuti. At sinuman ang nabiyayaan ng kaalaman ay tunay na nabiyayaan ng kaligayahan; kapag isinabuhay niya ito at natakot kay Allah rito.

At ang pinuno ng mga paham pagkatapos ng mga propeta ay ang mga Sahabah² ng Sugo ni Allah ﷻ sapagkat sila ang mga ganap na maalam. Sila yaong mga nakuha ang kaalaman mula sa Sugo ﷻ, at naintindihan ang Kapahayagan ng Panginoon nila at Sunnah ng Propeta nila ﷻ. At itinuro nila ang

² Sahabah: mga nakasama ng Sugo ni Allah ﷻ, naniwala sa kanya at namatay na muslim.

kaalamang ito sa mga sumunod sa kanila na mga Tabi'in³. itinuro nila ang Kapahayagan ni Allah; ang paraan ng pagbasa at Tafsir⁴ nito.

At itinuro rin nila ang anumang ipinaliwanag rito ng Propeta ﷺ mula sa salita ni Allah, at itinuro rin nila sa mga sumunod sa kanila ang mga Hadith⁵ ng Sugo ni Allah ﷻ na narinig at nakita nila sa kanya, at ang sinang-ayunan niya sa kanila. Itinuro nila ito sa mga sumunod sa kanila ng buong pagtitiwala at may katapatan. Inilipat nila sa Ummah⁶ sa pamamagitan ng mga mapagkakatiwalaan na Tabi'in hanggang sa makarating ito sa atin sa paraang napangalagan at matibay na hindi matitinag ng kalituhan. Inilipat ito sa mga mapagkakatiwalaan ng mga mapagkakatiwalaan at ng mga

³ Tabi'in: Mga muslim na nakasama ang mga Sahabah ng Sugo ni Allah ﷻ

⁴ Tafsir: Pagpapaliwanag sa kahulugan ng Marangal na Qur'an

⁵ Hadith: Mga salita, ginawa, pagpapasya at pagsang-ayon ng sugo ni Allah ﷻ

⁶ Ummah: Lahat na mga taga-sunod ng Sugo ni Allah

mapagkakatiwalaan mula sa mga mapagkakatiwalaan hanggang sa makarating ito sa kasalukuyang henerasyon na ito at sa panghinaharap.

At yaon ay ang katatagan ng patunay ni Allah sa mga lingkod Niya. Sapagkat ang paglilipat-lipat ng kaalaman sa pamamagitan ng mga mapagkakatiwalaan na ayon sa Sugo ni Allah ﷻ at pagkatapos ay ayon sa mga Sahabah hanggang sa mga sumunod sa kanila ay pagtatayo ng patunay at paglilinaw sa mga tao, at paghihikayat sa mga tao, at pagbabala laban sa mali, at pagmumulat sa mga tao sa layunin ng pagkakalikha sa kanila; ang pagsamba kay Allah at pagsunod sa Kanya.

Sa pamamagitan ng mga iyon ay matutunghayan na karapatan nila sa mga sumunod sa kanila ang; panalangin para sa kanila ng awa, kapatawaran, at pagkalugod ni Allah, at pagpapahalaga sa kaalaman nila at anumang nilikom nila na mapकिनabangang kaalaman. Tunay na sila ay nauna sa dakilang mabuti at sa napakaraming kaalaman. At nauna rin sila pag-intindi sa

Kapahayagan ni Allah at sa Sunnah⁷ ng Sugo ni Allah ﷺ. At ipinarating nila sa atin ang anumang nakarating sa kanila na kaalaman hinggil kay Allah, sa kapahayagan Niya, at sa Sunnah ng Sugo Niya.

At kabilang sa pinakamalaking pakinabang at mabuting ipinarating nila sa atin ay na naisa-ulo nila ang Sunnah ng Propeta natin ﷺ, at ipinarating nila ito sa atin na pinagsumikapan nang tama at napangalagaan. At napapaloob rito ang Tafsir ng Salita ni Allah, at paglilinaw sa detalye nito. At napapaloob rin dito ang paglilinaw sa mga batas na dumating sa pamamagitan ng ikalawang rebelasyon sa Sugo ni Allah ﷺ, ito ang rebelasyon ni Allah sa Kanyang Sugo; ito ay ang Dalisay na Sunnah. Sapagkat ipinagkaloob ni Allah sa kanyang Sugo ang Qur'an at ang katulad nito, katulad ng sinabi niya ﷺ: *"Tunay na ipinagkaloob sa akin ang Qur'an at ang katulad nito."*

⁷ Sunnah: paraan ng Sugo ni Allah ﷺ

Kaya nararapat sa mga may kaalaman na iparating nila ang anumang ipinarating ng Sunnah, at na linawin nila ito sa mga tao, at na gabayan nila sila sa mga kahulugan ng Salita ng Panginoon nila at Sunnah ng Propeta nila ﷺ, sa pamamagitan ng Khutbah⁸ nila, mga payo, mga pag-aaral at pagtitipon para sa kaalaman at anumang tulad nito na mga pagbibigay kaalaman, pagtuturo at paggabay.

Dahil sa layuning iyon ay naglakbay ang mga maalam sa mga dako, at nakipag-ugnayan sila sa ibang maalam sa lahat na sulok para sa kaalaman at pakinabang. Kaya sa panahon ng mga Sahabah ay naglakbay ang ilang Sahabah mula sa Madinah patungo sa Ehipto at Sham⁹, sa Iraq at Yemen at sa iba pa para sa pakinabang at pagparating ng kaalaman. Kaya matutunghayan na ang mga Sahabah ay naglalakbay sa bayan patungo sa

⁸ Khutbah: Sermon na ginagawa ng Imam sa araw ng Biyernes atbp.

⁹ Sham: Mga lugar o bansa na kinabibilangan ngayon ng Syria, Palestine at Lebanon

ibang bayan upang alamin ang Sunnah ng sugo ni Allah ﷻ na hindi nila natunghayan at hindi naisa-ulo, kaya naglalakbay sila sa isang Sahabi upang marinig ito para makamit niya ang pakinabang, at iparating ito sa ibang kapatid niya na mga Tabi'in.

At pagkatapos ay dumating ang mga maalam na Tabi'in pagkaraan nila. Na ang ginawa nila ay naglakbay rin at lumisan para sa kaalaman, at natuto sila sa relihiyon ni Allah, at naintindihan nila sa pamamagitan ng mga sahabah ang anumang nakalilito sa kanila, at isinabuhay nila ito. At pagkatapos ay ipinarating nila iyon sa mga kasunod nila na mga Atba' at-Tabi'in¹⁰, at ganun rin na ang mga Atba' at-Tabi'in ay ipinarating ito sa mga sumunod sa kanila. At pagkatapos ay umakda sila ng mga dakilang aklat sa Hadith, Tafsir, Linguaheng arabe at iba pang kaalaman hinggil sa Shari'ah upang maturuan nila ang mga tao at magabayan sa tamang landas, at itinuro nila sa kanila ang mga saligan ng shari'ah na sa pamamagitan nito ay malalaman ang kapahayagan ni Allah, at ang mga kahulugan nito, at sa pamamagitan nito ay

¹⁰ Atba' at-Tabi'in: Mga sumunod sa mga Tabi'in

mapangangalagaan ang Sunnah at ang kahulugan nito.

At sa pamamagitan niyon ay makakamtan ang pagsasabuhay sa kapahayagan ni Allah at Sunnah ng Sugo Niya ﷺ nang may kaalaman ayon sa gabay at sa liwanag. Kaya gantimpalaan nawa sila ni Allah at palaguin ang kanilang gantimpala at kabutihan, at nawa'y mapakinabangan natin mga kaalaman nila, at kupkupin Niya nawa tayo laban sa kasamaan ng sarili natin at mga masama sa mga gawa natin.

At kabilang sa mga bagay na may kinalaman rito ay ang pagdalo sa mga pag-aaral sapagkat ito ay kaparaanan ng mga may kaalaman, ayon sa isang Hadith na Sahih "*Kapag napadaan kayo sa hardin ng Paraiso ay manatili kayo rito*" At nasabi: O Sugo ni Allah, ano po ba ang hardin ng Paraiso? Sabi niya: "*mga pagtitipon ng Dhikr¹¹*" at sinabi niya ﷺ: "*Sinuman ang tumahak ng landas para hanapin rito ang kaalaman ay pagagaanin ni Allah para sa kanya*

¹¹ Dhikr: Pag-alala kay Allah sa pamamagitan ng mga panalangin na mula sa Qur'an at Hadith, kabilang na rito ang paghahanap ng kaalaman

ang daan tungo sa Paraiso" At sinabi ni Allah: "...tanungin ninyo ang mga may naunang kaalaman kung kayo ay hindi nakaalam" Surah an-Nahl: 43. Kaya ang mga bagay na ito na may kaugnayan sa pag-iintindi at mga maalam ay napakahalaga. Ang paghanap ng kaalaman sa loob ng mga Masjid, at ang paglalakbay tungo sa ibang bayan na naroon ang mga maalam na malinaw ang katatagan sa kaalaman; ang lahat na ito ay mga paraan upang makamit ang kaalaman, at mga landas na siyang magpaparating sa kanya ang kaalaman, at ang nagtataglay nito at kabilang sa sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ "Sinuman ang tumahak ng landas para hanapin rito ang kaalaman ay pagagaanin ni Allah para sa kanya ang daan tungo sa Paraiso" Kaya kapag nagtanong siya sa mga maalam o kaya'y naglakbay sa bayan nila, o dumalaw sa mga tahanan nila, at sa mga Masjid ay tinahak niya ang landas para maghanap ng kaalaman.

At binanggit ng mga Maalam: Tunay na kabialng sa mga para ng pagsasaulo ng kaalaman ay ang pagsulat nito at pagpapahalaga sa pagsaulo nito gaya ng ginawa ng mga mabubuting nauna sa atin-

kaawaan nawa sila ni Allah- at ng mga sumunod sa kanila. Ang lahat na ito ay mga daan upang makamit ang kaalaman at mga landas na magdadala tungo sa kaalaman. Ang paglalakbay at pangigingibang bayan, paglipat mula sa Masjid tungo sa isang masjid, mula sa isang pagtitipon tungo sa isang pagtitipon, mula sa bahay ng isang maalam patungo sa bahay ng isang maalam upang maghanap ng kaalaman at pag-intindi sa relihiyon; ang lahat na ito ay mga uri at mga daan ng pagkamit ng kaalaman, at ito ay kabilang sa sinabi niya ﷺ: *"Sinuman ang tumahak ng landas para hanapin rito ang kaalaman ay pagagaanin ni Allah para sa kanya ang daan tungo sa Paraiso"*

At si Allah ang gumagabay, at ang kapayapaan ay mapapasa-kay propeta Muhammad, sa mga kasambahay niya at mga Sahabah niya.

ANG TAMANG AQIDAH¹² AT ANG MGA SUMASALUNGAT RITO

Ang papuri ay ukol kay Allah, at ang kapayapaan ay mapapasa-kanyang huling Propeta, sa mga kasambahay niya at mga Sahabah niya.

Sa kadahilanang ang tamang Aqidah ay ang siyang pinagmulan ng relihiyong Islam, at pundasyon ng relihiyon, napagdesisyunan ko na ito ang paksain sa Muhadharah¹³ na ito. At malinaw sa pamamagitan ng mga patunay sa Shari'ah mula sa Qur'an at Sunnah na ang mga Gawain at salita ay magiging tama at katanggap-tanggap kapag nagmula ito sa tamang Aqidah, sapagkat kung hindi ito mula sa tamang Aqidah ay nasira ang mga Gawain at salita,

¹² Aqidah: Mula salitang ugat na Aqada 'tinali'; na ang kahulugan ay paniniwala ng mga muslim. Tinawag na Aqidah ang paniniwala sapagkat ito ay bagay na nakatali o nanatili sa puso at Gawain ng tao na hindi maaaring humiwalay sa kanya.

¹³ Muhadharah: Lecture o mahabang pagbibigay ng payo at kaalaman.

gaya ng sinabi ni Allah: "Ang sinumang tumanggi sa Pananampalataya, nawalan na ng kabuluhan ang gawa niya at siya sa Kabilang-buhay ay kabilang sa mga nalulugi " Surah al-Ma'idah:5 at sinabi Niya: "Talagang isiniwalat na sa iyo at sa mga nauna sa iyo na talagang kung nagtambal ka kay Allah ay talagang mawawalang-kabuluhan ang gawa mo at talagang magiging kabilang ka nga sa mga nalulugi." Surah az-Zumar: 65

At ang mga Ayah¹⁴ na may ganitong kahulugan ay napakarami. At patunay ang Qur'an at Sunnah na ang tamang aqidah ay nabubuod sa: Paniniwala kay Allah, sa mga anghel Niya, mga Kasulatan Niya, mga isinugo Niya, sa Huling Araw, at sa pagtatakda Niya; ang mabuti rito at ang masama. At ang anim na ito ay ang siyang saligan ng tamang Aqidah na ibinaba ang Qur'an dahil rito, at ipinadala ni Allah ang Sugo niya na si Muhammad ﷺ. At sumasangay sa mga sligan na ito ang lahat na ipinag-uutos ang

¹⁴ Ayah: isang buong salaysay o pangungusap sa loob ng isang Surah, o kaya'y talata sa loob ng Surah sa Qur'an.

paniniwala rito hinggil sa mga al-Ghayb¹⁵, at ang lahat na ibinalita ni Allah at ng Sugo ni Allah ﷻ. At ang mga patunay ng anim na saligang ito sa Qur'an at Sunnah ay napakarami, kabilang na rito ang: *"Hindi pagpapakabuti na inyong iharap ang inyong mga mukha sa dakong silangan o kanluran; datapuwat ang kabutihan ay (taglay ng) mga naniniwala kay Allah, sa Huling Araw, sa mga Anghel, sa mga Aklat, at sa mga Propeta;"* Surah al-Baqarah: 177, at sinabi Niya: *"Sumampalataya ang Sugo sa ibinaba sa kanya mula sa Panginoon niya at gayon din ang mga mananampalataya. Bawat isa ay sumampalataya kay Allah, sa mga anghel Niya, sa mga kasulatan Niya, at sa mga sugo Niya. "Hindi kami nagtatangi-tangi sa mga sugo Niya,"* Surah al-Baqarah: 285, at sinabi Niya: *"O mga sumampalataya, sumampalataya kayo kay Allah, sa Sugo Niya, sa Aklat na pinagbababa Niya sa Sugo Niya at sa aklat na ibinaba Niya noong una. Ang sinumang tumangging sumampalataya kay Allah, sa mga anghel Niya, sa mga aklat Niya, sa mga sugo Niya at sa Huling Araw ay talaga ngang naligaw na nang malayong*

¹⁵ Al-Ghayb: mga bagay na nakalingid sa ating paningin o pakiramdam, gaya ng paniniwala sa Paraiso na hindi pa natin nakikita.

pagkaligaw." Surah an-Nisa' 136, at sinabi Niya: "*Hindi mo ba nalalaman na si Allah ay nakaaalam sa anumang nasa langit at lupa. Tunay na iyon ay nasa isang aklat. Tunay na iyon kay Allah ay madali.*" Surah al-Hajj: 70. At ang mga Hadith na Sahih na patunay sa mga saligang ito ay napakarami, kabilang na ang Hadith na inulat ni Muslim ayon kay Umar bin al-Khattab □ na si anghel Jibril ؑ ay nagtanong sa Sugo ni Allah ﷻ tungkol sa Iman¹⁶, kaya sinabi niya ﷻ: "*Ang Iman ay; na maniwala ka kay Allah, sa mga anghel Niya, sa mga kapahayagan Niya, sa mga isinugo Niya, at sa Huling Araw, at na maniwala ka sa pagtatakda; ang mabuti rito at ang masama.*" At sumasangay sa mga saligang ito ang lahat na ipinag-uutos sa muslim na dapat niyang paniwalaan hinggil kay Allah, at sa mga bagay na al-Ghayb.

Kaya kabilang sa paniniwala kay Allah ay ang paniniwala na Siya ang tunay na Diyos; ang karapat-dapat sa pagsamba na hindi gagawin sa iba sa Kanya sapagkat Siya ang tagapaglikha ng mga lingkod, at nagbibigay at bumibiyaya sa kanila, at

¹⁶ Iman: paniniwala

siya ang maalam sa inililihim at inilalantad nila, at Siya ang may kakayanan sa paggantimpala sa mga sumunod at pagpaparusa sa mga sumuway. Dahil sa pagsambang ito ay nilikha ni Allah ang ath-Thaqalayn¹⁷ at inutusan Niya sila rito, gaya ng sinabi Niya: *"Hindi Ko nilikha ang jinn at ang tao kundi upang sambahin nila Ako. Hindi Ako naghahangad mula sa kanila ng anumang panustos at hindi Ako naghahangad na pakainin nila Ako. Tunay na si Allah ay ang Palatustos, ang May matatag na lakas."* Surah adh-Dhariyat: 56-58, at sinabi Niya: *"O mga tao, sambahin ninyo ang Panginoon ninyo na lumikha sa inyo at sa mga kabilang sa nauna sa inyo nang harinawa kayo ay mangilag magkasala, na gumawa para sa inyo ng lupa bilang higaan¹⁸ at ng langit bilang silong at nagbaba mula sa langit ng tubig kaya nagpaluwal Siya sa pamamagitan nito ng mga bunga bilang kaloob na panustos sa inyo. Kaya huwag kayong gumawa para kay Allah ng mga kaagaw samantalang kayo ay nakaaalam."* Surah al-Baqarah:21-22. at tunay na ipinadala ni Allah ang mga sugo at ibinaba Niya ang mga kapahayagan

¹⁷ Ath-Thaqalayn: ang tao at ang jinni.

¹⁸ O latag.

upang ipaliwanag ang katotohanang ito at upang humikayat tungo rito.

At ang pagbabala laban sa anumang sumasalungat rito, gaya ng sinabi ni Allah: *"Talaga ngang nagpadala Kami sa bawat kalipunan ng isang sugo, na nagsasabi: "Sambahin ninyo si Allah at iwaksi ninyo ang nagdidiyus-diyusan."*" Surah an-Nahl: 36, at sinabi Niya: *"Hindi Kami nagsugo noong wala ka pa ng anumang sugo malibang nagsisiwalat Kami sa kanya na walang Diyos kundi Ako kaya sambahin ninyo Ako."* Surah al-Anbiya': 25, at sinabi Niya: *"Ito ay isang Aklat na tahasang pinalinaw ang mga Talata nito, pagkatapos ay sinarisari ang mga ito mula sa panig ng isang Marunong, isang Nakababatid, upang wala kayong sambahin kundi si Allah. Tunay na ako para sa inyo mula sa Kanya ay isang tagapagbabala at isang tagapagbalita ng nakagagalak."* Surah Hud: 1-2. At ang katotohan sa pagsambang ito ay: Ito ay pagtatangi kay Allah sa lahat na mga pagsamba ng mga lingkod gaya ng Dua', takot, paghahangad, Salah, ayuno, Dhabh, Nadhr, at iba pa na kabilang sa mga uri ng pagsamba sa aspeto ng pagpapakumbaba, pagkalugod at takot sa Kanya kabilang na ang kaganapan ng pagmamahal sa Kanya at pagpapakumbaba sa kadakilaan Niya. At

ang karamihan sa Qur'an ay ibinaba na tumatalakay sa dakilang saligan na ito, gaya ng sinabi Niya: *"Tunay na Kami ay nagbaba sa iyo ng Aklat kalakip ng katotohanan, kaya sambahin mo si Allah na nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima. Kaingat, ukol kay Allah ang wagas na pagtalima."* Surah: az-Zumar: 2-3, at sinabi Niya: *"Kaya dumalangin kayo kay Allah na mga nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima, kahit pa man masuklam ang mga tumatangging sumampalataya."* Surah Ghafir: 14, at sinabi Niya: *"At itinakda ng Panginoon mo na wala kayong sasambahin kundi Siya lang..."* Surah al-Isra': 23. at sa Hadith ayon kay Mu'adh bin Jabal ؓ na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: *"Ang karapatan ni Allah sa mga lingkod ay na sambahin nila Siya at huwag nila Siyang itambal sa anuman"*

At kabilang rin sa paniniwala kay Allah ay ang paniniwala sa lahat na inubliga Niya sa mga lingkod at ipinag-utos Niya na limang haligi ng Islam; ang pagsasaksi na walang Diyos kundi si Allah at si Muhammad ay sugo ni Allah, at ang pagtayo ng Salah, pagbigay ng Zakah, pag-aayuno sa Ramadhan, at ang pagsasagawa ng Hajj sa Banal na bahay ni Allah para sa mga may kakayanan.

Kabilang narin ang iba pang mga ipinag-uutos ng Shari'ah. At ang pinaka-mahalaga at pinaka-dakila sa mga haligi na ito ay ang pagsasaksi na walang Diyos kundi si Allah at si Muhammad ay sugo ni Allah sapagkat ang pagsasaksi na walang Diyos kundi si Allah ay humihiling ng kadalisayan ng pagsamba para kay Allah lamang at pagwaksi sa iba sa Kanya. At tunay na ang kahulugan nito ay; walang tunay na sinasamba kundi si Allah lamang. Kaya sinumang sinamba na bukod kay Allah mula sa tao, anghel, jinni o anumang tulad nito ay huwad na sinasamba. At ang tunay na sinasamba ay si Allah lamang, gaya ng sinabi Niya: *"Iyon ay dahil si Allah ay ang Katotohanan, at na ang anumang dinadalanginan nila bukod pa sa Kanya ay ang Kabulaanan,"* Surah al-Hajj: 62. At nauna nang ipaliwanag na nilikha ni Allah ang Thaqaalayn dahil sa saligan na ito at inutusan Niya sila rito, at dahil rito ay ipinadala Niya ang mga sugo at ibinaba Niya ang mga Kapahayagan. Kaya isiping mabuti ang mga yaon at magmuni-muni nang marami upang maging malinaw para sa iyo ang anumang nangyari sa marami sa mga muslim na kawalan ng kaalaman sa dakilang saligan na ito

hanggang sa sumamba na sila sa iba kay Allah, at ibinaling na nila ang karapatan Niya sa iba.

At kabilang sa paniniwala kay Allah ay ang paniniwala na Siya ang tagapaglikha ng nilalang, at namamahala sa kanila, at nagtatakda sa kanila sa pamamagitan ng kaalaman at kakayahan Niya sa anumang ninanais Niya, at Siya ang may-ari ng mundo at Huling Araw, at Panginoon ng lahat na mga nilalang at wala ng iba pang tagapaglikha, panginoon maliban sa Kanya. At ipinadala niya ang mga sugo at ibinaba Niya ang mga Kasulatan para sa kapakanan ng mga tao at pag-iimbita sa kanila tungo sa kaligtasan nila at kapakanan nila dito at sa kabilang buhay. At wala Siyang katambal sa lahat na iyon. Sabi Niya: *"Si Allah ay Tagapaglikha ng bawat bagay, at Siya sa bawat bagay ay Pinananaligan."* Surah az-Zumar: 62, at sinabi Niya: *"Tunay na ang Panginoon ninyo ay si Allah na lumikha sa mga langit at lupa sa loob ng anim na araw. Pagkatapos ay lumuklok Siya sa Trono. Ipinambabalot Niya ang gabi sa maghapon na humahabol naman doon sa gabi nang maliksi. Nilikha Niya ang araw, ang buwan at ang mga bituin, na mga sunud-sunuran sa utos Niya. Pakatandaan, ukol sa Kanya*

ang paglikha at ang pag-uutos. Mapagpala si Allah, ang Panginoon ng mga nilalang." Surah al-A'raf: 54

At kabilang sa paniniwala kay Allah ay: Ang paniniwala sa mga mabuting pangalan Niya at matataas na katangian Niya na matatagpuan sa Qur'an at napagtibay mula sa Sugo Niya na walang Tahrif,¹⁹ at walang Ta'til,²⁰ at walang Takyif²¹ at walang Tamthil²² kaya obligado na walang paghahalintulad sa mga ito kasama na ang paniniwala sa mga napatunayang dakilang kahulugan nito; at ito ang mga katangian ni Allah na kinakailangang itangi Siya sa karapat-dapat sa Kanya nang walang anumang paghahambing sa mga nilikha Niya na mga katangian Niya, gaya ng sinabi Niya: *"Walang katulad sa Kanya na anumang*

¹⁹ Tahrif: pagbaling sa kahulugan nito

²⁰ Ta'til: pagsira sa kahulugan nito

²¹ Takyif: paghahalintulad, o pagtanong ng 'Paano ang katangian ni Allah'?

²² Tamthil: paghahambing sa mga katangian Niya sa katulad ng katangian ng mga nilikha Niya

bagay, at Siya ay ang Nakaririnig, ang Nakakikita." Surah ash-Shura': 11, at sinabi Niya: "Kaya huwag ninyong gawan si Allah ng mga kahalintulad. Tunay na si Allah ay nakaaalam at kayo ay hindi nakaaalam." Surah an-Nahl: 74. at ito ang Aqidah ng Ahlus-Sunnah wal-Jama'ah²³ mula sa mga Sahabah ng sugo ni Allah ﷺ at ang mga mabuting sumunod sa kanila. At ito ang ipinarating ni Imam Abul-Hasan al-Ash'ari –kaawaan nawa siya ni Allah- sa kanyang aklat na 'al-Maqalat' ayon sa mga maalam sa Hadith at kasapi ng Sunnah. At ipinarating din ito ng iba sa kanya na mga maalam at may pananampalataya.

Sinabi ni al-Awza'iy –kaawaan nawa siya ni Allah- : Naitanong kay az-Zuhri at kay Mak'hul ang hinggil sa mga Ayah na tumatalakay sa mga katangian, sabi nila: '*paniwalaan ninyo ito katulad ng pagdating nito*'. At sinabi ni al-Walid bin Muslim –kaawaan nawa siya ni Allah-: Naitanong kay Malik, al-Awza'iy, at al-Layth bin Sa'ad, at Sufyan ath-Thawri –kaawaan nawa

²³ Ahlus-Sunnah wal-Jama'ah: ang mga sumusunod sa Sunnah (paraan ng Sugog ni Allah ﷺ at nananatili sa Jama'ah (grupo ng mga matutuwid)

silang lahat ni Allah- ang tungkol sa mga Hadith na nai-ulat hinggil sa mga katangian. Sabi nila: *'Obligado na walang paghahalintulad sa mga ito'*. At sinabi ni al-Awza'iy: *Kami noon at ang mga Tabi'in ay nagkakaisa na sinasabi namin na 'Si Allah ay nasa trono Niya, at pinaniniwalaan namin ang lahat na dumating sa Sunnah na mga katangian ni Allah'*. At nang tanungin si Rabi'ah bin Abi Abdurrahman; ang tagapagturo ni Malik – kaawaan nawa sila ni Allah- tungkol sa al-Istiwa'²⁴, at sinabi niya: *'Ang Istiwa' ay hindi nakalingid, at ang pagtatanong kung paano ito ay hindi kayang arukin, at mula kay Allah ang kapahayagan at ang malinaw na pagpaparating ay sa Sugo, at ang sa atin ay ang pagpapatotoo.'* At naitanong din kay Imam Malik ang tungkol dito at sinabi niya: *'ang istiwa' ay malinaw, at ang pagtatanong kung paano ito ay hindi tama, at ang paniniwala rito ay Wajib, at ang pagtatanong hinggil rito ay Bid'ah.'* At nai-ulat ang katulad ng ganitong kahulugan ayon kay Ummu Salamah رضي الله عنها . At sinabi ni Imam Abdullah bin Mubarak –kaawaan siya ni Allah-: *'Alam namin na ang Panginoon namin ay nasa ibabaw ng mga langit Niya, sa kanyang*

²⁴ Istawa': pumaibabaw

trono...' at ang mga salita ng mga maalam hinggil rito ay napakarami na hindi na kayang sabihin sa panayam na ito. At kung sinuman ang magnais na balikan ang mga yaon ay balikan niya ang mga aklat na sinulat ng mga maalam patungkol sa bagay na ito, gaya ng: '*As-Sunnah*' na inakda ni Abdullah bin Imam Ahmad, '*At-Tawhid*' na inakda ni Muhammad bin Khuzaymah, '*As-Sunnah*' na inakda ni Abul Qasim al-Lalka-iy at-Tabari, at '*As-Sunnah*' na inakda ni Abu Bakr bin Abil Asim. At ang mga sagot ni Shaykhul Islam Ibnu Taymiyyah sa mga tao sa *Humah*; na ang mga sagot niya ay napakaraming pakinabang na ipinaliwanag niya rito ang *Aqidah* ng *Ahlus Sunnah*. At binanggit din niya rito ang mga sinabi nila, at ang mga patunay ng *Shari'ah* at lohikal na umaayon sa mga sinabi ng mga *Ahlus Sunnah*, at pagpapasinungaling sa mga sinasabi ng mga kalaban nila. Ang sulat niya na pinamagatang '*At-Tadmuriyyah*' na ginawa niyang payak, at ipinaliwanag ang *Aqidah* ng *Ahlus Sunnah* ayon sa mga patunay rito mula sa *Shari'ah* at lohikal, at mga argumento laban sa mga sumasalungat sa katotohanan. At ang lahat na sumasalungat sa *Ahlus Sunnah* sa mga *Aqidah* patungkol sa mga Pangalan

at Katangian ni Allah ay talagang nagkamali, at siguradong sumalungat sa mga patunay na mula sa *Shari'ah* at lohikal.

At ang *Ahlus Sunnah wal Jama'ah* ay pinagtibay nila kay Allah ang anumang pinagtibay Niya sa sarili Niya sa Qur'an, o kaya'y ang pinagtibay sa Kanya ng Sugo Niya na si Muhammad ﷺ sa kanyang Sunnah. Ito ay pagtitibay na walang *Tamthil*, at itinakwil nila sa Kanya ang paghahalintulad sa mga nilikha Niya bilang pag-iwas sa pagsira sa mga katangian Niya kaya nakamit nila ang kaligtasan mula sa pagkakasalungatan, at isinagawa nila ang ayon sa lahat na patunay. At ito ay pamamaraan ni Allah sa mga nanatili sa katotohanan na siyang dahilan kung bakit naipadala ang mga sugo Niya, at nagsumikap at taus-puso para kay Allah sa pananalangin sa Kanya, gaya ng sinabi ni Allah: "*Hindi sila dumarating sa iyo na may dalang isang paghahalintulad malibang dinalhan ka Namin ng katotohanan at ng higit na magaling sa pagpapaliwanag.*" Surah al-Furqan: 33. At sinabi ni al-Hafidh Ibnu Kathir –kaawaan nawa siya ni Allah- sa kanyang pagpapaliwanag sa sinabi ni Allah: "*Tunay na ang Panginoon ninyo ay si Allah na lumikha sa mga langit at lupa sa loob ng anim na araw.*"

Pagkatapos ay lumuklok Siya sa Trono..." Surah al-A'raf: 54, sabi niya: 'Ang mga tao sa ganitong katayuan ay may mga salitang napakarami na hindi naman umaayon, subalit ang tatahakin natin ay ang pamamaraan ng mga Salaf as-Salih na si Malik, al-Awza'iy, ath-Thawri, al-Layth bin Sa'd, ash-Shafi'l, Ahmad, Is'haq bin Rahawayhi at iba pa sa kanila na mga nauna at huling Imam ng mga Muslim, na paniwalaan ito nang walang Takyif, Tashbih²⁵ at Ta'til. Tunay na si Allah ay wala Siyang katulad na anuman mula sa mga nilikha Niya, at wala bagay na katulad Niya at Siya ay Nakaririnig at Nakakakita. Datapwat pinanatili ito katulad ng sinabi ng mga Imam, kabilang sa kanila ay si Na'im bin Hammad al-Khuz'a'iy na nagsabi: Sinuman ang inihalintulad niya si Allah sa nilikha Niya ay nakagawa ng Kufr²⁶, at sinuman ang tumanggi sa paniniwala sa mga itinangi ni Allah sa sarili Niya ay nakagawa rin ng Kufr, at walang paghahalintulad sa anumang itinangi ni Allah at ng Sugo Niya na katangian sa Kanyang sarili.

²⁵ Tashbih: Paghahambing o paghahalintulad

²⁶ Kufr: Kawalan ng pananampalataya

Kaya sinuman ang pinagtibay niya kay Allah ang anumang –katangian ni Allah- nasa mga Ayah at sa mga Hadith na Sahih sa pamamaraang nararapat sa kadakilaan ni Allah, at itinakwil niya kay Allah ang mga pagkukulang –sa katangian- ay tunay ngang natahak niya ang daan ng gabay.'

At ang paniniwala sa mga anghel ay napapaloob rito ang: Paniniwala sa kanila bilang pangkalahatan at detalyado. Ang isang muslim ay naniniwala na si Allah ay mayroong mga anghel na nilikha Niya sila para sumunod sa Kanya, at binigyan Niya sila ng katangian na sila ay: "...bagkus mga pinarangalang likod sila. Hindi nila Siya inuunahan sa pagsasalita at sila sa utos Niya ay nagsasagawa. Nalalaman Niya ang nasa harapan nila at ang nasa likuran nila. Hindi sila makapamamagitan kundi sa sinumang kinasiyahan Niya, at sila sa takot sa Kanya ay mga nababagabag." Surah al-Anbiya': 26-28. At ang mga anghel ay napakaraming klase. Meron sa kanila na inatasan na taga-buhat ng trono ni Allah, at meron ding taga-bantay ng Paraiso at Impyerno, at meron ding naatasang mangalaga sa mga Gawain ng mga tao. At naniniwala rin tayo nang detalyado sa mga pinangalanan ni Allah at ng sugo Niya ﷻ sa kanila,

gaya ni Jibril, Mikail, at si Malik ang tagapangalaga ng Impyerno, at Israfil na naatasang humihip ng tambuli. At nabanggit sila sa mga Hadith na Sahih. At nai-ulat ayon kay Aishah رضي الله عنها na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "Nilikha ang mga anghel mula sa liwanag, at nilikha ang Jinn mula sa lagablab ng apoy, at nilikha si Adam mula sa kung ano ang naitangi sa inyo." Inulat ni Muslim. At ganoon rin ang paniniwala sa mga kasulatan, na obligadong maniwala sa mga yaon na si Allah ay nagpa-baba ng mga kasulatan sa kanyang mga propeta at sugo upang ipaliwanag ang katotohanan sa Kanya at ang pag-imbiba tungo rito, gaya ng sinabi ni Allah: "Talaga ngang isinugo Namin ang mga sugo kalakip ang mga malinaw na patunay at ibinaba Namin kasama nila ang kasulatan at ang timbangan upang magpanatili ang mga tao sa katarungan." Surah al-Hadid: 25, at sinabi Niya: "Ang mga tao noon ay nag-iisang kalipunan. Pagkalipas ay ipinadala ni Allah ang mga propeta bilang mga tagapagbalita ng nakagagalak at mga tagapagbabala. Nagbaba Siya kasama nila ng kasulatan kalakip ng katotohanan upang humatol sa pagitan ng mga tao hinggil sa bagay na nagkakasalungatan sila." Surah al-Baqarah: 213.

At pinaniniwalaan natin ang mga detalye sa anumang pinangalanan ni Allah mula rito gaya ng Tawrah, Injil, Zabur, at Qur'an. At ang Qur'an ang siyang pinakamainam at katapusan nito. At ito rin ang taga-hatol at nagpapatotoo sa mga yaon. At ito ang siyang obligadong paniwalaan ng lahat na Ummah, at ang paghahatol rito kasama ang mga tamang nai-ulat mula sa Sunnah ng Sugo ni Allah ﷺ sapagkat ipinadala ni Allah si Muhammad na sugo sa lahat na *Thaqalayn*. At ibinaba Niya sa kanya ang Qur'an na ito upang ipang-hatol niya sa kanila. At ginawa Niya itong lunas sa karamdaman ng mga dibdib, at pagpapaliwanag sa lahat ng bagay, at gabay, at habag para sa mga mananampalataya, gaya ng sinabi Niya: *"Ito ay isang Aklat na ibinaba Namin, na pinagpala—kaya sundin ninyo ito at mangilag kayong magkasala nang harinawa kayo ay kaawaan."* Surah al-An'am: 155, at sinabi Niya: *"Nagpababa Kami sa iyo ng Aklat bilang paglilinaw para sa bawat bagay, patnubay, awa at nakagagalak na balita para sa mga Muslim."* Surah an-Nahl: 89, at sinabi Niya: *"Sabihin mo: "O mga tao, tunay na ako ay Sugo ni Allah sa inyong lahat, Siya na ukol sa Kanya ang paghahari sa mga Langit at Lupa; walang Diyos kundi Siya. Nagbibigay-buhay Siya at bumabawi Siya ng buhay. Kaya sumampalataya kayo*

kay Allah at sa Sugo Niya, ang Propeta na hindi nakababasa't nakasusulat, na sumasampalataya kay Allah at sa mga Salita Niya, at sundin ninyo ito nang harinawa kayo ay mapatnubayan."" Surah al-A'raf: 158

At ang mga Ayah na tumatalakay rito ay napakarami. At ganoon rin ang paniniwala sa mga sugo, na obligado ang paniniwala sa kanila. Kaya paniniwalaan natin na si Allah ay nagpadala sa mga lingkod Niya ng mga sugo mula sa kanila na tagabalita ng mabuti at taga-babala, at mga taga-imbata tungo sa katotohanan. Kaya sinuman ang tumugon sa kanila ay talagang nagwagi ng kaligayahan. At sinuman ang sumuway sa kanila ay malalagay sa kahihyan at pagsisisi. At ang sagka at pinakamainam sa kanila ay si Muhammad anak ni Abdullah na ating propeta ﷺ, gaya ng sinabi Niya: *"Talaga ngang nagpadala Kami sa bawat kalipunan ng isang sugo, na nagsasabi: "Sambahin ninyo si Allah at iwaksi ninyo ang nagdidiyus-diyusan."*" Surah an-Nahl: 36, at sinabi Niya: *"Si Muhammad ay hindi ama ng isa sa mga kalalakihan ninyo bagkus ang Sugo ni Allah at ang pangwakas sa mga Propeta."* Surah al-Ahzab: 40. At ang sinumang pinangalanan ni Allah sa kanila o kayay nai-ulat mula sa Sugo ni Allah ﷻ ang pangalan

niya ay naniniwala tayo sa kanya, gaya ni Nuh, Hud, Salih, ibrahim at iba pa sa kanila, mapasa-kanila ang kapayapaan ni Allah at sa mga pamilya at mga taga-sunod nila.

At tungkol naman sa paniniwala sa Huling Araw at saklaw nito ang paniniwala sa lahat na ibinalita ni Allah at ng Sugo Niya ﷺ na anumang pangyayari sa pagkatapos ng kamatayan, gaya ng pagsubok, parusa at biyaya sa libingan. At ang anumang pangyayari sa Araw ng Pagkabuhay, gaya ng mga kahindik-hindik at mga pahirap rito, at ang pagtawid sa Sirat, ang timbangan, ang pagtutuos, ang paggantimpala, at ang pamamahagi sa mga talaan ng mga Gawain ng mga tao na mayroong makukuha niya ang talaan niya sa pamamagitan ng kanang kamay at mayroon ding makakamit ang talaan niya sa kaliwang kamay niya, o kayay makukuha niya ito mula sa likuran niya. At saklaw rin nito ang paniniwala sa *Hawd*²⁷ na inihanda para sa Propeta natin na si Muhammad ﷺ. At ang paniniwala sa Paraiso at Impyerno. At ang

²⁷ Hawd: ang

pagtanaw ng mga mananampalataya sa Panginoon nila at ang pakikipag-usap Niya sa kanila, at ang anumang mga naibalita mula sa Marangal na Qur'an at tamang Sunnah mula sa Sugo ni Allah ﷻ. Kaya obligado na paniwalaan ang lahat na iyon at ang pagpapatotoo roon na umaayon sa ipinaliwanag ni Allah at ng Sugo Niya ﷻ.

Ang Paniniwala sa Qadr ay May Apat na Bagay:

Una: Na si Allah ay talagang nakaaalam sa anumang nangyari at sa mangyayari pa, at alam Niya ang kalagayan ng mga lingkod Niya, at alam Niya ang mga biyaya, kamatayan, at mga Gawain nila, at iba pang mga pangyayari sa kanila. Hindi maikukubli sa Kanya ang isaman mula sa mga yaon, Kaluwalhatian at Mataas siya, gaya ng sinabi Niya: *"Tunay na si Allah sa bawat bagay ay Maalam."* Surah at-Tawbah: 115, at sinabi Niya: *"... upang malaman ninyo na si Allah sa bawat bagay ay Makapangyarihan, at na si Allah ay sumaklaw nga sa bawat bagay sa kaalaman."* Surah at-Talaq: 12.

Ikalawa: Na isinulat Niya ang lahat na itinakda at pinatupad Niya, gaya ng sinabi Niya: *"Alam Namin*

ang ibinabawas ng lupa mula sa kanila, at may taglay Kaming Aklat na pinangangalagaan." Surah Qaf: 4, at sinabi Niya: "... at ang bawat bagay ay inisa-isa Namin sa talaang naglililaw." Surah YASIN: 12, at sinabi Niya: "Hindi mo ba nalalaman na si Allah ay nakaaalam sa anumang nasa langit at lupa. Tunay na iyon ay nasa isang aklat. Tunay na iyon kay Allah ay madali." Surah al-Hajj:70.

Ikatlo: Ang paniniwala sa pagnanais Niya na mangyayari ang anumang nais Niya ay mangyayari, at ang anumang hindi Niya nais ay hindi mangyayari, gaya ng sinabi Niya: *"Tunay na si Allah ay gumagawa ng anumang ninanais Niya." Surah al-Hajj: 18, at sinabi Niya: "Ang utos Niya, kapag niloob Niya ang isang bagay, ay na magsasabi lamang Siya para roon ng "Mangyari" at mangyayari." Surah YASIN: 82, at sinabi Niya: "... at hindi ninyo niloloob maliban kung niloloob ni Allah, ang Panginoon ng mga nilalang." Surah at-Takwir: 29.*

Ika-apat: Ang pagkakalikha Niya sa lahat na umiral; walang Tagapaglikha na iba sa Kanya at walang Panginoon na kapantay sa Kanya, gaya ng sinabi Niya: *"Si Allah ay Tagapaglikha ng bawat bagay, at Siya*

sa bawat bagay ay Pinananaligan." Surah az-Zumar: 62, at sinabi Niya: "O mga tao, alalahanin ninyo ang biyaya ni Allah sa inyo. May tagapaglikha pa bang iba pa kay Allah, na nagkakaloob ng panustos sa inyo mula sa langit at lupa? Walang Diyos kundi Siya; kaya bakit pa kayo bumabaling palayo?" Surah Fatir: 3

Samakatuwid, ang paniniwala sa Qadr ay sumasaklaw sa paniniwala sa apat na bagay na yaon ayon sa *Ahlussunnah wal Jama'ah*. Salungat sa mga hindi naniwala roon mula sa mga gumagawa ng Bid'ah.

At saklaw ng paniniwala kay Allah ang paniniwala na ang Iman ay salita at gawa na nadaragdagan sa pamamagitan ng pagsunod, at nababawasan sa pamamagitan ng pagsuway. At na hindi ipinahihintulot sa isa ng husgahan ng *Takfir*²⁸ ang isa na kabilang sa mga muslim dahil lang sa isang bagay na kabilang sa mga pagsuway na nagawa na hindi naman Shirk at Kufr, gaya ng pangangalunya, pagnanakaw, at pagkain mula sa

²⁸ Takfir: ang paghusga sa kapwa na siya ay Kafir o walang paniniwala.

Riba', at ang pag-inom ng nakalalasing, at paglapastangan sa mga magulang, at anumang gaya nito na mga malalaking kasalanan na hindi naman niya hinahatol rito ang pagpapahintulot, ayon ito sa sinabi ni Allah: *"Tunay na si Allah ay hindi magpapatawad na tambalan Siya ngunit magpapatawad Siya sa anumang mababa pa roon sa kaninumang loloobin Niya. Ang sinumang nagtatambal kay Allah ay nakagawa nga ng isang mabigat na kasalanan"* surah an-Nisa': 48.

At ayon narin sa napatunayan sa mga napakaraming Hadith mula sa Sugo ni Allah ﷻ na ipalalabas ni Allah mula sa Impyerno ang sinumang mayroong kahit na katiting na Iman sa puso niya. At kabilang sa paniniwala kay Allah ay ang pagmamahal kay Allah at ang galit para kay Allah, at ang pakikipagtulungan para kay Allah at ang pakikipaglaban para kay Allah. Kaya mamahalin ng mananampalataya ang mga kapwa mananampalataya at makipagtulungan siya sa kanila, at magalit siya sa mga Kafir at kalabanin niya sila.

At ang ulo ng mga mananampalataya sa Ummah na ito ay ang mga Sahabah ng Sugo ni Allah ﷺ. Kaya ang mga *Ahlussunnah wal Jama'ah* ay nagmamahal sa kanila, at pinaniniwalaan nila na sila ang pinakamainam na tao pagkatapos ng mga propeta, ayon sa sinabi ng Propeta ﷺ: "*ang pinakamainam na mga tao ay ang panahon ko, at pagkatapos ay ang mga sumunod sa kanila, at pagkatapos ay ang mga sumunod sa kanila.*" Inulat nina al-Bukhari at Muslim. At pinaniniwalaan din nila na ang pinakamainam sa kanila ay si Abu Bakr as-Siddiq, at pagkatapos ay si Umar al-Faruq, at pagkatapos ay si Uthman Dhun-Nurayn, at pagkatapos ay si Ali al-Murtadha, kalugdan silang lahat ni Allah.

At kasunod nila ay ang mga nalalabi sa sampung mga binalitaan ng Paraiso, kalugdan silang lahat ni Allah. At tumatahimik sila sa anumang nangyaring girian sa pagitan ng mga Sahabah, at pinaniniwalaan nila na sila roon ay mga nagsumikap lang, kaya sinuman ang tama ay mapapasakanya ang dalawang mabuti, at sinuman ang mali ay mapapasakanaya ang isang mabuti. At minamahal

din nila ang pamilya²⁹ ng Sugo ni Allah ﷻ na mga naniwala sa kanya. At nagtitiwala sila sa kanila at nagtitiwala sila sa mga kabiyak ng Sugo ni Allah; sila ay ina ng mga mananampalataya. At ipinapanalangin nila ang lugod ni Allah para sa kanilang lahat. At iwinawaksi nila ang pamamaraan ng mga Shi'ah na mga namumuot sa mga kasamahan ng Sugo ni Allah ﷻ, at minumura nila sila, at nagpapalabis sila sa *Ahlul Bayt*, at itinataas nila sila sa hangganan ng karangalan nila. At gayun din na iwinawaksi nila ang pamamaraan ng mga Nasibah na ginagawan ng masama ang mga Ahlul Bayt sa pamamagitan ng salita at gawa. At ang lahat na nabanggit namin na sa buod na salitang ito ay kabilang sa Tamang Aqidah na sa pamamagitan nito ay ipinadala ni Allah ang Sugo Niya na si Muhammad ﷺ, at ito ay Aqidah ng mga Ligtas na grupo; ang *Ahlussunnah wal Jama'ah* na sinabi rito ng Propeta ﷺ: "*Mananatili ang grupo mula sa Ummah ko sa katotohanan na wagi, hindi makapipinsala sa kanila ang sinumang naninira sa kanila hanggang sa darating ang kautusan ni Allah,*

²⁹ *Ahlul Bayt*

kaluwalhatian sa Kanya." At sinabi pa niya ﷺ: "Nahati ang mga Hudyo sa pitumput isang sekta, at ang mga Kristiyano sa pitumput dalawang sekta. At mahahati ang Ummah na ito sa pitumput tatlong sekta, lahat na iyon ay sa Impyerno maliban sa isa." Sabi ng Sahabah: 'Sino ang iyon, o Sugo ni Allah?' Sabi niya: "Ang sinumang nasa tulad ng aking pamamaraan ngayon at ng mga Sahabah ko." Kaya ito ang Aqidah na dapat panghawakan at maging matuwid rito, at ang pag-iingat sa anumang sumasalungat rito.

At hinggil naman sa mga lumihis at sumalungat mula sa ganitong Aqidah ay napakaraming uri. Kabilang na sa kanila ang mga sumasamba sa mga rebulto, diyus-diyosan, mga anghel, mga mabubuting tao, mga jinn, mga kahoy at bato, at mga tulad pa nito. Sila yaong mga hindi tumugon sa imbita ng mga sugo, subalit sinalungat at nakipagmatigasan pa sila sa kanila, gaya ng ginawa ng Quraysh at ng iba pang mga Arabo sa ating Propeta na si Muhammad ﷺ. Sila yaong mga nanalangin sa mga diyos nila para lutasin ang mga pangangailangan, at lunas sa mga may karamdaman, at kawagian laban sa mga

kalaban. Sila ay nag-aalay sa mga yaon, at namamanata sa mga yaon. Kaya nang suwayin sila ng Sugo ni Allah ﷻ at utusan sila sa pagiging taupuso sa pagsamba kay Allah, na Siya lamang ay sinuway nila ito at sinabi nila: *"Ginawa ba niya ang mga diyos na nag-iisang diyos? Tunay na ito ay talagang isang kataka-takang bagay"* Surah Sad: 5. Subalit nagpatuloy parin ang Sugo ni Allah ﷻ sa pag-imbita sa kanila tungo kay Allah at pagbabala sa kanila mula sa Shirk, at ipinapaliwanag niya sa kanila ang katotohanan hanggang sa ginabayan ni Allah mula sa kanila ang ginabayan Niya. At pagkatapos ay pumasok sila sa relihiyon ni Allah nang pulu-pulutong. Kaya naging lantad ang relihiyon ni Allah sa mga relihiyon pagkatapos ng tuluy-tuloy na pag-iimbita, at mahabang pakikipag-laban ng Sugo ni Allah ﷻ at ng mga Sahabah niya, at kasunod ay ng mga Tabi'in na mga mabubuti. At pagkatapos ay naiba na ang sitwasyon; kumalat ang kamang-mangan sa maraming tao hanggang sa bumalik ang nakararami sa relihiyon ng kamangmangan. Nagpalabis na sila sa mga propeta at mga mabubuti, at nanalangin na sila at nagpa-saklolo na sa mga ito, at iba pang mga uri ng Shirk na ginawa

nila, at hindi na nila natunghayan ang kahulugan ng 'La ilaha illallah'.

At nananatili parin ang Shirk na ito sa pagkalat sa pagitan ng mga tao hanggang sa kasalukuyang panahon natin, ito ay dahil sa pagkalat ng kawalan ng kaaalaman at paglayo ng panahon sa panahon ng propeta ﷺ. At ang kalituhan ng mga tao ngayon ay tulad ng kalituhan ng mga naunang tao, at ito ay ang sabi nila: "... at nagsasabi sila: "Ang mga ito ay ang mga tagapamagitan natin kay Allah." Surah Yunus: 18, "Hindi kami sumasamba sa kanila kundi upang ilapit lang nila kami kay Allah nang pagkalapit-lapit." Surah az-Zumar: 3. Tunay na nilinaw na ni Allah ang kalituhang ito at ipinaliwanag niya na sinumang sumamba sa iba sa Kanya anumang uri ito ay talagang nagtambal na sa Kanya, at nawalan ng paniniwala sa Kanya, gaya ng sinabi Niya: "Sinasamba nila bukod pa kay Allah ang hindi nakapipinsala sa kanila at hindi nakapagdudulot ng pakinabang sa kanila at nagsasabi sila: "Ang mga ito ay ang mga tagapamagitan natin kay Allah." Surah Yunus:18. Kaya sinagot sila ni Allah sa sinabi Niya: "Sabihin mo: "Nagpapabatid ba kayo kay Allah ng hindi Niya nalalaman sa mga Langit ni sa Lupa?"

Napakamaluwalhati Niya at pagkataas-taas Niya kaysa sa mga itinatambal nila sa Kanya." Surah Yunus: 18

Kaya ipinaliwanag ni Allah sa mga Ayah na ito na ang pagsamba sa iba sa Kanya gaya ng pagsamba sa mga propeta, mabubuting tao at mga tulad nila ay Malaking shirk kahit pa na sabihin ng mga gumagawa nito na iba ito sa malaking Shirk; sa sinabi ni Allah: "Ang mga gumagawa ng mga tagatangkilik bukod pa sa Kanya ay nagsasabi: "Hindi kami sumasamba sa kanila kundi upang ilapit nila kami kay Allah nang pagkalapit-lapit." Surah az-Zumar: 3, ay sinagot naman Niya ng: "Tunay na si Allah ay maghahatol sa pagitan nila hinggil sa anumang ipinagkakaiba nila. Tunay na si Allah ay hindi nagpapatnubay sa sinumang sinungaling na palatangging sumampalataya." Surah az-Zumar: 3. Samakatuwid ay nilinaw ni Allah sa pamamagitan ng ayah na ang pagsamba nila sa iba sa Kanya sa pamamaraan ng panalangin, takot, paghahangad at tulad ng mga ito ay kawalan ng paniniwala sa Kanya. Kaya pinaka-sinungaling sa mga sinasabi nila ay: 'Na ang mga diyos nila ay nagpapalapit sa kanila kay Allah.'

At kabilang sa mga Aqidah na Kufr at salungat sa tamang Aqidah, at suway sa dala ng mga sugo ni Allah ay: Ang paniniwala ng mga Athiest sa kasalukuyang panahon mula sa mga tagasunod nina Marx, Lenin at ng iba pang taga-akay sa Kufr at kawalan ng paniniwala. Sinasabi man nila na sila ay kaanib ng Komunismo, Sosyalismo, Ba'thi o iba pang katawagan. Sapagkat ang saligan nila ay 'Walang diyos, at ang buhay ay materyal lang'. at kabilang sa saligan nila ay ang hindi paniniwala sa muling pagkabuhay, at sa Paraiso at Impyerno. Kaya sinuman ang magbasa sa mga akda nila at pag-aralan ang kalagayan nila ay talagang malilinawan siya. At walang pagdududa na ang paniniwalang ito ay salungat sa lahat na relihiyon, at magpapahamak sa mga tagasunod nito sa masamang katapusan dito sa mundo at sa Huling Araw.

At kabilang sa salungat na Aqidah ay ang paniniwala ng mga Sufiyah: na ang ilan sa mga tinatawag nilang mga 'Awliya' ay kasama daw ni Allah sa pamamahala, at namamahala daw sila sa mga pangyayari sa mundo; tinatawag nila silang mga *Aqtab*, *Awtad*, *Aghwath*, at iba pang

katawagan nila sa mga diyos nila. Ito ay kabilang sa pinakamaruming uri ng Shirk sa pagka-panginoon, at ito ay mas masama pa kaysa sa Shirk na ginawa ng mga naunang Arab, sapagkat ang mga di-mananampalatayang arabo noon ay hindi sila nagtatambal kay Allah sa pagka-panginoon niya ngunit nagtatambal sila kay Allah sa pagsamba. At ang Shirk na ginagawa nila ay sa kaluwagan, subalit kapag gipit na ay taus-puso silang sumasamba kay Allah, gaya ng sinabi Niya: *"Kapag nakasakay sila sa sasakyang-dagat ay dumadalangin sila kay Allah na mga nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima; subalit noong naihatid na Niya sila nang ligtas sa katihan, walang-anu-ano sila ay nagtatambal sa Kanya"* Surah al-Ankabut: 65. At tungkol naman sa kaisahan ni Allah sa pagka-panginoon Niya ay tinatanggap nilang nag-iisa lang si Allah rito, gaya ng sinabi Niya: *"Talagang kung tatanungin mo nga sila kung sino ang lumikha sa kanila ay talagang sasabihin nga nilang si Allah. Kaya bakit pa sila bumaling sa iba?"* Surah az-Zukhruf: 87, at sinabi Niya: *"Sabihin mo: "Sino ang nagtutustos sa inyo mula sa langit at lupa? O sino ang nagmamay-ari ng pandinig at mga paningin? Sino ang nagpapaluwal ng buhay mula sa patay at ang nagpapaluwal ng patay mula sa buhay? Sino ang*

nangangasiwa sa kapakanan?" at magsasabi sila na si Allah. Kaya sabihin mo: "Kaya hindi pa ba kayo mangingilag magkasala?"" Surah Yunus:31 at napakarami pang mga ayah ang tumatalakay hinggil rito.

At hinggil naman sa mga nagtatambal sa kasalukuyang panahon ay mas tumindi sila kaysa sa mga nauna sa dalawang aspeto. Una: Ang pagtatambal nila sa pagka-panginoon ni Allah. Ikalawa: ang pagtatambal nila sa kaluwagan at kagipitan. Ito ay matutunghayan ng sinumang makihalubilo at makasama sa kanila, at makita ang mga ginagawa nila sa libingan ni al-Husayn at al-Badawi at iba pa sa kanila sa Ehipto. At ganoon rin sa puntod ni al-Eidrus sa Aden, at ni al-Hadi sa Yemen, at ni Ibnu Arabi sa Sham, at ni Shaykh Abdul Qadir al-Jilani sa Iraq, at iba pang tulad nito na mga naging sikat na mga puntod na ibinabaling ng mga tao ang maraming karapatang para kay Allah. At mangilan lamang ang sumusuway sa kanila at nagpapaliwanag sa kanila hinggil sa katotohanan ng Tawhid na dito ipinadala ni Allah ang Sugo niya na si Muhammad ﷺ at nauna na sa kanya ang mga

sugo. Tunay ngang tayo ay para kay Allah at sa kanya tayo magbabalik. Hinihiling namin kay Allah na ibalik sila sa katinuan, at na paramihin Niya ang mga taga-akay sa gabay, at na patnubayan Niya ang mga pinuno ng mga muslim at mga iskolar nila sa pakikipag-laban sa Shirk na ito at sa mga daan tungo rito, tunay na Siya ay Nakaririnig at Malapit.

At kabilang sa mga Aqidah na salungat sa tamang Aqidah hinggil sa mga pangalan at katangian ni Allah ay ang Aqidah ng mga: al-Jahmiyyah, al-Mu'tazilah, at sinumang tumahak sa landas nila sa pagtakwil sa mga katangian ni Allah, at pagsira sa mga ito bilang mga ganap na katangian Niya. At pagtatangi nila kay Allah sa katangian ng mga bagay at mga imposible. Tunay na pinaka-mataas si Allah sa anumang sinabi nila tungkol sa Kanya.

At kabilang narin rito ang sinumang tumakwil sa ilang mga katangian niya at tinanggap lamang ang ilan, gaya ng mga al-Ash'ariyyah sapagkat ipinipilit nila sa mga tinanggap lang nilang mga katangian niya na may katulad ito upang matakasan nila ang mga katangiang hindi nila tinanggap. Kaya iniba nila ang pagpapakahulugan sa mga patunay nito, at

sumalungat sila sa rebelasyon at lohikal na patunay, at nagkagulo sila rito ng malinaw na pagkagulo. Subalit ang mga *Ahlussunnah wal Jama'ah* ay pinagtibay nila kay Allah ang anumang pinagtibay Niya sa sarili Niya, o kayay ang pinagtibay sa Kanya ng Sugo Niya na si Muhammad ﷺ na mga pangalan at mga katangian bilang mga ganap. At itinakwil nila sa Kanya ang paghahambing sa Kanyang mga nilikha. Kaya ipinatupad nila ang mga patunay at hindi nila ito iniba at sinira, kaya naging ligtas sila mula sa pagkakasalungatan na nangyari sa iba. Kaya ito ang daan tungo sa kaligtasan at kaligayahan sa mundo at sa Huling Araw. At ito ang matuwid na landas na tinahak ng mg nauna at nga pinuno sa Ummah na ito. Kaya hindi magiging tama ang mga nahuli maliban kung ang nauna ay tama, at ito ay ang pagsunod sa Qur'an at Sunnah, at pag-iwan sa salungat rito.

Si Allah ang gumagabay, at Siya ay sapat na para sa atin at ang pinakamainam na pinananaligan. At walang kapangyarihan at lakas kundi sa pamamagitan ni Allah. At ang pagbati ng pagpapala at kapayapaan ay mapapasa-kanyang

lingkod at sugo, ang propeta natin na si Muhammad, at sa pamilya at mga Sahabah niya.

PAGPAPATATAG NG KATIBAYAN SA HATOL HINGGIL SA NAGPAPASAKLOLO SA IBA KAY ALLAH, O KAYA'Y NANIWALA SA MGA MANGHUHULA

Ang lahat na papuri ay ukol kay Allah, ang pagpapala at kapayapaan ay mapapasa-sugo ni Allah, at sa pamilya at mga Sahabah niya, at sa mga sumunod sa kanya. Tunay na ang Aqidah ng Tawhid ay ang siyang saligan na naitayo sa pamamagitan nito ang pag-imbita ni Muhammad ﷺ, at sa katotohanang ito ay pagpapatuloy sa imbita ng mga lahat na sugo, gaya ng sinabi ni Allah: *"Talaga ngang nagpadala Kami sa bawat kalipunan ng isang sugo, na nagsasabi: "Sambahin ninyo si Allah at iwaksi ninyo ang nagdidiyus-diyusan."*" Surah an-Nahl:36. At kabilang sa saligan ng paniniwala rito ay ang pakikipag-laban sa mga Bid'ah at kasinungalingan; anumang uri ito. Kaya tunay ngang obligado sa bawat muslim na alamin ang relihiyon niya, at na sambahin niya si Allah ayon sa batas ng Islam. Tunay na ang mga unang muslim sa ummah na ito ay nasa

gabay sa relihiyon nila sapagkat ang mga gawain nila o ang lahat na gawain nila ay ayon sa Marangal na Qur'an at dalisay na Sunnah.

At pagkatapos ay lumihis na ang karamihan sa mga muslim mula sa matibay na pamamaraang ito –ang Qur'an at Sunnah- sa paniniwala at mga gawain nila. At nagkawatak-watak sila na mga sekta at grupo sa mga paniniwala. Ganoon din sa politika at pagsasabatas. Kaya ang kinalabasan ng paglihig na ito ay ang pagkalat sa pagitan nila ng mga Bid'ah, mga kasinungalingan, at mga kababalaghan. Kaya naging daan ito para sa mga kalaban ng Islam para sirain ang Islam at mga tagasunod nito. At tunay na nagbabala na ang mga maalam sa Islam laban sa mga Bid'ah na ito.

At ako ay naging bahagi rito sa pamamagitan ng tatlong liham:

Una: Ang Hatol sa Pagpapasaklolo sa Propeta ﷺ.

Ikalawa: Ang Hatol sa Pagpapasaklolo sa Jinn at Demonyo, at Pamamanata sa kanila

Ikatlo: Ang Hatol sa Panalangin sa Pamamagitan ng mga Du'a na Bid'ah at Shirk

At ang Pangkalahatang Lupon para sa Pag-uutos ng mabuti at Pagsuway sa Masama ay inilalatag sa pagitan ng mga kamay mo bilang mambabasa ang tatlong liham na ito upang maging bahagi ka ng pakikipag-laban sa mga Bid'ah at mga maling paniniwala, at upang mai-angat ang antas at pag-iintindi sa Islam. Hinihiling namin kay Allah, ang Mataas at May Kakayanan, na maging kapaki-pakinabang ito sa mga lingkod Niya. At ang pagpapala at kapayapaan ay mapasakay Muhammad at sa pamilya at mga kasamahan niya.

Unang Liham: Ang Hatol sa Pagpapasaklolo sa Propeta ﷺ.

Ang lahat na papuri ay ukol kay Allah, ang pagpapala at kapayapaan ay mapapasa-sugo ni Allah, at sa pamilya at mga Sahabah niya, at sa mga nagpagabay sa gabay niya. Tunay na inilimbag ng Magasin na 'al-Mujtama' sa bansang Kuwait blg. 15, issue # 19/4/1390 ang tula na pinamagatang 'Ang

pag-alala sa kaarawan Marangal ng Propeta' na naglalaman ng pagpapasaklolo sa propeta ﷺ, at paghiling ng tagumpay sa kanya upang matulungan ang Ummah at mailigtas ito mula sa mga nangyari rito na pagkakawatak-watak at pagsasalungatan, na isinulat ng isang pinangalanan niya ang sarili na 'Aminah', ito ang kataga na nasa tula:

O sugo ni Allah, agapan ang watawat

na nagpaliyab ng digmaan at kasama ang nagpaliyab nito

O sugo ni Allah, tulungan ang bayan

Sa kadiliman ng pagkalito, na tumagal ang paglalakbay

O sugo ni Allah, tulungan ang bayan

Sa gitna ng kalungkutan naglaho ang hangad

Hanggang sa sinabi niya:

O sugo ni Allah, tulungan ang bayan

Sa kadiliman ng pagkalito, na tumagal ang paglalakbay

Bilisan ang tagumpay gaya ng ginawa mo

Sa araw ng Badr, nang tinawag mo ang Diyos

Kaya naging kapalit ng hamak ay magandang tagumpay

Tunay na may mga kawal si Allah na hindi mo natutunghayan

Si Allah ay Dakila! Ganito iniharap ng sumulat ng tula na ito ang pagpapasaklolo niya sa sugo ni Allah ﷻ na hiningi nito sa kanya ang pagtulong sa Ummah upang maagapan ang tagumpay, na nakalimutan niya o mangmang siya na ang tagumpay ay nasa kamay ni Allah. At wala ito sa kamay ng propeta ﷺ o ng sinumang nilikha, gaya ng sinabi ni Allah sa Qur'an: *"At walang pananagumpay kung hindi buhat kay Allah, ang Nakapangyayari, ang Marunong."* Surah Ad-Imran: 126, at sinabi pa Niya: *"Kung iaadya kayo ni Allah ay walang makadadaig sa inyo, ngunit kung pababayaang Niya kayo ay sino pa kaya ang mag-aadya*

sa inyo matapos Niya. Kay Allah manalig ang mga sumasampalataya." Surah Aal-Imran: 160

Tunay na matutunghayan sa mga Ayah at Ijma' na nilikha ni Allah ang mga nilalang upang sambahin Siya, at ipinadala Niya ang mga sugo at ibinaba ang mga kapahayagan upang ipaliwanag ang pagsamba na ito, at ang pag-imbata tungo rito, gaya ng sinabi Niya: *"At hindi ko nilikha ang jinn at ang tao kundi upang sambahin nila Ako."* Surah adh-Dhariyat: 56, at sabi Niya: *"Talaga ngang nagpadala Kami sa bawat kalipunan ng isang sugo, na nagsasabi: "Sambahin ninyo si Allah at iwaksi ninyo ang nagdidiyus-diyusan."*" Surah an-Nahl: 36, at sinabi pa Niya: *"Hindi Kami nagsugo noong wala ka pa ng anumang sugo malibang nagsisiwalat Kami sa kanya na walang Diyos kundi Ako kaya sambahin ninyo Ako."* al-Anbiya': 25, at sinabi pa Niya: *"Alif. Lam. Ra'. Ito ay isang Aklat na tahasang pinalinaw ang mga Talata nito, pagkatapos ay sinarisari ang mga ito mula sa panig ng isang Marunong, isang Nakababatid. Upang wala kayong sambahin kundi si Allah. Tunay na ako para sa inyo mula sa Kanya ay isang tagapagbabala at isang tagapagbalita ng nakagagalak."* Surah Hud: 1-2

Kaya nilinaw ni Allah sa matatag na Ayah na ito na hindi Niya nilikha ang Jinn at tao kundi upang sambahin Siya, walang katambal sa Kanya. At ipinaliwanag rin Niya na ipinadala Niya ang mga sugo upang iutos ang pagsamba na ito at ipagbawal ang pagsalungat rito. At ibinalita rin Niya na ginawa Niyang hatol ang mga Ayah sa Aklat Niya at ipinaliwanag ito upang hindi masamba ang iba sa Kanya. At ang pagsamba ay ang paniniwala sa kaisahan Niya at pagsunod sa Kanya sa pamamagitan ng pagsunod sa mga ipinag-utos at pag-iwan sa mga ipinagbawal Niya. At talagang ipinag-utos ni Allah ito ni Allah sa napakaraming Ayah, kabilang na rito ang sinabi Niya: *"Hindi sila inutusan kundi na sambahin nila si Allah bilang mga nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima,³⁰ bilang mga makatotoo;"* Surah al-Bayyinah: 5, at sinabi pa Niya: *"Itinadhana ng Panginoon mo na wala kayong sasambahin kundi Siya lamang..."* Surah al-Isra': 23, at sinabi pa Niya: *"Tunay na Kami ay nagbaba sa iyo ng Aklat kalakip ng katotohanan, kaya sambahin mo si Allah na nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima."*

³⁰ O relihiyon o pagsamba.

Kaingat, ukol kay Allah ang wagas na pagtalima." Surah az-Zumar: 2-3, at napakarami pang mga Ayah na nagpapatunay sa pag-uutos ng taus-pusong pagsamba para kay Allah, at pag-iwan sa pagsamba sa anumang iba sa Kanya na mga propeta at iba pa. at walang pag-aalinlangan na ang panalangin ay isa sa mga pinakamahalagang uri ng pagsamba, kaya ipinag-utos na gawin itong taus-puso para kay Allah lamang, gaya ng sinabi Niya: *"Kaya dumalangin kayo kay Allah na mga nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima, kahit pa man masuklam ang mga tumatangging sumampalataya.*" Surah Ghafir: 14, at sinabi pa Niya: *"at tunay na ang mga masjid ay para kay Allah kaya huwag manalangin sa iba kay Allah na isaman"* Surah al-Jinn: 18, at pangkalahatan ito sa lahat na nilikha mula sa mga propeta at iba pa.

Sapagkat ang 'isaman' rito ay pangkalahatan sa pagbabawal, kaya ang bawat isa bukod kay Allah ay kasama rito. Sinabi Niya: *"...huwag kang manalangin sa iba pa kay Allah, na hindi nakapagdudulot ng kapakinabangan sa iyo ni nakapagdudulot ng kapinsalaan sa iyo,"* Surah Yunus: 106, at ito ay para sa propeta ﷺ, at malinaw na

iniligtas na siya ni Allah mula sa Shirk, subalit ang tinutukoy rito ay pagbabala sa iba, at pagkatapos ay sinabi pa Niya: "...yamang kung ginawa mo iyan, tunay na ikaw kung gayon ay kabilang sa mga lumalabag sa katarungan." Surah Yunus: 106. Kaya kung ang pinaka-pinuno sa mga anak ni Adam عليه السلام na mananalangin sa iba kay Allah ay maging kabilang sa mga mapang-api, paano na kaya ang iba? At kapag ang katagang pang-api ay binanggit na pambalana, ang ibig sabihin nito ay ang Shirk al-Akbar, gaya ng sinabi ni Allah: "Ang mga tumatangging sumampalataya ay ang mga lumalabag sa katarungan." Surah al-Baqarah: 254, at sinabi pa Niya: "Tunay na ang pagtatambal sa Kanya ay talagang mabigat na paglabag sa katarungan." Surah Luqman: 13

Kaya matutunghayan sa mga Ayah na ito at sa iba pa na ang panalangin sa iba kay Allah mula sa mga patay, mga bato, rebulto, at iba pa, ay pagtatambal kay Allah na sumisira sa pagsmaba na siyang dahilan ng pagkakaliha Niya sa tao at jinn, at ipinadala Niya ang mga sugo at ibinaba ang mga kapahayagan upang linawin ito, at ang pag-imbata

tungo rito. Kaya ito ang kahulugan ng '*La ilaha illallah*' na walang tunay na sinasamba kundi si Allah lamang. Ito ay nagbabawal sa pagsmaba sa iba kay Allah, at pinagtitiibay ang pagsamba para kay Allah lamang, gaya ng sinabi ni Allah: "*Iyon ay dahil si Allah ay ang Katotohanan, at na ang anumang dinadalanginan nila bukod pa sa Kanya ay ang Kabulaanan,*" Surah al-Hajj:62. Tunay na ito ang saligan at pundasyon ng relihiyon, at hindi tama ang mga pagsamba malibang maging tama ang saligang ito, gaya ng sinabi ni Allah: "*Talagang isiniwalat na sa iyo at sa mga nauna sa iyo na talagang kung nagtambal ka kay Allah ay talagang mawawalang-kabuluhan ang gawa mo at talagang magiging kabilang ka nga sa mga nalulugi.*" Surah az-Zumar:65, at sinabi pa Niya: "*Ngunit kung sakaling nagtambal sila kay Allah ay talagang nawalan ng kabuluhan para sa kanila ang anumang ginagawa nila noon.*" Surah al-An'am:88. Samakatuwid ang relihiyong Islam ay naitatag sa dalawang saligan: **ang una ay;** na walang sasambahin kundi si Allah lamang.

Pangalawa ay; na sasambahin Siya ayon sa batas ng propeta at sugo Niya ﷺ. At ito ang kahulugan ng pagsasaksi ng '*La ilaha illallah*'. Kaya sinuman ang

manalangin sa mga patay mula sa mga propeta at iba pa sa kanila, mga rebulto, kahoy o mga bato, at iba pang mga nilikha, o kaya'y magpasaklolo sa mga ito, o kaya'y magpapalapit sa mga ito sa pamamagitan ng pag-aalay at pamamanata, o kaya'y magsagawa ng Salah o pagpapatirapa para sa mga ito, ay tunay ngang ginawa nila ang mga ito na mga panginoon bukod kay Allah, at ginawa nila ang mga ito na katambal Niya. Ang mga ito ay sumisira sa saligang ito, at sumasalungat sa kahulugan ng 'La ilaha illallah'. At ganoon rin ang sinumanang gumawa ng *Bid'ah* sa relihiyong ito ay hindi niya pinatotoo ang kahulugan ng pagsasaksi na si Muhammad ay sugo ni Allah. Sinabi ni Allah: *"...at natunghayan namin ang anumang ginawa nila na gawain, at ginawa namin itong alikabok na kumalat"* Surah al-Furqan:23, at ito ay gawain ng mga namatay sa pagtatambal kay Allah, at ganoon rin ang mga gawain ng gumawa ng *Bid'ah* na walang pahintulot si Allah, sapagkat tunay na ang mga iyon sa Araw ng Pagkabuhay ay magiging ... dahil hindi ito tumugma sa batas Niya gaya ng sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: *"Sinuman ang gumawa ng gawain na bago sa gawain naming ito na hindi kabilang rito, ito ay hindi*

tanggap." Inulat nina al-Bukhari at Muslim. Kaya ang sumulat ng tula na ito ay ibinaling niya ang pagpapasaklolo at panalangin niya sa sugo ni Allah ﷻ, at tumalikod siya sa Panginoon ng mga nilalang na sa kamay Niya ang tagumpay, ang pakana, at biyaya, at wala sa kamay ng iba sa kanya ang kahit na katiting mula sa mga iyon.

At walang pagdududa na ito ay malaking pang-aapi at habang nag-utos si Allah na manalangin sa Kanya aa nangako naman Siya sa sinumang nanalangin sa Kanya na tugunin ito. At nagbabala na ang sinumang magmalaki rito ay makapapasok sa Impyerno, gaya ng sinabi ni Allah: *"Nagsabi ang Panginoon ninyo: "Dumalangin kayo sa Akin, tutugunin Ko kayo; tunay na ang mga nagmamalaki sa pag-ayaw sa pagsamba sa Akin ay magsisipasok sa Impiyerno na mga hamak."* Surah Ghafir: 60. At tunay na nagpapatunay ang Ayah na ito na ang panalangin ay pagsamba at na ang magmalaki rito ay sa Impyerno hahantong. Kaya kung ganito ang kalalagyan ng nagmamalaki sa panalangin kay Allah, paano na kaya ang kalalagyan ng nanalangin sa iba sa Kanya, at tumalikod sa Kanya habang Siya ang Pinkamalapit, ang Nagmamay-ari sa lahat ng

bagay, at Makapangyarihan sa lahat ng bagay, gaya ng sinabi Niya: *"Kapag tinanong ka ng mga lingkod Ko hinggil sa Akin ay sabihin mo: "Tunay na Ako ay malapit: tinutugon Ko ang panalangin ng nananalangin kapag nanalangin siya sa Akin; kaya dinggin nila Ako at sumampalataya sila sa Akin, nang harinawa sila ay magabayan."* Surah al-Baqarah:186. at talagang ibinalita ng Sugo ni Allah ﷻ sa Sahih na Hadith na *'ang panalangin ay Ibadah'* at sinabi ni Ibnu Abbas □: *'Alalahanin mo si Allah at alalahanin ka ni Allah, alalahanin mo si Allah at matutunghayan mo Siya sa patutunguhan mo. Kapag humingi ka, humingi ka kay Allah, at kapag nagpa-tulong ka, magpatulong ka kay Allah.'* Inulat ni at-Tirmidhi.

At sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: *"Sinuman ang mamatay na nanalangin sa iba kay Allah ay papasok sa Impyerno."* Inulat ni al-Bukhari. At sa isang Hadith na naitanong sa Sugo ni Allah ﷻ ang; Ano ang pinakamalaking kasalanan? Sabi niya: *"Na gagawan mo ng katambal si Allah na Siya ang lumikha sa iyo."* At ang kahulugan ng katambal ay; kapantay o katulad, kaya ang lahat na nananalangin sa iba kay Allah o kaya'y nagpasaklolo o namanata rito, o nag-alay para rito, o ibinaling rito ang pagsamba sa Kanya, ay talaga

ngang ginawa niya itong katambal. Ito man ay propeta, mabuting tao, anghel o jinn, rebulto o iba pa rito na mga nilalang.

At tungkol naman sa paghingi ng tulong sa isang buhay na kaya niya ito, at ang paghingi ng tulong sa kanya sa mga bagay na imposible na kaya niya itong gawin ay hindi ito maibibilang sa Shirk, ngunit ito ay mga ordinaryong bagay na ipinapahintulot sa pagitan ng mga muslim, gaya ng sinabi ni Allah patungkol sa kwento ni Musa عليه السلام: "... at nagpasaklolo sa kanya ang kabilang sa mga kakampi niya laban sa kabilang sa mga kaaway niya." Surah al-Qasas: 15, at gaya ng sinabi ni Allah: "Kaya lumisan siya roon na kinakabahang nag-aantabay." Surah al-Qasas: 21. Katulad rin ito ng pagpapasaklolo ng tao sa mga kasama niya sa digmaan at iba pang tulad nito na mga bagay na nangyayari sa mga tao at kinakailangan ng ilan sa kanila ang ilan.

At tunay na inutusan ni Allah ang propeta Niya na ibalita sa Ummah niya na siya ay walang kakayanan para sa isaman na mabuti o pinsala, sabi Niya: "Sabihin mo: "Dumadalangin lamang ako sa Panginoon ko at hindi ako nagtatambal sa Kanya ng isa man."

Sabihin mo: "Hindi ako nagtataglay ng kapangyarihan sa inyo sa pamiminsala ni sa paggabay." Surah al-Jinn: 20-21, at sinabi pa Niya: *"Sabihin mo: "Hindi ako nakakaya para sa sarili ko na magdulot ng pakinabang ni pinsala maliban sa niloob ni Allah. Kung sakaling nangyaring nalalaman ko ang Nakalingid, talagang nagtamo na sana ako ng maraming nakabubuti at hindi na sana ako dinapuan ng nakasasama. Ako ay walang iba kundi isang tagapagbabala at isang tagapagbalita ng nakagagalak para sa mga taong sumasampalataya."* Surah al-A'raf: 188

At napakaraming mga Ayah na tumatalakay sa ganito, at na siya ﷺ ay hindi nananalangin kundi sa Panginoon lamang. At sa digmaan sa Badr ay nagpasaklolo siya kay Allah, at hiningi niya sa Kanya ang tagumpay laban sa mga kalaban niya at sabi niya ﷺ: *"O Panginoon ko, tuparin Mo ang anumang ipinangako Mo sa akin."* Hanggang sa sinabi ni Abu Bakr as-Siddiq ؓ: *'Tama na o Sugo ni Allah, sapagkat tutparin na ni Allah para sa iyo ang ipinangako Niya sa iyo.'* Kaya ibinaba ni Allah ang sinabi Niya: *"Banggitin noong nagpasaklolo kayo sa Panginoon ninyo ay tinugon Niya kayo, na nagsasabi: "Tunay na ako ay aayuda sa inyo ng isang libong anghel na magkakasunod-sunod."*

Hindi ginawa iyon ni Allah kundi bilang isang nakagagalak na balita at upang mapanatag doon ang mga puso ninyo. Walang pagwawagi kundi mula kay Allah. Tunay na si Allah ay Nakapangyayari, Marunong." Surah al-Anfal: 9-10, binanggit ni Allah sa Ayah na ito ang pagpapasaklolo nila, at binanggit Niya na sinagot Niya ito para sa kanila sa pamamagitan ng pagtulong sa kanila ng mga anghel, at pagkatapos ay nilinaw Niya na ang tagumpay ay hindi mula sa mga anghel, ngunit tinulungan lamang Niya sila sa pamamagitan ng mga ito upang mapanatag sila.

At nilinaw Niya na ang tagumpay ay mula sa Kanya: "*Walang pagwawagi kundi mula kay Allah.*" at sinabi Niya: "*Talaga ngang iniadya kayo ni Allah sa Badr noong kayo ay mga mahihina, kaya mangilag kayong magkasala kay Allah nang harinawa kayo ay magpasalamat.*" Surah Aal Imran: 123. Kaya ipinaliwanag Niya na Siya ang Tumulong sa kanila sa digmaan sa Badr. At itinuro Niya sa kanila na ang anumang ibinigay Niya sa kanila na mga sandata at lakas, at ang mga ipinadala niyang mga anghel; ang lahat na ito ay mga dahilan ng tagumpay at kapanatagan, at hindi nagmula rito ang tagumpay kundi mula kay Allah lamang. Kaya paano

ipinahintulot sa manunulang ito o sa iba pa na ibaling nila ang pagpapasaklolo at paghiling ng tagumpay sa propeta ﷺ at tumalikod sa Panginoon ng mga nilalang, ang May-ari ng lahat na bagay, ang May-kakayahan sa lahat na bagay.

At walang pag-aalinlangan na ito ay pinakamsamang kamangmangan, datapwat kabialng ito sa pinakamalaking Shirk. Kaya ang narapat gawin ng manunula ay magbalik-loob kay Allah nang tunay na Tawbah, sa pamamagitan ng pagsisi sa ginawa niya, at pag-iwan nito, at na hindi na niya uulitin ito bilang pagpuri at pagdakila kay Allah at pagsunod sa mga utos Niya at pag-iwas sa mga ipinagbawal Niya; ito ang tunay na Tawbah. At kapag ang nagawang kasalanan ay karapatan ng mga nilikha ay obligado sa Tawbah ang ika-apat na utos; na ibalik ang karapatan sa karapat-dapat rito, o kaya'y pagpapatawad nito mula sa kanya. Tunay na na inutusan ni Allah ang mga lingkod Niya na magbalik-loob, at nangako Siya sa kanila na tanggapin ito: *"Magbalik-loob kayong lahat kay Allah, o mga mananampalataya, nang harinawa kayo ay magtagumpay."* Surah an-Nur: 31, at sinabi Niya: *"Kaya*

hindi ba sila magbabalik nang nagsisi kay Allah at humihingi ng kapatawaran sa Kanya. At si Allah ay Mapagpatawad, Maawain." Surah al-Maidah: 74, at sinabi pa Niya: "Maliban sa sinumang nagbalik-loob, sumampalataya at gumawa ng gawang matuwid sapagkat ang mga iyon ay papalitan ni Allah ang mga gawang masagwa nila ng gawang maganda. Si Allah ay laging Mapagpatawad, Maawain." Surah al-Furqan: 70

At sinabi ni Allah: "At Siya ang tumatanggap sa pagbabalik-loob ng mga lingkod Niya, at pinapatawad Niya ang mga masama, at alam Niya ang anumang ginagawa ninyo." Surah ash-Shura': 25, at sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "ang pagyakap sa Islam ay ginigiba nito ang anumang nauna rito, at ang Tawbah ay pinupunasan nito ang anumang nauna rito na kasalanan." at ang tindi ng panganib ng shirk at na ito ay pinakamalaking kasalanan, at pangamba sa panlilinlang na nagmula sa manunulang ito, at sa pagiging-obligado ng pagpapayuhan para kay Allah sa mga lingkod Niya ay ipinakalat ang maikling pananalitang ito. Hinihiling ko kay Allah na maging kabutihan ito at na pagbutihin niya ang kalagayan natin at ng mga lahat na muslim, at na biyayaan niya tayo ng pag-iintindi sa relihiyon at pagiging

matatag rito, at na kupkupin niya tayo at ang lahat na muslim laban sa masama sa ating sarili at gawa, tunay na Siya ang pinananaligan rito at may kakayanan rito, at ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa-kanyang Sugo at lingkod na si Muhammad at sa pamilya at mga Sahabah niya.

Ikalawang Liham: Ang Hatol sa Pagpapasaklolo sa Jinn at Demonyo, at Pamamanata sa kanila

Mula kay Abdul Aziz bin Baz. Para sa lahat na muslim. Gabayan nawa ako at kayo ni Allah tungo sa pananatili at katatagan sa relihiyon Niya. Ameen.

*As-Salamu Alaykum wa Rahmatullahi wa barakatuh*³¹. Tunay na nagtanong sa akin ang ilang kapatid hinggil sa ginagawa ng iilang mga mangmang na pananalangin sa iba kay Allah at pagpapatulong sa mga pangangailangan, gaya ng panalangin sa Jinn at pagpapasaklolo sa kanila,

³¹ Ang kapayapaan ay sumasa-inyo, at ang awa ni Allah at ang biyaya Niya.

pamamanata, at pag-aalay sa kanila, at anumang katulad nito.

At kabilang sa mga sinasabi nila ay: '*O pito, kunin ninyo siya*' na ang ibig sabihin ay ang pitong mga pinuno ng Jinn, o pitong pinuno ng Jinn gawin ninyo sa kanya ang ganito, '*ballin ninyo ang buto niya*', '*inumun ninyo ang dugo niya*', '*saniban ninyo siya*'. At kabilang narin sa sinasabi nila ay: '*Kunin ninyo siya, o Jinn sa tanghali at Jinn sa hapon*' at ito ay maraming nangyayari sa may bandang timog ng bansa. At kabilang sa katulad ng ganitong gawain ay ang pananalangin sa mga patay na mga propeta, mga mabubuting tao at iba pa, at panalangin sa mga anghel at pagpapasaklolo sa kanila. Ang lahat na ito ay katulad niyon na nangyayari sa mga nagsasabing sila ay nasa Islam, sanhi ng kamangmangan at paggaya sa mga nauna. At maaaring ang ilan sa kanila ay nagsasabi ng; ito ay nakasanayan na ng dila, hindi naman namin ito sinasadya at hindi naman pinaniniwalaan. At may nagtanong din sa akin ang hinggil sa hatol sa pag-aasawa sa sinumang gumagawa nito, at ang katay nila, at ang

pagsasagawa ng Salah na *Janazah*³² para sa kanila at pagsagawa ng Salah sa likod nila. At hinggil narin sa paniniwala sa mga magician at manghuhula, gaya ng nag-aangking alam niya ang sakit at dahilan nito sa pamamagitan lamang ng paghipo sa ilang gamit na nakadikit sa katawan ng may-sakit, gaya ng pantalon, *Khimar*³³ at tulad nito.

Ang Sagot ay: Ang papuri ay ukol kay Allah lamang, at ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa-huling propeta, at sa pamilya, mga kasamahan at sa nagpagabay sa kanila hanggang sa Araw ng Pagkabuhay.

Tunay na nilikha ni Allah ang *Thaqaalayn*³⁴ upang sambahin nila Siya na wala ng iba pa sa Kanya. At na itangi lang nila ang panalangin, pagpapasaklolo, pag-aalay, pamamanata, at ang lahat na uri ng pagsamba para lamang sa Kanya. At tunay na ipinadala Niya ang mga sugo sa layuning

³² Salatul Janazah: pagsasagawa ng Salah sa patay.

³³ Khimar: ang Hijab na inilalagay sa mukha ng babae.

³⁴ Thaqaalayn: ang Jinn at ang tao.

iyon, at inutusan Niya sila rito. At ibinaba Niya ang mga kapahayagan na ang pinakadakila rito ay ang Marangal na Qur'an upang ipaliwanag ito at humikayat tungo rito, at pagbabala sa mga tao mula sa pagtatambal kay Allah at pagsamba sa iba sa Kanya. Samakatuwid, ito ang ugat ng mga saligan, at pundasyon ng pamamaraan at relihiyon. At ito rin ang kahulugan ng '*Laa ilaha illallah*' sapagkat ang kahulugan nito ay; walang sinasambang tunay kundi si Allah lamang. Kaya ang mga yaon ay pawawaksi sa pagka-Diyos at pagsamba sa iba kay Allah, at pagpapatibay ng pagsamba kay Allah lamang, na walang katulad sa Kanya rito sa lahat na nilikha Niya. At ang patunay rito ay marami mula sa Qur'an at Sunnah ng sugo ni Allah ﷻ, gaya ng sabi Niya: "*Hindi Ko nilikha ang jinn at ang tao kundi upang sambahin nila Ako*" Surah adh-Dhariyat: 56, at sinabi pa Niya: "*Itinadhana ng Panginoon mo na wala kayong sasambahin kundi Siya at sa mga magulang ay magmagandang-loob.*" Surah al-Isra': 23, at sinabi pa Niya: "*Hindi sila inutusan kundi na sambahin nila si Allah bilang mga nag-aalay ng*

kawagasan sa Kanya sa pagtalima,³⁵ bilang mga makatotoo;" Surah al-Bayinah: 5, at sinabi pa Niya: "Nagsabi ang Panginoon ninyo: "Dumalangin kayo sa Akin, tutugunin Ko kayo; tunay na ang mga nagmamalaki sa pag-ayaw sa pagsamba sa Akin ay magsisipasok sa Impiyerno na mga hamak." Surah Ghafir: 60, at sinabi pa Niya: *"Kapag tinanong ka ng mga lingkod Ko hinggil sa Akin ay sabihin mo: "Tunay na Ako ay malapit: tinutugon Ko ang panalangin ng nananalangin kapag nanalangin siya sa Akin; kaya dinggin nila Ako at sumampalataya sila sa Akin, nang harinawa sila ay magabayan."* Surah al-Baqarah: 186. Kaya ipinaliwanag ni Allah sa mga ayah na ito na nilikha Niya ang mga Jinn at tao para sa pagsamba sa Kanya. At itinakda Niya na walang sasambahin kundi Siya lamang, at ang kahulugan ng 'itinakda' ay ipinag-utos at inihabilin, kaya inutusan Niya ang mga lingkod at inihabilin sa kanila na sa Qur'an at sa dila ng sugo ni Allah ﷻ na huwag silang sumamba kundi sa Panginoon lamang nila. At nilinaw Niya na ang panalangin ay isang dakilang pagsamba na sinumang nagmalaki sa paggawa nito ay papasok

³⁵ O relihiyon o pagsamba.

sa Impyerno. At inutusan Niya ang mga lingkod na manalangin lamang sa Kanya, at sinabi Niya na Siya ay Malapit at tumutugon sa panalangin nila. Kaya obligado sa lahat na lingkod na itangi lamang ang Panginoon nila sa panalangin sapagkat ito ay isang uri ng pagsamba na nilikha sila sa layuning ito, at inutusan sila rito, sabi Niya: " *Sabihin mo: "Tunay na ang dasal ko, ang handog ko, ang buhay ko, at ang kamatayan ko ay ukol kay Allah, ang Panginoon ng mga nilalang, wala Siyang katambal. Iyon ay ipinag-utos sa akin, at ako ay una sa mga Muslim."*" Surah al-An'am: 162-163. Inutusan rin ni Allah ang propeta Niya na sabihin sa mga tao na ang Salah niya, pag-aalay, ang buhay at kamatayan niya ay para kay Allah, ang Panginoon ng mga nilalang, walang katambal sa kanya. Kaya sinuman ang nagkatay ng hayop para sa ngalan ng iba kay Allah ay talagang nagtambal na kay Allah, gaya ng kung nagsagawa ng Salah para sa iba kay Allah sapagkat ginawa ni Allah ang Salah at pag-aalay na magkapantay, at sinabi Niya na ang dalawang ito ay para lamang kay Allah na walang katambal sa Kanya. Kaya sinuman ang nag-alay ng hayop para sa Jinn, anghel, patay at iba pa sa kanila na nagpapalapit

sila sa mga ito ay katulad ng pagsasagawa ng Salah sa iba kay Allah. Sa isang Sahih na Hadith ay sinabi ng propeta ﷺ: "Isinumpa ni Allah ang sinumang nag-alay ng hayop para sa iba kay Allah" at sa ulat ni Imam Ahmad ayon kay Tariq bin Shihab ؓ na ang propeta ay nagsabi: "*Napadaan ang dalawang lalaki sa lupon ng mga tao na may rebulto, hindi nila pinapayagan ang isaman na lumisan sa bayan nila malibang pagkatapos na makapag-alay ito para sa rebulto. Kaya sabi nila sa isa sa dalawang lalaki: 'Mag-alay ka.' Sabi niya: 'Wala akong anuman para makapag-alay.' Sabi nila: 'Mag-alay ka kahit langaw lang.' kaya nag-alay siya ng langaw at pinayagan nila itong lumisan, at siya ay nakapasok sa Impyerno. At sinabi nila sa isa: 'Mag-alay ka.' Sabi niya: 'Ako ay hindi nag-aalay para sa isaman kundi kay Allah lamang.'* Kaya kinitil nila ang buhay nito at siya ay nakapasok sa Paraiso."

Kaya kung ang isang nag-alay para sa rebulto ng langaw lang o tulad nito ay magiging isang Mushrik³⁶ na karapat-dapat sa apoy ng Impyerno, paano na

³⁶ Mushrik: nagtatambal kay Allah

kaya ang nananalangin sa Jinn, mga anghel, mga mabuting tao, at nagpapasaklolo sa kanila, at namamanata sa kanila, at nagpapalapit sa kanila sa pamamagitan ng pag-aalay na hinahangad nila rito ay ang pangangalaga sa kayamanan nila, o kagalingan ng may sakit, o kaligtasan ng alagang hayop at pananim, o kaya'y ginagawa niya ito dahil sa takot sa Jinn o katulad nito. Kaya ito at ang katulad niya ay higit na maging isang Mushrik na karapat-dapat sa Apoy kaysa sa lalaking nag-alay lamang ng langaw para sa rebulto.

At kabilang narin roon ay ang sinabi ni Allah: *"Tunay na Kami ay nagbaba sa iyo ng Aklat kalakip ng katotohanan, kaya sambahin mo si Allah na nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima. Kaingat, ukol kay Allah ang wagas na pagtalima. Ang mga gumagawa ng mga tagatangkilik bukod pa sa Kanya ay nagsasabi: "Hindi kami sumasamba sa kanila kundi upang ilapit nila kami kay Allah nang pagkalapit-lapit." Tunay na si Allah ay maghahatol sa pagitan nila hinggil sa anumang ipinagkakaiba nila. Tunay na si Allah ay hindi nagpapatnubay sa sinumang sinungaling na palatangging sumampalataya." Surah az-Zumar: 2-3, at sinabi pa Niya: "Sinasamba nila bukod pa kay Allah ang*

hindi nakapipinsala sa kanila at hindi nakapagdudulot ng pakinabang sa kanila at nagsasabi sila: "Ang mga ito ay ang mga tagapamagitan natin kay Allah." Sabihin mo: "Nagpapabatid ba kayo kay Allah ng hindi Niya nalalaman sa mga Langit ni sa Lupa? Napakamaluwalhati Niya at pagkataas-taas Niya kaysa sa mga itinatambal nila sa Kanya" Surah Yunus: 18.

Ibinalita ni Allah sa dalawang Ayah na ito na ang mga Mushrik ay ginawa nila ang iba sa Kanya na mga katulong na sinasamba nila ang mga ito kasama Niya sa pamamagitan ng panalangin at takot, paghahangad at pag-aalay, pamamanata at tulad nito, na inaakala nila ang mga yaong Wali ay inilalapit nila kay Allah ang sinumang sumasamba sa kanila kay Allah, at namamagitan sila para sa kanila kay Allah. Kaya pinasinungalingan sila ni Allah at nilinaw Niya ang mali nila, at binansagan Niya sila na mga sinungaling, mga Kafir³⁷ at mga Mushrik. At dinalisay Niya ang sarili Niya mula sa pagtatambal nila at sinabi Niya: "...maluwalhati at Mataas Siya sa anumang itinambal nila sa Kanya.". kaya malalaman

³⁷ Kafir: walang pananampalataya. Kuffar o Kafirun: Pangmaramihan

rito na sinuman ang gawin niya ang anghel, propeta, Jinn, kahot o baton a pananalanginan niya kasama ni Allah, at magpapasaklolo rito at magpapalapit rito sa pamamagitan ng pamamanata at pag-aalay na hinahangad ang pamamagitan nito kay Allah at pagpapalapit sa Kanya, o kaya'y paghahangad na malunasan ang maysakit, o pangangalaga sa kayamanan o kaligtasan ng malayong kamag-anak o anumang tulad nito at talagang nasadlak sa malaking Shirk, at matinding trahedyang, na sinabi ni Allah ang hinggil sa kanya: *"Tunay na si Allah ay hindi magpapatawad na tambalan Siya ngunit magpapatawad Siya sa anumang mababa pa roon sa kaninumang loloobin Niya. Ang sinumang nagtatambal kay Allah ay nakagawa nga ng isang mabigat na kasalanan"* Surah an-Nisa': 48, at sinabi Niya: *"Tunay na ang sinumang nagtatambal kay Allah ay ipinagkait na ni Allah sa kanya ang Paraiso at ang magiging kanlungan niya ay ang Apoy. Ang mga lumalabag sa katarungan ay wala ngang mga tagaadya."* Surah al-Ma'idah: 72.

At ang hinggil sa pamamagitan ay mangyayari lamang ito sa Araw ng Pagkabuhay para sa mga naniwala sa Tawhid at taus-puso, at hindi para sa mga Mushrik, gaya ng sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ nang

itanong sa kanya: 'O Sugo ni Allah, sino ang pinakamaligayang tao sa pamamagitan mo?' Sabi niya: "Sinuman ang nagsabi ng 'Laa ilaha illallah.'" At sinabi niya ﷺ: "Para sa bawat propeta ay may hiling na tinutugon at nagmadali ang bawat propeta sa hiling niya, at ako ay itinago ko ang hiling ko bilang pamamagitan ko para sa Ummah ko sa Araw ng Pagkabuhay. At ito ay makakamiit sa kapahintulutan ni Allah ng sinumang namatay mula sa Ummah ko na hindi nagtambal ng anumang kay Allah." At ang mga naunang Mushrik ay naniniwala sila na si Allah ang Panginoon nila at Tagapaglikha nila, at Taga-tustos nila. Nakipag-ugnayan lang sila sa mga propeta, mga Wali, mga anghel, mga kahoy at mga bato at anumang tulad nito upang hangarin lang nila na mamamagitan ang mga ito sa kanila kay Allah, at pagpapalapit nila sa Kanya gaya ng nabanggit sa mga Ayah. Subalit hindi parin sila ipinagpaumanhin ni Allah roon, at hindi rin sila ipinagpaumanhin ng Sugo ni Allah ﷺ. Ngunit sinuway pa sila ni Allah rito sa Qur'an at binansagan silang mga Kafir at Mushrik, at pinasinungalingan Niya sila sa pag-aangkin nila na ang mga diyus-diyusan na ito ay mamamagitan para sa kanila, at ipalalapit ng mga ito sila kay Allah.

At dinigma sila ng sugo ni Allah ﷻ dahil sa Shirk na iyon hanggang sa taus-puso nilang sambahin si Allah lamang bilang pagpapatupad sa sinabi Niya: *"Makipaglaban kayo sa kanila hanggang sa wala nang pagsuway at ang pagtalima, sa kabuuan nito, ay ukol na kay Allah. Ngunit kung magsisitigil sila, tunay na si Allah, sa anumang ginagawa nila, ay Nakakikita"* Surah al-Anfal: 39. at sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: *"Nautusan ako na digmain ang mga tao hanggang sa saksihan nila na walang Diyos kundi si Allah at na si Muhammad ay sugo ni Allah, at na itayo nila ang Salah, at ibigay ang Zakah. Kaya kung gawin nila iyon ay niligtas nila mula sa akin ang mga dugo at kayamanan nila, maliban sa karapatan ng Islam at ang paglilitis sa kanila ay kay Allah."* At ang kahulugan ng sinabi niya ﷻ na *'...hanggang sa saksihan nila na walang Diyos kundi si Allah...'* ay hanggang sa itangi nila si Allah lamang sa pagsamba, na walang kaugnayan ang sinumang iba sa Kanya

At ang mga Mushrik noon ay natatakot sila sa mga jinn at nagpapakupkop sila sa mga ito, kaya ibinaba ni Allah hinggil dito ang: *"Na may mga lalaking kabilang sa tao na nagpapakupkop sa mga lalaking kabilang sa jinn, kaya nadagdagan lamang nila ang mga ito ng*

*kasalanan.*³⁸ Surah al-Jinn: 6 at sabi ng mga pantas sa Tafsir hinggil sa Marangal na Ayah na ito: 'Ang kahulugan ng: '...kaya ...' ay; pangamba at takot, sapagkat ang mga jinn ay mapagmataas sa sarili nito at mapagmalaki kapag nakita nito ang mga tao na nagpapakupkop sa kanila, kaya dinaragdagan nila sila ng pananakot at pangamba hanggang sa pamarihin nila ang pagsamba sa mga ito at paghingi ng proteksyon. At tunay na pinalitan ni Allah ito sa mga muslim na magpakupkop lamang sa Kanya sa pamamagitan ng mga Ganap na Salita Niya, at ibinaba Niya ang salita Niya: "Kung sinusulsulan ka nga mula sa Demonyo ng isang sulsol ay magpakupkop ka kay Allah; tunay na Siya ay ang Dumidinig, ang Nakaaalam" Surah al-A'raf: 200, at sabi pa Niya: "Sabihin mo: "Nagpapakupkop ako sa Panginoon ng buwang-liwayway," Surah al-Falaq: 1, "Sabihin mo: "Nagpapakupkop ako sa Panginoon ng mga tao" Surah an-Nas: 1

At ayon sa Propeta ﷺ na sinabi niya: "Sinuman ang tutuloy sa isang bahay at sinabi niya ang; A'udhu

³⁸ O pagmamalabis, o kahunghangan.

bikalimatillahittammat, min sharri ma khalaq. Walang makapipinsala sa kanyana anuman hanggang sa lisanin na niya ang bahay na iyon." At sa mga naunang nabanggit na mga Ayah at Hadith ay malalaman ng naghahangad ng kaligtasan at nagnanais ng pangangalaga sa relihiyon niya, at kaligtasan mula sa Shirk; ang maliit at malaki rito, na ang pagpapa-ugnay sa mga namatay na, mga anghel at jinn at iba pa sa kanila na mga nilikha, at ang panalangin sa kanila at pagpapakupkop, at tulad pa ng ibang gawain ng mga mangmang na mga Mushrik, na ang pinaka-masagwa rito ay ang pagtatambal kay Allah ay kinakailangan na iwanan ito at magbabala at magpayuhan sa pag-iwan nito, at ang pagsuway sa sinumang gumawa nito. Kaya sinuman mula sa mga tao ang naging tanyag sa paggawa ng mga iyon na gawaing Shirk ay hindi ipinahihintulot na pakasalan, at ang pagkain sa kinatay, at ang pagsasagawa ng Salah sa Janazah sa kanya, at ang pagsagawa ng Salah sa likod niya, hanggat ipahayag niya ang pagbalik-loob niya kay Allah mula roon. At na maging taus-puso na ang panalangin at pagsamba niya para kay Allah lamang, sapagkat ang panalangin ay ang siyang

pagsamba, o kaya'y ito ang utak nito, gaya ng sinabi ng Propeta ﷺ: "Ang panalangin ay pagsamba". At naiulat din mula sa kanya ﷺ ang ibang salita na sinabi niya ﷺ: "Ang panalangin ay utak ng pagsamba". At sinabi ni Allah: *"Huwag kayong mag-asawa ng mga babaeng nagtatambal kay Allah malibang sumasampalataya sila; talagang ang isang babaeng alipin na sumasampalataya ay higit na mabuti kaysa sa isang babaing nagtatambal kay Allah, kahit pa nakapagpalugod siya sa inyo. Huwag ninyong papag-asawahin ang mga babaing Muslim at ang mga lalaking nagtatambal kay Allah hanggat di sila sumasampalataya; talagang ang isang lalaking alipin na sumasampalataya ay higit na mabuti kaysa sa isang lalaking nagtatambal kay Allah, kahit pa nakapagpalugod siya sa inyo."* Surah al-Baqarah:221. Kaya ipinagbawal ni Allah sa mga muslim na lalaki ang pag-aasawa sa mga mushrik na babae na mga sumasamba sa mga rebulto, mga jinn, mga anghel, at iba pa, hanggang sa manampalataya sila kaisahan ng pagsamba para kay Allah lamang, at pagpapatotoo sa Sugo Niya ﷻ sa anumang ipinarating niya, at pagsunod sa landas niya. At ipinagbawal din Niya ang pag-aasawa ng mga lalaking mushrik sa mga babaeng

mananampalataya, hanggang sa manampalataya sila kaisahan ng pagsamba para kay Allah lamang, at pagpapatotoo sa Sugo Niya ﷺ sa anumang ipinarating niya, at pagsunod sa landas niya.

At sinabi Niya na ang babaeng aliping mananampalataya ay mas mainam kaysa sa malayang mushrikah kahit pa na nalulugod ang sinumang nakatingin at nakaririnig sa kanya dahil sa kagandahan niya at inam ng pananalita niya. At na ang lalaking alipin na mananampalataya ay mas mainam kaysa sa malayang mushrik kahit pa na nalulugod ang sinumang nakatingin at nakaririnig sa kanya dahil sa kagandahan niya at inam ng pananalita niya, at tapang niya at iba pa. at pagkatapos ay nilinaw Niya ang dahilan ng kainaman na ito sa sinabi Niya: "" na ang tinutukoy ay ang mga mushrik na babae at lalaki sapagkat sila ay ang mga umaakay tungo sa Apoy sa pananalita at gawa nila at sa ugali nila. Samantalang ang mga mananampalataya na lalaki't babae ay sila yaong mga umaakay tungo sa Paraiso sa pamamagitan ng mga ugali, gawa, at pamamaraan nila. Kaya paano naging magkapantay ang mga yaon sa mga yaon!

At sinabi Niya hinggil sa katayuan ng mga Munafiq:
"Talaga ngang nagmithi sila ng sigalot noon pa man at pinag-isipan nila laban sa iyo ang mga panukala hanggang sa dumating ang katotohanan at lumitaw ang kapasyahan ni Allah samantalang sila ay naiinis." Surah at-Tawbah: 48, kaya nilinaw ni Allah sa marangal na Ayah na ito na ang munafiq at kafir ay hindi maaaring isagawa ang Salah sa kanila, dahil sa kawalan ng nila ng pananampalatay kay Allah at sa sugo Niya. At ganoon din na hindi maaaring isagawa ang Salah sa likod nila, at hindi rin sila maaaring maging pinuno ng mga muslim dahil sa kawalan ng pananampalataya at kawalan ng tiwala sa kanila, at dahil sa lalaghan ng di-pagkakasunduan sa pagitan nila at ng mga muslim, at dahil sila ay hindi kabilang sa mga nagsasagawa ng Salah at Ibadah. Sapagkat ang Kufr at Shirk ay hindi mananatili sa mga ito ang mabuting gawain. Hinihiling namin kay Allah ang kalunasan mula roon, at sinabi Niya hinggil sa pagbabawal sa pagkain ng Maytah³⁹ at mga alay ng mga mushrik: *"Huwag kayong kumain ng*

³⁹ Maytah: ang hayop na namatay sa natural na pagkamatay, o hayop na hindi kinatay.

anumang hayop na hindi binanggit ang pangalan ni Allah sa pagkakatay rito, at tunay na iyon ay talagang kasuwailan. Tunay na ang mga demonyo ay talagang nag-uudyok sa mga tagatangkilik nila upang makipagtalos sa inyo. Kung tatalima kayo sa kanila, tunay na kayo ay talagang mga Nagtatambal kay Allah." Surah al-an'am: 121. Ipinagbawal Niya sa mga muslim ang pagkain ng Maytah at kinatay ng mushrik sapagkat ito ay Najis⁴⁰, kaya ang kinatay niya ay katulad ng hatol sa Maytah kahit pa na binanggit pa niya ang pangalan ni Allah dito.

Sapagkat ang pagbanggit ng 'Bismillah' rito ay walang saysay at walang kabuluhan dahil ito ay isang gawaing pagsamba, at ang Shirk ay sinisira nito ang Ibadah at pinawawalang bisa, hanggang sa magbalik-loob ang isang mushrik kay Allah. At kaya naman ipinahintulot ni Allah ang pagkain ng mga Ahlul Kitab⁴¹ sa sinabi Niya sa: "*Ang pagkain ng mga nabigyan ng Kasulatan ay ipinahihintulot sa inyo at ang pagkain ninyo ay ipinahihintulot sa kanila.*" Surah al-

⁴⁰ Najis: maruming bagay.

⁴¹ Ahlul Kitab: mga Hudyo at Kristiyano.

Ma'idah: 5 ay dahil ibinibilang parin nila ang relihiyon nila na relihiyon mula sa langit, at inaangkin parin nila na sila ay mga taga-sunod ni Propeta Musa عليه السلام at Eisa عليه السلام, subalit sila naman dito ay sinungaling sapagkat pinawalang-bisa na ni Allah ang relihiyon nila nang ipinadala Niya si Muhammad صلى الله عليه وسلم sa lahat ng tao. Subalit si Allah ay ipinahintulot parin Niya para sa atin ang pagkain ng mga Ahlul Kitab at pati narin ang pag-aasawa sa kababaihan nila dahil ito sa napakagandang dahilan at nakamamanghang sikreto na ipinaliwanag ito ng mga maalam, na taliwas sa mga mushrik at mga sumasamba sa rebulto at mga patay na mga propeta, mga wali at iba pa, sapagkat ang relihiyon nila ay walang pinag-ugatan at walang katulad; datapuwat ang saligan nito ay sira, kaya ang kinatay nilang hayop ay tulad ng Maytah at hindi ipinapahintulot na kainin ito.

At tungkol naman sa sinasabi ng isaman sa kausap niya na 'Ang jinn ay tinamaan ka' 'ang jinn ay kinuha ka' 'ang demonyo ay inilipad ka' at mga tulad nito; ito ay mga salitang kabilang sa pagmumura at pagsumpa. Ito ay hindi ipinahihintulot sa pagitan ng mga muslim gaya ng lahat na uri ng pagsumpa at

pagmumura. At hindi naman ito kabilang sa gawaing Shirk maliban kung ang nagsabi nito ay naniniwala na ang jinn ay may pamamahala sa mga tao nang walang pahintulot ni Allah at pagtatakda Niya. Kaya sinuman ang maniwala roon sa mga jinn at tulad nito na mga nilikha lamang ay isang kafir sa paniniwalang ito dahil si Allah ang May-ari ng lahat ng bagay at may kakayahan sa lahat ng bagay, at Siya ang nagdudulot ng kabutihan at kasamaan at walang bagay na mangyayari kundi sa kapahintulutan Niya. At ang pagtatakda at kakayahan Niya ay nauuna, gaya ng sinabi Niya na inuutusan Niya ang propeta ﷺ na ibalita sa mga tao ang dakilang saligan na ito: *"Sabihin mo: "Hindi ako nakakaya para sa sarili ko na magdulot ng pakinabang ni pinsala maliban sa niloob ni Allah. Kung sakaling nangyaring nalalaman ko ang Nakalingid, talagang nagtamo na sana ako ng maraming nakabubuti at hindi na sana ako dinapuan ng nakasasama. Ako ay walang iba kundi isang tagapagbabala at isang tagapagbalita ng nakagagalak para sa mga taong sumasampalataya."* Surah al-A'raf:188. Kaya kung ang pinuno ng mga nilikha at ang pinakamainam sa kanila ﷺ ay walang kakayanann sa pagmamay-ari

ng mabuti at masama para sa sarili niya kundi sa anumang ipinahintulot ni Allah, paano na kaya ang iba sa kanya na mga nilikha. At ang mga Ayah ay napakarami sa ganitong kahulugan.

At tungkol naman sa pagtatanong sa mga manghuhula, mga magician, mga astrologer at mga tulad nila na mga nag-aangkin ng mga balita hinggil sa mga al-Ghayb; ito ay masama at hindi ipinahihintulot, at ang paniniwala sa mga iyon ay mas matindi at mas masama, datapuwat ito ay kabilang sa kufr. Ayon ito sa sinabi ng propeta ﷺ: *"Sinuman ang nagtungo sa manghuhula at nagtanong dito hinggil sa isang bagay, ay hindi tanggap para sa kanya ang apatnapung araw na Salah."* Inulat ni Muslim. At sa isang ulat niya ayon kay Mu'awiyah bin al-Hakam as-Salmy ؓ na ang propeta ﷺ ay nagbawal na tunguhin ang mga manghuhula at ang pagtatanong sa mga ito.

At inulat din ng mga Ahlus Sunan ayon sa Propeta ni Allah ﷺ na nagsabi: *"Sinuman ang nagtungo sa manghuhula at naniwala siya sa sinasabi nito ay tunay ngang wala siyang paniniwala sa anumang ipinadala kay Muhammad ﷺ."* At ang mga Hadith na ganito ang

kahulugan ay napakarami. Kaya ang nararapat sa mga muslim ay: ang pag-iingat sa pagtatanong sa mga Kahin⁴², mga Arraf⁴³, at lahat na mga magician na umiimbento ng balita hinggil sa al-Ghayb, at pagsisungaling nila sa mga muslim. Kahit pa na ang ginagawa nila ay sa ngalan ng panggagamot at iba pa. ayon ito sa naunang pagbabawal ng propeta ﷺ at pababala niya mula rito. At kabilang na rito ang anumang inaangkin ng mga tao sa ngalan ng panggagamot na mga bagay na may kinalaman sa al-Ghayb, gaya ng kapag naamoy nito ang Imamah⁴⁴ ng isang may sakit, o khimar ng babaing may sakit ta mga tulad nito, na sasabihin niya: ang may sakit na ito ay gumawa ng ganito o ganyan, na sinasabi niya ang mga bagay na may kinalaman sa al-Ghayb na wala namang kaugnayan sa Imamah ng may sakit o sa anumang gamit nito, subalit ang

⁴² Al-Kahin: ang manghuhula sa mga bagay na nangyari na, gaya ng nawawalang bagay.

⁴³ Al- Arraf: ang manghuhula sa mga bagay na mangyayari pa lamang, gaya ng pagbabasa ng palad.

⁴⁴ Imamah: ang tela na inilalagay sa ulo.

layunin niya rito ay pagsisinungaling sa mga tao hanggang sa masabi nila na siya ay may alam sa panggagamot, ay may alam sa mga sakit at dahilan nito. At maaaring magbigay ito sa kanila ng gamot na aayon naman ito sa pagtatakda ni Allah na magamot ang may sakit, kaya ang mga tao ay aakalain nila na ang kagalingan ay dahil sa gamot niya, o na maaaring ang sakit ay dahil sa kagagawan ng mga jinn o mga demonyo na mga galamay ng taong ito na nag-aangkin ng kaalaman sa panggagamot. Na ibabalita ng mga jinn sa taong ito ang mga pangyayaring al-Ghayb na nasasagap nila mula sa langit kaya babase na siya mula sa balitang ito ng mga jinn sa kanya at kapalit nito ay pagsisilbihan niya ang mga jinn ng pagsamba na ikalulugod nila, kaya gagamutin nila ang may sakit na yaon at tatanggalin na nila sa may sakit ang sakit na sinanhi nila rito. At ang mga bagay na ito ay nakasanayan na sa mga jinn at mga demonyo at sa sinumang nagpagamit sa kanila.

Kay ang nararapat sa mga muslim ay: ang pag-iingat mula roon, at pagpapayuhan sa pag-iwan nito, at ang pagtitiwala kay Allah sa lahat ng bagay,

at walang masama sa pagpapagamot sa pamamagitan ng Ruqyah na ayon sa Shari'ah at mga gamot na ipinahihintulot gamitin, at ang pagpapagamot sa mga manggagamot na gumagamit ng pag-aaral sa kalagayan ng may sakit at paninigurado sa sakit nito sa pamamagitan ng lohikal at nararamadamang dahilan ng sakit. At naiulat ayon sa propeta ﷺ na sinabi niya: *"Ang anumang ibinaba ni Allah na sakit ay ibinaba rin Niya ang lunas rito, na nalalaman ito ng naka-alam nito at naging mangmang rito ang walang alam dito."* At sinabi pa niya ﷺ: *"Sa bawat sakit ay may lunas, kaya kapag tinamaan ng gamot ang sakit ay malulunasan ito sa pahintulot ni Allah."* At sinabi pa niya ﷺ: *"Mga lingkod ni Allah, magpagamot kayo, at huwag kayong magpagamot sa pamamagitan ng Haram."* At ang mga Hadith na ganito ang kahulugan ay napakarami. Kaya hilingin natin kay Allah na pagbutihin Niya ang kalagayan ng lahat na mga muslim, at na lunasin Niya ang mga puso at katawan nila mula sa lahat ng kapahamakan, at na pagsamahin Niya sila sa gabay, at na kupkupin Niya tayo at sila mula sa kaligawan ng Fitnah at pagsunod sa demonyo at mga kakampi nito, tunay na Siya sa lahat ng bagay

ay May kakayahan, at walang kapangyarihan at lakas kundi sa pamamagitan ni Allah, ang Mataas, ang Dakila. At ang pagbati ng pagpapala at kapayapaan ay mapasa-Kanyang lingkod at sugo, an gating propeta na si Muhammad, at sa pamilya at mga kasamahan niya.

Ikatlong Liham: Ang Hatol sa Panalangin sa Pamamagitan ng mga Panalangin na Bid'ah at Shirkiyyah.

Mula kay Abdul Aziz bin Baz, para sa marangal na kapatid, gabayan siya ni Allah sa lahat ng mabuti. Amin. As-Salamu Alaykum wa Rahmatullahi wa Barakatuh.

Tunay na nakarating sa akin ang liham ninyo, naway iparating ni Allah sa inyo ang gabay Niya, at ang mga nilalaman nito na mayroon sa bayan ninyo na mga taong mahihigpit sila sa paggamit ng mga panalanging hindi binigyan ni Allah ang mga ito ng kakayanan, na kabilang na dito ay Bid'ah, at Shirk, na sinasabi nilang ito ay mula sa pinuno ng mga mananampalataya na si Ali bin Abi Talib ؑ at sa iba

pa sa kanya. Binabasa nila itong panalangin na ito sa mga pagtitipon ng pag-aalala kay Allah, o kaya'y sa mga masjid pagkatapos ng Salah sa Maghrib na inaakala nila rito ang pagpapalapit kay Allah, gaya ng sinasabi nila na: *'Sa pamamagitan ng karapatan ni Allah, mga kalalakihan kay Allah, tulungan ninyo kami sa pamamagitan ng tulong ni Allah, at maging kayo ang katulong namin kay Allah.'* At katulad ng sinasabi nila: *'O Aqtab, O Asyad, tugunin ninyo, O mga nagtataglay ng tulong, at mamagitan kayo kay Allah, ito ang alipin ninyo na nakatayo, at sa pintuan ninyo na nanatili, at sa pagkukulang niya ay nangangamba, saklolohan mo kami, O sugo ni Allah, sapagkat wala akong ibang tutunguhin maliban sa inyo, at sa pamamagitan ninyo ay makakamit ang hiling, at kayo ang mga pamilya ni Allah, sa pamamagitan ng pinuno ng mga martir, at ang sinumang mula sa inyo na tutulong sa amin. Saklolohan mo kami, O sugo ni Allah.'* At katulad din ng sabi nila: *'O Allah, pagpalain Mo ang siyang ginawa Mong dahilan ng paglitaw ng lihim Mong napakalaki, at pagsinag ng mga liwanag Mong awa, kaya siya ay katulong Mo sa pagka-panginoon, at ang kapalit ng mga lihim ng sarili Mo'.* At ang pagnanais ninyo na malinawan sa anuman mula rito ang Bid'ah o ano mula rito ang Shirk. At

tama ba ang Salah na isagawa sa likod ng Imam na nananalangin sa mga panalangin ito?

At ang kasagutan ay: Ang lahat ng papuri ay ukol kay Allah lamang, Nag-iisa Siya. At ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa-kanyang wala ng propeta pagkaraan niya, at sa pamilya at mga kasamahan niya.

Alamin mo, gabayan ka nawa ni Allah, na si Allah ay tunay na nilikha Niya ang mga nilikha, at ipinadala Niya ang mga sugo ﷺ upang sambahin lamang Siya, Nag-iisa siya, na walang katambal sa Kanya, gaya ng sinabi Niya: "*Hindi Ko nilikha ang jinn at ang tao kundi upang sambahin nila Ako*" Surah adh-Dhariyat: 56

At ang pagsamba ay; ang pagsunod sa Kanya, at pagsunos sa sugo Niyang si Muhammad ﷺ sa pamamagitan ng paggawa ng anumang ipinagutos ni Allah at ng sugo Niya ﷺ, at ang pagwaksi sa anumang ipinagbawal ni Allah at ng sugo Niya ﷺ. At ang pananampalataya kay Allah at sa sugo Niya, at ang taus-puso para kay Allah sa mga gawain, kabilang na ang lubos na pagmamahal para kay Allah.

At ang pagpapakumbaba para sa kaisahan niya, gaya ng sinabi Niya: *"Itinadhana ng Panginoon mo na wala kayong sasambahin kundi Siya at sa mga magulang ay magmagandang-loob."* Surah al-Isra': 23 na ang kahulugan ay; nag-utos at nagpayo siya na sambahin lamang Siya. At sinabi pa Niya: *"Ang lahat ng papuri ay ukol kay Allah, ang Panginoon ng mga nilalang, ang Napakamaawain, ang Pinakamaawain, ang May-ari ng Araw ng Paggantimpala. Sa Iyo lamang kami sumasamba at sa Iyo lamang kami nagpapatulong."* Surah al-Fatihah: 2-5 nilinaw niya sa mga Ayah na ito na Siya ang karapat-dapat na sambahin, at hingan ng tulong. At sinabi pa Niya: *"Tunay na Kami ay nagbaba sa iyo ng Aklat kalakip ng katotohanan, kaya sambahin mo si Allah na nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima. Kaingat, ukol kay Allah ang wagas na pagtalima. Ang mga gumagawa ng mga tagatangkilik bukod pa sa Kanya ay nagsasabi: "Hindi kami sumasamba sa kanila kundi upang ilapit nila kami kay Allah nang pagkalapit-lapit." Tunay na si Allah ay maghahatol sa pagitan nila hinggil sa anumang ipinagkakaiba nila. Tunay na si Allah ay hindi nagpapatnubay sa sinumang sinungaling na palatangging sumampalataya"* Surah az-Zumar:2-3, at sinabi pa Niya: *"Kaya dumalangin kayo kay Allah na*

mga nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima, kahit pa man masuklam ang mga tumatangging sumampalataya" Surah Ghafir: 14, at sinabi pa Niya: "Na ang mga masjid ay ukol kay Allah, kaya huwag kayong manalangin sa isa pa kasama ni Allah" Surah al-Jinn:18 at napakaraming pang mga Ayah sa ganitong kahulugan, at ang lahat na ito ay patunay sa: pag-uutos ng pagsamab kay Allah lamang, at malinaw na ang lahat na uri ng panalangin ay kabilang sa pagsamba, kaya hindi maaari para sa isaman na manalangin kundi sa Panginoon niya lamang, at na hindi siya magpapatulong at magpasaklolo kundi sa kanya lamang bilang pagsunod sa mga ayah na ito, at ang mga kahulugan nito. Subalit hindi kabilang rito ang mga natural at mga dahilan na kayang gawin ito ng buhay na nilikha, sapagkat ang mga iyon ay hindi kabilang sa pagsamba, kaya ipinahihintulot ang mga iyon ayon sa mga ulat at Ijma' ng mga maalam na magpatulong ang isang tao sa isang buhay na taosa mga bagay na natural na kaya niya, gaya ng pagpapatulong at pagpapasaklolo niya para mapigilan ang masamang balak ng kanyang anak, katulong, o alagang aso at mga tulad nito. At

katulad din ng pagpapatulong ng tao sa tao na wala sa kinaroroonan nito, sa pamamagitan ng mga nakikitang dahilan tulad ng sa pagpapatayo ng bahay niya, pagkukumpuni sa sasakyan niya at iba pang tulad nito. Kaya ang hinggil sa ganitong paksain ay sinabi ni Allah ang tungkol sa pagpapatulong kay propeta Musa عليه السلام: "Pumasok siya sa lungsod sa sandali ng pagkalingat ng mga naninirahan dito, at nakatagpo siya rito ng dalawang lalaking nag-aaway. Itong una ay kabilang sa mga kakampi niya at itong ikalawa ay kabilang sa mga kaaway niya, at nagpasaklolo sa kanya ang kabilang sa mga kakampi niya laban sa kabilang sa mga kaaway niya." Surah al-Qasas: 15.

At katulad din niyon ay ang pagpapasaklolo ng tao sa mga kasamahan niya sa digmaan at Jihad at sa mga tulad nito. Subalit ang pagpapasaklolo sa mga patay, mga jinn at anghel, mga puno at bato; iyon ay kabilang sa malaking pagtatambal. At iyon ay ang gawain ng mga naunang mushrik sa pagtatambal nila sa mga diyus-diyusan nila na al-Uzza', al-Laah, at iba pa. At ganoon din ang pagpapasaklolo sa sinumang may katungkulan sa mga buhay na wala silang kakayanan rito kundi si

Allah lamang, tulad ng paglunas sa maysakit, paggabay sa mga puso, pagpasok sa Paraiso, at ang kaligtasan mula sa Apoy, at mga tulad nito. At ang mga naunang ayah at ang iba pang mga ayah o Hadith na ganito rin ang kahulugan ay nagpapatunay sa pag-uutos na ibaling ng pus okay Allah ang lahat na bagay, at ang taus-pusong pagsamba kay Allah lamang.

Sapagkat ang mga lingkod ay nilikha sa layunin na iyon, at ipinag-utos ito sa kanila ayon sa naunang nabanggit na mga Ayah, at gaya ng sinabi ni Allah: *"Sambahin ninyo si Allah at huwag kayong magtambal sa Kanya ng anumang."* Surah an-Nisa': 36, at sinabi pa Niya: *"Hindi sila inutusan kundi na sambahin nila si Allah bilang mga nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima,⁴⁵ bilang mga makatotoo; na panatilihin nila ang dasal at na ibigay nila ang zakáh. Iyan ay ang Relihiyon ng kapaniwalaang matuwid."* Surah al-Bayyinah: 5. at sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ sa Hadith ni Mu'adh ؓ: *"Ang karapatan ni Allah sa mga lingkod ay na sambahin nila Siya at huwag silang magtambal sa Kanya"*

⁴⁵ O relihiyon o pagsamba.

ng anuman." Inulat nina al-Bukhari at Muslim. At sinabi rin ng Sugo ni Allah ﷻ sa Hadith ni Ibnu Mas'ud ﷺ: "Sinuman ang namatay na nagtambal siya sa panalangin kay Allah, ay makapapasok sa Apoy." Inulat ni al-Bukhari. At sa Hadith ni Ibnu Abbas ﷺ na ang propeta ﷺ noong ipinadala niya si Mu'adh sa Yemen ay sinabi niya rito: "Tunay na ikaw ay darating sa mga taong Ahlul Kitab, kaya ang unang bagay na imibitahan mo sila rito ay ang pagsasaksi na walang diyos kundi si Allah..." at sa ibang ulat ay: "kaya imbitahan mo sila na saksihan nila na walang diyos kundi si Allah lamang at ako ay sugo ni Allah." At sa isang ulat ni al-Bukhari ay: "kaya imbitahan mo sila na isahin lang nila si Allah.". at sa ulat ni Muslim mula sa Hadith ni Tariq bin Ashyam al-Ashja'iy ﷺ na ang propeta ay nagsabi: "Sinuman ang itinangi niya si Allah at iniwaksi niya ang anumang sinasamba bukod sa Kanya ay Haram na ang ari-arian niya at ang buhay niya, at ang pagtutuu sa kanya ay kay Allah". At napakaraming Hadith na tumatalakay rito. Kaya ang Tawhid na ito ay Saligan ng relihiyong Islam, at pundasyon ng pamamaraan, at ito ay ulo ng mga bagay, at pinakamahalagang utos, at ito rin ang dahilan kung bakit nilikha ang Thaqaalayn, at ito

rin ang dahilan kung bakit ipinadala ang mga sugo, gaya ng mga naunang Ayah hinggil rito, na ang ilan dito ay: *"Hindi Ko nilikha ang jinn at ang tao kundi upang sambahin nila Ako"* Surah adh-Dhariyat: 56, *" Talaga ngang nagpadala Kami sa bawat kalipunan ng isang sugo, na nagsasabi: "Sambahin ninyo si Allah at iwaksi ninyo ang nagdidiyus-diyusan."*" Surah an-Nahl:36, *"Hindi Kami nagsugo noong wala ka pa ng anumang sugo malibang nagsisiwalat Kami sa kanya na walang Diyos kundi Ako kaya sambahin ninyo Ako"* Surah al-Anbiya': 25. At sinabi pa Niya ayon kay propeta Nuh, Hud, Salih, Shu'ayb na sinabi nila sa mga tao nila: *"Talaga ngang isinugo Namin si Noe sa mga kalipi nito kaya nagsabi ito: "O mga kalipi ko, sambahin ninyo si Allah; wala na kayong Diyos na iba pa sa Kanya. Tunay na ako ay nangangamba para sa inyo sa pagdurusa sa dakilang araw."*" Surah al-A'raf: 59

Ito ay pag-iimbita ng lahat na sugo ayon sa dalawang naunang Ayah. At tunay na inamin ng mga kumalaban sa mga sugo na ang mga sugo ay inutusan silang sambahin lamang si Allah, at pag-waksi sa mga diyus-diyusan na sinasamba bukod sa Kanya, gaya ng sinabi Niya hinggil sa kuwento ng Aad na sinabi nila kay propeta Hud عليه السلام: *"Nagsabi sila:*

"Dumating ka ba sa Amin upang sambahin namin si Allah lamang at iwan namin ang sinasamba noon ng mga ninuno namin? Kaya dalhin mo nga sa amin ang ibinabanta mo sa amin kung ikaw ay kabilang sa mga nagtototoo." Surah al-A'raf: 70, at sinabi rin ni Allah patungkol sa mga Quraysh nang inimbita sila ni propeta Muhammad na sambahin lamang si Allah, at na iwan ang mga sinasamba nila na mga anghel, mga Wali, mga rebulto at mga puno at iba pa: *"Ginawa ba niya ang mga diyos na nag-iisang diyos? Tunay na ito ay talagang isang kataka-takang bagay"* Surah Sad: 5, at sinabi rin ni Allah patungkol sa kanila: *"Tunay na sila noon, kapag sinabi sa kanila na walang Diyos kundi si Allah, ay nagmamalaki sa pagtanggì at nagsasabi: "Tunay na kami ba ay talagang tatalikod sa mga diyos namin dahil sa isang baliw na manunula?"*" Surah as-Saffat: 35-36, at napakarami pang mga Ayah na ganito ang kahulugan. At ang mga nabanggit namin na mga Ayah at mga Hadith ay nagiging malinaw sa iyo –gabayan nawa ako at ikaw ni Allah sa pag-iintindi sa relihiyon, at kaalaman hinggil sa karapatan ng Panginoon ng mga nilalang-na ang mga panalangin na ito, at mga uri ng pagpapasaklolo na siyang ipinaliwanag ko sa

tanong mo; ang lahat na ito ay kabilang sa uri ng malaking Shirk sapagkat ito ay pagsamba sa iba kay Allah, at paghingi ng mga bagay na hindi kaya ng sinuman kundi Siya lang, gaya ng mga patay at mga malayo. At iyon ay pinakamasama kaysa sa ginawang Shirk ng mga naunang tao dahil ang mga naunang tao ay nagtatambal lamang sila sa panahon ng kaluwagan. Samantalang sa kagipitan ay taus-puso silang sumasamba kay Allah dahil alam nila na Siya ang may kakayanan na iligtas sila sa kagipitan na walang iba sa Kanya, gaya ng sinabi ni Allah sa Qur'an patungkol sa mga Mushrik na yaon: *"Kapag nakasakay sila sa sasakyang-dagat ay dumadalangin sila kay Allah na mga nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima; subalit noong naihatid na Niya sila nang ligtas sa katihan, walang-anu-ano sila ay nagtatambal sa Kanya"* Surah al-Ankabut: 65, at sinabi rin Niya na pinagsasabihan Niya sila sa Ayah na ito: *"At kapag nasumpungan kayo ng pinsala sa dagat ay nawawaksi ang sinumang dinadalanginan ninyo maliban sa Kanya, ngunit kapag iniligtas na Niya kayo sa lupa ay nagsipag-talikuran kayo. At tunay na ang tao ay palatanggi"* Surah al-Isra': 67.

Kaya kung sasabihin ng ilan sa mga Mushrik sa kasalukuyang panahon: 'Tunay hindi naman namin hangad sa mga yaon na bigyan kami sa pamamagitan ng mga sarili nila, at hindi rin para lunasin nila ang mga maysakit sa amin, at hindi rin para biyayaan o pinsalain kami sa pamamagitan ng mga sarili nila, kundi ang hangad namin ay ang pamamagitan nila kay Allah sa mga yaon.'

At ang Sagot ay: Sasabihin sa kanya: Tunay na ito ang hangad ng mga naunang Kuffar, at hindi nila hangad na ang mga diyus-diyusan nila ang siyang lumikha at bumibiyaya, o nagbibigay o pumipinsala; ito ay nagpapasinungaling sa sinabi ni Allah tungkol sa kanila sa Qur'an. Tunay na hangad nila ang pamamagitan nila at katayuan nila, at pagpapalapit kay Allah, gaya ng sinabi ni Allah: *"Sinasamba nila bukod pa kay Allah ang hindi nakapipinsala sa kanila at hindi nakapagdudulot ng pakinabang sa kanila at nagsasabi sila: "Ang mga ito ay ang mga tagapamagitan natin kay Allah." Sabihin mo: "Nagpapabatid ba kayo kay Allah ng hindi Niya nalalaman sa mga Langit ni sa Lupa? Napakamaluwalhati Niya at pagkataas-taas Niya kaysa sa mga itinatambal nila sa Kanya" Surah Yunus: 18, kaya*

sinagot sila ni Allah sa sinabi Niya: "Sabihin mo: "Nagpapabatid ba kayo kay Allah ng hindi Niya nalalaman sa mga Langit ni sa Lupa? Napakamaluwalhati Niya at pagkataas-taas Niya kaysa sa mga itinatambal nila sa Kanya" Surah Yunus: 18. Samakatuwid, ipinaliwanag ni Allah na walang naka-aalam na nasa langit ni sa lupa na tagapamagitan sa Kanya sa pamamaraan na hinahangad ng mga Mushrik, kaya ang anumang hindi ipinahintulot ni Allah ang pag-iral niya ay tunay na hindi ito umiral sapagkat hindi maikukubli sa Kanya ang anuman, at sinabi Niya: "Ang pagbababa ng Aklat ay mula kay Allah, ang Nakapangyayari, ang Marunong. Tunay na Kami ay nagbaba sa iyo ng Aklat kalakip ng katotohanan, kaya sambahin mo si Allah na nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima" Surah az-Zumar: 1-2. kaya nilinaw ni Allah na ang pagsamba lamang sa Kanya, at na obligado sa lahat ng lingkod na taus-puso ito para sa Kanya, sapagkat ang pag-uutos niya sa propeta ﷺ na pagsamba nang taus-puso sa kanya lamang ay pag-uutos din sa lahat. At ang kahulugan ng relihiyon dito ay 'pagsamba', at ang pagsamba ay pagsunod sa Kanya, at pagsunod sa sugo Niya katulad ng naunang ipinaliwanag. Kaya

kabilang na rito ang panalangin at pagpapasaklolo, takot, pag-asa, pag-aalay at pamamanata, at kabilang narin ang pagsasagawa ng Salah, pag-aayuno, at iba pa, na siyang ipinag-utos ni Allah sa sugo Niya ﷺ. At pagkatapos ay sinabi Niya: "Kaingat, ukol kay Allah ang wagas na pagtalima. Ang mga gumagawa ng mga tagatangkilik bukod pa sa Kanya ay nagsasabi: "Hindi kami sumasamba sa kanila kundi upang ilapit nila kami kay Allah nang pagkalapit-lapit." Tunay na si Allah ay maghahatol sa pagitan nila hinggil sa anumang ipinagkakaiba nila. Tunay na si Allah ay hindi nagpapatnubay sa sinumang sinungaling na palatangging sumampalataya" Surah az-Zumar: 3 na sinasabi nila: "Hindi kami sumasamba sa kanila kundi upang ilapit nila kami kay Allah nang pagkalapit-lapit." kaya sinagot sila ni Allah ng ganito: "Tunay na si Allah ay maghahatol sa pagitan nila hinggil sa anumang ipinagkakaiba nila. Tunay na si Allah ay hindi nagpapatnubay sa sinumang sinungaling na palatangging sumampalataya" Surah az-Zumar: 3. Kaya nilinaw Niya sa Marangal na Ayah na ito: na ang mga Kuffar ay hindi nila sinamba ang mga Wali bukod kay Allah kundi upang mailalapit nito sila kay Allah ng pagpapalapit.

At yaon ang hangad ng mga Kuffar, nauna man o kasalukuyan, at ito ay pinawalang katotohanan ni Allah sa sinabi Niya: *"Tunay na si Allah ay hindi nagpapatnubay sa sinumang sinungaling na palatangging sumampalataya"* kaya nilinaw Niya ang kasinungalingan nila sa pag-aangkin nila na ang mga diyus-diyusan nila ay nagpapalapit sa kanila kay Allah, at kawalan nila na paniniwala sa pagbaling nila ng pagsamba sa mga yaon. Kaya dahil doon ay malalaman ng isa na kahit may katiting na pag-intindi na ang mga naunang Kuffar ay ang kawalan nila ng pananampalataya ay sa pamamagitan ng paniniwala nila sa mga propeta, mga Wali, mga puno at mga rebulto at iba pang nilikha na taga-pamagitan nila sa kanila at kay Allah, at inaakala nila na ang mga yaon ay nilulutas ang mga pangangailangan nila nang walang pahintulot at lugod ni Allah, kagaya raw ng pamamagitan ng mga ministro sa hari na inihalintulad nila Siya sa mga hari at mga pinuno. At sinabi pa nila: *'Katulad din ng isang may kailangan sa siya sa hari o pinuno na magpapa-tagapamagitan ito sa mga malalapit sa kanya at sa mga ministro niya. Kaya ganoon din kami magpapalapit kay Allah sa pamamagitan ng*

pagsamba sa mga propeta at mga Wali Niya. Ito ay kabilang sa pinakawalang katotohanan, dahil si Allah ay walang katulad, ni hindi Siya maihahambing sa nilikha Niya, at walang mamamagitan na isaman sa Kanya maliban sa pagpapahintulot Niya na mamamagitan. At hindi Niya ipapahintulot ito kundi sa mga mananampalataya sa Kaisahan Niya. At siya sa lahat ng bagay ay May Kakayahan, at sa lahat ng bagay ay Maalam, at Siya ang pinaka-Maawain sa mga Maawain, wala siyang pinangangambahan at kinatatakutan na isaman, spagkat siya ang Makapangyarihan sa itaas ng lahat na lingkod Niya, at Namamahala sa kanila sa anumang nais Niya. Kabaligtaran ng mga hari at mga pinuno sapagkat tunay na sila ay hindi nila kaya ang lahat na bagay, kaya naman kailangan din nila ng sinumang tutulong sa kanila sa bagay na di nila kaya, tulad ng mga ministro nila at mga malalapit sa kanila, at mga sundalo nila. Gaya rin ng pangangailangan nila sa pagpaparating nila sa pangangailangan ng sinumang hindi nila alam ang pangangailangan niya, kaya kinakailangan nila ng isang magmamaka-awa at magpapalugod sa mga ministro nila at mga malalapit sa kanila. Subalit ang Panginoon,

kaluwalhatian sa Kanya, Siya ay Mayaman sa lahat ng mga nilalang Niya, at Siya ang Pinaka-maawain sa kanila kaysa sa mga ina nila, at siya ang Tagahatol at Makatarungan, inilalagay Niya ang mga bagay sa kinalalagyan nito na naayon sa Hikmah, kaalaman, at kakayanan Niya; kaya hindi maaari na isukat Siya sa nilikha Niya sa anumang aspeto. Kaya naman nilinaw Niya sa Aklat Niya na: ang mga Mushrik ay pinaniwalaan nila na Siya ang Tagapaglikha, ang Tagapanustos, at ang Tagapamahala, at na Siya ang tumutugon sa gipit, at nagpapalantad sa masama, at ang bumubuhay at pumapatay, at ilan pang mga gawa Niya. At ang pagtatalo sa pagitan ng mga Mushrik at ng mga sugo ay sa pagiging taus-pusong pagsamba para kay Allah lamang, gaya ng sinabi Niya: "" Saurah az-Zukhruf: 87, at sinabi pa Niya: *"Sabihin mo: "Sino ang nagtutustos sa inyo mula sa langit at lupa? O sino ang nagmamamay-ari ng pandinig at mga paningin? Sino ang nagpapaluwal ng buhay mula sa patay at ang nagpapaluwal ng patay mula sa buhay? Sino ang nangangasiwa sa kapakanan?" at magsasabi sila na si Allah. Kaya sabihin mo: "Kaya hindi pa ba kayo mangingilag magkasala?"*" Surah yunus: 31.

At ang mga ayah na ganito ang kahulugan ay napakarami, at nauna ng binanggit ang patunay hinggil dito na ang pagtatalo sa pagitan ng mga sugo at ng mga tao ay sa pagiging taus-puso ng pagsamba para lamang kay Allah, gaya ng sinabi Niya: *"Talaga ngang nagpadala Kami sa bawat kalipunan ng isang sugo, na nagsasabi: "Sambahin ninyo si Allah at iwaksi ninyo ang nagdidiyus-diyusan."*" Surah an-Nahl: 36, at ang anumang katulad nito na mga Ayah, at ang ipinaliwanag ni Allah nang napakarami sa Marangal na Aklat Niya ay hingil sa pamamagitan, kaya sinabi Niya: *"Sino kaya ang mamamagitan sa Kanya nang walang kapahintulutan Niya? "* Surah al-Baqarah: 255, at sinabi pa Niya: *Kayrami ng anghel sa mga langit na hindi magdudulot ng anumang kapakinabangan ang pamamagitan nila malibang matapos na nagpahintulot si Allah sa sinumang niloloob Niya at kinalugdan"* Surah an-Najm: 26, at sinabi pa Niya hinggil sa katangian ng mga anghel: *"Nalalaman Niya ang nasa harapan nila at ang nasa likuran nila. Hindi sila makapamamagitan kundi sa sinumang kinasiyahan Niya, at sila sa takot sa Kanya ay mga nababagabag"* Surah al-Anbiya': 28. At ibinalita ni Allah na hindi Niya kinalulugdan sa mga lingkod

Niya ang Kufr, ngunit ang kinalulugdan Niya sa kanila ang pasasalamat, at ang pasasalamat ay ang Tawhid Niya at ang paggawa sa pamamagitan ng pagsunod sa kanya; sinabi Niya: *"Kung tatanggi kayong sumampalataya ay tunay na si Allah ay walang-pangangailagan sa inyo. Hindi Niya ikinalulugod para sa mga lingkod Niya ang kawalang-pananampalataya. Kung magpapasalamat kayo ay ikasisiya Niya iyon para sa inyo. Walang tagapasan na magapapasan sa pasanin ng iba. Pagkatapos ay sa inyong Panginoon ang balikan ninyo at ibabalita Niya sa inyo ang anumang inyong ginagawa noon; tunay na Siya ay Nakaaalam sa kinikimkim ng mga dibdib"* Surah az-Zumar: 7. At inulat ni al-Bukhariyon kay Abu Hurayrah ؓ na sinabi niya: 'Oa Sugo ni Allah, sino ang pinakamasayang tao sa pamamagitan mo?' Sabi niya: "Sinuman ang nagsabi ng 'Laa ilaha illallah' na taus mula sa puso niya." O sinabi niya: "mula sa sarili niya"

At ayon kay Anas ؓ na ang propeta ﷺ ay nagsabi: "Ang bawat propeta ay may panalangin na tinutugon, kaya ang bawat propeta ay nagmadali sa panalangin niya, at ako ay itinago ko ang panalangin ko bilang pamamagitan sa Ummah ko sa Araw ng Pagkabuhay. At ito ay makakamit In

sha'Allah ng sinumang namatay mula sa Ummah ko na hindi nagtambal kay Allah ng anuman." At napakaraming Hadith na ganito ang kahulugan. At ang lahat na binanggit namin na mga Ayah at Hadith ay nagpapatunay na ang pagsamba ay karapatan lamang ni Allah, at na hindi ipinahihintulot na ibaling ang alinman mula rito sa iba kay Allah; hindi sa mga propeta, ni hindi sa iba sa kanila. At na ang pamamagitan ang pagmamay-ari ni Allah, gaya ng sinabi Niya: *"Sabihin mo; ang lahat na pamamagitan ay para kay Allah..."* Surah az-Zumar: 44, at hindi nararapat dito ang isaman maliban sa pagpapahintulot Niya sa namagitan, at pagkalugot Niya sa nagpapa-tagapamagitan, at si Allah ay hindi nalulugod kundi sa Tawhid lamang gaya ng naunang naipaliwanag.

At tungkol naman sa mga Mushrik, ay wala silang karapatan sa pamamagitan, gaya ng sinabi ni Allah: *" Kaya hindi magdudulot ng pakinabang sa kanila ang pamamagitan ng mga namamagitan "* Surah al-Mudatthir: 48, at sinabi Niya: *"Balaan mo sila ng araw na Nalalapit kapag ang mga puso ay nasa mga lalamunan habang nabubulunan. Ang mga lumalabag sa katarungan ay mawawalan ng anumang matalik na*

kaibigan ni tagapamagitan matatalima" Surah Ghafir: 18. at ang pang-aapi kung ang ito ay pangkalahatan; ang kahulugan nito ay Shirk, gaya ng sinabi Ni Allah: "Banggitin noong nagsabi si Luqmán sa anak niya nang siya ay nangangaral doon: "O anak ko, huwag kang magtambal kay Allah. Tunay na ang pagtatambal sa Kanya ay talagang mabigat na paglabag sa katarungan." Surah Luqman: 13.

At tungkol naman sa binanggit ko na hinggil sa hiling na mula sa salita ng ilang Sufiyyah sa loob ng mga Masjid at tulad nito na: 'O Allah, pagpalain Mo ang siyang ginawa Mong dahilan ng paglitaw ng lihim Mong napakalaki, at pagsinag ng mga liwanag Mong awa, kaya siya ay katulong Mo sa pagka-panginoon, at ang kapalit ng mga lihim ng sarili Mo'. Hanggang sa huli nito.

At ang Sagot ay:

Na sasabihin: tunay na ang mga salitang ito at ang mga tulad nito ay mga pangungusap na nakasanayan at pagmamalabis na nagbabala mula rito ang propeta natin na si Muhammad ﷺ. Inulat ni Muslim ayon kay Abdullah bin Mas'ud ؓ na sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Nalipol ang mga mapagmalabis." Sinabi niya ito nang tatlong ulit. Sinabi ni Imam al-

Khattabi kaawaan siya ni Allah: 'Ang mapagmalabis ay ang nagpapakalalim sa isang bagay... at ang mga nanghihimasok sa mga bagay na hindi abot ng isipan nila.'

At sinabi ni Abu Sadat ibnul Athir: 'Sila yaong mga nagpapakalalim sa mga salita, ang mga nagsasalita mula sa pinaka-ilalim ng kanilang ngala-ngala. Mula ito sa salitang 'Nata'a' na ang kahulugan ay ang itaas **na butas sa bunganga. At pagkatapos ay ginamit na ito sa pagpapalalim ng salita at gawa.** At sa binanggit ng dalawang maalam mula sa mga pantas sa larangan ng lengguahe ay nagiging malinaw sa iyo at sa sinumang may kahit na mababang kaalaman na ang pamamaraang ito sa pananalangin ng pagpapala at kapayapaan sa ating propeta ang sugo ni Allah ﷺ ay kabilang sa mga pangungusap na pagmamalabis na ipinagbabawal. At ang isinasabatas sa isang muslim hinggil dito ay sanayin matatag na pamamaraan mula sa Sugo ni Allah ﷺ kung paano ang pananalangin ng pagpapala at kapayapaan sa kanya, at makasasapat na iyon sa ibang pamamaraan. Kabilang ang inulat ni al-Bukhari at Muslim ayon kay Ka'b bin Ujrah ؓ na ang mga Sahabah ay nagsabi: 'O Sugo ni Allah, inutusan

kami ni Allah na manlangin ng pagpapala sa iyo; kaya paano kami manalangin ng pagpapala sa iyo? Sabi niya ﷺ: "Sabihin ninyo: Alláhumma ṣalli `alá Muhammad wa `alá `áli Muhammad, kamá ṣallayta `alá Ibráhím, wa `alá `áli Ibráhím, innaka hamídum majíd. Alláhumma⁴⁶ bárik `alá Muhammad, wa `alá `áli Muhammad, kamá bárakta `alá Ibráhím, wa `alá `áli Ibráhím, innaka ḥamídum majíd.⁴⁷" at ayon kay Abu Humayd as-Sa'idi ؓ na sinabi nila: 'O Sugo ni Allah, paano kami manalangin ng pagpapala sa iyo? Sabi niya ﷺ: "Sabihin ninyo: Alláhumma ṣalli `alá Muhammad wa `alá `áli Muhammad, kamá ṣallayta `alá Ibráhím, wa `alá `áli Ibráhím, innaka hamídum majíd. Alláhumma bárik `alá Muhammad, wa `alá `áli Muhammad, kamá bárakta `alá Ibráhím, wa `alá `áli Ibráhím, innaka ḥamídum majíd." At ayon kay Abu

⁴⁶. Naitala rin ang ibang pamamaraan na wala nang "Alláhumma". Tingnan ang pamamaraan ng saláh ng sugo ni Alláh (sas) ni Shaykh Ibn Báz (r).

⁴⁷. O Alláh basbasan mo si Muhammad at ang mag-anak ni Muhammad, katulad ng pagbasbas Mo kay Ibráhím at sa mag-anak ni Ibráhím, tunay na lkaw ay Kapuri-puri at Maluwalhati. O Alláh pagpalain Mo si Muhammad at ang mag-anak ni Muhammad gaya ng pagpala Mo kay Ibráhím at sa mag-anak ni Ibráhím, tunay na lkaw ay Kapuri-puri at Maluwalhati.

Mas'ud al-Ansari ؓ na nagsabi: 'Sinabi ni Bashir bin Sa'd: 'O Sugo ni Allah, inutusan kami ni Allah na manalangin ng pagpapala sa iyo; kaya paano kami manalangin ng pagpapala sa iyo? Tumahimik siya at sinabi niya ؓ: "Sabihin ninyo: Alláhumma ṣalli `alá Muhammad wa `alá áli Muhammad, kamá ṣallayta `alá Ibráhím, wa `alá áli Ibráhím, innaka hamídum majíd. Alláhumma bárik `alá Muhammad, wa `alá áli Muhammad, kamá bárakta `alá Ibráhím, wa `alá áli Ibráhím, innaka ḥamídum majíd."

Ang mga pangungusap na ito at ang mga katulad nito na matatag na naiulat mula sa Propeta ؐ ay ang nararapat sa isang muslim na gamitin sa Salah panalangin niya ng pagpapala at kapayapaan para sa Sugo ni Allah ؓ sapagkat ang Sugo ang siyang pinakamaalam sa kung ano ang nararapat na gamitin sa karapatan niya, at ganoon din na siya ang pinakamaalam na tao sa kung ano ang nararapat na gamitin para sa karapatan ng Panginoon niya mula sa mga salita. Subalit ang mga salitang inimbento, at mga salitang naglalaman ng kahulugan na hindi tama, gaya ng mga salita na nabanggit sa tanong na ito; tunay na hindi ito nararapat gamitin.

Sapagkat naglalaman ito ng pagmamalabis, at dahil ito ay maaaring maipakahulugan ng maling paliwanag. At ganoon din na ito ay salungat sa mga salita na pinili ng sugo ni Allah ﷻ at itinuro niya sa kanyang Ummah. At siya ang pinakamaalam na tao, at nagpapahalaga sa pagpapayo sa kanila, at pinakamalayo sa kanila mula sa pagmamalabis; mapapasa-kanya ang pinakamainam na pagpapala at kapayapaan mula sa Panginoon niya. At hinahangad ko na ang mga nabanggit namin na mga patunay hinggil sa katotohan ng Tawhid, at katotohanan ng Shirk, at ang pagkakaiba ng mga naunang Mushrik sa mga kasalukuyang Mushrik dita sa kabanatang ito, at sa pagpapaliwanag kung paano ang isinabatas na panalangin ng pagpapala at kapayapaan para sa Sugo ni Allah ﷻ na makasasapat at makakakumbinsi sa naghahanap ng katotohanan. Subalit ang sinumang walang nais na alamin ang katotohanan ay ito ang sumusunod sa pithaya niya, sinabi ni Allah: *"Ngunit kung hindi sila tumugon sa iyo ay alamin mo na sumusunod lamang sila sa mga nasa nila. Sino pa ang higit na ligaw kaysa sa sinumang sumunod sa nasa niya nang walang patnubay mula kay Allah? Tunay na si Allah ay hindi*

nagpapatnubay sa mga taong lumalabag sa katarungan" Surah al-Qasas: 50 kaya ipinaliwanag ni Allah sa Marangal na ayah na ito na ang mga tao patungkol sa pagpapadala ni Allah sa propeta niyang si Muhammad ﷺ na gabay at tamang relihiyon ay nasa dalawang uri:

Una: Ang tumugon para kay Allah at para sa Sugo Niya ﷻ. At ang ikalawa ay: Sumunod sa pithaya niya, at sinabi ni Allah na wala ng hihigit na ligaw kaysa sa sinumang sinunod ang pithaya niya nang walang gabya mula kay Allah.

Kaya hilingin natin kay Allah ang kaligtasan mula sa pagsunod sa pithaya, gaya rin ng paghiling namin na gawin Niya kami at kayo at ang lahat na mgaa kapatid nating mga tumugon para kay Allah at para sa Sugo Niya, at mga nagpapahalaga sa batas Niya, at mga nagbababala mula sa lahat ng sumasalungat sa batas Niya mula sa Bid'ah, at pagsunod sa pithaya, tunay na siya ang Mabait at Mapagbigay. At ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa-kanyang lingkod at sugo; ang ating Propeta Muhammad, at sa pamilya niya, sa mga kasamahan

niya, at sa mga sumunod sa kanya sa mabuti
hanggang sa araw ng Paglilitis.

BABALA MULA SA BID'AH:

UNANG LIHAM: Hatol hinggil sa pagdiriwang ng kaarawan ng Propeta ﷺ at iba pa

Ang papuri ay ukol kay Allah at ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa-kanyang sugo Muhammad, at sa pamilya niya, mga kasamahan niya, at mga nagpagabay sa gabay niya.

Tunay na pabalik-balik lamang ang mga tanong mula sa marami ang hinggil sa Hatol sa pagdiriwang ng kapanganakan ng Propeta ﷺ, at ang pagtayo para sa kanya habang dinidiwang iyon, at ang pagsabi ng Salam sa kanya, at iba pang ginagawa sa mga pagdiriwang ng kaarawan.

Ang Sagot ay na sasabihin: hindi maaaring gawin ang pagdiriwang sa kaarawan ng Sugo ﷺ, pati na ang iba pa sapagkat ito ay kabilang sa mga Bid'ah na inimbento sa relihiyon, dahil ang Sugo ni Allah ﷻ ay hindi ito ginawa, at pati ang mga ginabayang Khalifah niya, at ang ibang pang mga kasamahan niya, at pati na ang mga Tabi'un sa mga maiinam na

henerasyon; at sila ang mga maaalam na tao sa Sunnah, at may ganap na pagmamahal para sa Sugo ni Allah, at pagsunod sa batas niya kaysa sa mga kasunod nila. At tunay na naiulat ayon sa Propeta ﷺ na sinabi niya: *"Sinuman ang umimbento sa gawain namin na hindi kabilang dito ay hindi ito tanggap."* At sinabi niya ﷺ sa isang Hadith: *"Panghawakan ninyo ang Sunnah ko at ang Sunnah ng mga Khalifah na ginabayan pagkaraan ko. Manatili kayo rito at paka-iwasan ninyo ang pag-imbento ng mga gawain sapagkat ang lahat na imbento ay Bid'ah, at ang lahat na Baid'ah ay kaligawan."*

Kaya sa dalawang Hadith na ito ay matinding pagpapa-ingat mula sa paggawa ng bagong imbento at paggawa nito. At tunay na sinabi ni Allah sa Qur'an: *"Ang anumang ibinigay sa inyo ng Sugo ay kunin ninyo at ang anumang sinaway sa inyo ng Sugo ay tigilan ninyo. Mangilag kayong magkasala kay Allah; tunay na si Allah ay matindi sa pagpaparusa"* Surah al-Hashr: 7, at sinabi pa Niya: *"Huwag ninyong gawin ang pagtawag sa Sugo sa gitna ninyo gaya ng pagtawag ng ilan sa inyo sa iba. Nalalaman nga ni Allah ang mga tumatalilis mula sa inyo nang nagkukublihan. Kaya mag-ingat ang mga sumasalungat sa utos niya na baka*

dapuan sila ng isang pagsubok o dapuan sila ng isang masakit na pagdurusang Surah an-Nur: 63, at sinabi pa Niya: " Talaga ngang nagkaroon kayo sa Sugo ni Allah isang magandang huwaran para sa sinumang nag-aasam kay Allah at sa Huling Araw at nag-alaala kay Allah nang madalas" Surah al-Ahzab: 21, at sinabi pa Niya: "Ang mga unang Nangunguna na kabilang sa mga Lumikas at sa mga Tumulong, at ang mga sumunod sa kanila nang maigi ay nalugod si Allah sa kanila at nalugod din sila sa Kanya, at naghanda Siya para sa kanila ng mga Hardin na dumadaloy mula sa ilalim ng mga ito ang mga ilog habang mga nananatili sa mga ito magpakailanman. Iyan ay ang dakilang tagumpay." Surah at-Tawbah: 100

At sinabi pa Niya: "Sa araw na ito ay nilubos Ko para sa inyo ang Relihiyon ninyo, binuo Ko sa inyo ang pagpapala Ko at kinalugdan Ko para sa inyo ang Islam bilang relihiyon." Surah al-Ma'idah: 3. At ang mga Ayah na katulad niyon ang kahulugan ay napakarami. At sa paggawa ng mga ganitong pagdiriwang sa araw ng kapanganakan ay nagpapahiwatig na hindi ginanap ni Allah ang relihiyon para sa Ummah na ito. At na ang Sugo ni Allah ﷺ ay hindi niya narrating ang anumang karapat-dapat na gawin ng Ummah na

ito, hanggang sa dumating ang mga taong ito sa kasalukuyan na umimbento sila ng batas ni Allah na hindi Niya ipinahintulot ito, na inaakala nilang sa pamamagitan niyon ay makalalapit sila kay Allah. At ito ay walang pagdududa na may malaking panganib, at pagsalungat kay Allah at sa Sugo Niya ﷺ. At tunay na si Allah ay kinumpleto na Niya para sa mga lingkod Niya ang relihiyon, at ginanap na Niya ang biyaya nila.

At ang Sugo ﷺ ay talagang ipinarating na niya ang malinaw na pagpaparating, at wala siyang iniwanan na landas na magpaparating sa Paraiso, at magpapalayo mula sa Impyerno maliban na ipinaliwanag na niya ito sa Ummah, gaya ng naiulat sa Hadith na Sahih ayon kay Abdullah bin Amr ؓ na sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: *"Ang anumang ipinadala ni Allah na propeta ay maliban na tungkulin niyang ituro sa Ummah niya ang mabuti para sa kanila na nalaman niya, at na magbabala siya sa kanila mula sa kasamaan na nalaman niya."* Inulat ni Muslim.

At malinaw na ang propeta natin ﷺ ay ang siyang pinakamainam sa mga propeta at siya ang pinaka-sagka nila, at siya rin ang pinakaganap sa kanila sa

pagpapaliwanag at pagpapayo. Kaya kung ang pagdiriwang sa mga kaarawan ay kabilang sa relihiyon na siyang kinalulugdan ni Allah ay siguradong ipinaliwanag na ito ng Sugo ﷺ para sa Ummah, o kaya'y ginawa na niya ito sa buhay niya, o kaya'y ginawa ito ng mga kasamahan niya. Kaya kung walang nangyari na isaman mula roon ay malalaman na ito ay hindi kabilang sa Islam, datapuwat ito ay kabilang sa mga imbento na nagbabala ang mula rito ang Sugo ni Allah ﷺ sa Ummah niya, gaya ng nauna nang nabanggit sa sa dalawang Hadith, at may mga Hadith pang katulad ng kahulugan ng dalawang nabanggit, gaya ng sinabi niya ﷺ: *"Tunay na ang pinakamainam na salita ay Aklat ni Allah, at ang pinalamainam na gabay ay bagay ni Muhammad ﷺ. At ang pinakamasama na gawain ay ang mga imbento rito, at ang lahat na Bid'ah ay kaligawan."* Inulat ni Muslim.

At ang mga Ayah at mga Hadith sa usapaing ito ay napakarami. At talagang naging malinaw ang ilan sa mga maalam sa pagsuway sa mga pagdiriwang sa araw ng kapanganakan, at ang pagpapa-ingat mula rito bilang pagsasabuhay sa mga nabanggit na mga patunay at iba pa. At ang ibang mga nahuli

ay sumalungat rito; na ipinahintulot nila ito kapag hindi naglalaman ng mga Munkar na gawain, gaya ng pagmamalabis sa Sugo ni Allah ﷻ, at gaya rin ng paghahalo ng mga babae sa mga lalaki, at paggamit ng mga gamit pangmusika, at iba pang kabilang sa sinusuway ng Dalisay na *Shari'ah*, na inaakala nilang ito ay kabilang sa Bid'ah na Hasanah.

At ang isang Saligan sa *Shari'ah* ay: Ibalik ang anumang pinagtatalunan ng mga tao sa Aklat ni Allah at sa Sunnah ng Sugo Niyang si Muhammad ﷺ, gaya ng sinabi ni Allah: *"O mga sumampalataya, tumalima kayo kay Allah at tumalima kayo sa Sugo at sa mga may kapamahalaan sa inyo. Kaya kapag nagkahidwaan kayo sa isang bagay ay isangguni ninyo ito kay Allah at sa Sugo, kung kayo ay sumasampalataya kay Allah at sa Huling Araw. Iyan ay pinakamainam at pinakamagaling na kahihinatnan"* Surah an-Nisa': 59, at sinabi pa Niya: *"Ang anumang bagay na nagkaiba-iba kayo hinggil dito, ang kahatulan nito ay kay Allah. Iyan si Allah, ang Panginoon ko; sa Kanya ako nanalig at sa Kanya ako nagbabalik-loob"* Surah ash-Shura': 10

At tunay na ibinalik namin ang usaping ito na 'Pagdiriwang sa mga araw ng kaarawan' sa Aklat ni Allah, kaya nakita namin na ito ay nag-uutos sa amin na sumunod sa Sugo ﷻ sa anumang ipinarating niya, at nagbabala sa amin mula sa anumang ipinagbawal niya. At ibinalita nito na si Allah ay ginanap na para sa Ummah na ito ang relihiyon. At ang pagdiriwang na ito ay hindi kabilang sa anumang ipinarating ng Sugo ﷻ, kaya ito ay hindi kabilang sa relihiyon na siyang kinumpleto na ni Allah para sa atin, at ipinag-utos Niya sa atin na sumunod sa Sugo ﷻ patungkol dito.

At tunay na ibinalik narin namin ito sa Sunnah ng Sugo ﷻ at wala kaming nakita rito na ginawa niya ito, ni hindi niya ito ipinag-utos, ni hindi rin ginawa ng mga kasamahan niya –kalugdan silang lahat ni Allah-, kaya nalaman namin sa pamamagitan niyon na hindi ito kabilang sa relihiyon, subalit ito ay kabilang sa mga Bid'ah na inimbento, at kabilang din sa paggaya sa mga Hudyo at mga kristiyano sa mga pagdiriwang nila. Kaya naman dahil doon ay nalilininaw sa bawat isa na may kahit kakaunting kaalaman at pagmamahal sa katotohanan at

makatarungan sa paghahanap niya na ang pagdiriwang sa araw ng kapanganakan ay hindi kabilang sa relihiyong Islam. Datapuwat ito ay kabilang sa mga inimbentong Bid'ah na siyang ipinag-utos ni Allah at ng Sugo Niya ﷺ na iwanan at mag-ingat mula rito. At hindi nararapat sa isang may isip na malinlang sa pamamagitan ng dami ng gumagawa nito mula sa lahat ng dako, sapagkat ang katotohanan ay hindi malalaman sa pamamagitan ng dami ng gumagawa nito, ngunit malalaman ito sa pamamagitan ng mga patunay sa Shar'iyyah, gaya ng sinabi ni Allah patungkol sa mga Hudyo at Kristiyano: *"Sinabi nila: Walang papasok sa Paraiso kundi mga Hudyo o mga Kristiyano. Iyan ay mga pinakamimithi nila. Sabihin mo: Magbigay kayo ng patunay ninyo kung kayo ay mga tapat."* Surah al-Baqarah: 111, at sinabi pa Niya: *"Kung tatalimain mo ang karamihan sa mga nasa lupa ay lililigaw ka nila palayo sa landas ni Allah. Wala silang sinusunod kundi akala at sila ay naghahaka-haka lamang"* Surah al-An'am: 116. At pagkatapos ay na ang karamihang nangyayari sa mga pagdiriwang na ito –bukod sa ito ay isang Bid'ah na gawain- ay ang pagkakaroon nito ng mga Munkar na gaya ng paghahalo ng mga

babae sa mga lalaki, at paggamit ng mga gamit pangmusika at mga kanta, at pag-inom ng mga nakalalasing at droga, at iba pang mga masasama. At maaaring mangyari rito ang mas malaki pa; ito ay ang malaking Shirk, at yaon ay sa pamamagitan ng pagpapalabis sa Sugo ni Allah ﷻ o sa iba sa kanya na mga Wali, at ang pananalangin sa kanya at pagpapasaklolo sa kanya, at paghingi ng tulong, at ang paniniwala na siya ﷻ ay nakaaalam ng al-Ghayb, at iba pang katulad niyon na kabilang sa kawalan ng pananampalataya na siyang ginagawa ng karamihan sa mga tao sa panahong ipinagdiriwang nila ang araw ng kapanganakan niya ﷻ at ng iba pa sa kanya na tinatawag nilang mga Wali. At naiulat mula sa Sugo ni Allah na sinabi niya ﷻ: *"Kaingat kayo sa pagpapalabis sa relihiyon, sapagkat tunay na ang lumipol sa nauna sa inyo ay ang pagpapalabis sa relihiyon."* At sinabi rin niya ﷻ: *"Huwag kayong magpalabis sa pagpuri sa akin gaya ng pagpapalabis ng mga kristiyano sa anak ni Maryam. Tunay na ako ay lingkod kaya sabihin ninyo na 'Lingkod ni Allah at Sugo Niya'."* Inulat ni al-Bukhari ayon kay Umar ﷻ. At ang nakapagtataka at nakakamangha ay na ang karamihan sa mga tao ay aktibo at nagsisikap

sa pagdalo sa mga ganitong pagdiriwang na Bid'ah, at ipinaglalaman pa ito samantalang iniwan niya ang mga ipinag-uutos ni Allah sa kanya na pagdalo sa mga pagtitipon at ipinag-uutos, ni ang pagsilip lamang roon. At hindi niya napapansin na ang dinaluhan niya ay isang malaking masama. Tunay na walang pagdududang ito ay sanhi ng kahinaan ng pananampalataya at kakulangan ng kaalaman, at pagpapatung-patong na ng mga itim sa mga puso sanhi ng kasalanan at mga pagsuway. Hinihiling natin kay Allah ang kaligtasan para sa atin at sa lahat ng mga muslim.

At kabilang narin roon ay: Na ang ilan sa kanila ay nag-aakala ng ang Sugo ni Allah ﷺ ay dumadalo sa pagdiriwang ng *Mawlid*. Kaya naman dahil dito ay tumatayo sila para sa kanya ﷺ bilang pagbati at pagtanggap sa kanya. Kaya ito ay kabilang sa malaking kamalian at pinakamasagwang kamangmangan sapagkat ang Sugo ni Allah ﷺ ngayon ay hindi lumalabas sa kanyang puntod bago pa man mangyari ang Araw ng Pagkabuhay, at hindi siya nakikipag-komunikasyon sa isaman sa mga tao, ni hindi siya dumadalo sa mga pagtitipon nila.

Tunay na siya ay nananatili sa puntod niya hanggang sa Araw ng Pagkabuhay, habang ang kaluluwa niya ay nasa pinakamataas ng *Elliyin* sa Panginoon niya sa *Darul Karamah*, gayang sinabi ni Allah sa Surah al-Mu'minun: 15-16 "*Pagkatapos tunay na kayo, matapos niyon, ay talagang mamamatay. Pagkatapos tunay na kayo, sa Araw ng Pagkabuhay, ay bubuhayin.*" at sinabi niya ﷺ: "*Tunay na ang libingan ko ang unang mabibiyak sa Araw ng Pagkabuhay. At ako ang unang tagapamagitan at unang mamamagitan.*" Mapapasa-kanya ang pinakamainam na pagbati ng Salawat at Salam. Kaya ang marangal na Ayah at ang Hadith na ito at ang anumang naiulat na katulad ng kahulugan nito mula sa mga Ayah at Hadith ay patunay na ang Propeta ﷺ at ang iba pang mga patay ay lalabas na sila sa mga puntod nila sa Araw ng Pagkabuhay. At ito ay bagay na nagkasundo rito ang mga maaalam sa mga muslim at walang pagtatalo hinggil rito sa pagitan nila. Kaya nararapat sa bawat muslim ang pagbabantay sa mga bagay na ito, at mag-ingat sa mga binago ng mga mangmang at tulad nila na mga gawaing Bid'ah at mga maling paniniwala na hindi binigyan ni Allah ng pagpapahintulot. Kaya si Allah ang

hinhingan ng tulong, at sa Kanya ang pagpapaubaya. At walang kapangyarihan at lakas kundi sa pamamagitan Niya.

At tungkol naman sa pagbati ng pagpapala at kapayapaan sa Sugo ni Allah ﷻ, ito ay kabilang sa pinakamainam na pagsamba, at mabuting gawain, gaya ng sinabi ni Allah: *"Tunay na si Allah at ang mga anghel Niya ay nagpapala sa Propeta. O mga sumampalataya dumalangin kayo ng pagpapala sa kanya at bumati kayo sa kanya ng pagbati ng kapayapaan."* Surah al-Ahzab: 56. At sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: *"Sinuman ang bumati sa akin ng pagpapala ng isang beses lang ay pagpapalain siya dahil rito ni Allah ng sampung beses "* at ito ay isinasabatas sa lahat na oras, at pina-iigting sa bawat pagtatapos ng lahat na Salah, at ito ay Obligadong sabihin sa Huling Tashahhud ng bawat Salah. At ito ay Sunnah Mu'akkadah sa mga maraming pagkakataon gaya ng pagkatapos ng Adhan, at kapag nabanggit ang pangalan niya ﷻ, at sa gabi at araw ng Biyernes at napakarami pang Hadith na naiulat rito.

At si Allah ang pinapanalanginan para gabayan tayo at ang lahat ng mga muslim tungo sa pag-

intindi sa relihiyon at pagiging matatag rito, at na handugan Niya ang lahat ng pananatili sa Sunnah at pag-iingat sa Bid'ah, tunay na Siya ay Mapagbigay at Mabait. At ang pagbati ng Salawat at Salam ay mapasa ating propeta na si Muhammad, at sa pamilya at sa mga Sahabah niya.

IKALAWANG LIHAM: Ang Hatol Pagdiriwang sa Gabi ng al-Isra' wal-Mi'raj⁴⁸

Ang lahat na papuri ay ukol kay Allah, ang pagpapala at kapayapaan ay mapapasa-sugo ni Allah, at sa pamilya at mga Sahabah niya.

Walang pag-aalinlangan na ang al-Isra' wal-Mi'raj ay kabilang sa mga tanda ni Allah na patunay sa katotohanan ng pagka-sugo ni Muhammad ﷺ, at ang kadakilaan ng katayuan niya kay Allah. At

⁴⁸ Al-Isra': ito ay ang gabi ng paglalakbay niya ﷺ mula sa Makkah patungo sa Masjid al-Aqsa sa Palestine.

Al-Mi'raj: Ito naman ay ang pagpaitaas sa kanya mula sa Masjid al-Aqsa patungo sa langit.

ganoon rin na ito ay patunay sa malinaw na kakayahan ni Allah, at sa kataasan Niya sa lahat na nilikha Niya. Sabi Niya: *"Napakamaluwalhati Niya na nagdala* sa lingkod Niya isang gabi mula sa al-Masjid al-Haram patungo sa al-Masjid al-Aqsa, na pinagpala Namin ang palibot nito, upang magpakita Kami sa kanya ng ilan sa mga Tanda Namin. Tunay na Siya ay ang Nakaririnig, ang Nakakikita"* Surah al-Isra': 1

At napakaraming ulat na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nangyari sa kanya ang Mi'raj patungo sa langit, at na nabuksan para sa kanya ang mga pintuan nito hanggang sa marating niya ang ika-pitong langit. At pagkataos ay kinausap siya ng Panginoon niya sa anumang ninais Niya, at ipinag-utos Niya sa kanya ang limang Salah, na sa una ay ipinag-utos ito sa kanya ng limampung Salah. Subalit nagpatuloy ang propeta ﷺ sa pagbalik sa Kanya upang hilingin na pagaanin ito hanggang sa ginawa nalang Niya itong limang Salah. Kaya ito ay limang ipinag-uutos na Salah ngunit limampu ang gantimpala, sapagkat ang isang mabuti ay magiging sampung ulit na tulad nito. Kaya ang papuri at pasasalamat ay ukol kay Allah sa lahat na biyaya Niya.

At ang gabing ito na nangyari rito ang Gabi ng *al-Isra' wal-Mi'raj* ay hindi naiulat sa mga Hadith ang tumpak na petsa nito; hindi sa buwan ng Rajab at ni hindi sa ibang buwan. Kaya ang lahat na naiulat hinggil sa petsa nito ay hindi matatag ang ulat mula sa propeta ﷺ ayon sa mga maalam sa Hadith. Kaya may dahilan si Allah sa pagpapalimot Niya sa mga tao rito, at kahit pa na may tumpak na petsa ito na matatag ang ulat ay hindi parin ipinahihintulot sa mga muslim na gawing espesyal ito s pamamagitan ng paggawa ng mga *Ibadah*⁴⁹. At hindi rin ipinahihintulot sa kanila na ipagdiwang nila ito sapagkat hindi ito ipinagdiwang ng Sugo ni Allah ﷻ at ng mga Sahabah niya, at wala din silang ginawang espesyal na gawain rito. Kung ang pagdiriwang nito ay isinabatas na ipinag-utos ay ipinaliwanag n asana ito ng propeta ﷺ para sa Ummah, maaring sa salita o paggawa niya, at kung may nangyari na anuman rito ay nalaman at natanyag n asana, at ipinarating na ng mga

⁴⁹ Ibadah: pagsamba. Ayon sa pagpapakahulugan ng mga maalam; ang pangkahalatang pangalan sa bawat salita at gawa na lantad at lihim na kinalulugdan ni Allah.

Sahabah sa atin. Tunay na ipinarating nila mula sa Sugo ni Allah ﷻ ang lahat ng bagay na kailangan ng Ummah, at hindi sila nagpabaya sa anumang sa relihiyon, datapwat sila ang nag-uunahan sa lahat na mabuti. Kaya kung ang pagdiriwang sa gabing ito ay isinabatas ay sila na ang naunang tao na gagawa nito. At ang propeta ﷺ siya ay pala-payo sa mga tao. At tinupad niya ang ipinagkatiwala, kaya kung ang pagdiriwang sa gabing ito ay kabilang sa relihiyon ni Allah ay hindi siya nagpabaya rito at hindi rin niya ito itatago ito. Samakatuwid, kung walang nangyari na isaman sa mga yaon ay malalaman na ang pagdiriwang nito, at pagdakila nito ay hindi mula sa Islam. At talagang ginanap na ni Allah para sa Ummah na ito ang relihiyon, at kinumpleto na Niya ang biyaya nito, at sinuway Niya ang sinumang nagsabatas sa relihiyon na anumang hindi Niya ipinahintulot. Sabi Niya sa Surah al-Ma'idah: 3: *"Sa araw na ito ay nilubos Ko para sa inyo ang Relihiyon ninyo, binuo Ko sa inyo ang pagpapala Ko at kinalugdan Ko para sa inyo ang Islam bilang relihiyon."*, at sinabi pa Niya sa Surah ash-Shura': 21: *"O mayroon ba silang mga katambal kay Allah na nagsabatas para sa kanila ng bahagi ng relihiyon, bagay na hindi ipinahintulot ni Allah?"*

Kung hindi dahil sa Salita ng pagpasya, talagang naghusga na sana sa pagitan nila. Tunay na ang mga lumalabag sa katarungan ay magkakamit sila ng isang masakit na pagdurusa."

At matatag na naiulat mula sa Sugo ni Allah ﷻ sa mga Hadith na Sahih: Ang babala mula sa Bid'ah, at ang paglilinaw na ito ay kaligawan, bilang pagpapaalala para sa Ummah sa kalakihan ng panganib nito, at pagpapalayo sa kanila mula sa paggawa nito. Kabilang rito ay ang naiulat ayon kay Aishah رضي الله عنها mula sa propeta ﷺ na nagsabi: "Sinuman ang gumawa ng gawain na bago sa gawain naming ito na hindi kabilang rito, ito ay hindi tanggap." Inulat nina al-Bukhari at Muslim. At sa ulat ni Muslim: "Sinuman ang gumawa ng gawain na hindi ito kabilang sa utos namin, ito ay hindi tanggap". At ayon kay Jabir رضي الله عنه: 'Ang sugo ni Allah ﷻ noon ay sinasabi niya sa Khutbah niya sa araw ng biyernes ang: "Tunay na ang pinakamainam na salita ay Aklat ni Allah, at ang pinakamainam na gabay ay gabay ni Muhammad ﷺ, at ang pinakamasama sa mga gawain ay ang pag-imbento ng bago, at ang bawat Bid'ah ay kaligawan". At idinagdag ni an-Nasai' sa mainam na Sanad: "... at ang bawat kaligawan ay patungo sa Apoy...". At sa

aklat na Sunan ayon kay al-Irbadh bin Sariyah ؓ na sinabi niya: 'Pinayuhan kami ng Sugo ni Allah ؓ ng makatang payo na nanginig rito ang mga puso at lumuha rito ang mga mata, kaya sinabi namin: O Sugo ni Allah, ito ay parang pamamaalam na payo kaya payuhan mo po kami. Sabi niya: "Pinapayuhan ko kayo ng pagkatakot kay Allah, at sa pakikinig at pagsunod, kahit pa na mamuno sa inyo ang isang alipin. Sapagkat sinuman ang mabubuhay sa inyo nang matagal ay makikita niya ang maraming pagkakaiba. Kaya pakahwakan ninyo ang Sunnah ko at Sunnah ng mga Khulafa ar-Rashidin na mga ginabayan pagkatapos ko; magpakatatag kayo rito at magpakahigpit. At pakaingat kayo sa pag-imbento ng mga gawain sapagkat ang bawat pag-imbento ay Bid'ah, at ang bawat Bid'ah ay kaligawan". At ang mga Hadith na tumatalakay hinggil rito ay napakarami. At tunay ngang matatag na naiulat ayon sa mga Sahabah ng Sugo ni Allah ؓ at sa mga mabubuting Salaf pagkaraan nila ang pagbabala mula sa Bid'ah, at pananakot mula rito, sapagkat ito ay sobra na sa relihiyon, at batas na hindi ipinahintulot ni Allah, at paggaya sa mga kalaban ni Allah mula sa mga hudyo at kristiyano sa paggawa nila ng sobra sa relihiyon nila, at pag-imbento nila rito na hindi ipinahintulot ni Allah. At

sapagkat ang kasabay nito ay pagpaparatang na kulang ang relihiyong Islam at pag-akusa na ito ay hindi kumpleto. At malinaw na may malaking kasiraan rito, at matinding kasamaan, at pagsalungat na malinaw sa mga Hadith ng Sugo ﷺ hinggil sa pagbabala mula sa Bid'ah at pagsira rito, at pagbangga sa sinabi ni Allah: "*Sa araw na ito ay nilubos ko para sa inyo ang Relihiyon ninyo,*" Surah al-Maidah: 3.

At hinahangad na ang anumang nabanggit namin na mga patunay ay sapat na at makasasapat na sa naghahanap ng katotohanan sa pagsuway sa ganitong Bid'ah: Ang pagdiriwang sa gabi ng *al-Isra' wal-Mi'raj*, at pagbabala mula rito, at na ito ay hindi kabilang sa relihiyong Islam.

Kaya nang inubliga ni Allah sa mga muslim ang pagpapayo at paglilinaw sa anumang isinabatas ni Allah sa kanila sa relihiyon, at pagbabawal sa paglihim ng kaalaman ay nakita ko ang pagpapaingat sa mga kapatid kong muslim mula sa ganitong Bid'ah na kumalat na sa maraming bayan hanggang sa akalain na ng ilang tao na kabilang ito sa relihiyon. Si Allah ang hinihingan ng tuloy sa

pagpapabuti ng kalagayan ng lahat na muslim, at na pagkalooban Niya sila ng pag-intindi sa relihiyon, at na gabayan Niya tayo at sila sa pananatili sa katotohanan at pagpapaka-tatag rito, at pag-iwan sa anumang salungat rito. Tunay na Siya ang pinagkakatiwalaan rito at may kakayanan. At ang pagpapala at kapayapaan at biyaya ay mapasakanyang lingkod at Sugo; ang ating propeta na si Muhammad, at sa pamilya at mga kasamahan niya.

IKATLONG LIHAM: Ang Hatol Pagdiriwang sa Gabi ng Ika-15 ng Sha'ban⁵⁰

Ang papuri ay ukol kay allah na nilubos na para sa atin ang relihiyon, at kinumpleto na sa atin ang biyaya. At ang pagpapala at kapayapaan ay para

⁵⁰ Sha'ban: ito ay ang ikawalong buwan sa kalendaryo ng Hijriyyah.

sa propeta at sugo Niya; si Muhammad ﷺ ang propeta ng pagbabalik-loob at habag.

Tunay na sinabi ni Allah: "Sa araw na ito ay nilubos Ko para sa inyo ang Relihiyon ninyo, binuo Ko sa inyo ang pagpapala Ko at kinalugdan Ko para sa inyo ang Islam bilang relihiyon." Surah al-Maidah: 3, at sinabi pa Niya sa Surah ash-Shura': 21: "O mayroon ba silang mga katambal kay Allah na nagsabatas para sa kanila ng bahagi ng relihiyon, bagay na hindi ipinahintulot ni Allah? Kung hindi dahil sa Salita ng pagpasya, talagang naghusga na sana sa pagitan nila. Tunay na ang mga lumalabag sa katarungan ay magkakamit sila ng isang masakit na pagdurusa." At ayon kay Aishah رضي الله عنها mula sa propeta ﷺ na nagsabi: "Sinuman ang gumawa ng gawain na bago sa gawain naming ito na hindi kabilang rito, ito ay hindi tanggap." Inulat nina al-Bukhari at Muslim. At ayon kay Jabir رضي الله عنه: 'Ang sugo ni Allah ﷻ noon ay sinasabi niya sa Khutbah niya sa araw ng biyernes ang: "Tunay na ang pinakamainam na salita ay Aklat ni Allah, at ang pinakamainam na gabay ay gabay ni Muhammad ﷺ, at ang pinakamasama sa mga gawain ay ang pag-imbento ng bago, at ang bawat Bid'ah ay kaligawan". At ang mga Ayah at Hadith hinggil rito ay napakarami, at ito ay malinaw na nagpapatunay

na si Allah ay nilubos na Niya sa Ummah na ito ang relihiyon, at kinumpleto na ang biyaya nito. At hindi pumanaw ang sugo ni Allah ﷻ kundi maliban na pagkatapos na iparating niya nang malinaw na pagpaparating, at nilinaw niya para sa Ummah ang lahat na isinabatas ni Allah para rito na mga salita at gawa.

At nilinaw niya ﷻ na ang lahat na inimbento ng mga tao pagkapatapos niya na ibinilang nila ito sa Islam; ito man ay salita o gawa, ang lahat na ito ay Bid'ah na hindi tanggap mula sa umimbento nito kahit pa na ang layunin niya rito ay mabuti. At tunay na natunghayan ng mga Sahabah ang kautusan, at ganoon rin ang mga maalam sa Islam pagkaraan nila na sinuway nila ang Bid'ah at nagbabala sila mula rito, gaya ng pagbanggit ng mga umakda ng aklat hinggil sa pagdakila sa Sunnah at pagsuway sa Bid'ah tulad ni Ibnu Waddhah, at-Tartushi, Abu Shammah, at iba pa sa kanila.

At kasama sa mga Bid'ah na inimbento ng mga tao ay: ang pagdiriwang sa Gabi ng Ika-15 ng Sha'ban, at pag-ayuno sa araw nito. At walang patunay rito na maaaring pananaligan. At tunay na may naiulat

hinggil sa kahigtan nito na mga Hadith na mahihina at hindi ito maaaring pananaligan. At tungkol naman sa naiulat hinggil sa kahigtan ng pagsasagawa ng Salah rito ay ang lahat na Hadith rito ay inimbento; nagbabala na ang mga karamihan sa mga maaalam. At matatalakay ang ilan sa mga sinabi nila. At naiulat rin ang ilan sa mga kasabihan ng ilang Salaf na taga-Sham at iba pa sa kanila. At ang pinagkasunduan ng mga maaalam ay na ito ay Bid'ah, at ang lahat na Hadith na naiulat hinggil sa kahigtan nito ay mga mahihina, at ang ilan ay inimbento. At kabilang sa mga nagbabala rito ay si al-Hafidh Ibn Rajab sa akda niya na *'Lata'iful Ma'arif* sa iba pa. At ang mga mahihinang Hadith sa mga *Ibadah* ay maaaring isagawa ito kung matatag ang saligan nito sa pamamagitan ng tamang patunay rito. Kaya ang tungkol sa pagdiriwang sa Gabi ng Ika-15 ng Sha'ban ay wala itong pinagmulan na tama upang maipapatunay rito ang mga mahihinang Hadith.

At tunay ngang binanggit ang dakilang panuntunan na ito ni Imam Abul Abbas Shaykhul Islam Ibn Taymiyyah –kaawaan siya ni Allah- at ipaparting ko

sa iyo ang sinabi ng ilan sa mga maaalam sa usaping ito upang malinawan ka rito, at napagkasunduan ng mga maalam na ang obligado ay; ang pagbalik sa kapahayagan ni Allah sa mga pagtatalu-talo at sa Sunnah ng Sugo ni Allah ﷻ. Kaya ang anumang hatol nila o ng isa sa kanila ay ito ang batas na obligadong sundin, at ang anumang salungat rito ay dapat iwaksi, at ang anumang hindi naiulat rito na mga lbadah ay Bid'ah na hindi pwedeng gawin, ganoon din ang paghikayat sa mga tao rito, gaya ng sinabi ni Allah: *"O mga sumampalataya, tumalima kayo kay Allah at tumalima kayo sa Sugo at sa mga may kapamahalaan sa inyo. Kaya kapag nagkahidwaan kayo sa isang bagay ay isangguni ninyo ito kay Allah at sa Sugo, kung kayo ay sumasampalataya kay Allah at sa Huling Araw. Iyan ay pinakamainam at pinakamagaling na kahihinatnan"* Surah an-Nisa': 59, at sinabi pa Niya: *"Tunay na ang mga lumulustay sa mga ari-arian ng mga ulila nang labag sa katarungan makatarungan ay nagpapasok lamang sa mga tiyan nila ng apoy. Papasok sila sa Apoy na naglalagablab"* Surah an-Nisa': 10, at ang naunang Ayah na nabanggit sa Surah ash-Shura', at sinabi pa Niya: *"Sabihin mo: "Kung kayo ay umiibig kay Allah ay sundin ninyo ako, iibigin kayo ni Allah at magpapatawad*

Siya sa inyo sa mga pagkakasala ninyo. Si Allah ay Mapagpatawad, Maawain.” Surah Aal Imran: 31, at sinabi pa Niya: "Kaya hindi, sumpa man sa Panginoon mo, hindi sila sumasampalataya malibang pinahahatol ka nila sa anumang pinagkahidwaan sa pagitan sa kanila. Pagkatapos ay hindi sila nakatatagpo sa mga sarili nila ng isang pagtutol sa anumang inihusga mo at nagpapasakop sila nang tunay na pagpapasakop" Surah an-Nisa': 65, at napakaraming Ayah na tumatalakay hinggil rito. At ang mga ito ay kataga na pag-uutos na ibalik ang mga usapin na pinagtatalunan sa Qur'an at Sunnah, at pagka-obligado na malugod sa hatol ng mga ito. Kaya naman ito ang hinihiling ng pananampalataya, at pinakamainam para sa mga lingkod dito sa mundo at sa Huling Araw, at ang pinakamainam na katapusan.

Sabi ni al-Hafidh Ibn Rajab –kaawaan siya ni Allah- sa aklat niya na 'Lata'iful Ma'arif' sa usaping ito: '... at ang gabi ng ika-15 ng Sha'ban; ang mga Tabi'iy sa Sham na tulad ni Khalid bin Mi'dan, Mak'hul, Luqman bin Amir, at ng iba pa ay dinadakila nila ito at nagsisikap sila rito sa paggawa ng Ibadah. Kaya mula sa kanila kinuha ng mga tao ang kahigtan at pagdakila rito. Tunay na nasabi: na

naiparating lang sa kanila ito mula sa balita ng mga Isra'iliyyah, kaya nang maging tanyag na ito sa bayan ay nagka-iba na ang mga tao rito na mayroon sa kanila na tinanggap ito mula roon at sumunod sila sa pagdakila rito; ang ilan sa kanila na ganito ay ang mga mananamba mula Basrah at iba pa. Subalit ito ay sinuway ng maraming maaalam na taga-Hijaz tulad ni Ata' at Ibnu Abi Malikah. Ito ay ipinarating ni Abdurrahman bin Zayd bin Aslam mula sa mga maalam sa Fiqh na mga taga-Madinah, at ito rin ay opinyon ng mga kasamahan ni imam Malik at ng iba pa at sabi nila: Ang lahat na iyon ay Bid'ah. At nagka-iba ang mga taga-Sham sa dalawang paraan kung paano ito dakilain:

Una: Na kanais-nais na buhayin ito ng konggregasyon sa loob ng mga masjid. Si Khalid bin Mi'dan at si Luqman bin Amir at iba pa noon ay isinusuot nila ang magarang damit nila, at nagpapabango pa sila at itinatayo nila ang Salah sa gabing iyon. Sumunod sa kanila rito si Is'haq bin Rahawayhi at sinasabi niya sa Salah na konggregasyon sa masjid na: Hindi ito Bid'ah. Ito ay inulat ni Harb al-Kirmani.

Pangalawa: Na hindi kanais-nais ang pagtitipon para rito sa loob ng masjid upang isagawa ang Salah, kwento at Du'a'. Subalit hindi naman masama na isagawa ng tao ang Salah na mag-isa para sa kanya. At ito ay opinyon ni al-Awza'iy; siya ay Imam ng mga taga-Sham at maalam

sa kanila. At ito ang pinakamalapit na opinyon sa tama – Insha'Allah-, hanggang sa sinabi niya: 'Hindi naiulat mula kay Imam Ahmad ang salita hinggil sa gabi ng ika-15 ng Sha'ban. At nailabas hinggil sa kainaman nito ang dalawang ulat ayon sa kanya: mula sa ulat mula sa kanya ay ang pagtayo ng Salah sa gabi ng Eid, sapagkat nasabi na hindi kanais-nais na itayo ang Salah rito ng konggregasyon dahil hindi naiparating mula sa sugo ni Allah ﷻ at mula sa mga Sahabah niya. At ayon din sa ulat ay na kanais-nais ito dahil ginawa ni Abdurrahman bin Yazid bin al-Aswad na kabilang sa Tabi'iy. At ganoon rin ang pagtayo ng Salah sa gabi ng ika-15 ng Sha'ban na walang matatag na ulat hinggil rito mula sa propeta ﷺ at sa mga Sahabah niya, subalit naiulat ito na ginawa ng ilan sa mga Tabi'iy na mga maalam sa Fiqh sa Sham.' Dito natapos ang salita ni al-Hafidh Ibn Rajab –kaawaan siya ni Allah- at sa pagpapaliwanag mula sa kanya na ito ay hindi naiulat mula sa propeta ﷺ at sa mga Sahabah niya ang anuman hinggil sa ika-15 ng Sha'ban. At patungkol naman sa opinyon ni al-Awza'iy –kaawaan siya ni Allah- na kanais-nais ang pagtayo ng Salah para sa nag-iisa at ito din ang pinili na opinyon ni al-Hafidh Ibn Rajab –kaawaan siya ni Allah-. Tunay na ito ay mahina sapagkat ang lahat na bagay na walang matatag na patunay sa

Shari'ah ay hindi ipinahihintulot sa mga muslim na imbentuhin sa relihiyon ni Allah, kahit pa na ang paggawa nito ay mag-isa lang o sa konggregasyon, ito man ay lantad o lihim. Ayon ito sa pangkalahatang sinabi ng propeta ﷺ: "Sinuman ang gumawa ng gawain na hindi ito kabilang sa utos namin, ito ay hindi tanggap" at ilan pang mga patunay na pagsuway sa Bid'ah at pagbabala mula rito.

Sabi ni Imam Abu Bakr at-Tartushiy –kaawaan siya ni Allah- sa aklat niyang '*al-Hawadith wal-Bid'a*': 'Ayon kay Ibnu Waddhah na ayon kay Zayd bin Aslam na sabi niya: Hindi namin naabutan ang isaman sa mga guro at maalam namin na nagpahalaga sa ika-15 ng Sha'ban, ni ang paglingon nila sa Hadith ni Mak'hul. At wala silang nakiktang kahigtan nito sa iba. At nasabi rin ay Ibnu Abi Malikan: Tunay na si Ziyad an-Nameyri ay nagsasabi: 'Tunay na ang gantimpala ng gabi ng ika-15 ng Sha'ban ay tulad ng gantimpala ng sa laylatul Qadr.' Kaya sabi niya: 'Kung narinig ko lang siya habang hawak ko ang tungkod ay talagang papaluin ko siya.' Si Ziyad ay matigas ang ulo.'

At sinabi ni ash-Shawkani –kaawaan siya ni Allah- sa aklat na '*al-Fawa'id al-Majmu'ah*': Hinggil sa Hadith na; 'o Ali, sinuman ang nagsagawa ng isandaang rak'ah na

Salah sa gabi ng ika-15 ng Sha'ban na babasahin niya sa bawat rak'ah ang al-Fatihah at Qul Huwallahu Ahad na sampung ulit, ay lulutasin ni Allah para sa kanya ang bawat pangangailangan...' ito ay imbento na Hadith, at ang mga nag-ulat nito ay mga hindi kilala. At naiulat ito sa iba pang ulat ngunit ang lahat na ito ay mga imbento at ang mga nag-ulat nito ay mga hindi kilala. At sabi niya sa aklat na 'al-Mukhtasar': Ang Hadith hinggil sa Salah sa gabi ng ika-15 ng Sha'ban ay sira. At sa ulat ni Ibnu Hibban mula sa Hadith ni Ali ؑ: 'Kapag dumating na ang gabi ng ika-15 ng Sha'ban ay tumayo kayo para sa gabing ito at mag-ayuno sa araw nito.' Ito ay mahina. At sinabi niya sa aklat na 'al-La'ali': 'Ang isandaang Rak'ah sa gabi ng ika-15 ng Sha'ban na babasahin rito ng sampung ulit ang Surah al-Ikhlās ay kasinhaba ng kahigtan nito.' Ito ay imbento, at ang karamihan sa mga nag-ulat nito ay mga hindi kilala. Sabi pa: 'Ang labindalawang Rak'ah na binabasa ang Surah Ikhlās ng tatlumpung ulit.' Ito rin ay imbento. At ang : '... at ang labing-apat na Rak'ah...' ito ay imbento rin.

At tunay na nalinlang sa pamamagitan ng mga Hadith na ito ang ilang grupo ng mga maalam sa Fiqh tulad ng may akda ng 'al-Ihya' at iba pa, at ganoon rin ang mga nagpapaliwanag sa Qur'an. At mayroon ding naiulat na Hadith hinggil sa pagsasagawa ng Salah sa gabing ito sa

magkakaibang paraan, subalit ang mga ito ay mga imbento. At hindi ito sumasalungat sa ulat ni at-Tirmidhi ayon kay Aishah رضي الله عنها na pumunta siya ﷺ sa Baqi', at hinggil sa pagbaba ng Panginoon sa hatinggabi sa langit ng mundo, at na nagpapatawad siya sa bilang na mas marami kaysa sa dami ng balahibo ng tupa. Tunay na ang salitang ito ay kaugnay ng Salah na imbento sa gabing ito. Kaya ang Hadith ni Aishah رضي الله عنها ay mahina at putol, at ganoon rin ang Hadith ni Ali na naunang nabanggit hinggil sa pagtayo ng Salah sa gabing ito, hindi ito pipigil sa pagiging imbento ng Salah na ito, sapagkat dahil ito sa pagiging mahina nito na binanggit na namin.'

At sinabi ni al-Hafidh al-Iraqi: 'Ang Hadith hinggil sa gabi ng ika-15 ng Sha'ban ay imbento mula sa sugo ni Allah ﷻ at kasinungalingan.'

At sabi ni Imam an-Nawawi sa aklat na 'al-Majmu': 'Ang Salah na tanyag sa katawagang 'Salatu ar-Raga'ib' at ito ay may labindalawang Rak'ah sa pagitan ng Maghrib at Isha', at unang gabi ng biyernes sa buwan ng Rajab, at ang Salah sa gabi ng ika-15 ng Sha'ban na isandaang Rak'ah; ang dalawang Salah na ito ay mga Bid'ah at masama. At huwag malinlang dahil ito ay nabanggit sa mga aklat na 'Quwtul Qulub' at 'Ihya'u ulum ad-din' at ganoon din sa mga nabanggit na Hadith

hinggil rito, sapagkat ang lahat na ito ay Batil. At huwag malinlang dahil sa pagkaka-iba ng hatol rito ng mga maalam na umakda pa sa pagiging kanais-nais nito sapagkat siya ay nagkamali rito.'

At tunay na umakda si Imam Abu Muhammad Abdurrahman bin Ismail al-Maqdisi ng mahalagang aklat sa layuning siraan ito, kaya pinainam at pinagbuti niya ito. At ang salita ng mga maalam hinggil rito ay napakarami. Kahit pa na isalaysay natin ang lahat na nabasa namin ay hahaba lang ang sasabihin namin, at naway ang mga nabanggit namin ay sapat na at na mahikayat ang naghahanap ng katotohanan.

At ang mga naunang nabanggit na mga Ayah, Hadith at salita ng mga maalam ay nalilinawan ang naghahanap ng katotohanan na ang pagdiriwang sa ika-15 ng Sha'ban sa pamamagitan ng pagsasagawa ng espesyal na Salah at iba pa rito, at ang pag-aayuno sa araw nito ay isang Bid'ah na Munkar, ayon ito sa nakararaming maalam. At wala itong pinagmulan mula sa dalisay na batas. Datapuwat, ito ay kabilang sa mga inimbento sa Islam pagkaraan ng mga Sahabah –kalugdan silang

lahat ni Allah-. At sapat narin sa isang naghahanap ng katotohanan ang sinabi ni Allah: " Sa araw na ito ay nilubos Ko para sa inyo ang Relihiyon ninyo, binuo Ko sa inyo ang pagpapala Ko at kinalugdan Ko para sa inyo ang Islam bilang relihiyon." Surah al-Ma'idah: 3 at ang mga Ayah na ganito ang kahulugan, at ang salita ng propeta ﷺ: "Sinuman ang gumawa ng gawain na hindi ito kabilang sa utos namin, ito ay hindi tanggap" at ang mga Hadith na ganito ang kahulugan. At sa ulat ni Muslim na ayon kay Abu Hurayrah ﷺ na sinabi ng sugo ni Allah ﷻ: "Huwag ninyong ibuklod sa gabi ng biyernes mula sa mga nalalabing gabi ang paggawa ng Salah, at huwag din ninyong ibuklod sa araw nito mula sa mga nalalabing araw ang pag-aayuno, maliban kung nakasanayang pag-aayuno na natapat ang pag-aayuno ng bawat isa sa inyo." Kaya kung ang pagbuklod sa pagitan ng mga gabi ay ipinahihintulot ay mas karapat-dapat dito ang gabi ng biyernes mula sa ibang gabi, sapagkat ang araw nito ay ang pinakamainam na araw na sinikatan ng araw, ayon ito sa mga Hadith na Sahih ayon sa sugo ni Allah ﷻ. Kaya nang nagbabala siya sa pagbuklod nito sa ibang mga gabi ay patunay ito na ang ibang mga gabi ay ganoon din na hindi ipinapahintulot ang

gawing espesyal ito sa pamamagitan ng paggawa ng ilan sa mga lbadah, maliban kung may patunay na nagpapatunay sa pagiging espesyal.

Kaya sa Laylatul Qadr, at sa mga gabi ng Ramadhan ay isinasabatas ang paggawa ng Salah at pagsisikap sa gabi nito, ay ibinalita ito ng propeta ﷺ, at inutusan niya ang Ummah na itaguyod ito, at ginawa niya ito mismo, gaya ng naiulat ayon sa kanya na sinabi niya ﷺ: *"Sinuman ang itinayo niya ang Ramadhan nang may paniniwala at paghahangas ng gantimpala ay pinatawad para sa kanya ang anumang naunang kasalanan niya, at sinuman ang itinayo ang Laylatul Qadr nang may paniniwala at paghahangad ng gantimpala ay pinatawad para sa kanya ang anumang naunang kasalanan niya."* Kaya kung ang gabi ng ika-15 ng Sha'ban, o gabi ng unang biyernes sa buwan ng Rajab, o ang bagi ng al-Isra' wal Mi'raj ay isinasabatas na gawing espesyal ito sa pamamagitan ng pagdiriwang nito o kaya'y gumawa ng iilang lbadah, ay itinuro na sana ito ng propeta ﷺ sa Ummah, o kaya'y ginawa n asana niya ito. Kahit pa na may iilang nangyari roon ay ibinalita na sana ng mga Sahabah sa Ummah, at hindi nila ito inilihim sa kanila, sapagkat sila ang pinakamainam

na mga tao, at ang pinaka-nagpapahalaga sa mga tao pagkatapos ng mga propeta. Kaya kinalugdan ni Allah ang mga Sahabah ng sugo ni Allah ﷺ. At tunay na binanggit ko na kanina ang mga sinabi ng mga pantas na hindi napatunayan mula sa sugo ni Allah ﷻ, at mula sa mga Sahabah ang anumang kahigtan ng unang gabi ng biyernes sa buwan ng Rajab, ni sa gabi ng ika-15 ng Sha'ban. Kaya malalaman na ang pagdiriwang sa mga ito ay Bid'ah na bago sa Islam, at ganun din ang paggawa ng ilang lbadah sa gabi nito na Bid'ah na Munkar, at ganun rin ang gabi ng ika-27 ng Rajab na pinaniniwalaan ng iilan na ito ay ang gabi na naganap ang al-Isra' wal Mi'raj. Hindi ipinahihintulot nag awing espesyal ito sa pamamagitan ng paggawa ng ilang lbadah, at ganun din na hindi maaari ang pagdiriwang nito, ayon sa mga naunang nabanggit na patunay. Ito ay kung totoong nangyari sa petsang ito, paano na kaya at ang tama ay ang sinabi ng mga pantas na ito ay hindi tanyag na nangyari rito. At ang sinasabi ng nagsasabi na: *'Ito ay sa ika-27 ng Rajab'* ay hindi tama at walang basehan mula sa mga tamang Hadith. At tunay na pinainam ng isang nagsabi ng: *'At ang*

pinakamainam na gawain ay ang naaayon sa gabay, at ang pinakamasamang bagay ay pag-iimbento at mga Bid'ah.' At si Allah ang hinihingan na gabayan tayo at ang lahat na muslim para sa pananatili sa Sunnah at pagiging matatag rito, at pag-iingat mula sa anumang salungat rito, tunay na Siya ang Mabait at Mapagbigay. At ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa-lingkod Niya at sugo Niya, an gating propeta na si Muhammad, at sa pamilya niya at sa lahat na kasamahan niya.

IKA-APAT NA LIHAM: Mahalagang Paalala Hinggil sa Kasinungalingan na Habilin na Sinabi raw ni Shaykh Ahmad ang Tagapangalaga ng al-Haram an-Nabawi ash-Sharif.

Mula kay Abdul Aziz bin Abdullah bin Baz para sa bawat muslim na makabasa nito –pangalagaan sila ni Allah sa Islam, at kupkupin Niya tayo at sila mula sa

kasamaan ng kasinungalingan ng mga mangmang.
AMIN.

Assalamu Alaykum wa Rahmatullahi wa Barakatuh.

Tunay na nabasa ko ang salita na sinabi raw ni Shaykh Ahmad ang Tagapangalaga ng al-Haram an-Nabawi ash-Sharif na ang pamagat ay: (Ito ang Habilin Mula sa Madinah al-Munawwarah Ayon kay Shaykh Ahmad ang Tagapangalaga ng al-Haram an-Nabawi ash-Sharif). Sinabi niya rito: (Ako noon ay gising sa gabi ng biyernes habang binabasa ko ang Mrangal na Qur'an, at pagkatapos na mabasa ko ang mga mabubuting pangalan ni Allah. At nang natapos ko iyon ay naghanda na ako para matulog, kaya nakita ko ang sugo ni Allah ﷻ na siyang nagdala ng mga Ayah sa Qur'an, at mga marangal na batas, ang habag sa mga nilalang; ang pinuno natin na si Muhammad ﷺ, at sinabi niya: "O Shaykh Ahmad." Sabi ko: 'Ako po ay tumutugon sa iyo O sugo ni Allah, ang pinaka-mabait na nilikha ni Allah.' Sabi niya sa akin: "Ako ay nahihya sa mga masagwang ginagawa ng mga tao, at hindi ko kayang harapin ang Panginoon ko, at ang mga anghel sapagkat noong nakaraang Biyernes hanggang sa kasalukuyang Biyernes ay namatay ang isandaan at animnapung libong (160,000) katao na wala sila sa relihiyong Islam." At

sinabi pa niya ﷺ ang ilan sa mga kasamaang ginawa ng mga tao. At sinabi pa niya: "Kaya ito ang *Habilin bilang habag sa kanila mula sa Makapangyarihan at Mapagmalaki.*" At binanggjit niya ang ilan sa mga tanda ng Araw ng Paghuhukom, hanggang sa sinabi niya ﷺ: "Kaya balitaan mo sila O Shaykh Ahmad tungkol sa *Habilin na ito sapagkat ito ay nailipat sa pamamagitan ng panulat ng mga Qadr mula sa al-Lawhul Mahfudh. At kung sino ang isulat ito at ipadala ito mula sa bayan sa ibang bayan, at sa lugar tungo sa ibang lugar, ay patatayuan siya ng palasyo sa loob ng Paraiso. At kung sinuman ang hindi ito isinulat at hindi ipinadala ay maipagkakait sa kanya ang pamamagitan ko sa Araw ng Pagkabuhay. At sinuman ang isinulat ito habang siya ay mahirap ay pagyayamanin siya ni Allah, o kaya'y may utang ay lulutasin ni Allah ang pagkakautang niya, o kaya'y may pagkakasala ay patatawarin ni Allah ang kasalanan niya at ng dalawang magulang niya sa pamamagitan ng biyaya ng Habilin na ito. At sinuman ang hindi isulat ito mula sa mga lingkod ni Allah ay iitim ang mukha niya dito sa mundo at sa Huling Araw.*" At sinabi pa niya ﷺ: "sumusumpa ako ay Allah na Pinakadakila, tatlo ang katotohanan, at kung ako ay sinungaling dito ay lalabas ako mula sa mundo na wala sa Islam. At sinuman ang maniwala rito ay makakaligtas sa parusa ng Apoy, at

sinuman ang pasinungalingan ito ay walang pananampalataya.”)

Ito ang buod ng Sinungaling na Habilin mula sa sugo ni Allah ﷻ . at tunay na narinig namin ang kasinungalingang ito nang maraming beses simula pa noong mga nakaraang taon. Ipinapakalat ito sa pagitan ng mga tao sa isang panahon hanggang sa kasunod, at ipinapakalat ito sa mga maraming walang alam. At ang mga salita rito ay may pagkakaiba, at ang isang sinungaling ay nagsabi ng; nakita raw niya ang sugo ni Allah ﷻ sa panaginip at ipinag-utos sa kanya ang Habilin na ito.

At sa huling binanggit namin na pangyayari ay inaangkin ng sinungaling na ito na nakita niya ang propeta ﷺ noong naghanda na siya para matulog, na ang kahulugan nito ay nakita raw niya ito na siya ay gising.

Inaangkin ng sinungaling sa Habilin na ito ang maraming bagay. Ito ay pinakamalinaw na kasinungalingan, at pinakamaliwanag na kasiraan. Aking ipaalala sa liham na ito Insha'Allah na katulad ng ipinaalala ko na ito sa naunang mga taon, at

ipinaliwanag ko sa mga tao na ito ay ay pinakamalinaw na kasinungalingan, at pinakamaliwanag na kasiraan. Kaya nang mabasa ko ang huling ipinakalat na ito ay nagdalawang-isip ako na sumulat hinggil dito dahil sa linaw ng kawalan ng kabuluhan nito, at laki ng tapang ng sinungaling na ito sa kasinungalingan. At hindi ko inakala na ang kawalan ng kabuluhan nito ay maipakalat sa mga taong kahit na may kakaunting kaalaman, o malusog na Fitrah. Ngunit sinabi sa akin ng iilang kapatid na kumalat na ito sa maraming tao, at ipinapasa-pasa nila ito sa pagitan nila at ang ilan sa kanila ay pinatotoo ito. Kaya dahil doon ay nakita ko na naipag-uutos sa katulad ko na sumulat patungkol dito upang maipaliwanag ang kawalan ng katotohanan nito, at na ito ay kasinungalingan sa sugo ni Allah ﷻ, upang walang isaman na maligaw rito. At sinuman na magmuni-muni roon mula sa mga may kaalaman at pananampalataya, o may malusog na Fitrah at tamang pag-iisip ay malalaman niyang tunay na ito ay kasinungalingan sa napakaraming dahilan.

At tunay na nagtanong ako sa ilang kamag-anak ni Shaykh Ahmad hinggil sa Habilin na ito, at sinagot ako ng: Tunay na ito ay kasinungalingan mula kay Shaykh Ahmad, at na hindi niya ito nasabi. At ang sinasabing Shaykh Ahmad ay yumao na sa matagal na panahon. At kahit na ipagpalagay nalang natin na ang sinasabing Shaykh Ahmad o sinumang mas kilala sa kanya at umangkin na nakita niya ang Propeta ﷺ sa panaginip o habang gising at naghabilin sa kanya ng ganitong habilin ay malalaman natin na ito ay kasinungalingan, o kaya'y ang nagsabi nito sa kanya ay demonyo, at hind ang sugo ni Allah ﷻ, sa napakaraming dahilan, kabilang na ang:

1. Tunay na ang Sugo ﷻ ay hindi maaaring makita ng gising pagkaraang yumao siya ﷺ. Kaya sinuman ang umangkin mula sa mga Sifiyyah na nakita niya ang Sugo ﷻ habang gising, o kaya'y dumadalo siya sa pagdiriwang ng Mawlid, o anumang katulad nito ay talagang nagkamali ng pangit na pagkakamali, at wala itong katulad na panililintang, at nasadlak sa malaking

kamalian, at sumalungat sa Qur'an at Sunnah at sa Ijma' ng mga pantas, sapagkat ang mga patay ay lalabas na lamang sa kanilang mga libingan sa Araw ng Pagkabuhay at hindi rito sa mundo. At sinuman ang nagsabi ng taliwas dito ay isa siyang sinungaling nang napakalinaw na kasinungalingan, o kaya'y nagkamali na nalinlang, at hindi niya nalaman ang katotohanan na siyang nalaman ng mga naunang mabubuting tao at tinahak ng mga kasamahan ng sugo ﷺ at mga taga-sunod nila sa kabutihan. Sinabi ni Allah: *"Pagkatapos tunay na kayo, matapos niyon, ay talagang mamamatay. Pagkatapos tunay na kayo, sa Araw ng Pagkabuhay, ay bubuhayin"* Surah al-Mu'minun: 15-16, at sinabi ng Propeta ﷺ: *"Ako ang unang mabibiyak ang libingan sa Araw ng Pagkabuhay, at ako ang unang tagapamagitan, at unang mamamagitan."* At maraming mga Ayah at Hadith na ganito ang kahulugan.

2. Tunay na ang sugo ﷺ ay hindi magsasabi ng salungat sa katotohanan; hindi noong buhay pa siya at ni hindi noong patay na siya. At ang habilin na ito ay malinaw na sumasalungat sa

Shari'ah sa maraming dahilan –mababanggit din ito-. At siya ﷺ ay maaaring makita sa panaginip, at sinuman ang nakakita sa kanya sa panaginip sa marangal na mukha niya ay tunay na nakita niya ito, sapagkat ang demonyo ay hindi kayang gayahin ang mukha niya, ayon ito sa aniulat na Hadith. Subalit ang bagay ay base sa pananampalataya ng nakakita, katapatan niya, pagiging makatarungan niya, katatagan niya, at pagiging relihiyoso niya at pagtitiwala sa kanya kung tunay nga bang nakita niya ang Propeta ﷺ sa totoong mukha nito o iba.

At kung may naiulat mula sa Propeta ﷺ na Hadith noong buhay pa siya na hindi naiulat ng mga mapagkakatiwalaan at mga makatarungan na mga matatag ay hindi ito mapananaligan at hindi rin ito maaaring gawing patunay. O kaya'y naiulat ng mga mapagkakatiwalaan na mga matatag, subalit sumasalungat ito sa ulat ng mga mas mapagkatiwalaan mula sa kanila, at napatunayan na salungat na hindi maaaring

pagsamahin ang dalawang ulat, ay ang isa sa mga ito ay: Mansukh na hindi maaaring isakatuparan ito, at ang isa ay Nasikh na ito ang ipapatupad; ito ay maaari ayon sa mga kondisyon nito. At kapag hindi maaaring pagsamahin at ang pagkansela ay dapat iiwan ang ulat ng mas kakaunti ang naisaulo at mababa ang katarungan, at ang hatol dito ay Shaadh na hindi maaaring ipatupad.

Paano na kaya ang ulat ng hindi kilala ang nagsabi nito na inulat ayon sa Sugo ni Allah ﷻ, at hindi rin malinaw ang katarungan at tiwala sa kanya. Kaya ito at ang katotohanan dito na ito ay iiwanan at huwag bigyang pansin, kahit pa na walang nilalaman ito na sumasalungat sa batas. Paano na kaya sa isang habilin na naglalaman ng maraming bagay na nagpapatunay sa kawalan ng katotohanan nito, at na ito ay kasinungalingan sa Sugo ni Allah ﷻ, at naglalaman ng pagsasabatas sa relihiyon na hindi ipinahintulot ni Allah!

At talagang sinabi ng Propeta ﷺ: "Sinuman ang nagsalita sa akin ng bagay na hindi ko sinabi ay naghahanda siya ng upuan niya na yari sa apoy." At sinabi ng sinungaling na ito sa habilin ang ayon sa sugo ni Allah ﷻ na hindi naman niya sinabi. At nagsinungaling siya sa kanya ng malinaw na kasinungalingan at delikado. Kaya karapat-dapat siya sa ganitong malaking parusa kung hindi siya magmamadali sa pagbabalik-loob. At ipinapakalat niya pa ang kasinungalingang habilin na ito ng Sugog ni Allah ﷻ sa mga tao; tunay na ang sinumang nagpakalat ng walang katotohanan at ibinilang niya ito sa relihiyon ay hindi tanggap ang pagbabalik-loob niya mula rito maliban kung ipinahayag niya at inilantad sa mga tao ang pagbabalik-loob niya upang malaman ng mga tao ang pagbalik niya mula sa pagsisinungaling niya, at dapat ay pasinungalingan niya ang sarili niya; ayon ito sa sinabi ni Allah ﷻ: "Tunay na ang mga nagtatago sa anumang ibinaba Namin na malinaw na mga patunay at patnubay, matapos na nilinaw Namin ito sa Aklat, ang mga iyon ay isinusumpa sila ni Allah at isinusumpa sila ng mga Tagasumpa. Maliban sa mga nagsisi, nagpakatuwid at naglinaw sapagkat ang mga iyon ay tatanggapang Ko

ng pagsisi nila. Tunay na Ako ay ang Palatanggap ng pagsisi, ang Maaawain." Surah al-Baqarah: 159-160 kaya nilinaw Niya sa Marangal na Ayah na ito na: tunay na sinumang itinago niya ang isang katotohan ay hindi tama ang pagbabalik-loob niya malibang pagkatapos ng pag-aayos at pagpapaliwanag. At tunay na ginanap na ni Allah ang relihiyon para sa mga lingkod Niya, at kinumpleto na Niya ang biyaya sa kanila sa pamamagitan ng pagpapadala Niya sa Sugo Niya na si Muhammad ﷺ, at ang anumang ipinadala ni Allah na rebelasyon sa kanya na ganap na batas, at hindi Niya ito kinuha kundi pagkatapos na maganap at maipaliwanag, gaya ng sinabi Niya: *"Sa araw na ito ay nilubos Ko para sa inyo ang Relihiyon ninyo, binuo Ko sa inyo ang pagpapala Ko at kinalugdan Ko para sa inyo ang Islam bilang relihiyon."* Surah al-Ma'idah: 3

At ang nagpasimuno ng habilin na ito ay dumating lang sa ika-14 siglo, na hangad niyang linlangin ang mga tao sa isang bagong relihiyon na magsasanhi ng pagpasok sa Paraiso para sa sinumang pinanghawakan ang batas niya, at na ipagkakait ang Paraiso, at parusa sa Apoy para sa sinumang

hindi pinanghawakan ang batas niya. At gusto niyang gawin ang sinungaling na habilin na ito na pinasimunuan niya na mas dakila pa sa Qur'an mas mainam, na pinasinungalingan niya sa sinabi niyang: *Na kung sinuman ang isulat ito at ipadala ito mula sa bayan sa ibang bayan, at sa lugar tungo sa ibang lugar, ay patatayuan siya ng palasyo sa loob ng Paraiso. At kung sinuman ang hindi ito isinulat at hindi ipinadala ay maipagkakait sa kanya ang pamamagitan ng Sugo ni Allah ﷻ sa Araw ng Pagkabuhay.*

At ito ay kabilang sa pinaka-pangit na kasinungalingan, at pinakamalinaw na patunay sa kasinungalingan ng habilin na ito, at kakulangan ng hiya ng nagpasimuno nito, at laki ng tapang niya sa pagsisinungaling, sapagkat sinuman ang sumulat ng Qur'an at ipinadala ito mula sa bayan tungo sa isang bayan, at sa lugar tungo sa ibang lugar ay hindi niya makakamit ang ganoong kahigtan kapag hindi niya ito ginawa sa Marangal na Qur'an. Kaya paano makakamit ng susulat ng kasinungalingang ito at nagpakalat nito sa bayan tungo sa isang bayan samantalang ang hindi magsulat ng Qur'an at hindi ito ipinadala sa bayan tungo sa isang bayan ay hindi maipagkakait sa kanya ang pamamagitan ng Sugo

ni Allah ﷻ kapag mananampalataya siya rito, at taga-sunod siya sa batas nito. Habang ang nag-iisang kasinunalingang ito sa habilin ay sapat na bilang patunay sa kawalan ng katotohanan nito at kasinungalingan ng nagpakalat nito, at kawalang hiya, at kabobohan niya, at pagiging malayo niya sa kaalaman sa anumang ipinarating ng Sugo ni Allah ﷻ na gabay.

At laman din ng habilin na ito ang mga bagay na nagpapatunay sa kawalan ng katotohanan nito at kasinungalingan, kahit pa na sumumpa ang nagpasimuno nito ng isanlibong panunumpa o mas marami pa na ito ay tama, at kahit pa na manalangin siya laban sa sarili niya ng pinakamalaking parusa at matinding kahihyan na siya ay tapat, ay hindi parin siya tapat, at hindi parin ito totoo. Datapuwat, ito ay mula sa pinakamalaki at pinaka-pangit na kawalan ng katotohanan –ako ay sumusumpa at sumusumpa kay Allah-. At kami ay ipinapasaksi namin kay Allah at sa sinumang mga anghel na at sa sinumang nakabasa ng sulat na ito na mga muslim –pagsasaksi na haharapin namin sa panginoon namin- na ang habilin na ito ay

kasinungalingan sa sugo ni Allah ﷻ, kaya ipapahiya ni Allah ang sinumang nagsinungaling dito at ang gumawa nito na karapat-dapat sa kanya.

AT NAGPAPATUNAY DIN SA KASINUNGALINGAN AT KAWALAN NG KATOTOHANAN NITO NA BUKOD PA SA NABANGGIT ANG MARAMING BAGAY:

Una: Sinabi niya: (*sapagkat noong nakaraang Biyernes hanggang sa kasalukuyang Biyernes ay namatay ang isandaan at animnapung libong (160,000) katao na wala sila sa relihiyong Islam.*) sapagkat ito ay kabilang sa kaalaman ng al-Ghayb. At ang Sugong ﷻ ay naputol na sa kanya ang rebelasyon pagkatapos na siya ay yumao, at noong nabubuhay pa siya ay wala siyang alam sa al-Ghayb, kaya paano na noong pagkatapos ng kamatayan niya. Ayon ito sa sinabi ni Allah: "Sabihin mo: "Hindi ko sinasabi sa inyo na taglay ko ang mga imbakan ng panustos ni Allah. Hindi ko nalalaman ang nakalingid. Hindi ko sinasabi sa inyo na tunay na ako ay isang anghel. Wala akong sinusunod kundi ang isiniwalat sa akin." Sabihin mo pa: "Nagkakapantay ba ang bulag at ang nakakikita? Hindi ba kayo nag-iisip-isip." Surah al-An'am: 50, at sinabi pa Niya: "Sabihin mo: "Hindi nalalaman ng sinumang nasa

mga Langit at Lupa ang Nakalingid, maliban kay Allah, at hindi nila madarama kung kailan sila bubuhayin.” Surah an-Naml: 65. At sa isang Sahih na Hadith ayon sa Propeta ﷺ na sinabi niya: "Mailalayo ang mga lalaki mula sa Hawdh ko sa Araw ng Pagkabuhay, kaya sasabihin ko; O Panginoon ko, mga kasamahan ko, mga kasamahan ko. Kaya sasabihin sa akin: 'Tunay na hindi mo alam kung ano ang inimbento nila pagkaraan mo.' Kaya sasabihin ko ang katulad ng sinabi ng mabuting lingkod: "Wala akong sinabi sa kanila kundi ang ipinag-utos Mo sa akin: Sambahin ninyo si Allah, ang Panginoon ko at ang Panginoon ninyo. Ako noon sa kanila ay saksi habang nananatili ako sa piling nila; ngunit noong kinuha Mo na ako, Ikaw ay ang Tagapagmasid sa kanila. Ikaw sa bawat bagay ay Saksi" Surah al-Ma'idah: 117".

Ikalawa: Kabilang sa mga bagay na patunay sa kawalan ng katotohanan ng habilin na ito at na ito ay kasinungalingan ay ang sinabi niya: *(At sinuman ang isinulat ito habang siya ay mahirap ay pagyayamanin siya ni Allah, o kaya'y may utang ay lulutasin ni Allah ang pagkakautang niya, o kaya'y may pagkakasala ay patatawarin ni Allah ang kasalanan niya at ng dalawang magulang niya sa pamamagitan ng*

biyaya ng Habilin na ito) hanggang sa huli nito. At kabilang din ito sa pinakamalaking kasinungalingan, at pinakamalinaw ng patunay sa pagsisinungaling ng nagpasimuno nito, at kakulangan ng hiya niya kay Allah at sa mga lingkod Niya, sapagkat ang tatlong mga bagay na ito ay hindi makakamit sa pamamagitan ng pagsulat ng Marangal na Qur'an, kaya paano pa sa sinumang sumulat lang ng sinungaling na *habilin na ito*. Tunay na ang hangad ng masamang tao na ito ay linlangin ang mga tao, at pagpapanatili niya sa kanila sa habiling ito hanggang sa isulat nila ito at mapanatili sila sa kasinungalingang kahigtan na ito, at na iwan na nila ang mga dahilan na siyang isinabatas ni Allah para sa mga lingkod Niya. At ginawa niya pa itong sanhi ng pagiging mayaman, at kalutasan sa pagkaka-utang, at kapatawaran ng kasalanan. Kaya nagpapakupkop tayo kay Allah mula sa mga dahilan ng kahihyan, at pagsunod sa pithaya, at sa demonyo.

Ikatlo: Kabilang sa mga bagay na patunay sa kawalan ng katotohanan ng *habilin na ito* ay ang sinabi niya: (*At sinuman ang hindi isulat ito mula sa mga*

lingkod ni Allah ay iitim ang mukha niya dito sa mundo at sa Huling Araw) at ito rin ay mula sa pinakamasagwang kasinungalingan, at kabilang sa pinakamalinaw na patunay sa kawalan ng katotohanan ng habilin na ito at pagsisinungaling ng nagpasimuno nito. Paano magiging isipin ng isang may pag-iisip na isusulat niya ang habilin na ito mula sa isang tao na hindi kilala na lumitaw sa ika-14 na siglo na nagpapasimuno mula sa sugo ni Allah at inaangkin niya na sinuman ang hindi ito isulat ay iitim ang mukha niya sa mundo at sa Huling Araw. At ang susulat nito ay yayaman pagkatapos ng hirap, at mawawalan ng utang pagkaraan ng pagkabaon niya rito, at napatawad na sa kanya ang anumang nakamit niyang kasalanan!! Kaluwalhatian sa Iyo, O Allah, tunay na ito ay dakilang kasinungalingan.

Ika-apat: Kabilang sa mga bagay na patunay na ang habilin na ito ay pinaka-walang katotohanan, at pinakamalinaw na kasinungalingan ay ang sinabi niya: (*At sinuman ang maniwala rito ay makakaligtas sa parusa ng Apoy, at sinuman ang pasinungalingan ito ay walang pananampalataya*). Ito rin ay kabilang sa pinakamalaking kawalan ng takot sa

pagsisinungaling, at pinakamasamang kasinungalingan; na inaanyayahan ng nagpasimuno nito ang lahat ng tao na paniwalaan siya sa kasinungalingan niya, at inaakala niya na sa pamamagitan niyon ay maililigtas sila mula sa kaparusahan sa Apoy at na ang sinumang magpasinungaling roon ay isang Kafir. Talagang pinalaki ng sinungaling na ito ang kasinungalingan niya kay Allah. At nagsabi siya ng walang katotohanan -isinusumpa ko kay Allah- na ang sinumang maniwala rito ay siyang karapat-dapat na maging Kafir, at hindi ang nagpasinungaling rito, dahil ito ay pag-iimbento, kawalan ng katotohanan at kasinungalingan na walang saligan sa pagiging totoo nito. At kami ay nagpapasaksi kami kay Allah na ito ay kasinungalingan, at na ang nag-imbento nito ay sinungaling; nais niya na gumawa ng batas sa mga tao ang hindi ipinahintulot ni Allah, at na ipasok niya sa relihiyon ang hindi kabilang rito. Tunay na kinumpleto na ni Allah ang relihiyon na ito para sa Ummah simula pa ng labing apat na siglo bago pa man nagawa ang imbentong ito. Kaya mag-ingat kayo, mga mambabasa at mga kapatid, at pakaiiwasan ninyong maniwala sa mga ganitong

imbento, at na kumalat ito sa pagitan ninyo, sapagkat ang katotohanan ay may liwanag na hindi malililang dito ang naghahanap nito; kaya hanapin ninyo ang katotohanan sa pamamagitan ng patunay nito, at magtanong kayo sa mga maalam hinggil sa bagay na kinalituhan ninyo, at huwag kayong maloko sa pamamagitan ng panunumpa ng mga sinungaling. Tunay na nanumpa ang isinumpang si Iblis sa mga magulang ninyo; si Adam at Hawwa na siya ay nagpapayo sa kanila, habang siya ang pinakamalaking mapanlinlang, at pinaka-sinungaling, gaya ng ikinuwento ni Allah hinggil rito sa Qur'an nang sinabi Niya: *"Sumumpa siya sa kanila: "Tunay na ako sa inyo ay kabilang sa mga nagpapayo."* Surah al-A'raf: 21, kaya mag-ingat kayo sa kanya at sa mga taga-sunod niya; ilan na ang ginawa nilang panunumpa na kasinungalingan, at pagsira sa kasunduan, at mapanlinlang na salita upang iligaw at lituhin ang tao! Iligtas ako at kayo at ang lahat na muslim ni Allah mula sa kasamaan ng mga demonyo, at kaligawan ng mga mapanlinlang, at kalituhan ng mga lito, at panlililang ng mga kalaban ni Allah na mga sinungaling; ang mga naghahangad na patayin ang liwanag ni Allah sa

pamamagitan ng mga dila nila, at panlilinlang sa mga tao sa relihiyon nila, samantalang si Allah ang magpapalaganap sa liwanag Niya, at tumutulong sa relihiyon Niya, kahit pa na mamuhi ang mga kalaban ni Allah mula sa mga demonyo at mga taga-sunod nila na mga Kuffar at mga walang paniniwala.

At tungkol naman sa binanggit ng nagpasimuno na ito na kabilang sa malinaw na masama; ito ay bagay na mangyayari. At Marangal na Qur'an at ang Dalisay na Sunnah ay nagbabala rito nang matinding pagbabala; at narito sa dalawang ito ang gabay at kasapatan. At hinihiling namin kay Allah na painamin Niya ang sitwasyon ng mga muslim, at na biyayaan Niya sila ng pagsunod sa katotohanan, at pagiging matibay rito, at pagbabalik-loob kay Allah sa lahat na kasalanan, tunay na Siya ang Mapagpatawad, Pinakamaawain, at May Kakayahan sa lahat ng bagay.

At tungkol naman sa binanggit niya na mga tanda ng Huling Araw ay tunay na nilinaw na ng mga Hadith ang mga pangyayari sa Tanda ng Huling Araw. At nagbigay na ng gabay ang Marangal na Qur'an ng ilan sa mga ito. Kaya sinuman ang

magnais na malaman ang mga iyon ay matatagpuan niya iyon sa kinalalagyan niya sa mga aklat ng Hadith, at mga akda ng mga maalam at may pananampalataya. At hindi na kailangan ng mga tao ang pagpapaliwanag ng sinungaling na ito at panlilinlang niya, at paghahalo niya ng katotohanan at kasinungalingan. At si Allah ang Sapat ng sa atin at Siya ang Pinakamainam na pinananaligan, at walang kapangyarihan at walang lakas kundi sa pamamagitan ni Allah, ang Mataas at Pinakadakila. At ang papuri ay ukol kay Allah, at ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa-Kanyang lingkod at sugo, ang Totoo at Mapagkatiwalaan, at sa mga pamilya niya, at sa mga kasamahan niya at mga taga-sunod niya sa kabutihan hanggang sa Araw ng Paglilitis.

ANG HATOL SA PANGGAGAWAY AT PANGHUHULA, AT SA MGA MAY-KINALAMAN DITO

Ang papuri ay ukol kay Allah, at ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa-huling propeta. Dahil sa dami ng nagkakalat na mga magikero sa kasalukuyang panahon na kabilang na ang mga inaangkin ang kaalaman sa panggagamot, at nanggagamot sa pamamagitan ng panggagaway at panghuhula. At ang pagkalat nila sa mga bayan, at ang pananamantala nila sa mga tao na mga mangmang. Kaya nakita ko sa pamamagitan ng pagpapayo para kay Allah at sa mga lingkod Niya na ipaliwanag ang anumang nilalaman ng mga ito na malaking panganib sa Islam at sa mga muslim, na kabilang dito ang pagtitiwala sa iba kay Allah at pagsuway sa autos Niya at sa autos ng sugo Niya ﷺ.

Kaya sasabihin ko habang nagpapatulong kay Allah na ipinahihintulot ang pagpapagamot ayon sa napagkasunduan, at maaari sa isang muslim na magtungo sa doctor sa larangan ng internal, surgery,

nervous, at mga tulad nito upang matukoy ang sakit na dinaramdam niya, at na gamutin ayon sa nababagay sa kanya ng mga gamut na ipinahintulot sa batas ayon sa kaalaman ng panggagamot, spagkat ang mga yaon ay pagkuha sa mga karaniwang dahilan at hindi ito salungat sa pananalig kay Allah. At tunay na ibinaba ni Allah ang sakit at ibinaba rin Niya ang lunas dito; malalaman ito ng nakaalam at nagiging mangmang dito ang mangmang. Subalit hindi ginawa ni Allah na lunas sa mga lingkod Niya ang mga ipinagbabawal Niya sa kanila.

Kaya hindi maaari sa isang maysakit na tunguhin ang manghuhula na umaangkin ng kaalaman sa al-Ghayb upang malaman niya mula sa kanila ang sakit niya, gaya rin ng hindi pagpapahintulot sa sa kanya na paniwalaan sila sa anumang sinasabi nila, sapagkat sila ay nagsasalita ng pag-aangkin mga jinn upang tulungan sila sa anumang nais nila. At ang hatol sa mga yaon ay kufr at Ligaw kung inaangkin nila ang kaalaman sa al-Ghayb.

At talagang inulat ni Muslim na ang propeta ﷺ ay nagsabi: *"Sinuman ang nagtungo sa manghuhula at*

nagtanong dito ng isang bagay ay hindi tanggap sa kanya ang apatnapung araw na Salah." At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na ang propeta ﷺ ay nagsabi: "Sinuman ang nagtungo sa manghuhula at naniwala siya sa sinabi nito, ay talagang hindi siya nanampalataya sa anumang ibinaba kay Muhammad ﷺ." Inulat ni Abu Dawud. At ayon din sa propeta ﷺ: "Sinuman ang nagtungo sa manghuhula sa hinaharap o sa nakalipas at naniwala sa sinabi nito ay talagang hindi siya nanampalataya sa anumang ibinaba kay Muhammad." At ayon kay Imran bin Husayn ؓ na nagsabi: sabi ng sugo ni Allah ﷻ: "Hindi kabilang sa amin ang sinumang nanghula o nagpahula sa pamamagitan ng ibon, o kaya'y nanghula o nagpahula, o kaya'y nangulam o nagpakulam. At sinuman ang nagtungo sa manghuhula at naniwala sa sinabi nito ay talagang hindi siya nanampalataya sa anumang ibinaba kay Muhammad ﷺ." Inulat ni al-Barraz na ang Sanad ay mabuti.

Sa mga Hadith na ito ay pagbabawal sa pagtungo sa mga manghuhula, mga mangkukulam at mga tulad nila, at na magtanong sa kanila at paniwallan sila, at may karampatang parusa ay roon. Kaya ang obligadong gawin ng mga pinuno, at mga may katungkulan at mga tulad nila na may kakayanan sa

pagsuway sa pagtungo sa mga manghuhula at mga tulad nila, at pagpipigil sa sinumang nagsasanay ng mga ganoon sa mga palengke at mga tulad nito. At ang pagsuway sa kanila at sa sinumang nagtungo sa kanila ay may matinding pagsuway. At hindi maaari na malinlang sa ilang totoong nasasbi nila hinggil sa ilang mga bagay, at sa dami ng mga dumadating sa kanila, sapagkat ang mga taong yaon ay mga mangmang na hindi maaaring tularan. Sapagkat ang Sugo ni Allah ﷻ ay talagang nagbawal sa pagtungo sa kanila at pagtatanong at paniniwala sa kanila dahil sa kasamaan niyon at malaking panaganib at masamang katapusan, at dahil sila ay mga sinungaling na palasuway. At nasa mga Hadith na ito ang patunay sa pagiging Kafir ng manghuhula at mangkukulam dahil inaangkin nila ang kaalaman sa al-Ghayb; at ito ay gawaing Kufr, at dahil hindi rin nila makakamit ang hangad nila kundi sa pamamagitan ng pagtulong ng demonyo at pagsamba sa mga iyon bukod kay Allah, kaya iyon ay kawalan ng pananampalataya kay Allah at pagtatambal sa Kanya. At ang naniniwala sa kanila sa inaangkin nila na kaalaman sa al-Ghayb ay magiging katulad nila, at ang sinumang tinatahak

ang mga bagay na ito na nagsasanay nito ay tunay na walang kinalaman sa kanya ang Sugo ni Allah ﷻ. At hindi ipinahihintulot sa isang muslim na magpasakop sa anumang inaangkin nila na panggagamot sa pamamagitan ng pagbulong nila sa mga talisman, o pagbuhos ng tingga, at mga tulad nito na kabilang sa walang katotohanang paniniwala na ginagawa nila, sapagkat ang mga ito ay kabilang sa panghuhula at panlilinlang sa mga tao. Kaya ang sinumang nalugod doon ay talagang naging katulong nila sila sa kawalan ng katotohanan at kawlaan nila ng pananampalataya. At ganoon din na hindi maaari sa isaman sa mga muslim na tunguhin sila upang magtanong sa kanila tungkol sa kung kaninong anak o kamag-anak ang mapapangasawa niya, o kaya'y tungkol sa nangyayari sa pagitan ng mag-asawa at sa pamilya nila na pagmamahal, pagtitiwala, o pag-aaway, o paghihiwalay, at mga tulad nito; dahil ang mga ito ay kabilang sa al-Ghayb na walang nakaaalam nito kundi si Allah lamang, at ang panggagaway ay kabilang sa mga bawal na kawalan ng pananampalataya, gaya ng sinabi ni Allah hinggil sa dalawang anghel sa Surah al-Baqarah: 102 "*Sinunod*

nila ang binibigkas ng mga demonyo sa panahon ng paghahari ni Solomon. Hindi tumalikod sa pananampalataya si Solomon bagkus ang mga demonyo ay tumalikod sa pananampalataya: itinuturo nila sa mga tao ang panggagaway at ang ibinaba sa dalawang anghel sa Babilonia, na sina Hárút at Márút..."

Kaya patunay ang mga Marangal na Ayah na ito na ang panggagaway ay gawaing Kufr, at na ang mga manggagaway ay nagpapahiwalay sa pagitan ng lalaki at asawa niya, at gayundin na patunay na ang panggagaway ay walang mabuti o masamang epekto, ngunit ang epekto nito ay sa pamamagitan ng pagpapahintulot ni Allah sa pagpapasya Niya, dahil Siya ang lumikha sa mabuti at masama. At tunay na lumaki na ang kapinsalaan, at tumindi ang pangyayari sa mga sinungaling na ito na minana nila ang kaalamang ito mula sa mga Mushrik, at nilinlang nila sa pamamagitan ng mga ito ang mga mahihina ang kaisipan. Kaya tunay na tayo ay para kay Allah at tayo ay sa Kanya babalik. At sapat na sa atin si Allah at Siya ang Pinakamainam na pinagkakatiwalaan.

Gayundin na patunay ang Marangal na ayah na ito na silang mga nag-aaral ng panggagaway ay pinag-aaralan lamang nila ang bagay na ikapipinsala nila at walang kabutihan para sa kanila, at na wala silang karapatan kay Allah ay ito ay isang matinding pagbabala na patunay sa laki ng kanilang kalugian dito sa mundo at sa Huling Araw, at na ibinenta na nila ang mga sarili nila sa mababang halaga, kaya naman ibinaba ni Allah ang kanilang dangal sa sinabi Niya: *"Talaga ngang nalaman na nila na talagang ang sinumang bumili nito ay wala na siyang anumang bahagi sa Kabilang-buhay."* Surah al-Baqarah: 102, at ang pagbenta rito ay nangangahulugan pagbebeenta. Hinihiling natin kay Allah ang kalusugan at kaligtasan mula sa kasamaan ng mga manggagaway at mga manghuhula, at lahat ng mga salamangkero.

At hinihiling din namin kay Allah na pangalagaan Niya ang mga muslim mula sa kasamaan nila, at na gabayan Niya ang mga pinuno ng mga muslim sa pagbabala mula sa mga yaon, at sa pagpapatupad sa batas ni Allah sa kanila upang mapanatag na ang mga tao mula sa kasiraan at

mga gawain nila na masama, tunay na siya ay Mabait at Mapagbigay. At tunay na isinabatas ni Allah para sa mga lingkod Niya ang proteksiyon nila laban sa kasamaan ng panggagaway bago pa man ito tumama. At nilinaw Niya sa kanila ang gamot dito kapag tumama na ito; bilang awa mula sa Kanya para sa kanila at kabaitan Niya sa kanila at bilang pagpapaganap sa biyaya Niya sa kanila.

At ang susunod ay ang pagpapaliwanag sa mga bagay na siyang panangga sa panganib ng kulam bago pa man ito tumama, at mga bagay na siyang gamot dito pagkatapos na tumama ito na kabilang sa mga ipinahihintulot sa Shari'ah. Kaya ang panangga sa kulam bago pa man ito tumama ay ang pinakamahalaga rito at pinaka-epektibo ay pagpapa-protekta sa pamamagitan ng mga Dhikr at mga panalangin at mga pagpapakupkop na naitala, kabilang na rito ay ang pagbasa ng Ayatul Kursi sa bawat pagtatapos ng Salah pagkatapos ng Taslim. At kabilang narin ang pagbasa nito kapag matutulog na. ang Ayatul Kursi ay ang pinakadakilang Ayah sa Marangal na Qur'an, at ito ay ang:

{اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ} البقرة: ٢٥٥

"Si Allah, walang Diyos kundi Siya, ang Buhay, ang Tagapagpanatili. Hindi Siya nadadala ng antok ni ng pagkatulog. Sa Kanya ang anumang nasa mga langit at ang anumang nasa lupa. Sino kaya ang mamamagitan sa Kanya nang walang kapahintulutan Niya? Nalalaman Niya ang hinaharap nila at ang nakaraan nila. Wala silang masasaklawan sa anuman mula sa kaalaman Niya maliban sa niloob Niya. Nasasakop ng luklukan Niya ang mga langit at ang lupa. Hindi nakabibigat sa Kanya ang pangangalaga sa mga ito. Siya ay ang Mataas, ang Pinakadakila" Surah al-Baqarah: 255

At kabilang na ang pagbasa ng Surah al-Ikhlās, Surah al-Falaq, at Surah an-Nas sa pagtatapos ng bawat obligadong Salah, at ang pagbasa ng mga Surah na ito nang tatlong ulit sa unang bahagi ng umaga pagkatapos ng Salah sa Fajr, at sa unang bahagi ng gabi pagkatapos ng Salah sa Maghrib.

At kabilang narin ang pagbasa ng Dalawang Ayah sa huling bahagi ng Surah al-Baqarah: 285. at naiulat

mula sa Sugo ni Allah ﷻ na sinabi niya: "Sinuman ang binggitin niya ang Ayatul Kursi sa gabi ay mananatili mula kay Allah ang mangangalaga sa kanya, at hindi siya malalapitan ng demonyo hanggang sa umaga." At naiulat din ayon sa kanya na sinabi niya ﷻ: "Sinuman ang banggitin niyaang dalawang huling Ayah sa Surah al-Baqarah sa gabi ay sapat na ang mga ito sa kanya." Na ang kahulugan –si Allah ang Pinakamaalam- ay nakasasapat na ang mga ito sa kanya mula sa lahat na masama. At kabilang narin ay ang pagpaparami ng pagpapakupkop kay Allah sa pamamagitan ng pagbanggit ng: "A'udhu bikalimatillahi at-tammati min sharri ma khalaq." sa gabi at sa umaga, at kapag pumasok sa anumang tahanan, o sa ilang, o sa kalawakan, o sa karagatan; ayon sa sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Sinuman ang pumasok sa isang tahanan at sinabi niya ang 'A'udhu bikalimatillahi at-tammati min sharri ma khalaq' ay hindi siya mapipinsala ng anuman hanggang sa lisanin niya ang tahanan na iyon."

At kabilang din ang sasabihin ng isang muslim ang unang bahagi ng umaga at sa unang bahagi ng gabi nang tatlong ulit ang: 'Bismillahilladhi la yadhuru ma'asmih shay'un fil ardhi, wa la fissama'l wa huwassami'ul alim' dahil sa pagpapaigting ng

pagbanggit nito ayon sa Sugo ni Allah ﷻ. At na ito ay dahilan ng kaligtasan mula sa lahat ng masama. At ang mga Dhikr at pagpapakupkop na ito ay kabilang sa malaking dahilan upang mapangalagaan mula sa pinsala ng kulam at iba pa na masama para sa sinumang pinangalagaan ang mga ito nang may katapatan at pananampalataya, at tiwala kay Allah at pananalig sa Kanya, at pagbubukas ng damdamin sa patunay na ito. At ito ay kabilang sa malaking sandata para matanggal ang kulam pagkatapos na tamaan nito, kabilang na ang pagpaparami ng paghiling kay Allah at paghingi sa Kanya na lunasin Niya ang pinsala, at na tanggalin Niya ang problema. At kabilang sa mga matibay na *Dua'* na naiulat mula sa kanya ﷻ na gamot sa sakit na sanhi ng kulam at iba pa, na siya noon ay ginagawa niya ang *Ruqyah* para sa mga Sahabah niya, ito ay ang '*Allahumma rabbannas, adhibil ba's, washfi antasha'fi, la shifa'a illa shifa'uk, shifa'an la yughadiru saqama'* na babanggitin niya ito nang tatlong ulit. At kabilang din sa mga *Ruqyah* na siyang binabanggit ni anghel Jibril sa propeta ﷺ ay ang; '*Bismillahi arqika min kulli shay'in yu'dhika, wa min sharri*

kulli nafs in aw aynin hasidin, Allahu yashfik, bismillahi arqik'
uulitn niya ito nang tatlong ulit.

At kabilang narin sa gamot ng kulam pagkatapos na ito ay tumama sa isang lalaki na nawala ang kakayanan sa pakikipagtalik niya sa asawa niya ay na kumuha siya ng pitong berdeng dahon ng Sidr at dikdikin ito at ilagay sa sisidlan at ihalo sa tubig na kasindami ng makasasapat na sa palligo niya, na babasahin niya rito ang Ayatul Kursi, at ang Surah al-Kafirun, at ang Surah al-Ikhlās, at ang Surah al-Falaq, at ang Surah an-Nas, at ang Ayah ng kulam na nasa Surah al-A'raf: 117-119, at Ayah sa Surah Yunus: 79-82, at ang Ayah sa Surah TAHA: 65-69. At pagkatapos na mabasa niya ang mga Ayah na ito sa tubig ay uminom siya mula rito nang tatlong ulit, at ipaniligo niya ang natira, kaya sa pamamagitan niyon ay matatanggal ang sakit –Insha'Allah-. At kapag kinailangan na ulitin ito ay walang masama hanggang sa matanggal ang sakit.

At kabilang narin sa lunas ng kulam na epektibo ay ang pagsisikap na matunton ang kinalalagyan ng kulam sa lupa o sa bundok o saan mang lugar. Kaya kapag natunton ito at inilabas at binuwag ay

napawalang bisa ang kulam. At ito ang mga nakayanang ipaliwanag na siyang panangga laban sa kulam, at gamot mula rito, at si Allah ang pinuno ng gabay.

At tungkol naman sa panggagamot nito sa pamamagitan ng mga ginagawa ng mga mangkukulam na pagpapalapit sa mga Jinn at pag-aalay at iba pa na ginagawang pagpapalapit ay hindi ito ipinahihintulot. Sapagkat iyon ay gawaing ng demonyo, datapuwat ito ay malaking Shirk. Kaya ang nararapat ay mag-ingat mula rito, at ganun din na hindi ipinahihintulot ang pagpapagamot sa pamamagitan ng pagtatanong sa mga manghuhula, mga albularyo, at mga salamangkero, at ang pagsunod sa mga sinasabi nila, sapagkat sila ay walang pananampalataya, at sila ay mga sinungaling at suwail na inaangkin nila ang kaalaman sa al-Ghayb, at nilililang nila ang mga tao. At talagang nagbabala na ang Sugo ni Allah ﷻ na lapitan at magtanong sa kanila at paniwalaan sila, gaya ng naipaliwanag sa unang bahagi ng liham na ito. At naiulat mula sa Sugo ni Allah ﷻ na naitanong sa kanya ang hinggil sa Nushrah? Sabi

niya: "Ito ay kabilang sa Gawain ng demonyo." Inulat ni Imam Ahmad at Abu Dawud, na ang Isnad ay mabuti. At ang Nushrah ay ang pagbuwag sa kulam mula sa nakulam, na ang ibig niyang ﷺ sabihin rito na Nushrah ay ang Nushrah na siyang ginagawa ng mga mangmang at ito ay ang; pagtatanong sa mangkukulam para mabuwag ang kulam, o pagbuwag nito sa pamamagitan ng kulam din na gagawin ng ibang mangkukulam. Samantalang ang pagbuwag nito sa pamamagitan ng Ruqyah at mga pagpapakupkop na ayon sa Shari'ah at mga panalangin na ipinahihintulot ay walang masama rito, gaya ng naunang naipaliwanag. At nasabi iyon ni al-Allamah ibnul Qayyim –kaawaan siya ni Allah- at ni Shaykh Abdurrahman bin Hasan sa aklat na 'Fat'hul Majid' –kaawaan silang dalawa ni Allah- at nasabi rin iyon ng iba pang mga maalam. Kaya si Allah ang hinihingan na gabayan Niya ang mga muslim sa kaligtasan mula sa lahat na masama, at na pangalagaan Niya sa kanila ang relihiyon nila, at na biyayaan Niya sila ng pag-iintindi rito, at kaligtasan mula sa lahat na sumasalungat sa batas Niya. At ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa-Kanyang

lingkod at sugo na si Muhammad, at sa pamilya niya
at sa mga kasamahan niya.

BABALA MULA SA PAGPAPATAYO NG MGA MASJID SA MGA PUNTOD

At naitanong sa akin; Kung ipinahihintulot ban a gawan ng Masjid ang lugar ng mga Ahlul Kahf?⁵¹

Kaya ang sagot ko: Bismillah, ang papuri ay ukol kay Allah. At ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa sugo ni Allah. Tunay na nabasa ko ang ipinakalat sa ikatlong issue ng Magasin ng 'Rabitah al-Ulum al-Islamiyyah' sa kabanata 'Mga balita sa mga muslim sa isang buwan' na ang Rabitah al-Ulum al-Islamiyyah sa Kaharian ng Hashimiyyah sa bansang Jordan ay naglalayon na magpatayo ng masjid sa isang yungib sa probinsya ng ar-Rahib na bagong natuklasan lang na ito raw ay ang nasabing yungib na nabanggit sa Marangal na Qur'an na pinasok nila.

⁵¹ Ahlul Kahf: sila yaong mga lalaki na binanggit ni Allah sa Surah al-Kahf.

At ang obligado ay ang pagpapayuhan para kay Allah at para sa mga lingkod Niya, kaya nakikita ko na iparating ang salitang ito sa nabanggit na magasin ng 'Rabitah al-Ulum al-Islamiyyah' sa bansang Jordan na kabilang narin ang payo sa Rabitah sa paglalayon nito na magpatayo ng masjid sa nabanggit na yungib. At iyon ay dahil sa ang pagpapatayo ng mga Masjid sa mga libingan ng mga propeta at mabubuting tao at sa mga bakas nila na naiulat sa kumpletong Shari'ah ng Islam na ipinagbabawal iyon, at pagbabala mula rito, at pagsumpa sa mga gumawa nito; dahil sa katangian nito na daan tungo sa Shirk, at pagpapalabis sa mga propeta at mga mabubuti. At ang nakikitang sitwasyon ay saksi na tama ang anumang ipinarating ng Shari'ah at patunay na ito ay mula kay Allah, at malinaw na katibayan sa katapatan ng Sugo ni Allah ﷻ sa anumang ipinarating niya mula kay Allah na naipinarating niya sa Ummah. At ang bawat magmuni-muni sa kalagayan ng mundo ng Islam, at ang anumang nagyari rito na kabilang sa Shirk at pagpapalabis ay dahil sa pagpapatayo ng mga Masjid sa mga puntod, at ang pagdakila sa mga ito, at paglalagay ng mga marmol at pagpapalamuti

rito, at ang pagtatalaga ng mga bantay rito; makatitiyak na ito ay mga daan patungo sa Shirk. At kabilang sa kagandahan ng Shari'ah ng Islam ay ang pagbabawal mula rito, at pagbabala mula sa pagpapatayo ng mga yaon. At ang ilan sa naiulat patungkol dito ay ang ulat nina al-Bukhari at Muslim ayon kay Aishah رضي الله عنها na sinabi ng Sugo ni Allah: *"Isinumpa ni Allah ang mga hudyo at mga kristiyano; ginawa nila ang mga puntod ng mga propeta nila na mga Masjid."* Sabi ni Aishah رضي الله عنها : *'Nagbabala siya mula sa ginawa nila'.* At sinabi niya: *'Kung hindi lang dahil doon ay mailalantad na ang libingan niya subalit siya ay nangamba na gawin itong Masjid.'* At sa ulat din nina al-Bukhari at Muslim na si Ummu Salamah at Ummu Habibah رضي الله عنهما ay binanggit nila sa Sugo ni Allah ang isang kapilya na nakita nila sa Ethiopia at ang nasa loob nito na mga larawan, kaya sinabi niya ﷺ: *"Sila yaong kapag namatay sa kanila ang mabuting lalaki ay nagpapatayo sila sa puntod nito ng Masjid, at ginagawan nila ito ng larawan. Sila ang mga pinakamasamang nilalang kay Allah."* At sa ulat ni Muslim ayon kay Jundub bin Abdullah ؓ na sinabi niya: *'Narinig ko ang Sugo ni Allah bago siya mamatay na sinasabi niya ﷺ': "Tunay na ako ay walang kinalaman sa harap ni Allah na magkakaroon ako*

mula sa inyo ng Khalil, sapagkat tunay na ginawa na ako ni Allah na Khalil, gaya ng paggawa Niya kay Ibrahim na Khalil Niya. At kung ako ay gagawa mula sa aking Ummah ng Khalil ay tiyak na gagawin ko si Abu Bakr na aking Khalil. Hindi bat tunay na ang mga nauna sa inyo ay ginawa nila ang mga puntod ng mga propeta nila at mga mabubuti sa kanila na mga Masjid, kaya huwag ninyong gawin ang mga puntod na mga Masjid sapagkat tunay na pinagbabawalan ko kayo roon." At ang mga Hadith sa usaping ito ay napakarami. At tunay na isinulat ng mga Imam na mga maalam sa mga muslim sa lahat ng apat na mga Madh'hab at iba pa sa kanila na ipinagbabawal ang paggawa ng mga Masjid sa mga puntod at sila ay nagbabala rin mula roon. Ito bilang pagpapatupad sa Sunnah ng Sugo ni Allah, at pagpapayo para sa Ummah at pagbabala rito na masadlak ito sa kinasasadlakan ngayon ng mga nauna rito mula sa mga hudyo at mga kristiyano at mga tulad nila na mga ligaw sa Ummah na ito. Kaya ang nararapat sa Rabitah al-Ulum al-Islamiyyah sa Jordan at sa iba pang mga muslim na kunin nila ang Sunnah, at na tahakin nila ang daan ng mga Imam, at na magbabala sila sa anumang nagbabala si Allah mula rito at ng Sugo Niya ﷺ. At doon ay kabutihan sa mga lingkod, at kaligayahan

nila at tagumpay nila dito sa mundo at sa Huling Araw. At tunay na nanatili ang mga tao sa usaping ito sa pamamagitan ng sinabi ni Allah patungkol sa kuwento ng Ahlul Kahf: "...Sabi ng mga nakatuklas sa kanila; 'talagang gagawan namin sila ng Masjid.'" Surah al-Kahf: 21, kaya ang sagot rito ay: Tunay na si Allah ay ibinalita Niya ayon sa mga pinuno at mga may kapangyarihan sa panahon na yaon na sinabi nila ang ganoon, at hindi ito nagpapahiwatig ng pagkalugod at pagpapasya para sa kanila; subalit yaon ay nagpapahiwatig ng kawalan ng pagkalugod at pamimintas sa ginawa nila. At ang patunay rito ay na ang Sugo ni Allah na ibinaba sa kanya ang Ayah na ito at siya ang pinakamaalam na tao sa pagpapaliwanag sa kahulugan nito ay pinagbawalan niya ang Ummah niya mula sa paggawa ng mga Masjid sa mga libingan, at nagbabala rin siya sa kanila mula roon , at isinumpa niya at pinintasan niya sinumang gumawa niyon. At kung ito ay ipinahintulot lamang ay hindi na sana niya pinaigting ito nang napakalaki at nagpalabis pa siya roon hanggang sa isinumpa niya ang sinumang gumawa niyon, at sinabi niya na yaon ay kabilang sa mga pinakamasamang nilalang kay Allah. Kaya ang

mga ito ay sapat na para sa naghahanap ng katotohanan. At kung ipagpalagay nalang natin na ang pagpapatayo ng mga Masjid sa mga libingan ay ipinahintulot sa mga nauna sa atin ay hindi parin ipinahihintulot sa atin na sumunod sa mga yaon sapagkat ang batas natin ay nagpapawalang bisa sa mga naunang batas, at an gating Sugo ﷺ ay ang sagka ng mga sugo, at ang batas niya ay ganap na pangkalahatan, at ipinagbawal niya sa atin ang pagpapatayo ng mga Masjid sa mga libingan at hindi niya ipinahintulot sa atin ang pagsuway sa kanya, at inubliga niya tayo na sumunod at manatili sa anumang ipinarating niya at pag-iwan sa anumang sumalungat doon mula sa mga naunang batas, at mga tradisyon mabuti sa paningin ng mga gumagawa nito; sapagkat wala nang pinakaganap pa sa batas ni Allah, at walang gabay na pinakamainam sa gabay ng Sugo ni Allah ﷺ.

At si Allah ang hinihingan na gabayan Niya tayo at ang mga muslim para sa katatagan sa relihiyon Niya, at pananatili sa batas ng Sugo Niya na si Muhammad ﷺ sa mga salita at mga gawa na mga lanatad at lihim, at sa lahat na aspeto, hanggang

makaharap natin si Allah, at tunay na Siya ay Nakaririnig, at Malapit. At ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa-Kanyang lingkod at Sugo na si Muhammad, at sa pamilya niya, at mga kasamahan niya, at sa sinumang nagpagabay sa gabay niya hanggang sa Araw ng Paglilitis.

ANG PAGLIBING SA MGA PATAY SA LOOB NG MGA MASJID AY ISA SA MGA DAAN PATUNGO SA SHIRK

Bismillah, ang papuri ay ukol kay Allah, at ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa Sugo ni Allah, at sa pamilya niya, at sa sinumang nagpagabay sa gabay niya.

Tunay na nabasa ko ang pahayagan na 'al-Khartum' na inilabas sa 17/04/1415 H at nabasa ko na ibinalita rito ang paglibing kay ginoong muhammad al-Hasan al-Idrisi sa tabi ng kanyang ama sa loob ng kanilang Masjid sa lungsod ng Dirman... hanggang sa huli.

At dahil sa ipinag-utos ni Allah ang pagpapayuhan sa mga muslim, at pagpapaliwanag sa pagpipigil sa Munkar ay nakita ko na ang pagpapaalala na ang paglilibing sa loob ng mga Masjid ay bagay na hindi ipinahihintulot, datapuwart ito ay daan patungo sa Shirk, at gawain ng mga hudyo at mga kristiyano na pinintasan ni Allah, at isinumpa sila ng Sugo Niya ﷺ, ayon kay Aishah na ang propeta ﷺ ay nagsabi: *"Isinumpa ni Allah ang mga hudyo at mga kristiyano; ginawa nila ang mga puntod ng mga propeta nila na mga Masjid."* At sa ulat ni Muslim ayon kay Jundub bin Abdullah ؓ na sinabi niya: *'Narinig ko ang Sugo ni Allah bago siya mamatay na sinasabi niya ﷺ': "... Hindi bat tunay na ang mga nauna sa inyo ay ginagawa nila ang mga puntod ng mga propeta nila at mga mabubuti sa kanila na mga Masjid, kaya huwag ninyong gawin ang mga puntod na mga Masjid sapagkat tunay na pinagbabawalan ko kayo roon."* At napakaraming mga Hadith na ganito ang kahulugan.

Kaya obligado sa lahat ng mga muslim sa lahat na dako –pamahalaan at mamamayan- ay matakot sila kay Allah, at na magbabala sila sa anumang ipinagbawal Niya, at na ilibing nila ang mga bangkay nila sa labas ng mga Masjid, gaya ng

ginawa ng propeta ﷺ at mga kasamahan niya na inilibing nila ang mga patay sa kanila sa labas ng Masjid, at ganoon din ang mga tagasunod nila sa kabutihan.

At tungkol naman sa libingan ng Sugo ni Allah ﷻ at ng dalawang Sahabah niya na sina Abu Bakr at Umar رضي الله عنهما sa loob ng Masjid niya ﷺ ay hindi ito patunay sa paglibing ng mga patay sa loob ng mga Masjid, dahil siya ﷺ ay inilibing sa loob ng bahay niya –sa bahay ni Aishah رضي الله عنها – at pagkatapos ay inilibing ang dalawang Sahabah niya sa tabi niya ﷺ. Kaya noong nilawakan ni al-Walid bin Abdul Malik ang Masjid ay ipinasok niya ito rito sa ika-isandaang taon pagkaraan ng Hijrah. At talagang sinuway siya rito ng mga maalam, ngunit nakikita niya na hindi ito makaaapekto sa pagpapalawak nito, at na ang bagay ay malinaw at walang pagkalito rito. Kaya dahil dito ay malilinawanang bawat muslim na ang Sugo ﷻ at ang dalawang Sahabah niya ay hindi inilibing sa loob ng Masjid, at ang pagsakop rito sa pagpapalawak sa Masjid ay hindi patunay sa pagpapahintulot na maglibing sa loob ng mga Masjid, dahil sila ay wala sa loob ng Masjid at sila ay

nasa loob ng bahay niya ﷺ, at dahil ang ginawa ni al-Walid ay hindi tamang patunay para sa isaman na gawin iyon. Datapuwat ang patunay ay nasa Aklat at Sunnah, at sa Ijma' ng mga Salaf sa Ummah kalugdan sila ni Allah, at na ibilang Niya tayo sa mga tagasunod nilasa kabutihan, at sa pagpapayo at kawalan ng pananagutan. Inilabas ito sa ika 14/05/1415 H

At si Allah ang pinagkakatiwalaan sa gabay, at ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa propeta natin na si Muhammad, at sa pamilya niya at sa mga kasamahan niya, at sa mga tagasunod nila sa kabutihan.

ANG SALAH AT KAHALAGAHAN NITO

Ang papuri ay ukol lamang kay Allah, ang Panginoon ng mga nilalang, at walang pakikipaglaban kundi laban sa mga mapang-api. At ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa propeta natin na si Muhammmad, at sa pamilya niya at sa lahat ng mga kasamahan niya.

Tunay na tungkulin ng isang lingkod na pahalagahan niya ang Salah, sapagkat ang katayuan nito ay dakila, at ang antas nito ay malaki, at na taus-puso niyang gawin ang Ibadah niya para lamang kay Allah, walang katambal para sa Kanya. At na tanggalin niya ang pananagutan sa anumang bukod kay Allah, kahit na sino pa ito. At na pananampalatayanan niya at paniniwalaan na Siya lamang ang tunay na sinasamba, at ang anumang sinasamba bukod sa Kanya ay isang Batil, gaya ng sinabi Niya sa Surah al-Hajj: 62, at sa Surah Luqman: 30, at sinabi rin Niya: *"Itinadhana ng Panginoon mo na wala kayong sasambahin kundi Siya at sa mga magulang ay magmagandang-loob."* Surah al-Isra': 23, at sinabi

rin Niya: "Ikaw lamang ang sinasamba namin at ikaw lamang ang hinhingan namin ng tulong" Surah al-Fatihah: 5, at sinabi pa Niya: "at walang ipinag-utos sa kanila sambahin lamang si Allah..." Surah al-Bayyinah: 5

Ang dakilang pundasyon na ito ay saligan ng relihiyong Islam. At ito ang unang bagay na magpapapasok sa lingkod tungo sa relihiyon ni Allah; ang Islam. At sumunod sa pagsasaksi na ito ay ang pagsasaksi na si Muhammad ay Sugo ni Allah. Ang dalawang pagsasaksi na ito ay saligan ng relihiyon na hindi tama ang isang relihiyon kung wala ang mga ito; na ang isa sa kanila ay hindi magiging sapat sa isa. Kaya sa pagpapadala kay Muhammad ﷺ ay kinailangan ang dalawang ito. Kaya walang Islam kundi sa pamamagitan ng kaisahan ni Allah, at wala ring Islam kundi sa pamamagitan ng paniniwala na si Muhammad ay sugo ni Allah. Samakatuwid, kung ang isang tao ay nag-aayuno sa araw at nagtatayo ng pagdarasal sa gabi, at sinasamba niya si Allah sa lahat na uri ng mga Ibadah, ngunit hindi niya pinaniniwalaan si Muhammad pagkatapos na ipadala siya ni Allah, ay tunay na siya dahil doon ay isang Kafir, datapuwat siya ay mas Kafir pa ayon sa

lahat na mga maalam. At kung siya ay sumaksi na si Muhammad ay sugo ni Allah at naniwala siya sa kanya, at ginawa niya ang lahat na bagay, ngunit tumatambal siya kay Allah –sinasamba kasama ni Allah ang bukod pa sa Kanya na anghel, o propeta, o rebulto, o kahoy, o bato, o Jinn, o bituin- ay naging Kafir siya na ligaw, kahit pa na sinabi niya: 'tunay na si Muhammad ay sugo ni Allah'. Kaya dapat na paniwalaan silang dalawa; kinakailangan na paniwalaan niya ang kaisahan ni Allah at ang taus-puso para sa Kanya.

At kinakailangan din na paniwalaan niya na si Muhammad ay sugo ni Allah. Ipinadala siya ni Allah sa Thaqaalayn –sa tao at sa Jinn-. At ang mga sugo na mga nauna ay ipinadadala sa kani-kanilang nasyon lamang, ngunit ang propeta nating si Muhammad ﷺ ay ipinadala ni Allah sa lahat ng tao, sa mga arabe at sa hindi arabe, sa mga tao at Jinn, sa mga lalaki at mga babae, sa mga mayayaman at mga mahihirap, sa mga pinuno at mga panamumunuan; lahat sila ay kabilang sa mensahe niya ﷺ. Kaya sinuman ang tumugon sa paanyayang ito na ipinarating niya at nagpasakop rito, at

naniwala rito ay makapapasok sa Paraiso, at sinuman ang magmalaki ay makapapasok sa Apoy. Sabi ni Allah: "Kaya ang nakabatay ba sa isang malinaw na patunay mula sa Panginoon niya at sinusundan ito ng isang sumasaksi mula sa Kanya at kinakatigan ng nauna rito na Kasulatan ni Moises, bilang pinuno at awa ay tulad ng naunang nabanggit? Ang mga iyon ay sumasampalataya rito sa Qur'an. Ang sinumang tumangging sumampalataya rito mula sa mga panig, ang Apoy ay ipinangakong tutuluyan niya. Kaya huwag kang maging nasa isang pagdadalawang-isip hinggil dito. Tunay na ito ay ang katotohanan mula sa Panginoon mo, subalit ang higit na marami sa mga tao ay hindi sumasampalataya" Surah Hud: 17

At sinabi niya ﷺ: "Sumusumpa ako sa kanya na ang buhay ko ay nasa kamay Niya, na walang makaririnig hinggil sa akin mula sa Ummah na ito na hudyo o kristiyano at pagkatapos ay namatay siya na hindi naniwala sa ipinadala sa akinay maliban na siya ay kabilang sa mga mananahan sa Apoy." At sinabi niya ﷺ: "Ang isang propeta noon ay ipinapadala sa kanyang nasyon lamang, at ako ay ipinadala sa lahat ng tao." At talagang sinabi ni Allah: " Sabihin mo: "O mga tao, tunay na ako ay Sugo ni Allah sa inyong lahat, Siya na ukol sa Kanya ang paghahari sa mga Langit at Lupa;

walang Diyos kundi Siya. Nagbibigay-buhay Siya at bumabawi Siya ng buhay. Kaya sumampalataya kayo kay Allah at sa Sugo Niya, ang Propeta na hindi nakababasa't nakasusulat, na sumasampalataya kay Allah at sa mga Salita Niya, at sundin ninyo ito nang harinawa kayo ay mapatnubayan." Surah al-A'raf: 158, at sinabi Niya: "At hindi ka Namin ipinadala kundi bilang pangkalahatan sa mga tao na tagapaghatid ng magandang balita at taga-babala..." Surah Saba': 28, at sinabi Niya: "At hindi ka Namin isinugo kundi bilang awa sa mga nilalalang" Surah al-Anbiya': 107

At pagkatapos ng dalawang pagsasaksi na ito ay ipinag-utos Niya ang Salah, kaya ito ang sumunod sa dalawang pagsasaksi na ito. At ito rin ay pinakadakilang haligi pagkatapos ng dalawang pagsasaksi na ito. Kaya sinuman ang pinangalagaan niya ito ay pinangalagaan niya ang relihiyon niya, at sinuman ang nagpabaya rito ay siya ay isang napabayaan. Naiulat sa Musnad ni Imam Ahmad – kaawaan siya ni Allah- ayon kay Abdullah bin Amr in al-As رضي الله عنهما na ang propeta ﷺ isang araw ay binanggal niya ang Salah sa mga Sahabah niya: "Sinuman ang pangalagaan niya ito ay mapapasa-kanya ang liwanag, at patunay, at kaligtasan sa Araw ng

Pagkabuhay. At sinuman ang hindi ito pinangalagaan ay walang para sa kanya na liwanag, at patunay, at kaligtasan , at siya ay iipunin sa Araw ng Pagkabuhay kasama ni paraon, at ni Haman, at ni Qarun, at ni Ubai bin Khalaf." Sinabi ng ilang Imam hinggil rito: 'Tunay na iipunin ang sinumang nagpabaya sa Salah kasama ng mga pinuno ng mga Kafir na yaon: Si araon, si Haman, si Qarun, at si Ubai bin Khalaf, dahil siya ay may kahalintulad sa kanila, at ang tao ay maibibilang sa mga tulad niya. Sabi ni Allah: "*Tipunin ninyo ang mga lumabag sa katarungan, ang mga kapara nila at ang sinasamba nila noon "* Surah as-Saffat: 22 na ang kahulugan ay mga tulad nila at mga katambal nila.

Kaya sinuman na ang dahilan niya ay kaharian hanggang sa mapabayaan niya ang Salah ay iipunin siya kasama ni Paraon,dahil si Paraon ay dinala siya ng kaharian niya sa pagmamalaki, at kinalaban niya si Musa عليه السلام dahil doon, kaya naging kabilang siya sa mga talunan na ang hantungan nila ay ang Apoy. Sabi ni Allah: "*Ang Apoy, idadarang sila roon sa umaga at gabi. Sa araw na sasapit ang Oras ng Pagpaparusa ay sasabihin sa mga anghel: "Papasukin ninyo ang mga kampon ni Paraon sa pinakamatinding*

pagdurusa.” Surah Ghafir: 46, nagpapakupkop po tayo kay Allah mula roon. At sinuman na ang dahilan niya ay ang trabaho niya o tungkulin upang mapabayaan niya ang Salah ay magiging katulad siya ni Haman; ang ministro ni Paraon, kaya iipunin siya kasama nito sa Araw ng Pagkabuhay. Nagpapakupkop po tayo kay Allah mula roon. At sinuman ang iniwan ito dahil sap era at nasa at biyaya ay katulad niya si Qarun, na binigyan ni Allah ng napakaraming yaman, kaya nagmalaki siya at nagmatigas, hanggang sa lunukin siya ng lupa kasama na ang bahay niya. Kaya magiging katulad niya ito at iipunin siya kasama nito sa Araw ng Pagkabuhay sa Apoy.

At kapag naging abala siya sa pag-iwan ng Salah at karapatan ni Allah dahil sa negosyo at hanapbuhay para sa makamundong dahilan ay katulad siya ni Ubai bin Khalaf –negosyante sa Makkah- kaya iipunin siya kasama nito sa Apoy. Hinihiling natin kay Allah ang kaligtasan mula sa mga Kafir at sa mga gawain nila.

At ang tinutukoy rito ay na ang Salah ay gawain na dakila. At naiulat sa sugo ni Allah ﷻ na sinabi niya:

"Ang ulo ng mga Gawain ay ang Islam, at ang haligi nito ay ang Salah, at ang mataas na bahagi nito ay Jihad sa landas ni Allah.", at sinabi pa niya ﷺ: "Ang kasunduan sa pagitan natin at sa pagitan nila ay ang Salah, kaya sinuman ang iniwan ito at talagang nakagawa ng Kufr." Inulat ni Imam Ahmad, Abu Dawud, at-Tirmidhi, an-Nasai=I, at ibnu Majah. At ayon kay Jabir ؓ na ang propeta ﷺ ay nagsabi: "Ang pagitan ng lalaki sa Shirk at Kufr ay ang pag-iwan sa Salah."

Kaya ang pag-uutos ay napakadakila at masyadong mapanganib, na kapag tingnan natin ang kalagayan ng mga tao sa panahon ngayon ay masasabi nating; 'walang kapangyarihan at walang lakas kundi sa pamamagitan ni Allah. Tunay na dumarami na ang mga nagpapabaya sa Salah at mga nagpapawalang halaga sa pagsasagawa nito sa kongregasyon. Kaya hinihiling natin kay Allah na gabayang Niya tayo at ang lahat na muslim.

Kaya si Allah ay pinalawak Niya ang mga biyaya at pinarami Niya ang mga kabutihan, ngunit ang angkan ni Adam ay katulad ng sinabi ni Allah: *"Aba'y hindi! Totoong tunay na ang tao ay talagang*

nagmamalabis, sapagkat nakita niya ang sarili niya na nakasasapat na" Surah al-Alaq: 6-7

Pinalitaw ni Allah ang mga biyaya at pinalawak Niya ang mga kabutihan, ngunit sinuklian ito ng mga tao ng pagsuway at kawalan ng pananampalataya, nagpapakupkop po tayo kay Allah mula roon. Kaya ang dapat ay mag-ingat, at iparating ito. At ang bawat tao ay iparating niya ito sa mga nakapaligid sa kanya, at magsumikap sa pag-iimbita at pagpapaalala sa mga nakapaligid sa kanya na mga pabaya, at mga tamad, at mga may pagkukulang sa Salah, at iba pang karapatan ni Allah at karapatan ng mga lingkod Niya, sapagkat maaaring dahil doon ay gabayan sila ni Allah. At ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "*Kaya iparating ito ng nakasaksi nito sa mga lumiban, sapagkat ilan na sa nagpaparating na mas nakauunawa kaysa sa nakarinig.*"

At naging opinyon ng ibang mga maalam na ang pag-iwan nito dahil sa kapabayaang kahit pa na hindi niya sinalungat ang pagiging Wajib nito, ay nakagawa siya ng Kufr na malaki. Ayon ito sa mga Ayah at mga Hadith na nabanggit, kahit pa na sinabi niya na siya ay naniniwala na ito ay

obligadong gawin, ngunit iniwan pa rin niya ito dahil sa kapabayaang ay nilalaro lang niya ang kautusan na ito na Wajib. At tunay na sinuway niya ang Panginoon niya nang malaking pagsuway, kaya nakagawa siya dahil doon ng Kufr ayon sa tamang dalawang opinyon ng mga maalam, dahil pangkalahatan ang mga patunay, kabilang na rito ang sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: *"Ang kasunduan sa pagitan natin at sa pagitan nila ay ang Salah, kaya sinuman ang iniwan ito at talagang nakagawa ng Kufr."* Hindi niya sinabi na 'sinuman ang sumalungat ang pagiging Wajib nito' ngunit sinabi niya 'Sinuman ang iniwan ito...' kaya ito ay pangkalahatan sa sinumang sumalungat at hindi. At ganun din ang sinabi niya ﷻ: *"Ang pagitan ng lalaki sa Shirk at Kufr ay ang pag-iwan sa Salah."* At hindi niya sinabi na 'kapag sinalungat ang pagiging Wajib nito...'

Samakatuwid, ang Sugo ﷻ ay ang may pinakamalinaw na salita sa mga tao, kaya siya ang pinakamakata sa mga tao, at siya rin ang pinakamaalam sa mga tao, at tutuusin ay kaya niyang sabihin na kapag iniwan ito bilang pagsalungat dito o pagsalungat sa pagiging Wajib nito; walang makapipigil sa kanya sa pagsabi ng

salitang ito na malinaw na ang hatol dito, kung ang hatol nga rito ay katulad ng sinasabi ng mga yaon. Kaya nang sinabi niya bilang pangkalahatan ang Kufr nito: *"Ang kasunduan sa pagitan natin at sa pagitan nila ay ang Salah, kaya sinuman ang iniwan ito at talagang nakagawa ng Kufr."* Ay patunay ito na ang pag-iwan lang at pananadya sa dakilang obligasyon na ito ay magiging isang Kafir na nakagawa ng malaking Kufr –hinihiling natin ang kaligtasan kay Allah- at pagiging Murtad sa Islam. Nagpapakupkop tayo kay Allah mula roon.

At hindi rin ipinahihintulot sa isang babaeng muslim na manatili kasama nito –hindi nagsasagawa ng Salah- hanggang sa magbalik loob ito kay Allah. At talagang sinabi ni Abdullah bin Shaqiq al-Uqayli isang Tabi'iy kaawaan siya ni Allah: 'Ang mga Sahabah noon ng Sugo ni Allah ﷺ ay wala silang nakikitang gawain mula sa mga gawain na ang pag-iwan dito ay isang Kufr kundi ang Salah.'

At binanggit niya na sila ay nagkaisa sa opinyon na ang pag-iwan ng Salah ay Kufr. At hindi nila sinabi na may kondisyon na pagsuway o pagsalungat sa pagiging Wajib nito. Samantalang ang nagsabi na:

'ito ay hindi Wajib' siya ay isang Kafir na malaking Kufr ayon sa lahat. Kaya kapag sinabi na: 'tunay na ito ay hindi obligado' ay talagang nakagawa siya ng Kufr ayon sa lahat na maalam, kahit pa na isinagawa niya ang Salah kasama ng mga tao. Kaya kapag sinuway ang pagiging Wajib ay nagkasundo ang lahat sa pagiging Kafir niya. Hinihiling natin kay Allah ang kaligtasan.

At katulad din niyon kung di-naniwala sa pagiging obligado ng Zakah, o ng Pag-aayuno sa Ramadhan, o kaya'y ang Hajj kapag may kakayanan dito ay nakagawa ng Kufr ayon sa lahat ng maalam. Hinihiling natin kay Allah ang kaligtasan.

At katulad din kapag sinabi: 'Tunay na ang pangangalunya ay Halal, o ang alak ay Halal, o ang Liwat ay Halal, o ang paglapastangan sa mga magulang ay Halal, o ang Riba' ay Halal; siya ay nakagawa ng Kufr ayon sa Ijma' ng lahat na muslim. Hinihiling natin kay Allah ang kaligtasan. Sapagkat ginawa niyang Halal ang ipinagbawal ni Allah, subalit kung ang isang katulad niya ay mangmang doon ay obligado na turuan siya, at kapag nagmatigas pa na di niya pinaniwalaan ang

pagiging obligado niyon ay isa siyang Kafir ayon sa Ijma' na naunang nabanggit. At si Allah ang Pinananaligan sa paggabay, at ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa kay propeta Muhammad at sa pamilya niya at sa mga kasamahan niya.

ANG PAMAMARAAN NG SALAH NG PROPETA

Ang papuri ay ukol kay Allah, at ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa Kanyang lingkod at Sugo, ang ating Propeta na si Muhammad, at sa pamilya niya at sa mga kasamahan niya. Ito ay maikling mga salita hinggil sa pagpapaliwanag ng pamamaraan ng Salah ng Propeta ﷺ. Ninais ko na ipaglingkod ito para sa lalaki at babaeng muslim upang pagsumikapan ng bawat makababasa nito ang pagsunod sa kanya ﷺ rito. Ayon ito sa sinabi niya ﷺ: "Isagawa ninyo ang Salah katulad ng nakikita ninyo akong nagsasagawa ng Salah" Inulat ni al-Bukhari. At ang pagpapaliwanag nito para sa mambabasa ay ang sumusunod:

1. Ang pagganap sa Wudu'; ito ay ang pagsasagawa ng Wudu na katulad ng ipinagutos ni Allah sa kanya bilang pagsasabuhay sa sinabi Niya: *"O mga sumampalataya, kapag tumayo kayo upang isagawa ang pagdarasal ay hugasan ninyo ang mga mukha ninyo, ang mga*

kamay ninyo hanggang sa mga siko—haplusin ninyo ang mga ulo ninyo —at ang mga paa ninyo hanggang sa bukung-bukong." Surah al-Ma'idah: 6, at sinabi ng Propeta ﷺ: "Hindi tanggap ang Salah nang walang kalinisan.", at ang sinabi niya ﷺ sa gumawa ng Salah na pinasama niya ito: "Kapag tumayo ka para sa Salah ay ganapin mo ang Wudu'... "

2. Haharap ang magsasagawa ng Salah sa Qiblah at ito ay ang direksiyon ng Ka'bah, kahit saan man siya naroon ay iharap niya ang buong katawan niya, na nilalayon ng puso niya ang pagsagawa ng Salah na nais niyang gawin ito man ay obligado o Nafilah na Salah, at huwag niyang sabihin sa pamamagitan ng dila niya ang layuni, sapagkat ang pagsasabi nito sa dila ay hindi isinasabatas dahil sa propeta ﷺ ay hindi niya binanggit ang Niyah, pati na ang mga kasamahan niya kaawaan silang lahat ni Allah. At maglalagay siya ng Sutra na magsasagawa siya ng Salah sa harap nito kapag siya ay Imam o mag-isa lang. at ang pagharap sa Qiblah ay kondisyon ng Salah, maliban sa mga sitwasyon na hindi

kabilang at iyon ay lantad at malinaw sa mga akda ng mga maalam.

3. Isagawa niya ang Takbiratul Ihram; sasabihin niya ang 'Allahu Akbar' habang nakatingin siya sa lugar na pagtitirapaan niya.
4. Itataas niya ang mga kamay niya sa tapat ng mga balikat o sa ibaba ng mga tainga niya habang sinasabi ang Takbir
5. Ilalagay niya ang dalawang kamay niya sa dibdib niya; ang kanang kamay ay sa ibabaw ng kaliwang kamay niya, ito ay naiulat na matibay mula sa Propeta ﷺ.
6. Sunnah na bigkasin niya ang panalangin sa Istiftah at ito ay: "Allahumma ba'id bayni wa bayna khatayay kama ba'adta baynal mashriqi wal maghrib, Allahumma naqqiniy min khatayay kama yunaqqa ath-thawbul abyadhu minad danas, Allahummagh silniy min khatayay bil ma'l wath-thalji wal barad" at kung naisin niya ay bigkasin niya ang kapalit niyon: "Subhanaka Allahumma wa bihamdika wa tabarakas smuka wa ta'ala jadduka wa la ilaha ghayruk". At kahit pa na bigkasin niya ang iba pang mga panalangin sa Istiftah na

matibay na naiulat mula sa Propeta ﷺ ay walang masama. At ang pinakamainam ay gawin niya minsan ay ang isa at minsan naman ay ang isa sapagkat ito ay kaganapan ng pagsunod. At pagkatapos ay sabihin ang: "A'udhu billahi minash shaytanir rajim, bismillahir rahmanir rahim" at basahin na niya ang Surah al-Fatihah ayon sa sinabi niya ﷺ: "Walang Salah para sa isang hindi niya binasa ang Fatihah ng Aklat." At sasabihin niya pagkatapos nito ang 'AMIN' na malakas kapag sa mga Salah na Jahriyyah.. at pagkatapos ay magbasa siya ng madali sa kanya ng mula sa Qur'an.

7. Isagawa niya ang Ruku' na sinasabi ang Takbir habang itinataas niya ang mga kamay niya sa harap ng mga balikat o sa ibaba ng mga tainga niya. Itatapat niya ang ulo niya sa likuran niya na inilalagay niya ang mga kamay niya sa mga tuhod niya na magkahiwalay ang paghawak ng mga daliri niya sa tuhod, at mapanatag siya sa Ruku' habang sinasabi ang 'Subhana rabbiyal adhim' at ang pinakamainam ay ulitin niya ito ng tatlong

beses o mas marami pa. at mainam din na sabihin niya kasama niyon ang 'Subhanaka Allahumma Rabbana wa bihamdika, Allahummagh firliy'.

8. langat niya ang ulo niya mula sa Ruku' habang itinataas din ang mga kamay sa harap ng mga balikat o sa ibaba ng mga tainga habang sinasabi niya ang 'Sami'allahu liman hamidah' kapag siya ay Imam o mag-isa lang. at sasabihin niya habang siya ay nakatayo ang 'Rabbana wa lakal hamdu, hamdan kathiran tayyiban mubarakan fihī mil'as samawati wa mil'al ardhi, wa mil'a ma shi'ta min shay'in ba'd'. at kung siya ay Ma'mum ay sasabihin niya habang papatayo ang 'Rabbana wa lakal hamd' hanggang sa huli ng nabanggit. At kanais-nais din na ilagay niya ang mga kamay niya sa dibdib niya gaya ng ginawa niya sa pagtayo niya bago ang Ruku' ayon ito sa matibay na naiulat mula sa Propeta ﷺ mula sa Hadith ni Wa'il bin Hijr at Sahl bin Sa'd رضي الله عنهما.
9. Isagawa niya ang Sujud na sasabihin niya ang Takbir; ilalapat niya muna ang mga tuhod niya

sa sahiḡ bago ang mga kamay niya kapag madali sa kanya iyon. Ngunit kapag mahirap iyon sa kanya ay ilalapat niya muna ang mga kamay niya bago ang mga tuhod niya. Ang mga daliri ng mga kamay at mga paa niya ay nakaharap sa Qiblah; ang mga daliri ng mga kamay niya ay magkakadikit. Isagawa niya ang Sujud sa pitong bahagi ng katawan niya: ang noo kasama na ang ilong, ang dalawang kamay, ang dalawang tuhod, at ang mga daliri ng mga paa niya. At sasabihin niya: Subhana rabbiyal a'la, at uulitin niya ito nang tatlong beses o marami pa. at kanais-nais din na banggitin niya kasama niyon ang: Subhanaka Allahumma rabbana wa bihamdika, Allahummagh firliy. At magparami siya ng mga panalangin ayon sa sinabi ng Propeta ﷺ: "At tungkol sa Ruku' ay dakilain ninyo rito ang Panginoon, at sa Sujud ay magsumikap kayo panalangin, kaya karapat-dapat na tugunin ito para sa inyo." At hilingin niya sa Panginoon niya ang mabuti sa mundo at sa Huling Araw, pareho ito sa Salah na obligado at Nafilah. At ilayo niya ang mga

braso niya mula sa tagiliran niya, at ang tiyan niya mula sa mga hita niya, at ang mga hita niya mula sa mga binti niya, at itaas niya ang mga braso niya mula sa lupa; ayon ito sa sinabi ng Propeta ﷺ: "Maging balanse kayo sa Sujud, at huwag ilatag ng isa sa inyo ang dalawang braso niya sa lupa kagaya ng paglatag ng aso."

10. langat niya ang ulo niya habang sinasabi ang Takbir. At ilatag niya ang kaliwang paa niya at umupo siya sa ibabaw nito, at patayuin niya ang kanang paa niya, at ipatong niya ang mga kamay niya sa tuhod at hita niya at sasabihin niya ang: Rabbigh firly warhamniy, wahdiniy, warzuqniy, wa'afiniy, wajburniy. At maging panatag siya sa pagkakaupo.
11. Isagawa niya ang ikalawang Sujud habang sinasabi ang Takbir, at gawin niya rito ang katulad ng ginawa niya sa unang Sujud.
12. langat niya ang ulo niya habang sinasabi ang Takbir, at umupo siya ng magaan pag-upo gaya ng pag-upo sa pagitan ng dalawang Sujud, at ang tawag dito ay pag-upo ng pamamahinga. Ito ay kanais-nais pero kung di

niya ito gagawin ay walang masama, at walang Dhikr o panalangin dito. At pagkatapos ay tumayo na para sa ikalawang Rak'ah na nakahawak siya sa mga tuhod niya at kung mahirap iyon sa kanya ay tumukod siya sa lupa. At pagkatapos ay bigkasin niya ang Surah al-Fatihah at anumang madali sa kanya mula sa Qur'an pagkatapos nito. At pagkatapos ay gawin niya ang katulad ng ginawa niya sa unang Rak'ah.

13. Kapag ang Salah na isinasagawa ay dalawahan lang gaya ng Salah sa Fajr, Jumuah, at Eid ay umupo siya pagkatapos ng ikalawang Sujud na ang kanang paa niya ay nakatukod at nakalatag naman ang kaliwang paa niya, ipapatong niya ang kanang kamay niya sa kanang hita niya. Ang lahat na daliri niya ay nakatiklop maliban sa hintuturo na nakaturo. At kung tiklupin niya ang hinliliit at ang kalingkingan at pagdikitin niya ang mga dulo ng hinlalaki at hinggigitna niya at nakaturo ang hintuturo; ito ay mabuti dahil ang dalawang nabanggit na paraan ay matibay na naiulat sa Propeta ﷺ. At ang

pinakamainam ay na gawin niya minsan ang isa at minsan naman ay ang isa. At ipatong niya ang kaliwang kamay niya sa ibabaw ng kaliwang hita at tuhod niya. At pagkatapos ay bigkasin niya ang Tashahud sa pag-upo na ito, at ito ay ang: '**Attahiyátu lilláhi waṣ ṣalawátu waṭ tayyibát, assalámu 'alayka ayyuhan nabíyu wa raḥmatulláhi wa barakátuh, assalámu 'alayná wa 'alá 'ibádilláhiṣ ṣálihín, ash'hadu allá iláha illalláh, waḥdahu lá sharíka lah, wa ash'hadu anna muḥammadan 'abduhu wa rasúluh**⁵²' at pagkatapos ay bigkasin niya ang: '**Alláhumma ṣalli 'alá Muhammad wa 'alá áli Muhammad, kamá ṣallayta 'alá Ibráhím, wa 'alá áli Ibráhím,**

⁵² Ang mga pagbati ay ukol kay Alláh, at ang mga dasal at mga mabubuting gawa. Ang kapayapaan ay sumaiyo, o Propeta, at ang awa ni Alláh at ang biyaya Niya. Ang kapayapaan ay sumaÁmin nawa at makamit nawa ng matutuwid na mga lingkod ni Alláh. Sumasaksi ako na walang totoong Diyos kundi si Alláh, nag-iisa Siya, wala Siyang katambal, at sumasaksi (rin) ako na si Muhammad ay Lingkod Niya at Sugo Niya

innaka hamídum majíd. Alláhumma⁵³ bárik `alá Muhammad, wa `alá áli Muhammad, kamá bárakta `alá Ibráhím, wa `alá áli Ibráhím, innaka hamídum majíd⁵⁴ At pagkatapos ay magpakupkop siya kay Allah mula sa apat; sabihin niya ang: *'Alláhumma inní a`údhū bika min `adhábi jahannam, wa min `adhábil qabri, wa min fitnatil mahyá wal mamát, wa min fitnatil masíhid dajjál⁵⁵* at pagkatapos ay manalangin siya ng anumang nais niya na mabuti sa mundo at sa Huling Araw. At kung nanalangin

⁵³. Naitala rin ang ibang pamamaraan na wala nang "Alláhumma". Tingnan ang pamamaraan ng saláh ng sugo ni Alláh (sas) ni Shaykh Ibn Báz (r).

⁵⁴. O Alláh basbasan mo si Muhammad at ang mag-anak ni Muhammad, katulad ng pagbasbas Mo kay Ibráhím at sa mag-anak ni Ibráhím, tunay na lkaw ay Kapuri-puri at Maluwalhati. O Alláh pagpalain Mo si Muhammad at ang mag-anak ni Muhammad gaya ng pagpala Mo kay Ibráhím at sa mag-anak ni Ibráhím, tunay na lkaw ay Kapuri-puri at Maluwalhati.

⁵⁵. O Alláh, tunay na ako ay nagpapakupkop sa lyo laban sa pagdurusa sa Impiyerno at laban sa pagdurusa sa libingan, laban sa tukso ng buhay at kamatayan, at laban sa tukso ng Masih ad-Dajjal.

siya para sa dalawang magulang niya at sa iba pa na mga muslim ay walang masama kahit pa na ang Salah na isinasagawa niya ay obligado o Nafilah, sapagkat ang sinabi ng Sugo ni Allah ay pangkalahatan sa Hadith ni Ibn Mas'ud رضي الله عنه noong tinuruan siya ng Tashahud: "At pagkatapos ay mamili ng panalangin na nais niya." At sa ibang salita ay: "at pagkatapos ay mamili ng hiling na anumang nais niya." At ito ay pangkalahatan sa lahat na magbibigay ng mabuti sa isang lingkod dito sa mundo at sa Huling Araw. At pagkatapos ay isagawa niya ang Taslim sa kanan at kaliwa niya habang sinasabi ang: 'Assalamu alaykum wa rahmatullah, Assalamu alaykum wa rahmatullah'.

14. At kapag ang Salah ay tatluhan katulad ng Maghrib, o apatan katulad ng Dhuhr, Asr, at Isha' ay bigkasin niya ang Tashahud na nabanggit kanina kasama na ang Salawat sa Sugo ni Allah. At pagkatapos ay tumayo siya habang nakatukod ang tuhod niya at nakataas ang mga kamay niya sa harap ng mga balikat na sinasabi ang: 'Allahu Akbar' at

ilalagya niya ang mga kamay niya sa dibdib niya gaya ng naunang nabanggit. At bigkasin niya ang Surah al-Fatihah lamang. At kapag nagbasa siya ng dagdag pagkatapos ng Surah al-Fatihah sa ikatlong Rak'ah at ika-apat sa Salah na Dhuhr at Asr minsan ay walang masama dahil matibay na naiulat iyon sa propeta ﷺ mula sa Hadith ni Abu Sa'id ﷺ. At kapag hindi niya binanggit ang Salawat sa Propeta ﷺ sa unang Tashahud ay walang masama sapagkat ito ay kanais-nais lang at hindi obligado. At sa Maghrib ay gawin niya ang Tashahud sa ikatlong Rak'ah, at sa Dhuhr at Asr at sa Isha' naman ay sa ika-apat na Rak'ah katulad ng naunang nabanggit sa Dalawahang Rak'ah na Salah. At pagkatapos ay isagawa niya ang Taslim sa kanan at pagkatapos ay sa kaliwa niya. At pagkatapos ay abnggitin niya ang Istighfar nang tatlong ulit at pagkatapos ay sasabihin niya ang: 'Allahumma antas salam...' at pagkatapos ay banggitin niya ang 'Subhanallah' nang tatlumput tatlong ulit, at ang 'Alhamdulillah' nang ganun din, at ang 'Allahu Akbar' ng

katulad din niyon, at sasabihin bilang kaganapan ng isandaan: 'La ilaha illallah...'. At banggitin niya ang 'Ayatul Kursiy', at ang Surah al-Ikhlās, at Surah al-Falaq, at ang Surah an-Nas salahat ng Salah. At kanais-nais na ulitin niya ang tatlong mga Surah na ito nang tatlong ulit sa Salah sa Fajr at Maghrib ayon sa naiulat na Hadith mula sa Propeta ﷺ. At ang lahat na Dhikr na ito ay Sunnah at hindi obligado.

At isinasabatas sa lalaki at babaeng muslim na magsagawa ng Salah bago sa Dhuhr na apat na Rak'ah, at pagkatapos nito ay dalawang Rak'ah. At pagkatapos ng Maghrib ay dalawang Rak'ah. At pagkatapos ng Isha' ay dalawang Rak'ah. At bago ang Salah sa Fajr ay dalawang Rak'ah. Ang kabuuan niyon ay labindalawang Rak'ah, at ang mga Rak'ah na ito ay tinatawag na ar-Rawatib, sapagkat ang Sugo ni Allah ﷻ noon ay pinangangalagaan niya ito kapag wala siya sa paglalakbay. Samantalang kapag siya ay manlalakbay ay iniwan niya ito maliban sa Sunnah sa Fajr at ang Salat ul Witr,

sapagkat pinangangalagaan niya ang dalawang ito sa paglalakbay man o hindi. At ang pinakamainam ay na isagawa ang mga Rawatib na ito at ang Witr sa loob ng bahay, subalit kung isagawa niya ito sa Masjid ay walang masama, ayon sa sinabi ng Propeta ﷺ: "Ang pinakamainam na Salah ay ang Salah ng tao sa loob ng bahay niya maliban sa obligado." At ang pangangalaga sa mga Rak'ah na ito ay kabilang sa mga dahilan ng pagpasok sa Paraiso ayon sa sinabi ng Propeta ﷺ: "Sinuman ang magsagawa ng Salah na labindalawang Rak'ah sa araw at sa gabi bilang boluntaryo, ay patatayuan siya ni Allah ng bahay sa loob ng Paraiso." Inulat ni Muslim. At kapag nagsagawa naman ng apat na Rak'ah na Salah bago ang Salah sa Asr, at dalawang ak'ah bago ang Maghrib, at dalawa naman bago ang Salah sa Isha' ay mainam din, sapagkat tamang naiulat mula sa Propeta ﷺ na nagpapatunay roon. At kung nagsagawa naman ng apat na Rak'ah pagkatapos ng Dhuhr at apat pagkatapos nito ay mainam din ayon sa sinabi ng Propeta ﷺ: "Sinuman ang pinangalagaan niya ang apat na Rak'ah bago ang Dhuhr at apat pagkatapos nito ay ipagbabawal ni Allah sa kanya ang Apoy." Inulat ni Imam Ahmad,

at ng Ahlus Sunnan na ang Isnad ay Sahih ayon kay Ummu Habibah رضي الله عنها . At ang kahulugan niyon ay magdagdag siya mula sa mga Sunnah na Ratibah na dalawang Rak'ah pagkatapos ng Dhuhr dahil ang Sunnah na Ratibah ay apat bago ang Dhuhr at dalawa pagkatapos nito. Kaya kapag nagdagdag siya ng dalawa pagkatapos niyon ay matatamo niya ang nabanggit sa Hadith ni Ummu Habibah رضي الله عنها . At si Allah ang Pinanaligan sa gabay, at ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa propeta natin na si Muhammad bin Abdullah, at sa pamilya niya at sa mga kasamahan niya, at mga taga-sunod niya sa kabutihan hanggang sa Araw ng Paglilitis.

PAMAMARAAN NG SALAH NG MAY KARAMDAMAN

Naging Ijma' ng mga Maalam na ang sinuman ang walang kakayanang itayo ang Salah ay gawin niya ito na nakaupo. At kapag hindi kaya ang Salah na nakaupo ay isagawa niya ang Salah sa tagiliran niya habang nakaharap sa Qiblah ang mukha niya. At ang kanais-nais ay sa kanang tagiliran niya. At kapag hindi niya kaya ang Salah sa tagiliran niya ay isagawa niya ito na nakahiga ayon sa sinabi ng Propeta ﷺ kay Imran binHusayn ؑ: "Isagawa mo ang Salah na nakatayo, at kapag di mo kaya ay nakaupo, at kapag di mo kaya ay sa tagiliran." Inulat ni al-Bukhari at idinagdag ni an-Nasai: "at kapag di mo kaya ay nakahiga." At sinuman ang may kakayanan sa pagtayo ngunit walang kakayanang isagawa ang Ruku' o Sujud, ay obligado parin siyang tumayo. Isagawa niya ang Salah na nakatayo, at bahagyang ibaba lang niya ang ulo niya kapag isagawa na ang Ruku', at pagkatapos ay umupo siya at bahagyang ibaba niya ang ulo para sa Sujud.

Ayon sa sinabi ni Allah: "Magsitayo kayo para kay Allah na mga masunurin (tahimik)" Surah al-Baqarah: 238, at ayon din sa sinabi niya ﷺ: "Isagawa mo ang Salah nang nakatayo..." at dahil narin sa pangkalahatang sinabi ni Allah: "Kaya matakot kayo kay Allah sa anumang makakayanan ninyo." Surah at-Taghabun: 16. At kung ang sakit ay sa mata niya at sinabi ng mga dalubhasa sa medesina: 'Kung isagawa mo ang Salah na nakahiga ay mapadali ang kalunasan mo, at kung hindi ay mahirap' ay isagawa niya ang Salah na nakahiga. At sinuman ang walang kakayanang isagawa ang Ruku' at Sujud ay ibaba lang niya ng bahagya ang ulo niya, at gawin niyang mas mababa ang Sujud niya kaysa sa Ruku'. At kung walang kakayanan sa Sujud lang ay isagawa niya ang Ruku at ibaba lang ng bahagya ang ulo para sa Sujud. At kung hindi niya kayang ibaba ang likod niya ay ibaba nalang niya nang bahagya ang leeg niya, at kapag ang likod niya ay nakabaluktot na parang siya ay naka-Ruku' ay kapag ninais na niyang isagawa ang Ruku ay bumaluktot nalang siya ng bahagya. At ilapit niya ang mukha niya sa lupa sa Sujud na mas mababa kaysa sa Ruku' sa abot ng makakaya niya. At kung hindi niya kayang kahit na

bahagyang pagbaba ng ulo niya ay sapat nalang sa kanya ang intensiyon lang kasama ng pagsasalita. At hindi siya maipagpapaumanhin sa pag-iwan ng Salah hanggat ang pag-iisip niya ay matatag pa sa anumang kalagayan naroon siya, ayon sa mga naunang patunay. At kapag nakayanan na ng maysakit ang hindi niya kaya habang nagsasagawa siya ng Salah ay gawin na niya ito, at ipagpatuloy niya ang Salah. At kapag nakatulugan ng maysakit ang Salah o nakalimutan niya ito ay isagawa niya agad ito kapag nagising siya o naalala na niya ito. At hindi ipinahihintulot sa kanya na iwan ito sa oras nito ayon sa sinabi niya ﷺ: "Sinuman ang nakatulugan niya ang Salah o nakalimutan ito, ay isagawa niya ito kapag naalala na niya, walang kabayaran para rito kundi iyon lang." at binanggit niya ﷺ ang sinabi ni Allah: "At itayo mo ang Salah bilang pag-alala sa Akin." Surah TAHA: 14. At hindi maaari na iwan ang Salah sa anumang sitwasyon. Datapuwat inuubliga ang Mukallaf⁵⁶ na bantayan niya ang Salah sa mga araw na may

⁵⁶ Mukallaf: ang inubliga na isagawa ang mga gawaing ipinag-uutos sa Islam.

karamdaman siya nang mas marami pa kaysa sa mga araw na wala siyang karamdaman dito. Kaya hindi maaari sa kanya na iwanan ang mga obligadong Salah hanggang sa lumampas na ang oras nito kahit pa na siya ay maysakit hanggat ang isipan niya ay matatag pa, subalit gawin niya ito sa oras nito sa abot ng kakayanan niya. Kaya kapag iniwan niya ito nang sadya habang matatag ang isipan niya at alam niya ang hatol ng Shari'ah dito na kaya niya itong gawin kahit lang ang bahagyang pagbaba ng ulo niya; ang opinyon ng marami sa mga maalam ay nakagawa siya ng Kufr doon, ayon sa sinabi ng Propeta ﷺ: *"Ang kasunduan sa pagitan natin at sa pagitan nila ay ang Salah, kaya sinuman ang iniwan ito at talagang nakagawa ng Kufr."* At sinabi niya ﷺ: *"Ang ulo ng pag-uutos ay ang Islam, at ang haligi nito ay ang Salah, at ang mataas na bahagi nito ay ang Jihad sa landas ni Allah"*. At kung mahirap sa kanya ang paggawa ng bawat Salah sa mga oras nito ay maaari niyang pagsamahin ang Dhuhr at Asr, at ang Maghrib at Isha' na pinagsama na Taqdim o Ta'khir, anuman ang mas madali sa kanya. Kung nais niya ay isagawa niya ang Asr pagkatapos ng Dhuhr, at kung nais naman niya ay ipahuli niya ang Dhuhr sa oras ng

Asr. At kung nais niya ay pagsamahin niya sa oras ng Maghrib ang Isha', at kung nais naman niya ay ipahuli niya ang Maghrib sa oras ng Isha'. At tungkol sa Fajr naman ay hindi maaaring pagsamahin sa Salah na una o huli sa kanya, sapagkat ang oras nito ay hiwalay sa mga oras ng Salah na una rito o sa Salah na pagkatapos nito. At ito ang mga may kinalaman sa kalagayan ng maysakit sa kanyang Taharah at Salah.

At hinihiling ko kay Allah na gamutin Niya ang karamdaman ng mga muslim, at na burahin Niya ang kasalanan nila, at na biyayaan Niya tayong lahat ng kalusugan at kaligtasan sa mundo at sa Huling Araw, tunay na Siya ay Mabait at Mapagbigay. At ang pagpapala at kapayapaan ay mapasa ating propeta na si Muhammad, at sa pamilya niya at sa mga kasamahan niya.

KAHIGTAN NG PAG-AAYUNO SA RAMADHAN, AT ANG QIYAMUL-LAYL KALAKIP ANG PAGPAPALIWANAG SA MGA MAHAHALAGANG BATAS NA LINGID SA KAALAMAN NG IILANG TAO

Mula kay Abdul Aziz bin Baz para sa lahat na muslim, naway ipalandas ni Allah sa akin at sa kanila ang landas ng pananampalataya. At na gabayan Niya ako at sila sa pag-unawa sa Sunnah at sa Qur'an. AMIN.

Assalamu Alaykum Wa Rahmatullahi Wa Barakatuh.

Ito ay maikilng payo na may kinalaman sa kahigtan ng Salah sa buwan ng Ramadhan at ang Qiyamul-layl dito, at ang kahigtan ng pag-uunahan sa mga gawaing mabuti rito, kalakip ang pagpapaliwanag sa mga mahahalagang batas na lingid sa kaalaman ng iilang tao. Naiulat ayon sa sugo ni Allah ﷻ na binabati niya ang mga kasamahan niya sa pagdating ng buwan ng Ramadhan at ibinabalita niya sa kanila na ito ay buwan na binubuksan dito ang mga pinto ng awa, at mga pinto ng Paraiso, at

isinasara rito ang mga pinto ng Impyerno, at itinatali ang mga demonyo, at sinasabi niya ﷺ: "Kapag sumapit na ang unang gabi ng Ramadan ay nabubuksan ang mga pinto ng Paraiso; kaya walang naisasarang pinto nito. At naisasara ang mga pinto ng Impyerno, at walang nabubuksan na pito mula rito. At nakatrangka ang mga demonyo. At mananawagan ang taga-panawagan ng 'O taong nais ng mabuti, humarap ka, at o taong nais ng masama, tumigil ka. At para kay Allah ay may mga lalaya mula sa Impyerno, at ito ay sa bawat gabi."

At sinasabi niya ﷺ: "Dumating sa inyo ang buwan ng Ramadan, buwan ng biyaya. Kayo ay pagmamasdan ni Allah, kaya ibababa Niya ang awa, at buburahin Niya ang mga kasalanan, at tutugunin Niya ang mga panalangin. Tumitingin si Allah sa pag-uunahan ninyo rito kaya pupurihin Niya kayo sa mga anghel Niya. Kaya ipakita ninyo kay Allah ang mabuti sapagkat tunay na ang malas ay ang taong napagkaitan dito ng awa ni Allah." At sinasabi niya ﷺ: "Sinuman ang nag-ayuno sa Ramadan, nang may pananampalataya at paghahangad ng gantimpala ay napatawad na para sa kanya ang anumang naunang kasalanan niya. At sinuman ang itinayo ang laylatul Qadr nang may

pananampalataya at paghahangad ng gantimpala ay napatawad na para sa kanya ang anumang naunang kasalanan niya."

At sinasabi niya ﷺ: "Sinasabi ni Allah; 'Ang lahat na Gawain ng anak ni Adan ay para sa kanya; ang isang mabuti ay katumbas ng sampu na tulad nito hanggang sa pitundaang ulit, maliban sa pag-aayuno, sapagkat ito ay para sa Akin, at Ako ang gagantimpala rito. Iniwan niya ang nasa niya at ang pagkain at inumin niya para sa Akin. Para sa nag-aayuno ay dalawang kasiyahan; kasiyahan kapag isagawa na niya ang Iftar, at ang kasiyahan kapag kakaharapin na niya ang Panginoon niya. At ang amoy ng hininga ng nag-aayuno ay mas mabango kay Allah kaysa sa amoy ng pabango." At ang mga Hadith hinggil sa kahigtan ng pag-aayuno at pagtatayo sag bi ng Ramadan ay napaka-rami.

Kaya nararapat sa isang mananampalataya na samantalahin niya ang pagkakataon na ito; at ito ay ang pagbibigay sa kanya ni Allah ng pagkakataon ng maabutan ang buwan ng Ramadan at magmamadali siya sa mga pagsunod, at mag-iingat siya mula sa mga masama. At magsisikap sa pagpapatupad ng anumang ipinag-utos ni Allah sa kanya lalo na ang Limang obligadong Salah,

sapagkat ito ay haligi ng Islam, at ito ay pinakadakila na ipinag-utos pagkatapos ng Shahadatayn. Kaya ang obligadong gawin ng bawat muslim ay ang pangangalaga rito at na isagawa ito sa oras nito nang may hinahon at taimtim. At kabilang sa pinakamahalagang obligadong gawin rito para sa mga lalaki ay ang pagsasagawa nito sa kongregasyon sa mga Masjid na ipinahintulot ni Allah na itaas ang Pangalan Niya at alalahanin rito ang Pangalan Niya, gaya ng sinabi Niya: *"Panatilihin ninyo ang pagdarasal, ibigay ninyo ang zakáh at yumukod kayo kasama ng mga yumuyukod"* Surah al-Baqarah: 43, at sinabi Niya: *"Pangalagaan ninyo ang mga dasal lalo na ang kalagitnaang dasal. Magsitayo kayo kay Allah na mga masunurin."* Surah al-Baqarah: 238, at sinabi pa Niya: *"Nagtagumpay nga ang mga sumasampalataya, na sa pagdarasal nila ay taimtim"* Surah al-Mu'minun: 1-2 hanggang sa sinabi Niya: *"Sila na pinangangalagaan nila ang Salah nila. Sila yaong mga tagapagmana. Na mamanahin nila ang Firdaws, na sila rito ay mananatili magpakailanman"* Surah al-Mu'minun: 9-11

At sinabi ng Propeta ﷺ: *"Ang kasunduan sa pagitan natin at sa pagitan nila ay ang Salah, kaya sinuman ang*

iniwan ito at talagang nakagawa ng Kufr." Inulat Imam Ahmad.

At ang pinakamahalagang ipinag-utos pagkatapos ng Salah ay ang Zakah, gaya ng sinabi ni Allah: "*Hindi sila inutusan kundi na sambahin nila si Allah bilang mga nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima, bilang mga makatotoo; na panatilihin nila ang dasal at na ibigay nila ang zakáh. Iyan ay ang Relihiyon ng kapaniwalaang matuwid.*" Surah al-Bayyinah: 5, at sinabi Niya: "*Pangalagaan ninyo ang pagdarasal, magbigay kayo ng zakáh at tumalima kayo sa Sugo nang harinawa kayo ay kaawaan*" Surah an-Nur: 56. At tunay na patunay ang Aklat ni Allah, at ang Sunnah ng Sugo Niya na ang sinumang hindi ibigay ang Zakah ng kayamanan niya ay parurusahan siya sa pamamagitan nito sa Araw ng Pagkabuhay.

At ang mahahalagang mga bagay pagkatapos ng Salah at Zakah ay ang pag-aayuno sa Ramadan; at ito ay kabilang sa mga haligi ng Islam na nabanggit sa sinabi ng Propeta ﷺ: "*Itinayo ang Islam sa lima: ang pagsaksi na walang Diyos kundi si Allah at si Muhammad ay sugo ni Allah, at ang pagtatayo ng salah, at ang pagbigay ng Zakah, at ang pag-*

aayuno sa Ramadhan, at ang pagsasagawa ng Hajj." Inulat nina al-Bukhari at Muslim. At obligado sa isang muslim na pangalagaan niya ang ayuno at Salah niya mula sa anumang ipinagbawal ni Allah sa kanya na mga salita at mga gawa, dahil ang hangad sa pag-aayuno ay ang pagsunod kay Allah, at pagdakila sa kabanalan Niya, at pagsisikap ng sarili sa pagsalungat sa pithaya nito tungo sa pagsunod sa Panginoon nito, at ang pagsasanay sa pagtititis sa anumang ipinagbawal ni Allah. At hindi hangad dito ay ang pag-iwan lamang sa pagkain, inumin, at lahat na pagkain. Kaya naman naiulat ayon sa propeta ﷺ na sinabi niya: "Ang ayuno ay panangga, kaya kapag sa araw na nag-aayuno ang isa sa inyo ay huwag makipagtalik sa asawa at huwag manggulo. Kaya kapag nilait siya ng isa o inaway siya ay sabihin niya 'Tunay na ako ay nag-aayuno'"

At naiulat ayon sa kanya ﷺ: "Sinuman na hindi niya iniwan ang pananalita nang walang kabuluhan at paggawa nito, at ang kamang-mangan, ay walang kailangan si Allah na iwan Niya ang pagkain nito at inumin nito." Inulat ni al-Bukhari.

Kaya nalalaman sa pamamagitan ng mga salitang ito at sa iba pa na ang obligado sa isang nag-aayuno ay mag-ingat sa bawat ipinagbawal ni Allah sa kanya, at pangangalaga sa bawat ipinag-utos ni Allah sa kanya. Kaya sa pamamagitan niyon ay hinahangad para sa kanya ang kapatawaran, paglaya mula sa Impyerno, at pagtanggap sa ayuno at Qiyam niya.

At may mga bagay na maaaring lingid sa kaalaman ng ilan:

Kabilang ang: Na obligado sa isang muslim na mag-ayuno nang may pananampalataya at paghahangad ng gantimpala at hindi ang pagpapakitang-tao, pagpaparinig, at ni hindi ang pagsunod lamang sa mga tao o paggaya sa isang bayan. Datapuwat ang dapat ay ang magdadala sa kanya sa pag-aayuno niya ay ang pananampalataya niya na si Allah ay ipinag-utos Niya ito sa kanya, at ang paghahangad niya ng gantimpala sa Panginoon niya roon. At ganoon din ang Qiyam sa Ramadan; dapat na gawin ito ng

muslim nang may pananampalataya at paghahangad ng gantimpala, at hindi dahil sa ibang dahilan. Kaya naman dahil dito ay sinabi ng propeta ﷺ: *"Sinuman ang nag-ayuno sa Ramadan, nang may pananampalataya at paghahangad ng gantimpala ay napatawad na para sa kanya ang anumang naunang kasalanan niya. At sinuman ang itinayo ang laylatul Qadr nang may pananampalataya at paghahangad ng gantimpala ay napatawad na para sa kanya ang anumang naunang kasalanan niya."*

At kabilang sa mga bagay na maaaring lingid sa kaalaman ng mga tao ang hatol nito ay: ang anumang nagyayari sa nag-aayunogaya ng operasyon, balinguyngoy, pagsuka, o pagpasok ng tubig o gas sa lalamunan niya nang wala siyang kagustuhan dito. Ang lahat na bagay na ito ay hindi nakasisira ng pag-aayuno, subalit sinuman ang sinadya ang pagsuka ay nasira ang ayuno niya ayon sa sinabi ng propeta ﷺ: *"Sinuman ang itinulak siya ng pagsusuka ay wala siyang babayaran. At sinuman ang sinadya niya ang pagsuka ay magbabayad siya."* Inulat ni Imam Ahmad.

At kabilang sa mga bagya na hindi nakasisira ng ayuno ay: pagkuha ng dugo, pagpapa-iniksiyon na hindi ito pamalit sa pagkain. Ngunit ang pagpapaliban nito sa gabi ay mainam at mas ligtas kapag madali iyon, ayon sa sinabi ng Sugo ni Allah ﷺ: *"Iwan mo ang anumang magpapalito sa iyo sa bagay na hindi magpapalito sa iyo."* At sinabi niya ﷺ: *"Sinuman ang iniwan niya ang nakalilito ay talagang naligtas siya para sa relihiyon at karangalan niya."*

At kabilang sa mga bagay na hindi lingid ang hatol nito sa mga tao ay: kawalan ng kapanatagan sa Salah; ito man ay obligado o Nafilah na Salah. At tunay na patunay na ilang Hadith na ang kapanatagan sa Salah ay kabilang sa haligi ng Salah na hindi tama ang Salah kapag nawala ito. Ito ay ang katatagan sa Salah at kataimtiman dito at hindi pagmamadali hanggang sa maibalik ang bawat bahagi ng katawan sa pinagmulan nito. At marami sa mga tao na nagsasagawa ng Salah sa Tarawih na hindi niya ito maintindihan at wala siyang kapanatagan dito, ngunit minamadali niya ito. At ang Salah sa ganitong paraan ay sira, at ang

gumawa nito ay nagkakasala at walang gantimpala.

At kabilang sa mga bagay na maaaring lingid sa mga tao ay: ang pag-aakala ng iba na ang Tarawih ay hindi maaaring bawasan mula sa 20 Rak'ah. At inakal ng iba na hind rin maaaring dagdagan ng higit sa 11 Rak'ah o 13 Rak'ah. At lahat na ito ay pag-aakala na wala sa tama; ito ay mali at salungat sa mga patunay. At tunay na patunay ang mga Hadith ayon sa Sugo ni Allah ﷻ na ang Salah sa gabi ay malawak ito at walang hangganan at hindi pwedeng salungatin ito. Subalit naiulat mula sa kanya ﷺ na isinasagawa niya ang Salah sa gabi nang 11 Rak'ah, at marahil ay 13 Rak'ah, at marahil ay mas mababa rito sa Ramadan at sa iba pa.

At nang tanungin siya ﷺ hinggil sa Salah sa gabi ay sinabi niya: "Ito ay dala-dalawahan na Rak'ah, kaya kapag nangamba ang isa sa inyo na sumapit na ang Fajr ay isagawa niya ang isang Rak'ah na Witr para sa kanya sa isinagawa niyang Salah." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At walang hangganan na limitasyon ng mga Rak'ah sa Ramadan at sa iba pa. kaya naman nagsagawa ang mga Sahabah sa panahon ni Umar ؓ sa ibang pagkakataon ng 23 na Rak'ah, at sa iba pa ay 11 Rak'ah. Ang lahat na ito ay naiulat kay Umar ؓ at sa mga Sahabah sa panahon niya. At ang ilan sa mga Salaf noon ay nagsasagawa sila ng Salah sa Ramadan ng 36 na Rak'ah at isinagawa nila ang Witr sa tatlo, at ang iba sa kanila ay 41 na Rak'ah. Ito ay binaggit ni Shaykhul Islam Ibnu Taymiyyah –kaawaan siya ni Allah- at iba pa na maalam. At binaggit din niya na ang bagay rito ay malawak, at binaggit din niya na ang pinakamainam sa nagpapahaba sa Qira'ah, Ruku', at Sujud ay bawasan ang bilang ng Rak'ah, at sinumang ang nagpagaan sa Qira'ah, Ruku', at Sujud ay dagdagan niya ang bilang ng Rak'ah. Ito ang kahulugan ng sinabi niya –kaawaan siya ni Allah.

At sinuman ang magmasid sa Sunnah niya ؓ ay malalaman niya na ang pinakamainam sa lahat ng ito ay ang 11 Rak'ah o 13 Rak'ah sa Ramadan o sa hindi. Sapagkat ito ang sumasang-ayon sa Gawain ng Sugo ni Allah ؓ sa maraming sitwasyon niya. At

dahil ito ay pagpapagaan sa mga ngsasagawa ng Salah at pinakamalapit sa kataimtiman at kapanatagan. At sinuman ang dumagdag ay walang masama at walang masama rito gaya ng naunang nasabi.

At ang pinakamainam sa sinumang nagsagawa ng Salah kasama ng Imam sa Qiyamul layl sa Ramdan ay huwag siyang lumisan kundi sa paglisan din ng Imam, ayon ito sa sinabi ng propeta ﷺ: *"Tunay na ang isang lalaki kapag nagsagawa ng Qiyam kasama ng Imam hanggang sa lumisan na ito ay isusulat ni Allah para sa kanya ang buong Qiyamul Layl."*

At isinasabatas sa lahat na muslim na magsumikap sa lahat na uri ng pagsamba sa marangal na buwang ito, gaya ng Salah na Nafilah, pagbabasa ng Marangal na Qur'an nang may pag-iintindi, at pagpaparami ng Tasbih, Tahlil, Tahmid, at Takbir, at paghingi ng patawad, at mga panalangin na ayon sa batas, at ang pag-uutos ng mabuti at pagbabawal ng masama, at ang pag-iimbita tungo kay Allah, at pagpapahalaga sa mga mahihirap at dukha, at pagsisikap sa paglingkod sa mga magulang, at magandang ugnayan sa mga kamg-

anak, at pagbigay sa kapitbahay, at pagdalaw sa maysakit, at iba pa sa mga nabanggit na uri ng mabuting Gawain. Ayon sa sinabi niya ﷺ: "Tumitingin si Allah sa pag-uunahan ninyo rito kaya pupurihin Niya kayo sa mga anghel Niya. Kaya ipakita ninyo kay Allah ang mabuti sapagkat tunay na ang malas ay ang taong napagkaitan dito ng awa ni Allah." At naiulat rin na ayon sa kanya ﷺ: "Sinuman ang magpapalapit dito ng isang uri mula sa mga uri ng mabuti ay katulad ng isang isinagawa ang obligadong gawin. At sinuman ang nagsagawa ng isang obligadong gawin ay katulad ng isang gumawa ng pitumpung obligadong gawin." At ayon din sa sinabi niya ﷺ: "Ang isang Umrah sa Ramadan ay katumbas ng Hajj. O sinabi niya: Hajj na kasama ako." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ang mga Hadith at mga ulat na patunay sa pagsasabatas ng pag-uunahan sa mga uri ng mabuting Gawain sa marangal na buwang ito ay napaka-rami.

At si Allah ang hinihingan upang patnubayan tayo at ang lahat na muslim sa bawat ikinalulugod Niya, at na tanggapin Niya ang ayuno at Qiyam natin, at na painamin Niya ang kalagayan natin, at na

pangalagaan Niya tayong lahat mula sa kaligawan ng mga Fitnah. Gaya rin ng paghiling natin sa Kanya na painamin Niya ang mga pinuno ng mga muslim, at na pag-isahin Niya ang mga salita nila sa katotohanan, tunay na Siya ang Sinasandalan doon at May kakayahan doon.

Assalamu Alaykum Warahmatullahi Wa Barakatuh.

MGA PILING KAALAMAN HINGGIL SA HAJJ AT UMRAH

Kabanata: ang Manasik

- 1- Ang Hajj at ang Umrah ay Wajib sa bawat muslim na malaya, Mukallaf kasama ang kakayahan; isang beses sa tanang buhay.
- 2- Ang Hajj ay Wajib na minamadali kapag may kakayahan; ito ang tama sa dalawang opinyon ng mga maalam.
- 3- Wajib ang Hajj sa may utang; na kayang isagawa ang Hajj at bayaran ang utang.
- 4- Ang pinakamainam ay huwag iaasa ang pagsagawa ng Hajj.
- 5- Hindi tama ang isasagawang Hajj ng umiiwan sa Salah, at ganoon din ang nagsasagawa ng Salah at iniiwan din ito. Ayon sa sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "*Ang kasunduan sa pagitan natin at sa*

pagitan nila ay ang Salah, kaya sinuman ang iniwan ito at talagang nakagawa ng Kufr." Inulat ni Imam Ahmad, Abu Dawud, at-Tirmidhi, an-Nasai⁵¹, at Ibnu Majah. At ang sinabi niya ﷺ: *"Ang pagitan ng lalaki sa Shirk at Kufr ay ang pag-iwan sa Salah."* Inulat ni Muslim.

- 6- Sinuman ang magsagawa ng Hajj mula sa pera na Haram ay tama ang Hajj, sapagkat ang lahat na Gawain sa Hajj ay Gawain ng katawan. Subalit dapat siyang magbalik-loob sa Haram na pamumuhay niya.
- 7- Tama ang Hajj ng babae na walang Mahram kasabay nito ay kasalanan, dahil hindi ipinahihintulot sa kanya na maglakbay nang walang Mahram kahit pa para isagawa ang Hajj o Umrah.
- 8- Kapag nagsagawa ng Hajj ang bata o ang alipin ay tama ang ginawa nila, subalit hindi ito nakasasapat sa kanila ang Hajjul Islam⁵⁷; ayon sa Hadith ni Ibnu Abbas ﷺ na ang propeta ﷺ

⁵⁷ Hajjul Islam: ito ang Hajj na obligado sa lahat.

ay nagsabi: "Ang isang bata na nagsagawa ng Hajj at pagkatapos niyon ay umabot na siya sa bulugh; ay obligado parin sa kanya na isagawa ang isa pang Hajj. At ang isang alipin na nagsagawa ng Hajj at pagkatapos niyon ay napalaya na siya; ay obligado parin sa kanya na isagawa ang isa pang Hajj." Inulat ni Ibnu Abi Shaybah at al-Baihaqqi na ang Isnad ay Hasan.

- 9- Sinuman ang namatay na hindi nakapag-Hajj sa kabila ng kakayahan niyang isagawa ito; obligado na isagawa ang Hajj para sa kanya mula sap era na naiwan niya, kahit pa na inihabilin niya o hindi ito.
- 10-Hindi tama ang pagpapagawa ng Hajj sa iba ng tao na malakas ang katawan, kahit pa na siya ay mahirap; ito man ay Obligadong Hajj o Nafilah lang. at tungkol naman sa mahina dahil sa tanda o karamdaman na hindi na inaasahan ang paggaling; dito ay dapat sa kanya na ipagawa ito sa isa na gagawin niya ang obligadong Hajj at Umrah para sa kanya, kapag kaya niya itong gastusan mula sap era

niya. Dahil sa pangkalahatang sinabi ni Allah:
"at para kay Allah na obligado sa mga tao ang Hajj sa Bahay; sa sinumang may kakayahang patungo rito." Surah al-Baqarah

- 11-Ang pagiging bulag ay hindi dahilan upang ipagawa ang Hajj sa iba; ito man ay Obligadong Hajj o Nafilah. Kaya nararapat sa isang bulag na isagawa niya ang Hajj kapag may kakayahan siya, ayon sa pangkalahatan na patunay rito.
- 12-Ang pinakamainam para sa nakapagsagawa na ng Obligadong Hajj na ibigay ang gastusin ng isasagawang Hajj na Nafilah para sa mga Mujahid, sapagkat ang propeta ﷺ ay inuna niya ang Jihad sa Nafilah na Hajj, ayon sa Hadith na Sahih.
- 13-Sinuman ang napagsama sa kanya ang Obligadong Hajj, ang pagbayad sa ayuno na obligado gaya ng Kaffarah at pagbayad sa nakaligtaan sa Ramadan o tulad nito ay uunahin niya ang Hajj.

14-Hindi namin alam ang pinakamalapit na hangganan sa pagitan ng Umrah sa isa pang Umrah. Ngunit ang naninirahan sa Makkah ay pinakaminam para sa kanya ay abalahin ang sarili sa pagsasagawa ng Tawaf at Salah, at iba pang Gawain, at huwag lumabas sa labas ng hangganan ng Haram upang isagawa ang Umrah; kung naisagawa na niya ang Umratul Islam.

Kabanata: ang mga Miqat

1- Ang obligadong gawin ng lahat na nagsasagawa ng Hajj at Umrah ay na isagawa nila ang Ihram⁵⁸ mula sa Miqat na siyang dadaanan nila o kalapit nito kung sila ay sa himpapawid, lupa o sa dagat. Ayon ito sa Hadith ni Ibnu Abbas na naunang nabanggit.

⁵⁸ Ihram: ito ay ang intensiyon na pasukin na ang Nusuk ng Hajj o Umrah. At hindi ipinapakahulugan sa Ihram ay ang pagsuot ng tapis at balabal sapagat maaaring isuot ang mga ito kahit wala pa sa Miqat.

- 2- Ang propeta ang siyang naglagay ng limang mga Miqat: Dhul Hulayfah, al-Juhfah, Qarn al-Manazil, Yalmlam, at Dhat Irq. At umayon ang opinyon ni Umar رضي الله عنه sa pagbigay niya sa mga taong galling sa Iraq sa Dhat Irq ayon sa Sunnah ng Sugo ni Allah ﷻ. Noon ay hindi niya ito alam nang ibinigay niya ito sa kanila; kaya ang pagsisikap niya ay umayon sa Sunnah ng Sugo ni Allah ﷻ.
- 3- Sinuman ang lumampas na sa Miqat na walang Ihram ay obligado sa kanya na bumalik; kapag hindi siya bumalik ay dapat siyang magabyad ng dugo; at ito ay isa sa pitong bahagi (1/7) ng baka o ng kamelyo, o isang buong kambing. Ito ay kapag nilampasan ang Miqat na may layuning isagawa ang Hajj o Umrah, ayon sa Hadith ni Ibnu Abbas رضي الله عنه.
- 4- Sinuman ang magnanais na isagawa ang Hajj habang siya ay nasa loob na ng Makkah ay isagawa niya ang Ihram sa lugar na kinaroroonan niya, subalit ang Umrah ay dapat na lumabas siya para sa pagtatapos ng

Umrah. Ayon sa Hadith ni Aishah رضي الله عنها hinggil rito.

- 5- Sinuman ang nagtungo sa Makkah na walang layuning isagawa ang Hajj o Umrah ay hindi obligado sa kanya ang Ihram, sapagkat ang propeta ﷺ noon ay ipinag-utos lang niya ang Ihram sa sinumang naglayon ng Hajj o Umrah. At ang mga pagsamba ay Tawqifiyyah; wala sa isaman na ipag-utos ang hindi ipinag-utos ni Allah at ng Sugo Niya. At ganoon din na hindi siya maaaring magbawal sa bagay na hindi ipinagbawal ni Allah at ng Sugo Niya. Subalit ang isamang hindi pa naisasagawa ang obligadong Hajj ay obligado sa kanya na isagawa ang Ihram para sa Hajj sa oras nito, o Ihram sa Umrah sa anumang oras; ito ay bilang pagsasagawa sa ipinag-utos sa kanya ni Allah na Hajj at Umrah mula sa anumang Miqat siya dumaan.
- 6- Ang Jeddah ay hindi Miqat para sa mga dumating mula sa ibang bansa, ngunit ito ay Miqat para sa naninirahan dito at para sa sinumang dumating rito na mga walang

intensiyong isagawa ang Hajj o Umrah at pagkatapos ay nilayon nila ang Hajj o Umrah rito. Subalit sinuman ang nagtungo para sa Hajj o Umrah na tumigil sa Jeddah at walang dinaanang Miqat ay isagawa niya ang Ihram dito.

- 7- Ang mga Buwan ng Hajj ay: Shawwal, Dhul Qa'dah, at ang uang sampung araw ng Dhul Hijjah.

Kabanata: Ang Ihram

- 1- Isinasabatas sa Muhrim⁵⁹ na bigkasin ang layunin niya sa Hajj o Umrah o Qiran; sasabihin niya: *'Allahumma labbayka Umratan'* kung nais niya ay Umrah. O sasabihin niya: *'Allahumma labbayka Hajjan'* kung ang nais niya ay Hajj, o sasabihin niya: *'Allahumma labbayka Umratan wa Hajjan'* kung ang nais niya ay Qiran. At ang

⁵⁹ Muhrim: ang taong nagsasagawa ng Hajj.

pinakamainam para sa dumating sa mga buwan ng Hajj at wala siyang dala na Hady⁶⁰ na isagawa niya ang Ihram ng Umrah at pagkatapos ay isagawa niya ang Hajj sa ika-walong araw ng Dhul Hijjah; bilang pagsunod sa propeta ﷺ at mga Sahabah niya –kalugdan silang lahat ni Allah.

- 2- Ang batang lalaki at babae na wala pa sa Tamyiz⁶¹ na magsasagawa ng Ihram ay ilalayo para sa kanila ng Wali nila at isagawa niya ang Talbiyah para sa kanila. At ilalayo niya sila sa mga iniiwasan ng Muhrim. At dapat na malinis ang mga damit nila kapag isagawa na nila ang Tawaf.
- 3- Kapag ang batang lalaki at babae ay nasa Tamyiz na ay isagawa nila ang Ihram sa pahintulot ng Wali nila, at isasagawa nila ang isinasagawa rin ng malaki na. kaya kung hindi

⁶⁰ Hady: ito ay hayop na kinakatay ng nagsasagawa ng Hajj.

⁶¹ Tamyiz: ito ay ang kakayanan ng bata na pag-ibahin ang tama sa mali, ang dapat gawin sa hindi dapat gawin.

kaya na isagawa ang Tawaf at Sa'iy ay kakargahin sila, at ang Wali nila ang magsasagawa ng Haja sa kanila; ito man ay ama o ina nila o iba sa kanila.

- 4- Ang layunin ay sapat na sa nagpapagawa nito; at hindi na kailangan banggitin pa ang pangalan niya. Ngunit kung binanggit niya ito sa Ihram ay pinakamainam ito.
- 5- Hindi ipinahihintulot sa isa na naglayon ng Hajj o Umrah para sa sarili niya o sa iba sa kanya na ilipat niya ang Niyyah ng naglayon para sa kanya sa ibang tao.
- 6- Hindi kondisyon ang malaki o maliit na Taharah sa Ihram, kaya naman tama ang Ihram ng may regla o Nifas. At ang kanais-nais lamang sa lahat ay ang paliligo. At kanais-nais na isagawa ang Ihram pagkatapos ng obligadong Salah o Nafilah sa mga walang regla o Nifas dahil hindi ipinag-uutos ang Salah sa kanila.
- 7- (a): kapag dumating na ang may regla o Nifas sa Miqat ay obligado sa kanila na layunin ang

Ihram kapag ang isasagawang Hajj ay obligado o Umrah. Subalit kung ito ay Nafilah lamang na naisagawa na ang Hajjatul Islam at ang Umratul Islam ay isinasabatas sa kanila ang Ihram mula sa Miqat kagaya nila ang iba sa kanila na mga malilinis sa Hajj at Umrah; bilang pagpapalugod sa mabuting gawa at pagpaparami ng mga mabuting Gawain, ayon sa Hadith ni Asma' bint Eisa رضي الله عنها sapagkat siya ay ipinanganak niya sa Miqat si Muhammad bin Abi Bakr. Kaya inutusan siya ng Sugo ni Allah ﷻ na maligo at layunin ang Ihram. Kapag nalinis na ang may regla at Nifas ay isagawa na nila ang Tawaf at Sa'iy para sa Hajj o Umrah nila, at pagkatapos ay magpapaiksi na sila ng buhok kapag ang layunin nila ay Hajj at Umrah (Tamattu') sapagkat isinasabatas sa kanila na gawin ang Ihram nila na Umrah kaya isagawa nila ang Tawaf, Sa'iy at magpuputol ng buhok at pagkatapos ay isagawa na nila ang Tahallul⁶².

⁶² Tahallul: ito ay ang paglabas na sa layunin o mga Gawain ng Hajj.

At pagkatapos ay isagawa nila ang Ihram sa Hajj sa ika-8 araw kagaya ng mga nagsasagawa ng Hajj. At kung mananatii sila sa Ihram nila at hindi nila isinagawa ang Tahlil ay walang masama, ngunit iyon ay salungat sa Sunnah, sapagkat ang Sugo ni Allah ﷻ ay inutusan niya ang mga Sahabah niya Sa Hajjatul Wada' na isagawa nila ang Tahlil at gawin nila itong Umrah maliban sa may dalang Hady.

(b): Ipinahihintulot sa may regla na magbasa ng Qur'an dahil walang patunay na nagbabawal doon, subalit wala siyang hahawakang Mus'haf, at ang Hadith na "Hindi magbabasa ang may regla at ang Junub ng Qur'an" Inulat ni at-Tirmidhi, ay Hadith na Mahina.

- 8- Ipinahihintulot sa babae na uminom ng gamot na pampatigil ng regla, sa Hajj at sa Ramadan, kapag walang panganib dito pagkatapos ng pahintulot ng manggagamot.

- 9- Ang propeta ﷺ noon ay isinasagawa niya ang Ihram niya kapag nakasakay na siya sa hayop na sinasakyan niya. At katulad ng hayop ay ang mga sasakyan ngayon na kanais-nais na isagawa ang Ihram sa Hajj o Umrah kapag nakasakay na sa sasakyan mula sa Miqat. At ganoon din kapag sinakyan na ito patungo sa Makkah hanggang sa Mina' sa ika-8 araw.
- 10-Ang pagpapa-kondisyon ay sa panahon ng Ihram kapag kinakailangan ito, ayon sa Hadith ni Aishah رضي الله عنها sa kwento ni Dhiba'ah bint az-Zubayr bin Abdul Muttalib na sinabi niya: 'O Sugo ni Allah, gusto kong isagawa ang Hajj, ngunit ay ay may dinadaing.' Sabi niya ﷺ: *"Isagawa mo ang Hajj at magpa-kondisyon ka nang 'at ang lugar ng Tahlil ko ay kung saan Mo ako pinatigil."*
- 11-Hindi ipinahihintulot na maglagay ng pabango sa kasuutan ng Ihram. At ang Sunnah ay ang pagpapabango sa katawan bago ang Ihram. Kaya kung nilagyan niya ito ng pabango ay huwag niya itong isuot hanggang sa malabhan niya ito.

- 12-Walang masama sa pagpapalit ng kasuutan sa Ihram ng panibagong kasuutan o bagong laba. Ganoon din na walang masama na labhan ang kasuutan sa Ihram kapag narumihan ito o nalagyan ng Najasah; obligado na hugasan ito kapag may Najasah.
- 13-Sinuman na nalagyan ng maraming dugo ang kasuutan niya ay dapat na hugasan niya ito, at huwag niyang gamitin ito sa Salah habang naroon pa ang Najasah. At walang masama sa kakaunting dugo lamang.
- 14-Sinuman ang hindi makahanap ng tapis (Izar) ay magsuot ng salawal, at sinuman ang hindi makahanap ng tsinelas ay magsuot ng medyas na hindi pinutol. At ang Hadith ni Ibnu Umar رضي الله عنه a pagputol ng medyas ay Mansukh⁶³ ayon sa tamang opinyon ng mga maalam. Sapagkat ang propeta noon ay sinabi niya sa kanyang Khutbah: *"Sinuman ang walang mahanap ng tapis ay magsuot ng salawal, at*

⁶³ Mansukh: napawalang bisa na ang hatol nito sapagkat may bagong hatol na hinggil rito.

sinumang walang mahanap na tsinelas ay magsuot ng medyas." At hindi niya binanggit ang pagputol nito; kaya ito ay patunay sa Mansukh.

15-Walang espesyal na kasuutan para sa babae para isuot niya sa Ihram niya. Isagawa niya ang Ihram na suot ang anumang nais niya kalakip nito ay ang pangangalaga niya na hindi lalabas ang ipinagbabawal sa katawan niya, o ang pagsuot ng damit na nag-iimbita sa Fitnah. Hindi siya magsusuot ng Niqab at guwantes sa kamay.

16-At nagkasundo ang lahat na maalam na tama ang isasagawang Ihram sa isa sa mga tatlong Nusuk. Kaya sinuman ang magsagawa ng Ihram sa isa sa tatlong ito ay tama ang Ihram niya. At ang opinyon na ang lfrad at ang Qiran ay napawalang bisa na ay hindi tama. Subalit ang Tamattu' ay ang pinakamainam ayon sa tamang opinyon ng mga maalam para sa walang dalang Hady. Ngunit kung may dalang Hady ay mainam para sa kanya ang Qiran; bilang pagsunod sa Sugo ni Allah ﷻ.

17-Sinuman ang nagsagawa ng Umrah sa mga buwan ng Hajj at pagkatapos ay bumalik siya sa pamilya niya. At pagkatapos ay isinagawa niya ang Hajj bilang lfrad ay wala siyang kakataying Hady sa Tamattu, sapagkat siya ay sa ilalim ng hukom ng nagsagawa ng lfrad sa Hajj. At ito ay opinyon ni Umar at ng anak niya na si Abdullah رضي الله عنهما at iba pa na kabilang sa mga maalam.. ngunit kung naglakbay siya sa hindi niya bayan gaya ng Madinah o sa Jeddah o sa Taif at sa tulad nito at pagkatapos ay bumalik siya na isang Muhrim na sa Hajj ay tunay na hindi parin siya lumabas sa layunin niyang Tamattu, ayon sa tamang opinyon ng mga maalam, at nararapat sa kanya na kumatay ng Hady para sa Tamattu'.

18-Sinuman ang naglayon ng Ihram para sa Hajj sa mga buwan ng Hajj ay isinasabatas sa kanya na ibaling ito sa Umrah, at ganoon din ang naglayon ng Qiran sa pagitan ng Hajj at Umrah ay isinasabatas sa kanya na ibaling ang Ihram niya sa Umrah, kapag walang kasamang Hady. Ayon sa tamang Sunnah ng

Sugo ni Allah ﷻ hinggil doon. At ito ay magiging hatol ng Tamattu'.

19-Sinuman ang naglayon ng Tamattu' o Qiran at pagkatapos ay binago niya ang layunin niya sa lfrad habang siya ay nasa Miqat bago pa man niya isagawa ang Ihram sa isa sa dalawang iyon ay walang masama, sapagkat ang Nusuk ay ipinag-uutos na kasabay ng Ihram. Subalit ang naunang layunin bago pa man isagawa ang layunin sa Ihram ay hindi ipinag-uutos at walang masama rito.

20-Hindi tama para sa nagsagawa ng Talbiyah na Qiran o Tamattu' na ibaling niya ito sa lfrad, ayon sa naunang nabanggit na uspain hinggil dito.

21-Ang sinumang naglayon ng Umrah at pagkatapos ay tinanggihan ito ay dapat na magbalik-loob kay Allah at tapusin niya ang mga Gawain sa umrah, ayon sa sinabi ni Allah: *"at kumpletuhin ninyo ang Hajj at Umrah para kay Allah."* Surah al-Baqarah: 196. At kapag napagsama na ang dalawang Umrah ay

dapat na kumatay siya ng hayop na kakatayin niya sa loob ng Makkah at ipamahagi niya ito sa mga mahihirap na taga-Makkah, kasabay ng pagkumpleto niya sa isagsaawang Umrah, ayon pangkalahatang patunay sa Ayah na nabanggit. At dapat siyang magsagawa ng panibagong Umrah na sisimulan niya sa Miqat para sa nasirang Umrah niya. At ganoon din ang asawa niya kapag hindi napilitan kasabay ng pagbabalik-loob kay Allah mula roon.

Kabanata: Mga Ipinagbabawal sa Ihram

- 1- Huwag magtanggap ang isang Muhrim mula sa balat niya (balahibo) at mula sa mga kuko niya, at ganoon din mula sa buhok niya na kahit isaman hanggang sa maisagawa niya ang unang Tahallul.
- 2- Walang masama sa paggamit ng mabangong sabon dahil hindi ito pabango at hindi rin tinatawag ang gumagamit nito na

'nagpapabango'. Ito ay may mabangong amoy lang at hindi ito makapipinsala 'Insha'Allah'. Subalit kung iniwan niya ito bilang paglayo ay siyang mainam.

- 3- Ang paggamit ng Henna ay hindi pabango, kaya wala itong epekto sa lalaki at babaeng Muhrim.
- 4- Walang masama ang paggamit ng sinturon at tissue.
- 5- Ang babaeng Muhrim ay walang masama sa kanya na magsuot ng medyas sapagkat ang paa niya ay Awrah. Subalit hindi siya magsusuot ng Niqab at guwantes sapagkat ang propeta ﷺ ay pinagbawalan niya ang babae na Muhrim doon. Ngunit maaari niyang takpan ang mukha niya ng hindi Niqab at ang kamaya niya ng hindi guwantes.
- 6- Ipinahihintulot sa babae na maglagay ng Khimar sa mukha niya nang walang palamuti sapagkat iyon ay hindi isinasabatas. Kahit na mahaplos ng Khimar ang mukha niya ay walang masama rito, at iyon ay Wajib sa

kanya kapag may lalaki na hindi niya Mahram. Ngunit ang Niqab ay hindi ipinahihintulot sa kalagayan niyang Muhrim sapagkat ang propeta ﷺ ay pinagbawalan niya ang babaeng Muhrim doon at ang pagsuot ng guwantes.

- 7- Sinuman ang nakipagtalik sa asawa niya bago ang unang Tahallul ay sira ang Hajj niya at ng asawa niya, at inuubliga ang bawat isa sa kanila na kumatay ng kamelyo kasabay nito ay kukumpletuhin parin nila ang Hajj. Kaya sinuman ang walang kakayanan doon ay mag-aayuno siya ng sampung araw, at obligado sa kanya na isagawa ang Hajj sa susunod kalakip ang kakayahang isagawa ito, at ang paghingi ng patawad at pagbabalik-loob.
- 8- Sinuman ang nakipagtalik sa asawa niya pagkatapos ng unang Tahallul at bago ang ikalawang Tahallul ay obligado sa kanya at sa asawa niya kapag nalugod din siya, ang isang tupa o ang isa sa pitong bahagi (1/7) ng baka.

At kapag hindi kinaya ito ay mag-aayuno ng sampung araw.

- 9- Sinuman ang nakipagtalik bago niya isagawa ang Taqaf al-lfadhah o pagkatapos nito at bago ang Sa'iy na obligado sa kanya ang Sa'iy ay kakatay siya ng hayop.
- 10-Sinuman ang nagsadyang nagpalabas ng punlay pagkatapos ng unang Tahallul at bago ang ikalawang Tahallul nang walang pakikipagtalik ay wala siyang gagawin. Subalit kung isagawa niya ang tatlong araw na ayuno o pagkatay ng isang tupa o magpakain ng anim na mga mahihirap na ang bawat isa sa kanila ay kalahating Sa' ay pinakamainam. Bilang paglabas niya sa pagkakaiba ng opinyon ng mga maalam. At sinuman ang kinuha niya ang opinyon na obligado ang Fidyah ay mas ligtas bilang pagsasabuhay sa sinabi ng propeta ﷺ: *"Sinuman ang iniwan niya ang nakalilito ay talagang naligtas siya para sa relihiyon at karangalan niya."*

11-Sinuman ang nagka-wet dream habang siya ay Muhrim ay wala siyang babayaran maliban sa paliligo ng Ghusl.

Kabanata: Ang Fidyah⁶⁴

1- Walang babayaran ang isang Muhrim kapag pinutol niya ang kuko niya o binunot niya ang buhok sa kilikili niya o pinaiksi ang bigote niya o inahit ang buhok niya sa ibaba o ang paggamit ng pabango kung ito ay ginawa sanhi ng pagkalimot o kawalan ng kaalaman hinggil dito, ayon sa sinabi ni Allah: *"Panginoon namin, huwag Mo kaming parusahan kung nakalimot kami o nagkamali kami..."* Surah al-Baqarah: 287, at sinabi ng propeta ﷺ: *"Sinabi ni Allah; 'Talagang ginawa ko na.'"*

⁶⁴ Fidyah: kabayaran kapag may nagawang ipinagbabawal sa Nusuk.

- 2- Sinuman ang tinanggal niya ang kasuutan ng Ihram at nagsuot ng tinahing damit sanhi ng kawalan ng kaalaman o pagkalimot ay dapat na magmadali siya sa paghubad ng isinuot na tinahing tela kapag nalaman na niya o naalala niya at wala siyang babayaran. Ayon sa pangkalahatang sinabi Niya: *"Panginoon namin, huwag Mo kaming parusahan kung nakalimot kami o nagkamali kami..."* Surah al-Baqarah: 287, at sinabi ng propeta ﷺ: *"Sinabi ni Allah; 'Talagang ginawa ko na.'" at naiulat din na ayon sa kanya ﷺ na ang isang lalaki ay nagsuot ng Jubbah sa Ihram at nagpabango at tinanong siya at sinabi niya ﷺ: *"Hugasan mo ang pabango nang tatlong ulit at hubarin mo ang Jubbah."* At hindi ito inutusan ng Fidyah dahil s kamangmangan niya.*

Kabanata: Ang Pangangaso sa Haram

- 1- Ang mga patunay ng Shari'ah ay nagpapatibay na ang mga kabutihan ay

dumadami, at isang mabuti ay magiging sampung katulad nito. At dadami ito nang napakaraming dami sa mabuting panahon gaya ng Ramadan at sa sampung araw ng Dhul Hijjah, at sa mabuting lugar gaya ng al-Haramayn⁶⁵. Subalit ang mga masama rito ayon sa mga maalam na dumadami rin ito ayon sa pamamaraan ng masama at hindi dahil sa bilang ayon sa sinabi Niya: *"Sinuman ang dumating na may isang mabuti ay mapapasakanya ang sampung tulad nito, at sinuman ang dumating na may isang masama ay hindi diya lilitisin maliban sa katulad nito at sila ay hindi maaapi."* Surah al-An'am: 186.

- 2- Sinuman ang magnais ng kawalan ng pananampalataya sa Haram al-Makki ay mapapasakanya ang masakit na parusa sapagkat sinabi ni Allah: *"Tunay na ang mga tumangging sumampalataya at humahadlang sa Landas ni Allah at sa al-Masjid al-Haram na ginawa Namin para sa mga tao na magkapantay*

⁶⁵ Al-Haramayn: ang Makkah, ito rin ang al-Haram al-Makki. At ang Madinah, ito naman ang al-Haram al-Madani

ang naninirahan dito at ang dumadalaw. Ang sinumang naghahangad dito ng isang paglihis bilang paglabag sa katarungan, palalasapin Namin siya ng isang masakit na pagdurusa" Surah al-Hajj: 25. Kaya kapag nagsagawa siya ng anumang kawalan ng pananampalataya –ito ay ang paglihis mula sa tama- ay mapapataw sa kanya ang parusang ito na nabanggit sa Ayah, dahil ang parusa ay ang paggawa ng kawalan ng pananampalataya ay patunay na ang parusa sa kawalan ng pananampalataya ay mas matindi at mas malaki.

Kabanata: Ang Pagpasok sa Makkah

- 1- Hindi ipinag-utos ng propeta ﷺ na pumasok mula sa pintuan ng Salam, at ang ginawa lang niya ay pumasok lang siya rito. Kaya kung madali at pumasok dito ay mainam.
- 2- Ang Sunnah sa Muhrim ay takpan niya ang dalawang balikat niya ng balabal (Rida')

maliban sa Tawaf al-Qudum sapagkat isagawa niya ang Idhtiba'⁶⁶, at kapag natapos na siya sa Tawaf ay ibabalik na niya ang balabal niya sa mga balikat niya.

Ang Idhtiba' ay: na ilalagay niya ang kalahati ng balabal niya sa ilalim ng kanang kilikili at ang dalawang duo nito ay sa kaliwang balikat niya. Gagawin niya ito hanggang sa pagkatapos ng Tawaf.

- 3- Isinasabatas sa nagsasagawa ng Tawaf ang paghawak sa Hajar al-Aswad at ang Rukn al-Yamani sa bawat ikot niya. Kanais-nais sa kanya na halikan ang Hajar al-Aswad at hawakan ito ng kanang kamay niya kapag madali iyon sa kanya nang walang pahirap. Subalit kung mahirap at sikip sa dami ng mga tao ay hindi ito kanais-nais. At isinasabatas na ituro lang niya ang Hajar al-Aswad sa pamamagitan ng kamay niya o ng tungkod kasabay ng Takbir. At tungkol sa Rukn al-

⁶⁶ Idhtiba': ang takpan ang kaliwang balikat ng balabal at ang kanang balikat ay ipakikita.

Yamani ay walang kaming nalalaman na patunay sa pagturo rito. At kung hinaplos niya ang Hajar al-Aswad sa pamamgitan ng kamay niya o ng tungkod ay hahalikan niya ang ipinang-haplos niya bilang pagsunod sa propeta ﷺ kapag hindi naging madali ang paghalik sa Hajar.

- 4- Isinasabatas sa nagsasagawa ng Tawaf ang Salah na dalawang Rak'ah sa likod ng Maqam Ibrahim, ayon sa Marangal na Ayah, at mga naiulat na Hadith. Subalit kung hindi naging madali ay isagawa niya ang Salah sa anumang sulok ng Masjid.
- 5- Ang malinaw sa mga maalam ay maaaring ituloy ang dalawang Tawaf o mas marami pa at pagkatapos ay isagawa niya ang Salah sa bawat Tawaf ang dalawang Rak'ah.
- 6- Ang Wudu ay kondisyon upang maging tama ang Tawaf ayon sa tamang opinyon ng mga maalam, at ito ay opinyon ng maraming maalam. Sapagkat ang propeta ﷺ noon ay kapag ninais niyang isagawa ang Tawaf ay

isinasagawa niya ang Wudu at pagkatapos ay ang Tawaf. At ayon din sa ulat ni Aishah رضي الله عنها ayon sa propeta ﷺ na, at sa ulat ni Ibnu Abbas ؓ na sinabi niya ﷺ: "Ang Tawaf sa Bahay ay Salah maliban na ipinahintulot ni Allah rito ang pagsasalita." Kapag nasira ang Wudu' ay isagawa niya uli ito at uulitin niya ang Tawaf mula sa simula gaya ng Salah, kahit pa na ang Tawaf ay obligado o Nafilah lamang.

- 7- Ang tama ay hindi nakakaapekto sa Tawaf ang paglabas ng dugo, kapag kakaunti lamang ito; kung hindi ito lumabas sa ari o sa puwit.
- 8- Kapag nalinis na ang may Nifas bago pa man sumapit ang 40 na araw ay ipianhihintulot na para sa kanya ang Tawaf at iba pang Gawain. at walang hangganan ang pinakakakaunting araw ng pagtigil ng Nifas at ang pinakamaraming araw nito ay 40 araw. Kaya kung hindi pa siya nalinis sa ika-40 araw ay malilligo na siya at mag-aayuno na at magsasagawa na ng Salah at Tawaf, at maaari na siyang makipagtalik. At isagawa

niya ang Wudu' sa bawat Salah hanggang sa tumigil na ang pagdurugo niya gaya ng Mustahadhah.

- 9- Sinuman ang natigil ang Tawaf niya sanhi ng Salah ay itutuloy niya ito sa lugar na tinigilan niya, at hindi na niya kailangan simulan pa ang Tawaf mula sa simula ayon sa tamang opinyon ng mga maalam. Subalit kung nagsimula uli siya sa umpisa ay mas mainam Insha'Allah.

(a): maaari sa nagbubuhay ng sanggol na layunin niya ang Tawaf at Sa'iy para sa kanya at para sa sanggol sapagkat ang propeta ﷺ nang tanungin siya ng isang babae hinggil sa sanggol at sinabi nito: 'o Sugo ni Allah, mayroon bang Hajj para rito? Sabi niya: "Oo, at mapapsa-iyo ang gantimpala." At hindi niya ito inutusan na isagawa lamang ang Tawaf at Sa'iy para sa kanya. Kaya patunay iyon na ang Tawaf at Sa'iy niya para rito ay nakasasapat sa kanya.

10- Kanais-nais para sa nagsasagawa ng hajj at umrah ang uminom sa tubig ng zamzam kapag nagging madali ito sa kanya, at maari din niyang gamitin ito sa wudhu' sa istinja' at ghusl ng janabah kapag kinailangan niya ang paggamit dito...

11- walang masama sa pagbebenta ng tubig ng Zamzam at ang pagdala nito sa labas ng Makkah.

12- May pagkakaiba-iba ng opinyon sa kung alin ang mainam sa pagitan ng pagpaparami ng salah na nafilah o pagpaparami ng pagsasagawa ng

tawaf. Ang ilan sa mga maalam ay sinabi nilang mainam ang pagpaparami sa tawaf sa isang hindi taga-roon, at ang pagpaparami ng salah naman sa mga taga-roon. At ang bagay rito ay napaka-lawak na usapin, kaya ang papuri ay para kay Allah.

13- Sinuman ang pumasok sa haram pagkatapos ng salah sa asr o fajr ay wala siyang isasagawang salah maliban sa sunnah na salah pagkatapos ng tawaf at ang anumang sunnah na salah na may dahilan gaya ng Tahiyatul masjid.

14- Isinasabatas para sa sinumang magsasagawa ng Sa'y na sabihin niya sa simula ng pag-ikot ang:

إن الصفا و المروة من شعائر الله

At wala akong nalalamang patunay na inuulit-ulit ito sa bawat ikot.

15- hindi obligado ang pag-akyat sa burol ng Safa' at marwah, nakasasapat na ang pag-ikot sa anumang nasa pagitan nito. Subalit ang pag-akyat rito ay sunnah at mainam kung madali iyon.

16- ang pagsasagawa ng sa'y sa itaas na palapag ay tama katulad din ito ng pagsagawa ng sa'y sa ibaba...

17- ang tamang opinyon para sa sinumang nakaiwan ng ilanman sa sa'y o kaya'y nakalimot rito, gaganapin niya ang kulang kapag di pa tumagal ito.

18- sinuman ang nagsagawa ng sa'y na wala sa kalagayan ng taharah ay sapat na ito sa kanya, sapagkat ang taharah ay hindi kondisyon sa sa'y ngunit ito ay kanais-nais.

19- walang masama sa sinumang inuna ang pagsagawa ng sa'y sa tawaf nang nagkamali o kaya'y nakalimot rito, sapagkat may naiulat na ang isang lalaki ay nagtanong sa Sugo ni Allah: 'Isinagawa ko ang sa'y bago ang tawaf...?' sabi niya: 'Walang masama'. Kaya ito ay patunay para sa sinumang inuna ang sa'y ay naksasapat na ito sa kanya, subalit ang pinaka-mainam ay na huwag niya itong gawin nang sadya, at kapag nagawa ito sanhi ng limot o kawalan ng kaalaman rito, walang masama rito.

KABANATA: PAMAMARAAN NG HAJJ AT UMRAH

1. Isinasabatas sa nagsasagawa ng hajj na mula sa umrah ang Ihram sa hajj sa araw ng Tarwiyah sa kanyang lugar, siya man ay sa loob ng Makkah o sa labas nito, o kaya'y sa mina, sapagkat ang Propeta ay nag-utos sa kanyang mga Sahabah na isinagawa muna ang Umrah na isagawa ang Ihram ng Hajj sa araw ng Tarwiyah sa kanilang mga kinaroroonan.
2. Sinuman ang nakatira sa Mina' s ika-walong araw ng Dhul Hijjah ay isigawa niya ang Ihram sa kinaroroonan niya at hindi na niya kinailangang pumasok pa sa Makkah; sapagkat ang sabi ng Sugo ni Allah hinggil sa mga Miqat: `... at ang sinumang wala roon(mga miqat) ang lugar ng kanyang Ihram ay kung saan siya naroon, kahit na ang taga-Makkah ay isagawa ang Ihram sa loob ng Makkah'.

3. Hindi tama ang isinagawang Hajj ng sinumang nanatili sa labas ang mga hangganan ng Arafah kahit pa na malapit lang rito.
4. Sinuman ang nanatili sa araw ng Arafah sa oras na bago ang Zawal⁶⁷ lamang; ang karamihan sa mga maalam ay nagsabi na hindi ito makasasapat. Subalit ang opinyon ni Imam Ahmad bin Hanbal-kahabagan nawa siya ni Allah- at ng iilan ay; na ang sinumang tumayo sa Arafah bago ang Zawal ay sapat na ito sa kanya, ayon sa sinabi ng Sugo ni Allah: `... at tunay na nanatili siya sa Arafah bago iyon sa gabi o sa araw...' sa sinabi niya na; `sa araw' ay kabilang na rito ang bago ang Zawal o ang pagkaraan nito. Subalit ang karamihan sa mga maalam ay taliwas rito na hindi makasasapat ang pananatili sa Arafah maliban sa pagkatapos na ng Zawal sapagkat ang Sugo ni Allah ay tumayo sa Arafah

⁶⁷ . Zawal: oras ng tanghaling tapat, o oras na bago sumapit ang Dhuhur.

pagkatapos na ng Zawal; at ito ang pinakamainam.

5. Sinuman ang nanatili sa Arafah pagkatapos ng Zawal ay nakasasapat na ito sa kanya ngunit kapag umalis siya rito bago ang Maghrib ay magbabayad siya ng katay kung hindi siya bumalik sa Arafah sa gabi nito- bisperas ng araw ng Nahr⁶⁸.
6. Sinuman ang nanatili sa Arafah sa gabi na ay nakasasapat ito sa kanya kahit na dumaan lang siya rito.
7. Ang tagal ng panahon ng pananatili sa Arafah ay mula sa Fajr ng ika-9 ng Dhul Hijjah hanggang sa huling bahagi ng gabi ng Nah rayon sa mga Hadith naiulat hinggil rito.
8. Obligado sa nagsasagawa ng hajj ang pananatili sa Muzdalifah hanggang sa hatinggabi, at kapag ginanap ito at nanatili

⁶⁸ . Nahr: Araw ng Eid; sa araw na ito kinakatay ang mga hayop na alay ng mga nagsasagawa ng Hajj.

hanggang sa Fajr hanggang sa sumikat ang araw ay pinakamainam ito.

21. Pinakamainam na huwag nang gamitin ang bato na ginamit na sa pagpukol
22. Sinuman ang pumukol sa jamarah nang sabay ang pitong bato sa iisang pukol; ito ay katumbas lang ng isang pukol, kailangan parin niyang pumukol para sa nalalabi.
23. Obligado ang pagkaka-sunod ng pagpukol sa mga jamarah; unahin ang maliit na jamarah, pagkatapos ay ang panggitnang jamarah, at pagkatapos ay ang Jamaratul Aqabah.
24. Hindi kabilang sa mabuting Gawain ang paghugas sa mga bato, subalit ipukol na nya ito nang hindi na hinuhugasan, sapagkat iyon ay hindi nakita sa Sugo ni Allah ﷻ at sa mga kasamahan niya رضي الله عنهم.

25. Maaaring pagsamahin na gawin ang lahat na pagpukol sa ika-13 araw ng Hajj kung kinakailangan itong gawin sanhi ng pangangailangan. At pumukol siya ayon sa pagkakasunud-sunod nito. Simulan ang pagpukol sa jamaratul aqabah para sa araw ng Eid (ika-10 ng Hajj). At bumalik siya at pumukol sa maliit na jamarah, at isunod ang panggitnang jamarah, at isunod ang jamaratul aqabah; ito ay para sa ika-11 ng Hajj. At pagkatapos niyon ay bumalik uli siya at pumukol sa tatlong jamarah para sa ika-12 ng Hajj. At pagkatapos niyon ay bumalik uli siya at pumukol sa tatlong jamarah para sa ika-13 ng Hajj. Subalit ang Sunnah ay ang pagpukol sa mga jamarah gaya ng pagpukol rito ng Sugo ni Allah ﷻ na pupukol sa jamaratul aqabah sa araw ng Eid, at pumukol sa mismong araw ng ika-11 ng Hajj. At pagkatapos ay pumukol sa mismong araw ng ika-12 ng Hajj. At pagkatapos ay pumukol sa mismong araw ng ika-13 ng Hajj kung hindi nagmamadaling lumisan sa ika-12 ng Hajj.

26. Ipinahihintulot na magpa-pukol sa iba para sa sarili na hindi ito kayang gawin, gaya ng may sakit, matanda, bata, at ang may mga anak na inaalagaan ang mga ito na walang mapag-iiwanan para pangalagaan ang mga ito.
27. Hindi ipinahihintulot na magpa-pukol sa iba maliban kung may dahilan na tanggap sa Shari'ah.
28. Sino ang nagpa-pukol sa iba na walang tanggap na dahilan; ang obligasyon sa pagpukol ay nananatili parin sa kanya kahit pa na ang Hajj niya ay Nafilah lamang. Ito ay ang opinion na mas kinikilingan. Kaya kung hindi siya pumukol ay nararapat sa kanya na bayaran ito sa pamamagitan ng pagkatay ng hayop sa loob ng Makkah na ipamamahagi sa mga mahihirap rito; ito ay gagawin niya kung lumipas na ang panahon ng pagpukol at hindi parin siya pumukol sa sarili niya.
29. Sino ang naatasan na pumukol para sa iba ay gawin muna ang pagpukol para sa sarili at

bawat jamagrah at pagkatapos ay gawin ang para sa iba.

30. Ang naatasan na pumukol para sa iba ay mayroong dalawang sitwasyon. Una: na pumukol siya para sa sarili niya sa lahat na Jamarah, at pagakatapos ay pumukol siya para sa umatas sa kanya. Pangalawa: na pumukol siya sa bawat Jamarah na unahin ang sarili at isunod agad ang nagpa-atas sa kanya sa pagpukol, at ito ang mas tama para narin sa pagpapagaan sa sakuna at hirap.
31. Ang pag-aalay ng hayop ay mainam at pinakamabuting gawin sa unang araw (Eid) kaysa sa ikalawang araw, at ang ikalawang araw ay mas mainam kaysa sa ikatlong araw.
32. Ang pag-ahit ng buhok sa isasagawang Hajj at Umrah ay pinakamainam sapagkat ang Sugo ni Allah ﷻ nanalangin nang awa at kapatawaran para sa mga nagpa-kalbo nang tatlong beses samantalang sa mga nagpa-iksi lamang ng buhok ay isang beses lang. At hindi nakasasapat na bawasan lamang ang ilan sa

bahagi ng buhok, datapwat bawasan lahat na bahagi nito. Maliban kung ang isinasagawang Umrah ay malapit na sa isasagawang Hajj sapagkat ang mainam rito ay paiksiin lamang ang buhok upang ang pag-ahit nito ay sa Hajj na isasagawa. Kaya naman ipinag-utos ng Sugo ni Allah ﷻ na magpaiksi lamang ng buhok sa kanyang isinagawang Hajjatul Wada', maliban sa isang nagsagawa ng Hajj Qiran sapagkat nanatili siya sa Ihram. Kaya hindi niya sila inutusan na magpakalbo sapagkat ang ginawa nilang Umrah ay bilang na araw nalang sa panahon ng Hajj.

a- sinuman na nagawa na niyang putulin ang ilan lamang sa kanyang buhok dahil sa kawalan ng kaalaman o pagkalimot sa pagka-obligado nito ay wala siyang pagkakasala rito. Ang babae ay magbabawas lamang ng buhok sa buong dulo nito na katumbas ng isang inch o mas maiksi rito.

b- Sinuman ang nakalimot gawin ang pagpapa-iksi o pag-ahit ng buhok pagkatapos ng pagpukol sa Jamaratul Aqabah, kaya nagsuot na siya ng damit; kapag naalala ito ay hubarin ang damit at pagkatapos ay magpa-ahit o magpa-iksi ng buhok at pagkatapos ay isuot uli ang damit. Kung nagpa-iksi lamang siya ng buhok at hindi na hinubad ang damit dahil sa kawalan ng kaalaman o pagkalimot ay wala siyang pagkakasala rito sapagkat ang salita ni Allah ay pangkalahatan:

"Panginoon namin, huwag Mo po kaming parusahan kung nakalimot kami o nagkamali kami..." Surah al-Baqarah: 286

33. Walang patunay ang sinumang nagsabi na; hindi ipinahihintulot na ipahuli ang pagsasagawa ng Tawaf al-Ifadah. Subalit ang tama ay maaari itong ipahuli, ngunit dapat na gawin ito agad.

34. Ang obligadong gawin ng isang may regla na hindi pa naisasagawa ang Tawaf al-Ifadah ay; maghintay siya at ang mahram niya hanggang sa madalisay siya mula rito at pagkatapos ay isagawa na ang Tawaf al-Ifadah. Kung walang pagkakataon upang isagawa ito ay maaari sa kanya na umuwi na at pagkatapos ay bumalik nalang at isagawa ang Tawaf al-Ifadah. Subalit kung hindi niya ito kayang gawing bumalik sapagkat siya ay nakatira sa malayong lugar tulad ng Indonesia, Morocco, at anumang tulad nito ay ipinahihintulot na sa kanya na gawin ang magftakip ng malinis na pantakip at isagawa ang Tawaf para sa Hajj, at iyon ay makasasapat na sa kanya; ito ay napagkasunduan ng ilan sa mga pantas kabilang sa kanila ay si Shaykhul Islam Ibn Taymiyyah at Ibnul Qayyim –kaawaan sila ni Allah- at iba pa.
35. Maaaring gawin ng isang gumaganap ng Hajj Qiran at lfrad ang iisang Sa'iy lamang; kapag ginawa niya ito pagkatapos ng Tawaf al-

Qudum ay sapat na ito, at hindi na ipinag-uutos na magsagawa pa ng isa pang Sa'iy. Subalit kung hindi ito isinagawa pagkatapos ng Tawaf al-Qudum ay obligadong gawin ito pagkatapos ng Tawaf al-Ifadah.

36. Ang pananatili sa Mina' ay hindi na obligado sa mga may dahilan gaya ng mga may kapansanan at may karamdaman na pahirap sa kanila ang pananatili sa Mina'. Subalit isinasabatas sa kanila ang pamamalagi sa Mina' nang iilang oras kasama ng mga nagsasagawa ng Hajj bilang pagsunod sa propeta ﷺ at sa mga kasamahan niya رضي الله عنهم kapag naging madali ito sa kanila.
37. Ipinahihintulot sa mga may kapansanan, may binabantayan at mga may tungkulin para sa kapakanan ng mga nagsasagawa ng Hajj na iwanan nila ang pananatili sa Mina', at isagawa nalang ang pagpukol sa Jamarat sa ikatlong araw maliban (ang pagpukol) sa araw ng Eid sapagkat ang batas nito para sa lahat ay na isagawa ito at huwag ipagpaliban.

38. Sinuman ang may kakayanan subalit iniwan ang pananatili sa Mina' dahil sa kawalan ng kaalaman sa mga hangganan nito ay magbabayad siya ng pag-alay ng hayop, sapagkat iniwan niya ang Gawain na obligado na wala siyang dahilan na tanggap ng Shari'ah. Ang nararapat sana sa kanya ay magtanong para maisaganap niya ang obligadong gawin.
39. Kapag nagsikap ang isa sa paghanap ng lugar sa Mina' upang manatili rito subalit hindi siya nakahanap, ay wala siyang pananagutan sa pananatili sa labas nito. At hindi narin siya magbabayad ng anuman sapagkat ang wika ni Allah ay pangkalahatan:

"kaya matakot kayo kay Allah ayon sa kakayanan ninyo..." Surah at-Tagabun: 16

At sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Kapag nag-utos ako sa inyo ng kautusan ay gawin ninyo rito ang anumang kaya ninyo." Inulat nila al-Bukhari at Muslim.

40. Sinumang iniwan ang pananatili sa Mina sa gabi ng ika-11 at gabi ng ika-12 nang walang dahilan ay magbabayad ng isang kakataying hayop.

41. Sinuman ang inabutan ng paglubog ng araw sa ika-12 araw ng Hajj na nakalisan na mula sa Mina' ay maaari na siyang lumisan at wala siyang babayaran. Subalit sinuman ang inabutan ng paglubog ng araw na hindi pa nalisan ang Mina' ay obligado sa kanila na manatili pa sa gabi ng ika-13 at pagpukol sa araw ng ika-13 pagkaraan ng tanghaling tapat. Sabi ni Allah:

"... kaya sinuman ang nagmamadali sa dalawang araw ay wala siyang kasalanan rito..." Surah al-Baqarah: 203

Kaya sinuman ang inabutan ng paglubog ng araw sa araw ng ika-12 bago pa niya lisanin ang Mina' ay hindi kabilang sa nagmamadali.

42. Sinuman ang umiwan sa pagsasagawa ng Tawaf al-Wada' o kaya'y iniwan ang ilan sa bilang nito ay magbayad ng hayop na

kakatayin sa Makkah at ipamamahagi sa mga mahihirap rito, kahit pa na bumalik siya at ginawa ito ay hindi parin nawawala ang pagbabayad ng hayop.

43. Hindi tama ang isasagawang Tawaf nang walang Wudu' sapagkat ang Sugo ni Allah ﷻ noon ay kapag ninais niyang isagawa ang Tawaf ay isasagawa niya muna ang Wudu. At sabi niya: "Kunin ninyo mula sa akin ang mga gawain ninyo (sa Hajj)." Inulat ni Muslim. At ayon kay Ibnu Abbas ﷺ: "Ang pagsasagawa ng Tawaf sa Ka'bah ay Salah, maliban na si Allah ay ipinahintulot Niya rito ang pagsasalita." At ito ay naiulat na sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ.
44. Ang babaeng may regla at dinudugo ay walang isasagawang Tawaf al-Wada', ayon ito sa sinabi ni Ibnu Abbas ﷺ: "Inutusan ang mga tao na gawin nilang pinakahuling gagawin ay ang Tawaf sa Ka'bah, maliban na ito ay pinagaan sa babaeng may regla." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

45. Sinuman ang nagsagawa ng Tawaf al-Wada' bago matapos ang lahat na pagpukol; ang Tawaf niya ay hindi nakasasapat sa kanya sapagkat ginawa niya ito bago pa ang takdang panahon nito. Kaya kapag lumisan siya sa ganoong ginawa niya; magbabayad siya ng hayop na kakatayin.
46. Sinuman ang nagsagawa na ng Tawaf al-Wada at pagkatapos nito ay namili siya ng pangangailangan niya kahit pa na ito ay para sa negosyo ay ipinahihintulot ito sapagkat ang pagitan lang nila ay maikling panahon lang. subalit kung tumagal siya ng pananatili ay magsagawa siya uli ng Tawaf al-Wada'.
47. Hindi obligadong gawin ng taong nagsasagawa lang ng Umrah ang Tawaf al-Wada' sapagkat walang batayan rito. Ito ay opinion ng nakararami. At sabi ni Ibnu Abdel Barr -kaawaan siya ni Allah- na ito ay isang Ijma'.
48. Sinuman ang namatay habang siya ay nasa Hajj ay hindi na gaganapin ang mga naiwan

niyang mga Gawain, sapagkat sa isang Hadith na ang isang lalaking nahulog sa kamelyo at namatay ay hindi na iniutos ng Sugo ni Allah ﷻ na ganapin ang mga nalalabi niyang Gawain sa Hajj at sabi niya ﷺ: "Tunay na siya ay tatayo sa muling pagkabuhay na binabanggit ang '*Talbiyah*'." Isinalaysay ni al-Bukhari.

49. Ang ginagawa ng karamihan sa mga tao na paggawa ng maraming Umrah pagkatapos isagawa ang Hajj, na gagawin lang nila ang *Niyyah* nito sa pagpunta sa Tan'im o kaya ay sa Ju'ranah o sa anumang lugar ay walang batayan ang pagsasabatas rito. Datapwat ang mga batayan ay nagpapatibay na ang pag-iwan sa gawain na ito ay mainam sapagkat ang Sugo ni Allah ﷻ at ang mga kasamahan niya ay hindi ito ginawa sa Hajjatul Wada'.

50. Ang Hadith na ayon kay Ibnu Abbas ﷺ: "Sinuman ang nakaiwan ng gawain sa Hajj o nakalimot rito ay magpatulo (kumatay) siya ng dugo." Inulat ni Imam Malik sa aklat na *al-Muwatta'*. Ang Hadith na ito ay maibibilang na

Marfu' o sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ sapagkat hindi ito maaaring sabihin sa pamamagitan ng sariling opinion lang at walang naiulat na sumalungat rito ang mga *Sahabah* ﷺ. Kaya sa sinumang nakaiwan ng *Wajib* ito man ay sinadya o dahil sa kawalan ng kaalaman tulad ng pagpukol sa *Jamarat*, pananatili sa *Mina'*, at ang *Tawaf al-Wada'* at tulad nito ay dapat na kumatay ng hayop sa Makkah at ipamamahagi ang karne nito sa mga mahihirap roon. Ang hayop na kakatayin rito ay tulad rin ng hayop na kakatayin para sa *Ud'hiyah*; ito ay maaaring isang kambing, o kaya'y isang bahagi sa pitong hati (1/7) ng kamelyo o baka.

KABANATA: Ang Pagdalaw sa Masjid sa Madinah.

1. Ang pagdalaw sa Masjid ng Sugo ni Allah ﷻ sa Madinah ay Sunnah sa lahat ng oras at wala

itong kinalaman sa mga Gawain sa Hajj. Hindi rin ito obligadong gawin.

2. ang Hadith: "Sinuman ang nagsagawa ng Salah rito-Masjid ng Sugo- na apatnapung Salah ay mapapasa-kanya ang paglayo mula sa apoy at paglayo mula sa *Nifaq*." Inulat ni Ahmad. Ang Hadith na ito ay *Da'if* o mahina ayon sa mga pantas rito kaya hindi ito pwedeng batayan.

KANABATA: Ang Nahadlangan sa Isang Lugar.

1. Ang nahadlangan ay sa pamamagitan ng pagpigil sa kanya ng kalaban at iba pa gaya ng karamdaman at kawalan ng panggastos. Ang gagawin niya ay huwag munang tapusin ang *Tahallul* kapag hinahangad pa niya na maaring mawala ang hadlang sa madaling panahon.
2. Sinuman ang nahadlanagan ay huwag niyang tapusin ang *Tahallul* maliban na kapag

nakatay na niya ang dalang hayop na *Ud'hiyah* at pagkatapos ay magpa-ahit o magpa-iksi ng buhok. Subalit kung kundisyon niya na walang kakatayin ay tapusin na niya ang *Tahallul* at wala siyang pananagutan; hindi na niya kailangan kumatay ng hayop o anuman. At kung wala siyang kakayanang bumili ng kakatayin ay mag-ayuno siya ng sampung araw at pagkatapos ay magpa-ahit o magpa-iksi ng buhok at pagkatapos ay isagawa na niya ang *Tahallul*.

3. Kakatayin ng nahadlangan ang hayop na *Ud'hiyah* niya sa lugar kung saan siya ay hinadlangan kahit pa na ang lugar ay sa labas pa o sa loob ng Haram. At ipamamahagi niya ito sa mga mahihirap. Subalit kung walang mahanap na mahirap sa lugar ay obligado sa kanya na lumipat ng lugar humanap ng mahirap.

KABANATA: Ang *Hadi* at ang *Ud'hiyah*

1. Ang mga nakatira sa Makkah ay wala silang kakataying *Hadi* sa gagawin nilang Hajj, ito man ay *Tamattu'* o *Qiran*. Sapagkat sabi ni Allah pagkaraan na banggitin Niya na

obligado ang Hadi sa gumawa ng *Tamattu* o kaya'y mag-ayuno ang sinumang hindi ito kaya: "... *Iyon ay para sa sinumang ang mag-anak niya ay hindi nakatira sa paligid ng al-Masjid al-Haram...*" Surah al-Baqarah: 196

2. Sinuman ang kinatay na niya ang Hadi bago ang araw ng Eid, ito ay hindi makasasapat sapagkat ang Sugo ni Allah ﷻ at ang mga kasamahan niya ay hindi sila kumatay maliban sa mga araw ng Eid. Kung ang pag-alay ng hayop sa araw ng Eid ay maaaring gawin, ito ay ipinaliwanag na sana ng Sugo ni Allah ﷻ, at kung naipaliwanag niya ito ay naisalaysay n asana ito ng mga kasamahan niya kalugdan silang lahat ni Allah.

Maaaring gawin ang pagpapaliban sa pag-alay ng hayop hanggang sa ika-13 ng Hajj sapagkat ang mga araw ng Tashriq ay mga araw ng pagkain at pag-inom at pag-alay, subalit ang gawin ito sa araw mismo ng Eid ay pinakamainam.

3. Hindi ipinahihintulot na mag-ayuno sa mga araw ng Tashriq maliban sa mga walang Hadi. Ayon ito sa Hadith ni Ibnu Umar at Aishah رضي الله عنهما na sinabi nila: "Hindi ipinahintulot sa mga araw ng Tashriq na mag-ayuno maliban sa walang Hadi." Inulat ni al-Bukhari.

4. Ang pinakamainam na gawin ng walang Hadi na nagsasagawa ng Tamattu' o Qiran ay mag-ayuno na ng tatlong araw bago pa ang pagsapit ng araw ng pananatili sa Arafah, subalit kung sa mga araw nalang ng Tashriq siya mag-ayuno ay maaari narin.
5. Sinuman ang may kakayanan na mag-alay ng hayop sa nagsasagawa ng Hajj na Tamattu' o Qiran subalit nag-ayuno lang ay hindi makasasapat ang ayuno sa kanya, at obligado parin siya na mag-alay ng hayop kahit pa na lumipas na ang mga araw ng pag-aalay dahil ito ay isang utang at pananagutan.
6. Hindi ipinahihintulot na magbigay lang ng pera na katumbas ng Hadi, datapwat ang obligado ay ang pagkatay nito. Ang opinion na nagpapahintulot sa pagbigay lamang ng pera na halaga ng hayop na kakatayin ay isang bagong batas at ito ay *Munkar*. Sabi ni Allah:
(O mayroon ba silang mga katambal kay Allah na nagsabatas para sa kanila ng bahagi ng relihiyon, bagay na hindi ipinahintulot ni Allah???) Surah as-Shuraa': 21
7. Ipinahihintulot na mangutang para sa pambili ng Hadi, at hindi naman ito obligado kapag

- walang kakayanan sa pambili at ang makasapat nalang rito ay ang pag-aayuno.
8. Ang pagpapa-kain sa *Fidyah* at sa Hadi ay para sa mga mahihirap sa loob ng Haram.
 9. Ipamahagi ang kinatay na *Hadi* sa mga mahihirap at maralita at sa mga nakatira sa loob ng Haram.
 10. Sinuman ang iniwan lang niya ang kanyang Hadi sa lugar na hindi ito napakinabangan ay hindi ito nakasapat sa kanya.
 11. Sinuman ang kumatay ng Hadi sa labas ng Haram gaya ng Arafah o sa Jeddah ay hindi ito nakasapat sa kanya kahit pa na ipinamahagi niya ito sa loob ng Haram. Obligado sa kanya ng gawin ulit ito. Kahit pa na siya ay walang alam sa batas hinggil rito.
 12. Kanais-nais na siya ay kumain sa bahagi ng karne ng Hadi at ipamahagi at magbigay rito.
 13. Kanais-nais na sabihin niya kapag kakatayin na ang Hadi: '*Bismillah Wallahu Akbar, Allhumma Hadha minka wa laka.*' At humarap siya sa *Qiblah*, at ang pagharap sa *Qiblah* ay *Sunnah* lang at hindi naman obligadong gawin.
 14. Ang *Udh'hiyah* ay *Sunnah Muakkadah* lang ayon sa tamang opinion ng mga pantas, maliban kung ito ay isang habilin kaya nararapat na gawin ito ng pinagbilinan. At

ipinahihintulot sa tao na gumawa ng kabutihan para sa yumao na sa pamamagitan ng pagkatay ng *Udh'hiyah* at iba pa na kabilang sa *Sadaqah*.

ANG HIKMAH SA PAGSASABATAS NG HAJJ, MGA HATOL, AT MGA KABUTIHAN NITO⁶⁹.

Sa ngalan ni Allah, ang Napakamaawain, ang Pinakamaawain, at ang papuri ay ukol lamang kay Allah, ang Panginoon ng mga nilalang, at ang mabuting katapusan ay para sa mga mapangilag magkasala. At ang pagbati ng kapayapaan ay para sa Kanyang lingkod at Sugo, at pinagkatiwalaan Niya sa rebelasyon, at ang pinakamamahal Niya at ang hinirang Niya mula sa mga alipin Niya, ang imam natin na si Muhammad ﷺ sampu ng kanyang mga pamilya at mga kasamahan, at sa sinumang tumahak ng landas niya at nagpagabay sa gabay niya hanggang sa huling Araw.

Tunay na ako ay nagpapasalamat kay Allah sa anumang ipinagkaloob Niya sa pagtitipong ito sa pinakamainam na lupa kasama ang mga kapatid ko kay Allah para sa pagpapayuhan sa katotohanan,

⁶⁹. Muhadharah ni Ibn Baz-kaawaan siya ni Allah- sa Makkah, panahon ng Hajj 1412 H.

at sa pakikipagtulungan sa mabuti at pangingilag magkasala, at sa pagpapaalalahanan sa mga karapatan ni Allah, at sa pagpapaalalahanan sa dakilang gawaing ito; ang Gawain sa Hajj, at ang anumang dakilang kabutihan na narito, at malaking pakinabang, at kapuri-puring katapusan para sa mga muslim sa lahat na lugar.

Kaya ako ay humihiling sa Kanya na gawin Niya itong isang pagtitipon na mabiyaya, at na pagbutihin Niya ang mga puso at mga gawain natin, at na ipagkaloob Niya sa atin ang pag-iintindi sa Kanyang relihiyon at pagiging matatag rito, at na tanggapin Niya mula sa atin at sa lahat ng mga kapatid natin na nagsasagawa ng Hajj sa tahanan ni Allah na sagrado. Hinihiling ko kay Allah na tanggapin Niya mula sa atin ang lahat na Gawain natin na siyang ginagawa natin upang mapalapit sa Kanya, ang Dakila at ang Pinakamataas.

At pagkatapos ay nagpapasalamat ako sa aking kapatid na si Sheikh Rashid al-Rajih, ang pangulo ng Ummul Qura' University at pangulo ng pagtitipong ito sa kanyang paanyaya para sa pagtitipong ito. At hinihiling ko kay Allah na biyayaan Niya ang mga

pagsisikap niya at tulongan siya sa bawat mabuti, at na gawin Niya tayong kabilang sa mga gumagabay at ginabayan tunay na Siya ang pinakamainam na hinihilingan.

Mga kapatid! Ang gawain ng Hajj ay dakila ang pag-uutos rito, at ang kabutihan nito ay marami, at ang hatol rito ay magkakaiba. Kaya sinuman ang nagmuni-muni sa salita ni Allah at sa Sunnah ng Sugo Niya ﷺ sa paksaing ito ay tunay na malalaman niya ang mga maraming bagay.

Tunay ngang isinabatas ni Allah ang gawaing ito para sa mga lingkod Niya sapagkat naririto ang mga dakilang kapakanan, at pagkakakilanlan at pagtutulongan sa mabuti, at pagpapayuhan sa katotohanan, at pag-iintindi sa relihiyon, at ang pagdadakila sa salita ni Allah at kaisahan Niya, at ang pagiging taus-puso para sa Kanya, at anumang hindi pa nabanggit mula roon na kabilang sa mga dakilang kapakanan at mga kabutihan na hindi mabilang.

At kabilang narin sa habag Niya ay ginawa Niya ang Hajj na obligado sa lahat ng muslim sa silangan ng

mundo hanggang sa kanluran nito, kaya ang Hajj ay isang obligadong gawain sa lahat na muslim sila man ay lalaki, babae, arabo man o hindi, mga pinuno man o pinamumunuan, subalit ayon ito sa kakayanan gaya ng winika ni Allah:

" Kay Allah ay may tungkulin ang mga tao na magsagawa ng Hajj sa Bahay: ang sinumang makakakayang makarating doon. Ang sinumang tumangging sumasampalataya, tunay na si Allah ay dinangangailangan sa mga Nilalalang." Surah Al-Imran: 97

Samakatwid, ang marangal na Ayah na ito malinaw na batayan sa kaubligaduhan ng Hajj sa lahat ng tao ayon sa kanilang kakayahan.

Ang pagsasagawa ng Hajj ay obligado isang beses lamang sa tanang buhay. Ayon ito sa sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ noong siya ay tinanong: *'ito ba ay sa bawat taon o Sugo ni Allah?'* Sabi niya: *"Kung sasabihin ko na ganoon nga ay siguradong magiging obligado ito, subalit ang Hajj ay isang beses lang, kaya sinuman ang magdagdag pa ay magiging sunnah."* Inulat ni Imam Ahmad at Darimi. Kaya ito ay pagpapagaan ni Allah at kabilang sa biyaya Niya na ipinag-utos lang ito isang beses lang

sa tanang buhay, sapagkat kung mas marami pa ang pag-uutos rito ay mas marami rin ang pahirap dahil sa laki ng gastusin ng mga galing sa malalayo mula sa mabiyayang lupaing ito. Kaya naman dahil sa kabaitan at habag ni Allah na ginawa Niya ang Hajj na ito isang beses lang sa tanang buhay at sinuman ang magdagdag pa ay karagdagang gantimpala ito para sa kanya.

At ayon sa Sugo ni Allah ﷻ na sinabi niya: "Ang Umrah hanggang sa susunod na Umrah ay ang nasa pagitan nito ay pagpunas ng kasalanan, at ang Hajj na Mabruur ay walang gantimpala maliban sa paraiso." Inulat nina al-Bukhari at Muslim. At sa isa pang Hadith ay sabi niya ﷺ: "Sinuman ang nagsagawa ng Hajj at hindi nakipagtalik, at hindi gumawa ng kasuwailan ay babalik siya na katulad ng unang araw na isinilang siya ng ina niya." At sinabi rin niya ﷺ: "Sundan pa ninyo ang ginawa ninyong Hajj at Umrah, sapagkat ang dalawang ito ay pumipigil sa kahirapan at kasalanan katulad ng pagtanggap ng apoy sa dumi ng bakal ginto at pilak. At ang Hajj na Mabruur ay walang gantimpala

maliban sa paraiso." Inulat ni Imam Ahmad at Tirmidhi.

Kaya ang Hajj ay may dakilang katayuan at maraming kabutihan. At kabilang sa mga kabutihan nito ay kapag ito ay ginawa na Hajj na Mabruur ay ang gantimpala nito ay ang paraiso kaligayahan at pagpapatawad sa mga kasalanan.

At ginawa ni Allah ang Ka'bah na binabalik-balikan at payapa para sa mga tao, gaya ng sinabi Niya: *"Banggitin noong ginawa Namin ang Bahay bilang balikan para sa mga tao at bilang pook ng katiwasayan."* Surah al-Baqarah:125

Bumabalik sila rito nang paulit-ulit at hindi sila nabubusog sa pagbalik rito dahil ang pabalik-balik rito ay malaking mabuti at maraming kahiguan. At ang Bahay na ito ay naitatag sa Tawhid at Ikhlas para kay Allah, sabi Niya:

"at banggitin noong inihanda Namin para kay Ibrahim ang kinalalagyan ng Bahay; kaya huwag kang magtambal sa Akin ng anuman, at linisin mo ang Bahay Ko para sa mga nagsasagawa ng Tawaf, mga nananatili, at mga nagdarasal." Surah al-Hajj: 26

Kay inihanda na ni Allah ang Bahay na ito kay propeta Ibrahim ؑ upang itatag niya ito sa kaisahan ni Allah at taus-puso para sa Kanya, at kawalan ng pagtatambal sa Kanya. At naitanong rin sa Sugo ni Allah ﷻ kung ano ang unang Bahay Sambahan na ginawa para sa mga tao. Sabi niya ﷺ: "Iyon ay ang Masjid al-Haram." Inulat nina al-Bukhari at Muslim. At sinabi rin ni Allah sa Qur'an:

" Tunay na ang unang Bahay Sambahan na itinayo para sa mga tao ay talagang ang nasa Bakkah, pinagpala at patnubay para sa mga nilalang." Surah Al-Imran: 96

Kaya ito ang unang Bahay Sambahan na ginawa para sa pagsamba. At ipinaliwanag rin ni Allah na ito ay naitatag sa kaisahan Niya at taus-puso para sa Kanya.

Kaya kabilang sa obligadong gawin ng lahat na muslim ay tunguhin ang bahay na ito bilang pagsamba na taus-puso kay Allah lamang, at na pagsumikapan niya na ang lahat na Gawain niya ay para kay Allah lamang; sa Salah niya at panalangin, sa Tawaf niya at sa Sa'iy, at sa lahat ng mga pagsamba niya. Dahil doon ay sinabi ni Allah:

"...at linisin mo ang Bahay Ko..." na ang kahulugan ay, dalisayin mo ang lugar ng bahay mula sa Shirk. "para sa mga nagsasagawa ng Tawaf" na ang kahulugan ay, unang binanggit ang Tawaf sapagkat ang Tawaf ay sa Ka'bah lamang ginagawa, kaya walang pagsamba dito sa mundo na ginagawan ng Tawaf kundi sa Ka'bah lamang. At tungkol sa ginagawang Tawaf sa mga puntod, mga puno at bato; ito ay kabilang sa malaking Shirk gaya ng pagsasagawa ng panalangin at pagpapatirapa para rito. At kung isinagawa nya ang Tawaf rito bilang pagpapalapit kay Allah; ito ay Bid'ah. Walang ibang Tawaf na isasagawa bilang pagpapalapit kay Allah kundi sa Ka'bah lamang. At ang paglilinis rito ay sa pamamagitan pagdalisa nito mula sa Shirk at mapanligaw na Bid'ah, at na walang mangyayari sa palibot nito maliban sa Tawhid kay Allah at Ikhlas para sa Kanya lamang, at anumang pagsamba na ipinahintulot lamang rito.

Kaya naman obligado sa mga bantay at nangangalaga ng Bahay na ito na dalisayin nila ang Bahay na ito mula sa Shirk, Bid'ah at pagsuway, para

ito ay maging katulad ng isinabatas ni Allah na isang Banal at Dalisay na Bahay mula sa lahat ng ipinagbawal ni Allah rito.

At sa al-Bayt al-Atiq ay may mga malinaw na Ayah tulad ng; Maqam Ibrahim, at ang lahat na lupang sakop ng Haram ay mga Maqam para kay Ibrahim. Ang as-Safa at al-Marwah, ang Ka'bah, ang Mina at al-Muzdalifah, at Arafat; ang lahat na ito ay mga Maqam na inaalala rito ang dakilang propeta, at ang marangal na sugo, at ang anumang pagsisikap niya at mga mabubuting ginawa niya para sa Tawhid ni Allah at Ikhlas para sa Kanya, at ang paghihikayat niya sa mga tao tungo sa Tawhid at pagsunod sa batas niya.

At sabi ni Allah hinggil sa Dakilang tanda ng Hajj:

" Ang hajj ay nasa mga kilalang buwan..." Surah al-Baqarah: 197

At ang mga buwan na ito ay sa Shawwal, Dhul Qa'dah, at ang unang sampung araw ng Dhul Hijjah. At pagkatapos ay sinabi ni Allah:

"... Kaya ang sinumang nagsatungkulin sa sarili ng hajj sa mga buwang ito ay walang pagtatalik, walang mga kasuwailan, at walang pagtatalo sa hajj." Surah al-Baqarah: 197

Ito ay kabilang sa mga dakilang kabutihan at malaking dulot, na ang tutungo sa al-Bayt al-Atiq ay darating rito na gagawin ang pagsamba para kay Allah lamang nang walang halong pagtatambal sa Kanya, ang Kataas-taasan; kasabay nito ay ang pagdalisay at pag-iingat mula sa anumang sumasalungat sa batas ni Allah nang sa gayon ay maging ganap ang pagsamba niya para kay Allah lamang. Kaya naman dahil roon ay kakalas siya sa kanyang mga kasalanan katulad ng araw na iniluwal siya ng ina nya kapag hindi sya gumawa ng *Rafth* at *Fusuq* (pagsuway).

Ang *Rafth* ay; pagtatalik sa asawa at anumang Gawain na patungo rito gaya ng paghipo, pagtingin, at salita o anumang tulad nito ayon sa sinabi ng mga paham.

At ang *Fusuq* naman ay; ang lahat na masama, mga bawal gawin sa Hajj at ang lahat na Haram.

Kabilang sa mga bawal gawin sa Hajj ay; pagputol ng mga kuko pagkatapos layunin ang *Ihram*, at ang pagputol ng buhok, pagpapabango, pagsuot ng tinahi at pagkatip ng ulo para sa mga lalaki, at pagsuot ng medyas para sa lalaki at babae, at pagsuot ng Niqab para sa babae, at ilan pa na ipinagbawal ni Allah sa Hajj.

At mayroon ring mga pangkalahatang Haram gaya ng pangangalunya, pagnanakaw, pang-aapi sa sarili, kayamanan at sa dangal, at ang pagkain mula sa *Riba'* at anumang tulad nito na mga Haram sa lahat sa loob ng Hajj at sa labas nito.

At sa "... at walang pagtatalo sa hajj." Ay nararapat sa isang mananampalataya na lumayo mula sa pakikipagtalo na siyang magpapangyari ng pag-aaway at pagkakaiba. Ang Hajj ay daan patungo sa pagmamahalan, pagtutulungan at kadalisayan. At kabilang sa mabuting dahilan nito ay ang pag-iwan sa anumang magiging sanhi ng galit at pagkakaiba na kabilang sa *Rafth*, *Fusuq* at pagtatalo. Kaya ito ay dakilang daan patungo sa kadalisayan ng puso, pagkakaisa ng salita, at pagtutulungan sa mabuti at pangingingilag magkasala, at pagkakakilala ng mga

lingkod ni Allah sa lahat na lupalop ni Allah. At tunay na sa panahon ng *Jahiliyyah* ay may pagtatalo sa pagitan ng mga arab kaya ipinagbawal Niya iyon. Kaya walang pagtatalo sa Hajj, ni walang pagtatalong gagawin gaya ng sa panahon ng *Jahiliyyah*, at ni walang pagtatalo na siyang magiging dahilan ng galit at away; ang lahat na ito ay bawal. Kaya kung nagawa mo sa iyong kapatid ang paninirang-puri ay magbalik-loob ka kay Allah at hingin ang patawad niya nang sa gayon ang lahat na salita sa Hajj ay patungo sa mainam at mabuti, at pangingilag magkasala, at pagtutulungan sa mabuti at kadalisayan, at ang paglayo mula sa lahat na dahilan ng pagkakawatal-watak at pagkakaiba. Subalit ang pakikipagtalo sa *paraang* siyang pinakamagaling ay bagay na hinihiling lagi sa bawat oras. Sabi ni Allah:

" Mag-anyaya ka tungo sa landas ng Panginoon mo sa pamamagitan ng karunungan at magaling⁷⁰ na pangangaral, at makipagtalo ka sa kanila sa paraang siyang pinakamagaling..." Surah an-Nahl: 125.

⁷⁰ O maganda.

At sabi Niya: " *Huwag kayong makipagtalo sa mga angkan ng Aklat malibang sa paraang siyang pinakamagaling* " Surah al-Ankabut: 46

Kaya walang masama sa pakikipagtalo sa paraang pinakamagaling upang maalis ang pagdududa, at upang malinaw ang totoo sa pamamagitan ng mga patunay, kasabay nito ay ang paglayo sa anumang daan patungo sa galit at away.

At kasunod niyon ay sinabi ni Allah: "*At ang ginagawa ninyo na anumang kabutihan ay nalalaman ni Allah.*" Surah al-Baqarah: 197

Ito ay paghihikayat sa mga mabuting Gawain. Kaya naman ang nagsasagawa ng Hajj ay mapagbantay sa mga gawaing mabuti sa lahat na paraan. At siya ay nalalaman ni Allah at gagantimpalaan sya rito. At ang gawaing mabuti ay sakop ang salita at gawa; ang mabuting salita, pagpapayo, pag-uutos ng kabutihan at pagsuway sa masama, ang lahat na ito ay mabuti. At ang Sadaqah, paggabay sa naliligaw, pagturo sa mangmang, ang lahat na ito ay mabuti. Kaya ang lahat na bagay na nagbibigay ng mabuting dulot sa nagsasagawa ng Hajj o

nagbibigay ng mabuting dulot sa muslim mula sa salita at gawa na kabilang sa isinabatas ni Allah at ipinahintulot Niya, ang lahat na ito ay mabuti.

At kasunod niyon ay sinabi ni Allah: " *Magbaon kayo, ngunit tunay na ang pinakamainam na baon ay ang pangingilag sa pagkakasala;*" Surah al-Baqarah: 197

Inutusan ni Allah ang nagsasagawa ng Hajj na magbaon ng panggastos at anumang bagay na kakailanganin niya sa Hajj tulad ng kaalaman, aklat at iba pang bagay. At ang salitang " *Magbaon kayo,*" ay pangkalahatang pag-uutos sa lahat na uri ng baon. Sabi ni Ibnu Abbas رضي الله عنه: 'May mga tao noon na nagsasagawa ng Hajj nang walang baon at sinasabi nila: 'Kami ang mga nagtitiwala.' Kaya ibinaba ni Allah ang " *Magbaon kayo, ngunit tunay na ang pinakamainam na baon ay ang pangingilag sa pagkakasala;*". Kaya nararapat sa lahat na tao mula sa lahat na bahagi ng mundo ang magbaon sila ng kaalaman, kayamanan at lahat na kakailanganin nila sa Hajj nila upang hindi na sila humingi sa mga tao, sabi ni Allah:

"... tunay na ang pinakamainam na baon ay ang pangingilag sa pagkakasala;" Surah al-Baqarah: 197

Na kahulugan ay; pinakamainam na baon para sa isang mananampalataya at para sa mga kapatid niya ay ang Taqwa; na matakot siya kay Allah sa pamamagitan ng pagsunod niya, at Ikhlas niya para sa Kanya. At sa ikabubuti ng mga kapatid niyang nagsasagawa ng Hajj, at paggabay sa kanila tungo sa kabutihan, at pag-uutos sa kanila ng mainam at pagbabawal sa kanila mula sa masama, at pagtulong sa nangangailangan.

At kasunod niyon ay inulit ni Allah:

"... at mangilag kayong magkasala sa Akin, o mga may pang-unawa." Surah al-Baqarah: 197

Ito ay kautusan pagkatapos ng kautusan bilang pagtitibay ni Allah sa Taqwa sapagkat napapaloob rito ang dakilang kabutihan, gaya ng sinabi Niya:

" O mga tao, tunay na Kami ay lumikha sa inyo mula sa isang lalaki at isang babae at gumawa sa inyo na mga bansa at mga lipi upang magkakilalahan kayo. Tunay na ang pinakamarangal sa inyo para kay Allah ay ang

pinakamapangilag sa inyo sa pagkakasala. " Surah al-Hujurat: 13

At naitanong sa Sugo ni Allah; 'Sino sa mga tao ang pinakamarangal? Sabi niya: "Ang pinakamapangilag sa inyo sa pagkakasala." Kaya ang taong pinakamapangilag sa pagkakasala ay ang siyang pinakamarangal at pinakamainam kay Allah, sila man ay arabo o hindi, Malaya man o hindi, lalaki o babae, tao man o *Jinn*, at ang pangulo nila ay ang mga Sugo at propeta ni Allah, at ang mga kasunod nila.

At talagang sinabi ni Allah: "... o mga may pang-unawa." Sapagkat ang may pang-unawa; ito ay ang tamang pag-iisip, sila yaong mga taong nakakapag-unawa tungkol kay Allah, at sila yaong nakaalam sa gusto Niya, at sila yaong may kakayahan sa pagpapayo at pag-uutos. Taliwas sa kanila ang mga nawalan ng pang-unawa kaya sila ay walang halaga. At sinuman ang tumalikod kay Allah at lumimot sa Kanya ay hindi kabilang sa mga may pang-unawa, sapagkat ang mga may pang-unawa ay ang mga humaharap kay Allah, mga nagmamahal sa pagsunod sa Kanya, mga

nagmamahal sa anumang nakabubuti sa tao; ang lahat ng tao ay inuutusan na mangilag magkasala, subalit ang mga may pang-unawa ay may kaibahan sapagkat taglay nila ang regalo ni Allah na pang-unawa at kaalaman. Ito ay tulad ng sinabi ni Allah sa isa pang Ayah:

"... at upang makapag-alaala ang mga may mga pang-unawa." Surah Ibrahim: 52

Kaya lahat tayo ay inuutusan na umalala at pangingilag magkasala subalit ang mga may pang-unawa ay mayroon silang katayuan at kaibahan sa pag-iintindi sa mga utos ni Allah at kung paano ito ipatupad. Ganito ay sinabi ni Allah:

" Tunay na sa pagkalikha ng mga langit at lupa at pagsasalitan ng gabi at araw ay talagang may mga tanda para sa mga may isipan," Surah Al-Imran: 190

Ang mga yaon ay tanda para sa lahat subalit walang nakaiintindi at umuunawa roon, at walang may kakayanan rito kundi ang mga may pang-unawa.

At sinabi ni Allah:

" at manawagan ka sa mga tao sa Hajj..." Surah al-Hajj: 27

Manawagan ka Oh Ibrahim at ipabatid mo sa mga tao ang Hajj. Kaya ginawa niya iyon at nanawagan siya sa mga tao. Kaya ang mga nag-iimbiba tungo kay Allah ay nananawagan sila sa Hajj bilang pagsunod kay Ibrahim عليه السلام at sa mga propeta pagkaraan niya, at bilang pagsunod sa ating Sugo ﷺ. Sabi Niya: "... darating sila sa iyo na naglalakad." Na ang kahulugan ay; mga naglalakad sa pamamagitan ng kanilang mga paa. Kaya naman kinuha ng mga iilan ang opinion na ang paglalakad ay mas mainam na pagtugon subalit walang malinaw na batayan rito sapagkat ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsagawa ng Hajj na nakasakay; at siya ang huwaran at ang sinusunod. Subalit ang naglalakad ay patunay sa tindi ng kagustuhan at lakas sa Hajj, ngunit hindi ito nagpapatunay na ito ay mainam. Kaya sinuman ang tumugon na naglalakad ay mapapasakanya ang gantimpala niya, at ang nakasakay na naghahangad ng kaluguran ni Allah at kabutihan Niya ay mapapasakanya ang gantimpala niya; at ito ang mainam. Sabi Niya: "... at

nakasakay sa kamelyo(hayop), ay darating sila mula sa malalim na daraanan." Ang kahulugan ng malalim na daraanan ay: malayo, malapad na daan mula sa silangan at kanluran, at sa lahat ng sulok. Hinahangad nila si Allah at ang Huling hantungan.

Bakit sila tumugon? "... upang saksihan nila ang kabutihan para sa kanila..." ang mga kabutihan na ito ay ginagawa ni Allah na pangkalahatan, subalit nilinaw Niya ito sa napakaraming Ayah. Ilan rito ay ang sinabi Niya: "at upang sambitin nila ang pangalan ni Allah sa mga bilang na araw..." at ang lahat na ginagawa ng nagsasagawa ng Hajj na pagsunod kay Allah at kabutihan sa mga lingkod Niya na nabanggit at hindi nabanggit, ang lahat na iyon ay kabilang sa mga kabutihan. At iyon ang dahilan ni Allah kung bakit ginawa Niya itong pangkalahatan, upang maipabilang rito ang lahat na ginagawa ng isang mananamplata, lalaki o babae na pagsunod kay Allah at kabutihan sa mga lingkod Niya. Kaya ang kawanggawa sa mahirap ay kabutihan, ang pagturo sa mangmang ay kabutihan, ang pag-uutos ng mabuti at pagbabwal ng masama ay kabutihan, at ang pag-iimbiba tungo

kay Allah ay may dakilang kabutihan, at ang pagsasagawa ng Salah sa Masjid al-Haram ay kabutihan, ang pagbasa ng Qur'an ay kabutihan, ang pagbibigay ng kaalaman ay kabutihan. Kaya ang lahat na gagawin mo na may pakinabang rito ang mga tao mula sa salita, gawa, kawanggawa, o anumang iba pa rito na mga gawaing isinabatas ni Allah ay kabilang sa mga kabutihan.

Kaya nararapat sa nagsasagawa ng Hajj na samantalain ang pagkakataon na ito at gugulin niya ito sa pamamagitan ng Taqwa kay Allah, at pagpapahalaga sa lahat ng kabutihan na siyang kinalulugdan ni Allah at makabubuti sa mga lingkod Niya. Abalahin ang sarili sa pag-alala kay Allah sa loob ng Makkah at sa mga lugar na pinagdadausan ng Hajj at sa anumang lugar naroon, at gugulin ang oras sa pagsunod kay Allah na nakabubuti sa mga tao. Kung taglay niya ang kaalaman ay turuan niya ang mga tao, mag-imbata siya at gumabay tungo kay Allah, at ipag-utos niya ang mabuti at ipagbawal ang masama. At kung taglay naman niya ang pera ay magbigay siya sa mga tao, at tulungan niya ang mahirap at ang mga napagkaitan ng

karapatan. At gugulin niya ang oras sa pag-alala kay Allah, at pagbabasa ng Qur'an, at pakahahalagahan niya ang mga Gawain sa Hajj gaya ng pagsasabatas rito ni Allah at ayon sa Sunnah ng Sugo ni Allah ﷺ

At kabilang sa pakahahalagahan ng nagsasagawa ng Hajj ay dapat na intindihin niya ang relihiyon niya, at magtanong kung wala siyang alam, at dumalo siya sa mga pag-aaral sa loob ng Masjid al-Haram at sa mga Masjid sa loob ng Makkah at sa Masjid ng mahal ng Propeta ﷺ sa Madinah. Magtanong siya sa mga maalam, at kumuha ng mga aklat. Paka-iingat siya sa Bid'ah at mga opinion na mahina, at ugaliin niya ang pagsunod sa Sugo ni Allah ﷺ nang sa gayun ang Hajj niya ay tanggap, at ang paglalakbay niya ay mabiyaya, at may may magandang dala siya sa pagbalik sa bayan niya.

At ang mga hatol at Gawain sa Hajj ay malinaw para sa mga may alam, at nalalaman ito ng marami sa mga muslim na pabalik-balik sa Hajj. Subalit ang karamihan sa mga tao ay mangmang sila sa mga hatol. Kaya nararapat sa kanya na mag-aral, magtanong sa mga maalam sa mga nakalilitong

bagay sa kanya, at maging mapagmasid siya sa mga hatol ng Shari'ah hinggil sa Hajj. At ang lahat na Gawain ay sundan niya mula sa Sunnah ng Sugo ni Allah ﷻ, at panghawakan niya ito.

At nararapat sa nagsasagawa ng Hajj na mag-ingat sa lahat na ipinahbawal ni Allah sa loob ng Hajj at sa labas nito, sa bahay niya at sa daanan niya, sa lipunan niya kasama ang mga kapatid niya, at sa lahat na lugar. At na hingin niya kay Allah ang gabay at tulong; si Allah ay nalulugod sa mga lingkod Niya na humingi sila sa Kanya, at magtungo sa Kanya, sapagkat Siya ang mapagbigay, kaluwalhatian sa Kanya.

Ang isinasabatas sa nagsasagawa ng Hajj kapag nakarating na siya sa Miqat ay maligo kung madali ito sa kanya, at pagkatapos ay magsagawa ng Wudu' at magsagawa ng dalawang rak'ah na Salah; ang Sunnah na Salah pagkatapos ng Wudu', maliban kung oras na ng obligadong Salah dahil nakasapat na ito sa kanya sapagkat ang Sugo ni Allah ﷻ ay isinagawa niya ang Ihram sa kanayang huling Hajj pagkatapos ng Salah sa Dhuhur sa Dhul Hulayfah. At kung ang bahay niya ay malapit lang sa

Miqat gaya ng mga naninirahan sa Taif at Madinah at naligo na sa bahay niya ay sapat na ito sa kanya, subalit huwag niyang isagawa ang Ihram maliban kung narrating na niya ang Miqat. At ang tinutukoy na Ihram rito ay ang intensyon sa pagpasok sa Hajj o Umrah at ang pagsasambit ng Talbiyah rito. At pagkatapos ay sumakay na siya sa sakayan; mainam na isagawa niya ang Ihram sa Hajj o Umrah kapag nakasakay na siya sapagkat ang Sugo ni Allah ay isinagawa niya ang Ihram nuong nakasakay na siya sa sinasakyan niya. Pagkatapos ay magparami siya ng pagsambit ng Talbiyah kasabay nito ang pagpuri, pagluwalhati, at paghingi ng tawad kay Allah hanggang sa gagawin na niya ang Tawaf; kung ang Ihram niya ay Umrah ay dito na niya ititigil ang Talbiyah. Subalit kung ang Ihram niya ay Hajj ay ituloy parin niya ang Talbiyah hanggang sa pagpukol sa al-Jamratul Aqabah sa umaga ng araw ng Eid at magparami siya ng pagsambit ng Takbir.

At kinakailangan sa pagpukol sa Jamarat na makasigurado na ang bato ay umabot sa Hawd⁷¹

⁷¹ . ito ang lugar sa ibaba ng Jamarat na nahuhulugan ng mga batong ipinupukol rito.

sapagkat kung hindi sigurado na nakaabot sa Hawd ay ulitin ang pagpukol. Kung hindi niya ito inulit hanggang sa paglipas na ng mga araw ng Mina' ay magbabayad siya ng hayop na kakatayin sapagkat iniwan niya ang Wajib. Ngunit kung madali sa kanya na ulitin ang pagpukol sa loob pa ng mga araw ng Mina' ay gawin niya ito nang magkaka-sunod at walang siyang babayaran na anuman.

At kabilang sa mga bagay na nalalaman ay ang pagpapahintulot sa nagsasagawa ng Hajj na magmadali sa paglisan sa ika-12 araw ng Dhul Hijjah pagkatapos na pumukol sa Jamarat sa paglipas ng tanghaling tapat. Kaya kung nais ng maglakbay ay isagawa ang Tawaf al-Wada', ito ay kung naisagawa na niya ang Tawaf sa Hajj⁷² sapagkat kung hindi pa niya ito naisagawa ay ang Tawaf niya sa Hajj ay ang siya ring Tawaf al-Wada' niya kung pagkatapos nito ay agaran siyang maglalakbay na. At kung nagpahuli naman at ginanap ang pagpukol sa ika-13 ng Dhul Hijjah, ito ang pinakamainam at ito ang ginawa ng Sugo ni Allah ﷻ.

⁷² . ito ang Tawaf al-Ifadah.

At tungkol naman sa Arafah; ito ang pinakadakilang haligi ng Hajj ayon sa sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Ang Hajj ay sa Arafah" Inulat nina Ahmad at Tirmidhi. Kaya nararapat sa nagsasagawa ng Hajj na manatili sa Arafah sa ika-9 na araw sa paglipas ng Zawal⁷³; ito ang opinyon ng karamihan sa mga maaalam. At sabi naman ng iba: kung nanatili sa Arafah bago ang pagsapit ng Zawal ay sapat na ito. Subalit ang isinasabatas ay ang pananatili sa Arafah simula sa paglipas ng Zawal hanggang sa paglubog ng araw, at kung nanatili naman sa gabi bago sumapit ang Fajr ay sapat narin ito sa kanya. Kaya sinuman na lumipas sa kanya ang pananatili sa Arafah at hindi niya ito nagawa ay lumipas din ang hajj sa kanya. At sinuman ang nanatili rito sa umaga subalit milisan ito bago lumubog ang araw ay iniwan niya ang isang Wajib, kaya obligado na magbayad siya ng hayop na kakatayin; ayon ito sa nakararaming maaalam.

At isinasabatas rin sa nagsasagawa ng Hajj na magparami ng Dua' Dhikr at talbiyah sa Arafah,

⁷³ Zawal: ito ang oras na paghapay ng araw sa tanghaling tapat.

kasabay rin ito ang pagtaas ng mga kamay ayon sa ginawa ng Sugo ni Allah ﷻ. At sunnah rin na isagawa ang Salah sa Dhuhur at Asr na Jam'u taqdim⁷⁴ at Taqsir⁷⁵ na iisang Adhan lang at may Iqamah sa bawat Salah; gawin ito sa Masjid Namirah kung madali sa kanya, subalit kung hindi ay gawin ito kasama ang Jama'ah sa kinalalagyan nila. At pagkatapos nito ay mananatili parin sa kinalalagyan. At ang lahat na bahagi ng Arafah ay maaaring panatilihan, manalangin kay Allah sa anumang kinalalagyan; nakaupo, nakatayo o nakahiga, at magparami ng Dhikr at Talbiyah hanggang sa paglubog ng araw. At kapag lumubog na araw ay lumisan nang may pagpapakumbaba at marahan patungo sa Muzdalifah, at isagawa niya rito ang Maghrib at Isha' bago ilatag ang mga gamit sa pagtulog na iisang Adhan lang at may Iqamah sa bawat Salah; isagawa niya ang Maghrib na tatlong Rak'ah at dalawa lang sa Isha'. Walang isasagawang

⁷⁴ . Pagsasama ng dalawang Salah sa oras ng unang Salah

⁷⁵ Pagpapa-iksi sa bilang ng mga apat na Rak'ah na Salah sa dalawang Rak'ah lang.

salah sa pagitan ng Maghrib at Isha' at ganun din sa pagitan ng Dhuhur at Asr sa Arafah sapagkat ang Sugo ni Allah ﷻ ay walang ginawang Salah sa pagitan ng mga yaon.

At ipinahihintulot na gawin ang anumang nais pagkatapos isagawa ang Salah sa Maghrib at Isha'. Kung nais niyang matulog o kumain, magbasa ng Qur'an, o umalala kay Allah ay gawin niya. At ipinahihintulot para sa mga mahihina na lumisan na patungo sa Mina' sa huling kalahating bahagi ng gabi sapagkat ang sugo ni Allah ﷻ ay pinadali ito bilang awa at pagpapagaan para sa kanila. At ipinahihintulot din sa kanila ang pagpukol sa Jamaratul Aqabah bago sumapit ang Fajr, subalit sinuman na isagawa ang pagpukol sa oras ng Dhuh⁷⁶ ay maaari rin. At ang pagpukol sa oras ng Dhuh⁷⁶ ay para sa mga malalakas at ito ang sunnah at mainam ayon ito sa ginawa ng Sugo ni Allah ﷻ.

⁷⁶. Oras na kapag ang taas ng araw sa silangan ay kasin taas na ng sibat. Bahagyang mainit na ang araw.

At sinuman na ginawa ang Tawaf⁷⁷ bago o pagkatapos ng pagpukol ay sapat na iyon. Subalit ang pagpapahuli ng Tawaf pagkatapos ng pagpukol at pag-aalay ng hayop at pag-ahit ay ang pinakamainam bilang pagsunod sa Sugo ni Allah ﷻ. Sapagkat nuong tinatanong sa Sugo ni Allah ﷻ sa araw ng Eid hinggil sa mga gawin na inuna o inihuli sa pag-alay, pag-ahit o pagpapaiksi, Tawaf at Sa'iy ay maliban na sinabi niya: "*gawin mo at walang masama.*" Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ang kabuuan, na ang Sunnah na gawin sa araw ng Eid ay; una: pagpukol, pagkatapos ay pag-alay, pagkatapos ay pag-ahit o pagpapaiksi ng buhoksubalit ang pag-ahit nito ang pinakamainam, pagkatapos ay isagawa ang Tahallul⁷⁸, pagkatapos ay ang Tawaf at Sa'iy.

At hinihiling ko kay Allah na gabayan Niya tayo at ang lahat na muslim para sa kaalaman at mabuting

⁷⁷. Tawaf al-Ifadah.

⁷⁸. Tahallul: pagtanggap sa Rida' at Izar at pagsuot na ng pangkaraniwang damit.

Gawain, at na pagkalooban Niya tayong lahat ng pag-iintindi sa relihiyon, at ang pagiging matatag rito, at na pagbutihin Niya ang kalagayan ng mga muslim sa lahat na sulok, at na biyayaan Niya sila ng mga tuloy-tuloy na Gawain sa paghanap ng kaalaman sa relihiyon at pagkalugod sa anumang nagmula kay Allah.

At hinihiling ko rin sa Kanya na gawin Niyang pinuno nila ang mabuti sa kanila, at na gabayan Niya ang mga pinuno nila, at na gabayan Niya ang lahat na pinuno ng mga muslim sa lahat na sulok upang isabatas ang Shari'ah ni Allah, tunay na Siya ang Mapagbigay. At ang pagbati ng Salawat at Salam ay mapapasa-Kanyang lingkod at sugo; ang propeta natin na si Muhammad at sa pamilya at kasamahan niya, at sa mga sumunod sa kanya.

MGA MAHALAGANG PANANALIKSIK HINGGIL SA ZAKAH

Ang papuri ay ukol kay Allah, At ang pagbati ng Salawat at Salam ay mapapasa-Kanyang huling sugo at sa pamilya at kasamahan niya:

Tunay na ang nagsaliksik sa pagsulat ng mga salitang ito ay may layuning payuhan hinggil sa pagka-obligado ng Zakah na hindi pinahahalagahan ng karamihan sa mga muslim, kaya hindi na nila inilalabas ito ayon sa pamamaraang isinabatas rito sa kabila ng kadakilaan nito at kalagayan nito na isa sa mga haligi ng Islam na lima na hindi maaaring maging matatag maliban sa mga ito. Ito ay ayon sa sinabi ng sugo ni Allah ﷻ *"Itinayo ang Islam sa lima: ang pagsaksi na walang Diyos kundi si Allah at si Muhammad ay sugo ni Allah, at ang pagtatayo ng salah, at ang pagbigay ng Zakah, at ang pag-aayuno sa Ramadhan, at ang pagsasagawa ng Hajj."* Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ang pag-uutos sa Zakah sa mga muslim ay kabilang sa malinaw na kabutihan ng Islam at pagpapahalaga nito sa mga yumakap rito, sapagkat napakarami ng mga kabutihang dulot nito at pangangailangan ng mga mahihirap rito. Kaya kabilang sa kabutihan nito ay ang pagpapatatag ng pagmamahalan sa pagitan ng mahirap at mayaman sapagkat ang sarili ay natural na magmamahal sa sinumang gumawa ng kabutihan sa kanya.

At kabilang na rito ay ang pagdalisay at paglilinis sa sarili, at ang paglayo mula sa makasarili at maramot na katangian. Ito ay ayon sa sinabi ni Allah sa Qur'an: *"Kumuha ka mula sa mga ari-arian nila ng isang kawanggawa na magdadalisay sa kanila at magpapalago sa kanila sa pamamagitan nito..."* Surah at-Tawbah: 103. at kabilang na rin ay ang pagsasanay sa muslim sa pagiging mabait, mapagbigay at maawain sa nangangailangan.

At kabilang na rito ay ang paghatak ng biyaya, kasaganaan at kapalit mula kay Allah, gaya ng sinabi Niya: " Sabihin mo: *"Tunay na ang Panginoon ko ay nagpapaluwag sa panustos para sa sinumang nilolob*

Niya sa mga lingkod Niya at nagpapagipit para rito. Ang anumang ginugol ninyo mula sa anumang bagay ay Siya ang magtutumbas nito. Siya ay ang pinakamainam sa mga nagtutustos." Surah as-Saba': 39. At sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Sabi ni Allah: 'O anak ni Adam, magbigay ka at bibigyan kita." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At talagang may karampatang matinding babala sa sinumang nagmaramot rito at naging pabaya sa pagbibigay nito. Sabi ni Allah: "O mga sumampalataya, tunay na marami sa mga rabbi at mga monghe ay talagang lumalamon ng mga ari-arian ng mga tao sa pamamagitan ng kabulaanan, at bumabalakid sa Landas ni Allah. Ang mga nag-iimbak ng ginto at pilak at hindi gumugugol sa mga ito alang-alang sa Landas ni Allah ay balitaan mo sila ng isang masakit na pagdurusa. 35. Sa araw na papainitan ang mga ito sa apoy ng Impiyerno at heheruhan sa pamamagitan ng mga ito ang mga noo nila, ang mga tagiliran nila at ang mga likod nila ay sasabihin: "Ito na ang inimbak ninyo para sa mga sarili ninyo kaya lasapin ninyo ang inyong iniimbak noon." (Ang inimbak na yaman ay ang hindi kinakaltasan ng zakāh na ukol dito.)" Surah at-Tawbah: 34-35.

Kaya ang bawat pera na hindi inilalabas ang Zakah nito ay kabilang na sa yaman na iniimbak, naparurusahan dahil dito ang may-ari nito sa Araw ng Paglilitis. Ayon narin sa isang Hadith na Sahih na ang Sugo ni Allah ay nagsabi: *"Walang isaman na nagmamay-ari ng ginto o pilak na hindi niya ibinibigay ang karapatan nito ay maliban na sa Araw ng Paglilitis ay papainitan ang mga ito sa apoy ng Impyerno at heheruhan sa pamamagitan ng mga ito ang noo niya, ang tagiliran niya at ang likod niya, sa tuwing lalamig ito ay papainitin uli sa tagal na limampung libong taon hanggang sa matapos na ang paglilitis sa mga lingkod at titingnan ang kahahantungan niya kung sa Paraiso o sa Impyerno."* Inulat ni Muslim. At pagkatapos ay binanggit ng Sugo ni Allah ﷻ ang isang nagmamay-ari ng mga kamelyo, baka at tupa na hindi niya tinutupad ang Zakah nito, kaya siya ay pinarurusahan dahil roon sa Araw ng Paglilitis.

At ayon narin sa sinabi niya ﷺ: "Sinuman ang biniyayaan ni Allah ng yaman at hindi niya tinutupad ang Zakah nito, ay magiging isang ahas ito sa Araw ng Paglilitis

At ang Zakah ay obligado na ilabas sa apat na uri ng yaman: ang tumubo sa lupa na butyl at bunga, mga hayop, ginto at pilak, at negosyo.

At sa bawat uri ng yaman na ito ay apat na Nisab⁷⁹ ba hindi obligado ang zakah kung hindi umabot rito. Ang Nisab ng mga butil at bunga ay limang Wisq, at ang isang Wisq ay katumbas ng 60 Saa⁸⁰ ng Sugo ni Allah ﷻ. Kaya ang Nisab ay ayon sa Saa' ng Sugo ni Allah mula sa datiles, pasas, trigo, bigas, barley at tulad nito. Ito ay katumbas ng 300 Saa' ng Sugo ni Allah.

At ang obligadong Zakah nito ay 1/10 kung ang pananim ay dinidiligan nang walang gastos tulad ng ulan, ilog at lawa o anuang tulad nito. At kapag dinidiligan naman na ginagastusan gaya ng sa pamamagitan ng generator at water pump o anumang tulad nito, ang obligadong Zakah rito ay 1/20 lang ayon sa Hadith na Sahih ng sugo ni Allah ﷻ.

⁷⁹. Ito ang hangganan na obligado na ang paglalabas ng Zakah sa yaman.

⁸⁰. Katumbas ng 675 kilo.

At ang Nisab naman ng hayop na pinapastol mula sa mga kamelyo, baka at tupa ay may pagpapaliwanag ang Hadith ng Sugo ni Allah ﷻ. Maaari sa isang nagnanais malaman ito na itanong sa mga maaalam sapagkat kung hindi lang dahil sa kakapusan ng panahon ay tatalakayin na namin upang maging ganap ang kaalaman.

At ang Nisab naman ng pilak ay 140 Mithqal at ang katumbas nito sa Riyal ng Saudi ay 56 riyal. At ang nisab naman ng ginto ay 20 mithqal at ang katumbas nito sa gramo ay 92 gramo.

At ang obligadong Zakah na ilalabas mula rito ay 2.5 porsyento at kapag nanatili na ito ng isang taon, at ang anumang naidagdag rito ay kasabay na rin sa unang naipon kaya hindi na kailangan sa naidagdag ang panibagong isang taon pa.

Kabilang na hatol sa ginto at pilak ang pera na siyang ginagamit ng mga tao sa kasalukuyang panahon, kahit na magkakaiba ang pagtawag dito gaya ng Dirham, Dinar o Dollar o anumang tulad nito. Kapag umabot ang halaga nito sa Nisab ng

pilak o ginto at nanatili ito ng isang taon ay obligado na ilabas ang Zakah nito.

At kabilang din na hatol sap era ang alahas ng mga kababaihan mula sag into at pilak, kapag umabaot na sa Nisab at nanatili ng isang taon ay may Zakah na rito kahit pa na ang mga ito ay para lang sa pagpapalamuti o ipinapahiram. Ito ay opinyon ng mga maaalam ayon sa pangkalahatang kahulugan ng sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ sa naunang Hadith: "*Walang isaman na nagmamay-ari ng ginto o pilak na hindi niya ibinibigay ang karapatan nito ay maliban na sa Araw ng Paglilitis ay papainitan ang mga ito sa apoy ng Impiyerno...*"

At ayon sa Hadith na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nakakita ng dalawang gintong pulseras sa kamay ng babae, sabi niya: "*Ibinibigay mo ba ang Zakah ng mga iyan?*" Sabi niya: "*Hindi.*" Sabi niya: "*Nais mo ba na dahil sa mga iyan ay itatali ka ni Allah sa Araw ng Paglilitis ng tali mula sa Impyerno?*" kaya itinapon niya ito at sinabi: "*ang mga iyan ay para kay Allah at sa Sugo Niya.*" " Inulat nina Abu Dawud at an-Nasa'i at ang sanad nito ay Hasan.

at tungkol naman sa Negosyo; ito ay ang bagay na paninda na inihahanda para ibenta. Kinukwenta ang halaga nito sa huling bahagi ng ganap na isang taon at inilalabas ang Zakah mula rito na 2.5 lamang mula sa halaga nito kahit pa na ang halaga nito ay tulad pa ng ogihinal na halaga nito o labis o kaya'y kulang na; ayon ito sa Hadith ni Samurah ؓ: 'Ang Sugo ni Allah nuon ay nag-uutos sa amin na ilabas namin ang Zakah mula sa inihanda namin para ibenta.' Inulat ni Abu Dawud.

At kabilang narin rito ang mga lupa na ibinibenta, real estates, sasakyan at iba pang tulad nito na inihahanda para ibenta. Subalit ang mga paupahang gusali na hindi ibinibenta ay ang Zakah nito ay sa halaga ng upa rito kapag ganap na isang taon na ito, at walang Zakah sa gusaling ito sapagkat hindi ito para ibenta. At ganun din ang mga pribadong sasakyan at pampasada na walang Zakah sapagkat hindi ito inihanda para ibenta. Binili lang ito ng may-ari upang gamitin. Ngunit kung naipon ng may-ari ng pampasadang sasakyan ang pera na umabot sa Nisab ay dapat na maglabas siya ng Zakah kapag nakumpleto ang isang taon,

kahit pa na ang perang ito ay gugugulin para sa gastusin, pagpapakasal, o pagbili ng lupa, o pamabayad sa utang at sa iba pang layunin sapagkat ang Dalil rito ay pangkalahatan na sumasakop sa mga tulad ng mga nabanggit. At ang tama ayon sa mga pantas na ang perang pambayad sa utang ay may Zakah parin.

At ganoon rin ang mga kayamanan ng mga ulila, mga baliw na obligado paring ilabas ang Zakah nito ayon sa nakararaming pantas kapag umabot na sa Nisab at isang taon. At obligado sa mga tagapangalaga nila na ilabas ito sa kaganapan ng isang taon sapagkat ang patunay rito ay pangkalahatan gaya ng sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ kay Muadh ؓ nuong ipadala niya ito sa Yemen: *"Tunay na si Allah ay nag-utos sa kanila ng Sadaqah sa mga kayamanan nila; kukunin ito mula sa mga mayayaman sa kanila at ibibigay sa mga mahihirap nila..."* Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ang Zakah ay karapatan ni Allah na hindi maaaring ibigay sa hindi karapat-dapat pagbigyan nito, at hindi rin maaari na gawin ito ng isang tao bilang hangad ang kapalit ng mabuti, at hindi rin

para makaligtas siya mula sa masama. Datapwat obligado sa isang muslim na ibigay niya ang Zakah para sa mga karapat-dapat rito dahil sa sila ang dapat para rito at hindi sa ibang dahilan; kalakip nito ay ang kagustuhan ng sarili rito at *ikhlas* para kay Allah rito upang makaligtas siya sa pananagutan at karapat-dapat siya sa maraming gantimpala at kapalit.

At tunay na ipinaliwanag ni Allah sa Qur'an ang mga may karapatan sa Zakah:

"Ang mga Sadaqah ay ukol lamang sa mga maralita, sa mga dukha, sa mga naglilingkod sa pagtitipon nito, sa mga mapalulubag-loob ang mga puso, sa pagpapalaya ng alipin, sa mga nagkakautang, sa landas ni Allah, at sa manlalakbay na kinapos—isang tungkuling iniatang ni Allah. Si Allah ay Maalam, Marunong." Surah at-Tawbah: 60

At ang huling bahagi ng Ayah ay ang dalawang dakilang pangalan bilang paalala ni Allah sa mga lingkod Niya na Siya ang Maalam sa mga kalagayan ng mga lingkod Niya at kung sino sa kanila ang karapat-dapat sa Sadaqah at kung sino ang hindi. At Siya ang Marunong sa batas at kakayahan Niya

kaya hindi Niya inilalagay ang mga bagay maliban sa mga kalalagyan na dapat para rito kahit pa na ang iilan sa dahilan nito ay naka-lingid sa iilang mga tao; ito ay upang mapanatag ang lingkod sa batas Niya at upang magpasakop sila sa hatol Niya.

At si Allah ang gumagabay sa atin at sa mga muslim upang maintindihan ang relihiyon Niya at maging tapat sa pakikitungo sa Kanya, at sa pag-uunahan sa anumang ikinalulugod Niya, at kaligtasan mula sa mga kinasusuklaman Niya, tunay na Siya ang Malapit at Nakaririnig. At ang pagbati ng Salah at Salam ay mapapasa-kanyang lingkod at sugo na si Muhammad, at sa pamilya niya at sa mga kasamahan niya.

Tanong: Ano po ang payo ninyo para sa lalaking hindi nagpapatupad ng Zakah, nang sa gayun ay lumambot ang puso niya at bumalik siya sa katotohanan?

Sagot: Ang payo ko para sa sinumang nagmaramot rito ay matakot kay Allah at alalahanin na ang siyang nagkaloob sa kanya nito ay sinusubukan siya rito, at ang siyang nakaloob sa kanya ng pera ay

tunay na sinusubukan siya rito. Kaya kung magpapasalamat sa biyaya at tinupad ang karapatan nito ay magwawagi, subalit kung magmaramot sa Zakah at hindi tinupad ang karapatan ng biyayang ito ay nalugi, magsisisi at malalaspang ang parusa niyon sa libingan niya at sa Araw ng Paglilitis. Hinihiling natin kay Allah ang kaligtasan

Tunay na ang pera ay lalaho, at ito ay nakakatakot, at masidhi ang katapusan para sa nagmaramot at hindi tinupad ang Zakah nito. Kaya obligado sa bawat muslim na may kayamanan na matakot kay Allah at alalahanin ang katayuan kapag pinatayo na sa pagitan ng mga kamay ni Allah. At tunay na nililitis Niya ang bawat isa sa ginawa niya, at tunay na ang kayamanan na ito ay kapahamakan gaya ng sinabi Niya: *"Ang mga yaman ninyo at ang mga anak ninyo ay pagsubok..."* Surah at-Tagabun: 15. At sinabi Niya pa: *"at susubukan namin kayo sa pamamagitan ng masama at mabuting pagsubok..."* Surah al-Anbiya': 35. kaya ang kayamanan ay pagsubok, kung magpasalamat kay Allah at tinupad ang karapatan nito at ginugol ito

ayon sa tama at magwawagi ka, at ito ay maging biyaya para sa iyo. At ito ang pinakamainam na katambal ng isang mananampalataya, na ipinagpapatuloy niya ang magandang ugnayan ng kamag-anak sa pamamagitan nito, at tinutupad niya ang mga karapatan sa pamamagitan nito, at nakikilahok siya sa mga mabuting proyekto sa pamamagitan nito, at binibigyan niya ang mga mahihirap. Kaya naman ito ay isang dakilang biyaya sa kanya. Ngunit kapag ipinagmaramot niya ito ay magiang isang malaking pagsubok ito sa kanya at ang parusa niya ay masidhi, kaya hinihiling nating lahat kay Allah ang kaligtasan mula sa lahat na masama.

Sinuman ang hindi nag-Zakah ay dapat niyang ilabas ang mga nakaraang taon:

Tanong: Ako po ay hindi nag-Zakah simula nuong nakaraang tatlong taon, at aking kinuwenta ang perang hawak ko at ang hawak ng iba na pagmamay-ari ko. Dapat ko bang ibigay ang Zakah para sa tatlong taon kapag natapos na ang ikatlong taon, at ano po ang gagawin ko?

Sagot: Ilabas mo ang Zakah para sa dalawang taon na lumipas at humingi ka ng tawad sa Panginoon mo sa pagpapahuli mo. At kapag nakumpleto na ang ikatlong taon ay ilabas mo ang Zakah nito. Huwag mong ipagpaliban ang Zakah, datapwat madaliin mo ang Zakah ng dalawang taon na lumipas.

Kawalan ng kaalaman hinggil sa Zakah:

Tanong: Ako po ay may pera simula limang taon na, at ito ay nadadagdagan at nababawasan. At sa taong ito ay napag-usapan ang tungkol sa Zakah ng pera, at nabanggit na ang anumang halaga na pagmamay-ari ng tao at nanatili ito sa kanya ng isang taon, kahit pa na inimbak ito bilang paghahanda para sa pag-aasawa o pambili ng bahay, ito ay may Zakah. Mahal na Sheikh, mayroon po ba akong pananagutan sa mga nagdaang taon na hindi ko alam na ako pala ay may Zakah, o kaya'y ilalabas ko lang ang Zakah para lamang sa taong ito na nalaman ko?

Sagot: Mayroon kang Zakah sa lahat na taong lumipas, at ang kawalan mo ng kaalaman hinggil rito ay hindi tanggap na dahilan sapagkat ang Zakah ay

isang malinaw na bagay sa relihiyon, at ang hatol rito ay hindi nakalilingid sa mga muslim. At ang Zakah ay ikatlong haligi ng Islam. At ang nararapat sa iyo ay ang pagmamadali sa paglabas ng Zakah sa lahat na lumipas na taon, kalakip ang pagbabalik-loob kay Allah. Patawarin nawa kami at ikaw ni Allah at ang bawat muslim, si Allah ang gumagabay.

Ang hatol sa Zakah ng kayamanan ng ulila:

Tanong: Yumao ang isang lalaki at naiwan niya ang mga kayamanan at mga anak. Sa mga kayamanan bang ito ay may Zakah, at kung sino ang maglalabas nito?

Sagot: Obligado ang Zakah sa mga naulila, ito man ay pera o mga gamit para ibenta, at sa mga hayop na inaalagaan, at sa mga bunga at butil. Obligado sa mga *Wali*-nag-aalaga- sa mga ulilang batang ito na ilabas nila ang Zakah sa tamang oras. Kapag wala silang kamag-anak mula sa kanilang ama na yumao ay dapat ibigay ito sa hukuman para maatasan kung sino ang maging *Wali* na mangangalaga sa kanila at sa kayamanan nila. At dapat na matakot kay Allah ang Wali at gawin niya

ang anumang makabubuti sa kanila at sa ari-arian nila, sinabi ni Allah: *"Tinatanong ka nila hinggil sa mga ulila; sabihin mo: "Ang isang pagpapabuti sa kanila ay mainam."*" Surah al-Baqarah: 220. At Sabi Niya: *"Huwag ninyong lapitan ang ari-arian ng ulila, kung hindi ayon sa siyang pinakamagaling, hanggang sa sumapit ito sa kahustuhang gulang nito;"* Surah al-An'am: 152. At napakaraming Ayah ang tumatalakay sa katulad nito. At sa pagkamatay ng ama nila ang simula ng bilang ng taon sa kayamanan nila sapagkat sa pagpanaw niya ay pumasok na ito sa pagmamamay-ari nila. Si Allah ang gumagabay.

Ang Zakah mula sa ari-arian ng bata:

Tanong: Ako po ay nag-aalaga ng limang taon na bata, at ang asawa ko ay binibigyan niya ng pera ang bata mula sa pinaghirapan ko; idini-deposito niya ito sa bangko. Obligado po ba na maglabas ng Zakah mula sa pera niya?

Sagot: Obligado sa iyo na ilabas mo ang Zakah ng bata sapagkat ikaw ang nangangalaga rito.

Hatol sa lalaking naglalabas ng Zakah mula sa kayamanan ng asawa niya:

Tanong: Maaari po ba na ilabas ng asawa ko ang Zakah ng pera ko na ang perang ito ay siya rin ang nagbigay sa akin. At ipinahihintulot din po ba na magbigay ng Zakah sa pamangkin ko na pumanaw na ang ama, siya ay binata at may planong mag-asawa?

Sagot: Ang Zakah ay obligado sa iyo kapag ang ari-arian mo mula sa ginto, pilak o tulad nito ay umabot na sa Nisab. Kung inilabas ito ng asawa mo nang may pahintulot mo ay maaari ito, at ganoon din kung inilabas ito ng ama, kapatid mo o sinumang pinahintulutan mo. At maaari mo ring bigyan ng Zakah ang pamangkin mo bilang tulong mo sa pag-aasawa niya kapag wala siyang kakayanan rito. Gabayan nawa ni Allah ang lahat.

Tanong: Obligado ba sa lalaki na ilabas ang Zakah mula sa alahas ng asawa niya?

Sagot: Hindi iyon obligado sa kanya, subalit kung tumulong siya at ginusto rin ng babae ay maaari ito; ang Zakah ng alahas ay obligado sa babae sapagkat ang Hadith hinggil rito nagpapatunay na

ang Zakah ay obligado sa babae at hindi sa asawa niya.

Mga Piling Pagpapaliwanag Hinggil Sa Mga Mabuting Pangungusap Na Dua' at Dhikr Mula Sa Qur'an At Sunnah

Ang papuri ay ukol kay Allah, nagpapatulong tayo at humihingi ng tawad sa Kanya. At nagpapakupkop tayo kay Allah laban sa kasamaan ng mga sarili at gawain natin. Sinuman ang gabayan ni Allah ay walang makaliligaw sa kanya, at sinuman ang iligaw niya ay walang makagagabay sa kanya. At sumasaksi ako na walang Diyos kundi si Allah, Nag-iisa Siya at walang katambal. At sumasaksi ako na si Muhammad ay lingkod at sugo niya, ang papuri at kapayapaan ni Allah ay mapapasa-kanya, at sa pamilya niya, sa mga kasamahan niya at sa lahat na sumunod sa kanila hanggang sa Araw ng Pagkabuhay.

Tunay na kabilang sa pinakamainam na maging katangian ng tao at sasambitin ng dila ay ang pagpaparami ng pag-alala, pagluwalhati at pagpuri kay Allah, at pagbasa ng Dakilang Aklat Niya, at ang pagbati ng Salawat at Salam sa Kanyang Sugong na si

Muhammad ﷺ. Kabilang narin ang pagpaparami ng panalangin-Dua'- kay Allah, at paghingi sa Kanya sa lahat na pangangailangan sa relihiyon at sa mundo, at pagpapatulong at pagbaling sa Kanya nang may totoong pananampalataya, Ikhlas at pagpapakumbaba. At ang pagpapahalaga ng puso ng umaalala at nanalangin sa kadakilaan ni Allah at kakayanan, at kaalaman niya sa lahat ng bagay, at ang karapatan Niya sa pagsamba.

At talagang matutunghayan ang kainaman at pag-uutos sa Dhikr at Dua' sa napakaraming talata at mga Hadith na Sahih mula sa Sugo ni Allah ﷻ. Babanggitin namin ang mga iilan rito. Sabi ni Allah:

"O mga sumampalataya, alalahanin ninyo si Allah nang madalas na pag-aalala. 42. at luwalhatiin ninyo Siya sa umaga at sa gabi. 43. Siya at ang mga anghel Niya ang pumupuri sa inyo upang iligtas kayo mula mga kadiliman patungo sa liwanag, at Siya sa mga mananampalataya ay Maawain." Surah al-Ahzab: 41-43

" Kaya alalahanin ninyo Ako, alalahanin Ko rin kayo. Magpasalamat kayo sa Akin at huwag kayong tumangging magpasalamat." Surah al-Baqarah: 152

"Tunay na ang mga lalaking Muslim at ang mga babaeng Muslim, ang mga lalaking Sumasampalataya at ang mga babaeng Sumasampalataya, ang mga lalaking Masunurin at ang mga babaeng Masunurin, ang mga lalaking Nagsasabi ng totoo at ang mga babaeng Nagsasabi ng totoo, ang mga lalaking Nagtitiis at ang mga babaeng nagtitiis, ang mga lalaking Nagpapakaaba at ang mga babaeng Nagpapakaaba, ang mga lalaking Nagkakawanggawa at ang mga babaeng Nagkakawanggawa, ang mga lalaking Nag-aayuno at ang mga babaeng Nag-aayuno, ang mga lalaking Nangangalaga at ang mga babaeng Nangangalaga sa mga puri nila, at ang mga lalaking Umaalaala at ang mga babaeng Umaalaala kay Allah nang madalas ay naghanda si Allah para sa kanila ng kapatawaran at dakilang gantimpala." Surah al-Ahzab: 35

"Tunay na sa pagkalikha ng mga langit at lupa at pagsasalitan ng gabi at araw ay talagang may mga tanda para sa mga may isipan. 191. Na mga umaalaala kay Allah, nang nakatayo o nakaupo o nakahiga sa mga tagiliran nila, ..." Surah Aal-Imran: 190-191

"O mga sumampalataya, kapag nakatagpo ninyo ang isang pagkat ay magpakatatag kayo at alalahanin ninyo

si Allah nang madalas nang harinawa kayo ay magtagumpay" Surah al-Anfal: 45

"At kapag natapos na ninyo ang inyong mga mansik ay gunitain ninyo si Allah gaya ng paggunita ninyo sa inyong mga ninuno o higit na matindi pang paggunita. " Surah al-Baqarah: 200

"O mga sumampalataya, huwag kayong lingatin⁸¹ ng mga yaman ninyo ni ng mga anak ninyo sa pag-alaala kay Allah. Ang sinumang gumawa niyon, ang mga iyon ang mga malulugi." Surah al-Munafiqun: 9

"Mga lalaking hindi nakapagsasagabal sa kanila ang negosyo at pagbebenta mula sa pag-alaala kay Allah, at pagtayo ng Salah, at pagbigay ng Zakah. Sila ay nangangamba sa Araw na babaligtad na rito ang mga puso at mata " Surah an-Nur: 37

"Alalahanin mo ang Panginoon mo sa sarili mo nang may pagpapakaaba at pangamba at walang kalakasan sa pagsasabi sa mga umaga at mga hapon, at huwag kang maging kabilang sa mga nakalilingat." Surah al-A'raf: 205

⁸¹ O gambalain.

"Kaya kapag natapos ang pagdarasal ay magsikalat kayo sa lupain, maghanap kayo ng kagandahang-loob ni Allah at alalahanin ninyo si Allah nang madalas nang harinawa kayo ay magtagumpay." Surah al-Jumu'ah: 10

At ang pagpaparami ng pag-alala kay Allah at panalangin sa Kanya ay kanais-nais sa lahat ng oras at pagkakataon. Sa umaga at gabi, sa pagtulog at paggising, sa pagpasok at paglabas ng bahay, sa pagpasok at paglabas sa Masjid, sapagkat sinabi ni Allah:

"At magluwalhati ka kasabay ng pagpupuri sa Panginoon mo sa gabi at umaga..." Surah al-Ghafir: 55

"... at magluwalhati ka kasabay ng pagpupuri sa Panginoon mo bago sumikat ang araw at bago lumubog;" Surah Qaf: 39

"Huwag mong itaboy ang mga dumadalangin sa Panginoon nila sa umaga at gabi, na naghahangad ng ikasisiya ng Mukha Niya." Surah al-An'am: 52

"kaya ipinag-utos sa kanila na 'magluwahati kayo sa umaga at sa gabi" Surah Maryam: 11

"... at magluwalhati ka kasabay ng pagpupuri sa Panginoon mo kapag bumangon ka. 49. Sa gabi ay luwalhatiin mo Siya at sa paglubog ng mga bituin." Surah at-Tur: 48-49

"Kaya kaluwalhatian kay sa tuwing aabutan kayo ng gabi at umaga. At para sa Kanya ang papuri sa mga langit at lupa, at sa gabi at kapag tinanghali kayo." Surah ar-Rum: 17-18

" Nagsabi ang Panginoon ninyo: "Dumalangin kayo sa Akin, tutugunin Ko kayo; tunay na ang mga nagmamalaki sa pag-ayaw sa pagsamba sa Akin ay magsisipasok sa Impiyerno na mga hamak." Surah Ghafir: 60

" Kapag tinanong ka ng mga lingkod Ko hinggil sa Akin ay sabihin mo: "Tunay na Ako ay malapit: tinutugon Ko ang panalangin ng nananalangin kapag nanalangin siya sa Akin;" Surah al-Baqarah: 186

" Manalangin kayo sa Panginoon ninyo nang may kababaang-loob at palihim. Tunay na hindi Niya iniibig ang mga lumalabag sa hangganan. Huwag kayong manggulo sa lupa matapos ang pagsasaayos nito, at dumalangin kayo sa Kanya nang may pangamba at paghahangad. Tunay na ang awa ni Allah ay malapit sa mga gumagawa ng magaling." Surah al-A'raf: 55-56

" *Mainam ba Siya na tumutugon sa nagigipit — kapag nanalangin ito sa Kanya — nag-aalis ng masama...*" Surah an-Naml: 62

At sa ulat ni Muslim ayon kay Uqbah bin Amir ؓ: 'Lumabas ang Sugo ni Allah habang kami ay nasa Siffah. Sabi niya: "*Sino sa inyo ang gustong pumunta bawat araw sa Bathan o kaya'y sa Aqiq at mag-uuwi siya mula roon ng dalawang kamelyo na hindi mula sa kasalanan.*" Sabi namin: 'O Sugo ni Allah, lahat kami ay gusto iyon.' Sabi niya: "*Hindi ba tutungo ang isa sa inyo sa Masjid upang magturo o magbasa ng dalawang talata mula sa mga salita ni Allah; na siyang pinakamainam sa kanya kaysa sa dalawang kamelyo, at ang tatlo ay mainam kaysa sa tatlong kamelyo...*"

At sa ulat naman ni al-Bukhari ayon kay Uthman ؓ na ang Sugo ni Allah ؓ ay nagsabi: "*Ang pinakamainam sa inyo ay ang siyang natuto sa Qur'an at itinuro ito.*"

At sa ulat ni Muslim ayon kay Abu Umamah ؓ na nagsabi: 'Narinig ko ang Sugo ni Allah ؓ na nagsasabi: "*Basahin ninyo ang Qur'an sapagkat*

darating ito sa Araw ng Pagkabuhay na tagapamagitan para sa kasama niya."

At ayon kay Abdullah bin Mas'ud ؓ na nagsabi: 'Narinig ko ang Sugo ni Allah ﷻ na nagsasabi: "Sinuman ang nagbasa ng isang letra mula sa salita ni Allah ay mapapasa-kanya ang isang mabuti, at ang isang mabuti ay magiging sampung ulit. Hindi ko sinasabi na ang Alif Lam Mim - ألم - ay isang letra, subalit ang Alif ay letra, ang Lam ay letra, at ang Mim ay letra." Inulat ni at-Tirmidhi.

KABANATA: Ang Pagpapaliwanag sa mga Isinasabatas na Dhikr, Pagkatapos ng Taslim sa Limang Salah.

Tunay ngang napatunayan noon hinggil sa Sugo ni Allah ﷻ na kapag isinagawa na niya ang Taslim sa Salah ay sinasambit niya ang Istighfár⁸² nang tatlong ulit, at pagkatapos ay:

⁸². Ito ay ang pagsabi ng: Astaghfirulláh.

"*Alláhumma antas salám, wa minkas salám, tabárakta yá dhal jaláli wal ikrám.*⁸³ *Lá iláha illalláh wahdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul hamd wa huwa `alá kulli shay`in qadír.*⁸⁴ *Alláhumma lá máni`a limá a`tayta, wa lá mu`tiya limá mana`ta, wa lá yanfa`u dhal jaddi minkal jadd.*⁸⁵ , *lá hawla wa lá quwwata illá billáh.*⁸⁶ *Lá iláha illa `lláh, wa lá na`budu illa iyyáh, lahunni`matu, wa lahul fadhlu, wa*

⁸³ Humihingi ako ng kapatawaran ni Alláh (3x). O Alláh, Ikaw ang Walang-kapintasan at mula sa Iyo ang kapayapaan. Mapagpala Ka, o Ikaw na karapat-dapat sa pagpipitagan at pagpaparangal.

⁸⁴ Walang Diyos kundi si Alláh, nag-iisa Siya, wala Siyang katambal. Ukol sa Kanya ang paghahari at ukol sa Kanya ang papuri, at Siya sa lahat ng bagay ay may-kakayahan.

⁸⁵ O Alláh, walang makapipigil sa anumang ibinigay Mo at walang makapagbibigay sa anumang pinigil Mo, at hindi maka-pagdudulot ng pakinabang sa may yaman ang yaman laban sa Iyo.

⁸⁶ Walang kapangyarihan ni lakas kundi sa pamamagitan ni Alláh.

lahutthanául hasan. Lá iláha illalláh mukhlisína lahud dín, wa law karihal káfirun.⁸⁷

At binibigkas niya ang: Tasbih⁸⁸ ng 33 ulit, ang Tahmid⁸⁹ ng 33 ulit, at ang Takbir⁹⁰ ng 33 ulit. At sinasambit niya para sa kaganapan ng ika-isandaan ay:

" Lá iláha illa 'Iláh, wahdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul h́amd, wa huwa `alá kulli shay`in qadír."

At binabasa niya ang Ayatul Kursi:

الله لا إله إلا هو الحي القيوم، لا تأخذه سنة ولا نوم، له ما في السماوات وما في الأرض؛ من ذا الذي يشفع عنده إلا بإذنه؛ يعلم ما بين أيديهم وما خلفهم، ولا يحيطون بشيء من علمه إلا بما شاء، وسع كرسيه السماوات والأرض، ولا يؤوده حفظهما، وهو العلي العظيم.

Alláhu lá iláha illá huwal h́ayyul qayyúm, lá ta`khudhuhu sinatuw wa lá nawm, lahú má fis samáwáti wa má fil ard,

⁸⁷ Walang Diyos kundi si Alláh, bilang mga nag-aalay ng kawagasan sa Kanya sa pagtalima,

⁸⁸ Tasbih: Pagsambit ng Subhánalláh (33x).

⁸⁹ Tahmid: Pagsambit ng Alhamdu lilláh (33x)

⁹⁰ Takbir: Pagsambit ng Alláhu akbar (33x)

man dhal ladhí yashfa`u `indahu illá bi`idh nih, ya`lamu má bayna aydihim wa má khalifahum, wa lá yuhítúna bishay`im min `ilmihí illá bimá shá`, wasi`a kursíyuhus samáwáti wal arḍ, wa lá ya`úduhu hifḍhuhumá, wa huwal `alíyul `adhím.⁹¹

At binabasa niya ang:

Súrah al-Ikhlás (Súrah 112)

Bismilláhir rahmánir rahím,		Sa ngalan ni Alláh, ang Napakamaawain, ang Pinakamaawain.
¹ Qul huwalláhu aḥad,	¹	Sabihin mo: "Siyang si Alláh ay iisa.
² Alláhuṣ ṣamad,	²	Si Alláh ay ang Dulugan.
³ Lam yalid wa lam	³	Hindi Siya nagkaanak at hindi Siya

⁹¹ Si Alláh, walang Diyos kundi Siya, ang Buhay, ang Tagapag-aruga. Hindi Siya natatangay ng antok ni ng pagkatulog. Kanya ang anumang nasa mga langit at ang anumang nasa lupa. Nalalaman Niya ang hinaharap nila at ang nakaraan nila. Wala silang matatalos sa anuman mula sa kaalaman Niya maliban sa niloob Niya. Nasaklawan ng luklukan Niya ang mga langit at ang lupa. Hindi nakabibigat sa Kanya ang pangangalaga sa mga ito. Siya ay ang Mataas, ang Dakila. – (Súrah al-Baqarah (2):255)

	yúlád,		ipinanganak,
4	wa lam yakul lahú kufuwan aḥad.	4	at walang iisa na naging kapantay Niya."

Súrah al-Falaq (Súrah 113)

	Bismilláhir rahmánir rahím,		Sa ngalan ni Alláh, ang Napakamaawain, ang Pinakamaawain.
1	Qul a`údhū birabbil falaq,	1	Sabihin mo: "Nagpapakupkop ako sa Panginoon ng buwang-liwayway,
2	min sharri má khalaq,	2	laban sa kasamaan ng anumang nilikha Niya,
3	wa min sharri ghásiqin idhá waqab,	3	at laban sa kasamaan ng nagdidilim na gabi kapag sumapit ito,
4	wa min sharrin naffátháti fil `uqad,	4	at laban sa kasamaan ng mga mangkukulam na umiihip sa mga buhol,
5	wa min sharri hásidin idhá ḥasad.	5	at laban sa kasamaan ng nalinggit kapag nainggit ito."

Súrah an-Nás (114)

Bismilláhir rahmánir rahím,		Sa ngalan ni Alláh, ang Napakamaawain, ang Pinakamaawain.	
1	Qul a`údhū birabbīn nās,	1	Sabihin mo: "Nagpapakupkop ako sa Panginoon ng mga tao,
2	málikin nās,	2	na Hari ng mga tao,
3	iláhin nās,	3	na Diyos ng mga tao;
4	min sharril waswásil khannás,	4	laban sa kasamaan ng na palakubli –
5	alladhí yuwaswísu fī sudúrin nās,	5	na bumubulong sa mga dibdib ng mga tao
6	minal jinnati wan nās.	6	na kabilang sa mga jinní at mga tao."

At kanais-nais na ulitin ng tatlong ulit ang tatlong Surah na ito sa Salah na Fajr at Maghrib, sapagkat may Hadith na Sahih ang naiulat hinggil rito. At ganun din na ulitin ng sampung ulit ang

Lá iláha illalláh wahdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul h́amd yuhyí wa yumít wa huwa `alá kulli shay`in qadír,⁹²

Sa Fajr at Maghrib, sapagkat naiulat ito mula sa Sugo ni Allah ﷻ. Kapag siya ay Imam, haharap siya sa mga tao pagkatapos na banggitin ang Istighfar na tatlong ulít, at ang *Alláhumma antas salám, wa minkas salám, tabárakta yá dhal jaláli wal ikrám*. At sasambitin na ang mga nalalabing Dhikr. At ang mga Hadith na ito ay Sunnah at hindi Obligadong gawin.

KABANATA: Ang mga Isinasabatas na Dhikr at Dua' sa Habang Narirrinig at sa Pagkatapos ng Adhan.

Ayon kay Abu Said al-Khudri ؓ na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi: "Kapag narinig ninyo ang panawagan ay sabihin ninyo ang katulad ng sinasabi ng Mu'addhin." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

⁹² Walang Diyos kundi si Alláh, nag-iisa Siya, wala Siyang katambal. Ukol sa Kanya ang paghahari at ukol sa Kanya ang papuri, bumubuhay Siya at pumapatay Siya, at Siya sa lahat ng bagay ay may-kakayahan.

At ayon kay Jabir bin Abdullah ؓ na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi: "Sinuman ang sabihin niya kapag narinig niya ang Adhan: *Alláhumma Rabba hádhihida'watit-támmah, wassalátíl qá'imah áti Muhammadanil wasílah wal fadíláh, wab`ath`hu maqáman mahmúdanil-ladhí wa`adtah.*⁹³ Ay karapatdapat sa kanya ang pamamagitan ko sa Araw ng Pagtutuus" Inulat ni al-Bukhari.

At ayon kay Sa'd bin Abi Waqqas ؓ na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi: "Sinuman na kapag narinig niya ang Mu'addhin ay sabihin ang: Ash'hadu al-la iláha illalláh wah'dahu lá sharíka lah, wa anna Muhammadan `abduhu wa rasúluh, raqítu billáhi rabba wa bi Muhammadin rasúlá wa bil Islámi díná⁹⁴ ay patatawarin sa kanya ang kasalanan niya." Inulat ni Muslim.

⁹³ O Alláh, Panginoon nitong ganap na panawagan at nitong itinatayong Saláh, ipagkaloob mo kay Muhammad ang pamamagitan at karangalan na iyong ipinangako.

⁹⁴ Sumasaksi ako na walang totoong diyos kundi Si Allah, nag-iisa Siya, wala siyang katambal, at si Muhammad ay sugo ni Niya. Nalulugod ako Kay Allah bilang Panginoon at kay Muhammad bilang isang sugo at sa Islam bilang isang relihiyon.

At ayon kay Umar bin al-Khattab ؓ na nagsabi: 'Sabi ng Sugo ni Allah: Kapag sinabi ng Mu'addhin ang 'Alláhu akbar Alláhu akbar' at sinabi rin ng isa sa inyo ang 'Alláhu akbar Alláhu akbar'. At pagkatapos ay sinabi niya ang 'Ash'hadu al lá iláha illalláh' at sinabi rin ng isa sa inyo ang ' Ash'hadu al lá iláha illalláh'. At pagkatapos ay sinabi ang 'Ash'hadu anna Muḥammadar rasúlulláh' at sinabi rin ng isa sa inyo ang ' Ash'hadu anna Muḥammadar rasúlulláh'. At pagkatapos ay sinabi ang '_Hayya `alal-faláh' at sinabi rin ng isa sa inyo ang 'Lá ḥawla wa lá quwwata illá billáh'. At pagkatapos ay sinabi ang 'Hayya `alal-faláh' at sinabi rin ng isa sa inyo ang 'Lá ḥawla wa lá quwwata illá billáh'. At pagkatapos ay sinabi ang ' Alláhu akbar Alláhu akbar' at sinabi rin ng isa sa inyo ang 'Alláhu akbar Alláhu akbar'. At pagkatapos ay sinabi ang 'Lá iláha illalláh' at sinabi rin ng isa sa inyo ang 'Lá iláha illalláh'. Sinabi niya ito na bukal sa kayang puso ay makapapasok siya sa Paraiso." Inulat ni Muslim.

At ayon kay Abdullah bin Amr bin al-Aas ؓ na narinig niya ang Sugo ni Allah ؓ na nagsasabi: "Kapag narinig ninyo ang Mu'addhin ay sabihin ninyo

ang tulad ng sinasabi niya. At pagkatapos ay manalangin kayo para sa akin sapagkat sinuman ang manalangin para sa akinnang isang beses at gagantimpalaan siya ni Allah ng sampung ulit. At pagkatapos ay hilingin ninyo kay Allah ang pamamagitan ko sapagkat ito ay karangalan sa Paraiso na hindi karapat-dapat kundi para sa iisang lingkod mula sa mga lingkod ni Allah, at hinahangad ko na ako ang taong yaon. Kaya sinuman ang humiling kay Allah ng pamamagitan ko ay mapapasa-kanya ang pamamagitan ko." Inulat ni Muslim.

KABANATA: Ang Pagsasabatas sa Pagbati ng Salam, at Panalangin Para sa Bumahin Kapag Pinuri si Allah, at Pagdalaw sa May Karamdaman

Ayon kay Abdullah bin Amr ؓ na ang isang lalaki ay nagtanong sa Propeta ni Allah ﷺ hinggil sa ano ang mabuti sa Islam? Sabi niya ؓ: "Magpakain ng pagkain, at magbati ng Salam sa sinumang kilala mo at hindi mo kilala." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na nagsabi: 'Sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Hindi kayo makapapasok sa Paraiso hanggat hindi kayo mananampalataya, at hindi kayo maging mananampalataya hanggat hindi kayo magmamahalan. Nais ba ninyo na gabayan ko kayo ng isang bagay na kapag ginawa ninyo ay magmamahalan kayo? Ipakalat ninyo ang pagbabatian ng Salam sa pagitan ninyo." Inulat ni Muslim.

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na nagsabi: 'Sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Lima ang obligadong gawin ng isang muslim sa kapatid niya; pagsagot sa pagbati ng Salam, panalangin para sa bumahin, pagtugon sa imbita, pagdalaw sa may sakit, at pagsunod sa paglibing." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na nagsabi: 'Sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Ang karapatan ng muslim sa kapwa muslim ay anim; kapag nakasalubong mo siya ay batiin ng Salam, kapag inimbita ka ay tumugon ka rito, kapag nagpapayo ay payuhan mo, kapag bumahin at pinuri si Allah ay manalangin para sa kanya, kapag nagkasakit ay dalawin mo, at kapag

pumanaw ay sundan ang paglibing sa kanya." Inulat ni Muslim.

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na nagsabi: 'Sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Tunay na iniibig ni Allah ang taong bumabahin at ayaw niya sa hikab. Kaya kapag bumahin ang isa sa inyo at pinuri si Allah ay obligasyon ng bawat muslim na nakarinig sa kanya na manalangin para a kanya. At hinggil naman sa hikab; ito ay mula sa demonyo, kaya pigilan ito ayon sa kakayanan. At kapag nasabi niya sa paghikab ang 'Haa' ay pinagtatawanan siya ng demonyo." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na nagsabi: 'Sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Ang hikab ay pakana ng demonyo, kaya kapag humikab ang isaman sa inyo ay pigilan niya ito ayon sa makakaya." Inulat ni Muslim

At ayon kay Abu Sa'id al-Khudri ؓ na ang Sugo ni Allah ay nagsabi: "Kapag humikab ang isa sa inyo ay takpan ang bunganga ng kamay niya sapagkat ang demonyo ay pumapasok." Inulat ni Muslim.

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na nagsabi: 'Sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Kapag bumahin ang isa sa inyo ay

sabihin ang 'Alhamdu lillah'⁹⁵ at sabihin ng kapatid o ng kasama niya 'Yarhamukallah'⁹⁶ at kapag nasabi para sa kanya ang 'Yarhamukallah' ay sabihin naman niya ang 'Yahdi kumullahu wa yuslihu Balakum'⁹⁷ Inulat ni al-Bukhari. At sinabi ni Abu Musa al-Ash'ari na narinig ko ang Sugo ni Allah ﷻ na nagsasabi: "Kapag bumahin ang isa sa inyo at pinuri si Allah ay manalangin kayo para sa kanya, subalit kung hindi siya pumuri ay huwag ninyo siyang ipanalangin." Inulat ni Muslim.

KABANATA: Ang Mga Dhikr at Dua' sa Pag-inom, Pagkain at sa Pagkatapos Nito.

Ayon kay Amr bin Abi Salamah ﷺ na nagsabi: 'Sinabi sa akin ng Sugo ni Allah "O bata, sabihin mo ang Bismillah, at kumain ka sa kanang kamay mo, at

⁹⁵ Alhamdu lillah: ang papuri ay ukol kay Allah

⁹⁶ Yarhamukallah: Kaawaan ka nawa ni Allah

⁹⁷ Gabayan kayo ni Allah at pagbutihin Niya ang kalagayan ninyo.

kumain ka mula sa anumang malapit sa iyo." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ayon kay Aishah رضي الله عنها na nagsabi: 'Sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Kapag kumain ang isa sa inyo ay alalahanin niya ang pangalan ni Allah sa simula. Kung nakalimutan niya ang pagbanggit kay Allah sa simula ay sabihin niya ang *'Bismillah Awwalahu wa Akhirahu'*⁹⁸." Inulat ni Abu Dawud, an-Nasai, at at-Tirmidhi at sabi niya na ang Hadith na ito ay Hasan, at ito ay Sahih ayon kay al-Hakim at pinatunayan ito ni adh-Dhahabi.

At ayon kay Anas رضي الله عنه na sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Tunay na si Allah ay kinalulugdan Niya ang lingkod na kapag kumakain ng pagkain o umiinom ng inumin ay pinupuri niya Siya rito." Inulat ni Muslim.

At ayon kay Mu'adh bin Anas رضي الله عنه na ang Sugo ni Allah ay nagsabi: "Sinuman ang kumain at sinabi niya ang *'Alhamdu lillah, alladhi at'amani hadha, wa*

⁹⁸ Sa ngalan ni Allah sa simula at sa katapusan.

*razaqanihi min ghayri hawlin minni, wa la quwwah*⁹⁹ ay pinatawad na para sa kanya ang naunang kasalanan niya." Inulat ni Abu Dawud, at-Tirmidhi, ibnu Majah na ang Sanad ay Hasan.

At ayon kay Abu Umamah ؓ na ang Propeta ﷺ ay kapag natapos na sa pagkain niya ay sinasabi niya ang '*Alhamdu lillahi hamdan kathiran, tayyiban, mubarakan fih, ghayra makfiy, wa la muwadda*', wa *la mustagni anhu rabbana*.' Inulat ni al-Bukhari

KABANATA: Ang Isinasabatas na Dhikr at Dua' sa Pagtulog at Paggising.

Ayon kay Hudhayfah ؓ na ang Sugo ni Allah ﷻ noon ay kapag ninais na niyang matulog sa gabi ay inilalagay niya ang pisngi niya sa ibabaw ng mga kamay niya at pagkatapos ay sinasabi niya ang '*Alláhumma, bismika amutu wa ahyá*'. At kapag nagising na ay sinasabi niya ang '*Alhamdu lilláh,*

⁹⁹ Ang papuri ay ukol kay Allah na siyang nagpakain sa akin nito at nagbiyaya sa akin nito, na wala akong kapangyarihan mula sa akin at ni walang kakayanan.

alladhi ahyáná ba'damá amátaná, wa ilayhinnushur.' Inulat ni al-Bukhari. At ayon kay Aishah رضي الله عنها na ang Propeta ﷺ ay kapag ninais na niyang matulog sa higaan niya sa bawat gabi ay pinagsasama niya ang mga kamay niya at pagkatapos ay isinasagawa niya ang *Nafath*¹⁰⁰ rito at binabasa niya ang *Surah al-Ikhlás, Surah al-Falaq at Surah an-Nas*. At pagkatapos niyon ay inihahaplos niya ito sa lahat na naabutan nito sa katawan niya, inuumpisahan niya ang paghaplos sa ulo at mukha niya at ang harap na bahagi ng katawan niya. Inuulit niya ito nang tatlong ulit. Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na nakita niya ang isang tao na nagnanakaw mula sa Zakah. Siya noon ay inatasan ng Sugo ؓ na bantay. Kaya sa ika-tatlong gabi ng Makita niya uli ang tao ay sabi niya: 'Dadalhin na kita sa Sugo ni Allah ؓ. Sabi nito: hayaan mo ako na turuan kita ng mga salita na poprotektahan ka ni Allah sa pamamagitan nito.

¹⁰⁰ Nafath: ito ay ang paghihip nang mahina na may kasamang laway, sa dalawang kamay na magkasama.

Sabi ko: Ano iyon? Sabi niya: Kapag hihiga kana sa higaan mo ay basahin mo ang Ayatul Kursi hanggang sa katapusan ng ayah, sapagkat mananatili ang tagapangalaga mo mula kay Allah at hindi ka lalapitan ng demonyo hanggang sa umaga.' Ang sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Nagsabi siya ng totoo sa iyo samantalang siya ay sinungaling, iyon ay ang demonyo." Inulat ni al-Bukhari. At ayon kay Abu Mas'ud na ang sugo ﷻ ay nagsabi: "Sinuman ang bumanggit ng huling dalawang Ayah ng Surah al-Baqarah sa gabi ay makasasapat na ito sa kanya." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ayon kay al-Barra' bin Azib ؓ na sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Kapag ninais mo nang matulog ay magsagawa ng Wudu' na tulad ng sa Salah, at pagkatapos ay humiga ka sa kanang bahagi ng iyong katawan at sabihin ang '*Allahumma aslamtu nafsi ilayk, wa wajjahtu wajhi ilayk, wa fawwadhtu amri ilayk, wa alja'tu dhahri ilayk, raghbatan wa rahbatan ilayk, la malja'a wa la manja minka illa ilayk. Amantu bikitabika alladhi anzalt, wa binabiyyika alladhi arsalt.*' Sapagkat kung mamatay ka sa gabing iyon ay namatay ka sa ilalim ng Fitrah,

at gawin mong ito ang pinakahuling sasabihin mo." Inulat nina al-Bukhari at Muslim. At sa ulat ni Muslim: "... at gawin mo itong kabilang sa huling sasabihin mo."

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na ang Propeta ﷺ ay sinasabi niya kapag lalapit na siya sa higaan ang *'Allahumma rabbassamawati wa rabbal ardh, wa rabbal arshil adhim, rabbana wa rabba kulli shay'in, faliqal habbi wannawa, wa munazzilattawrati wal injili wal furqan. A'udhu bika min sharri kulli shay'in anta Akhidhum binasiyatih. Allahumma antal awwal falaysa qablaka shay', wa antal akhir falaysa ba'daka shay'. Wa antaddhahiru falaysa fawqaka shay', wa antal batin falaysa duwnaka shay'. Iqdhi annaddayn, wa aghnina minal faqr.'* Inulat ni Muslim. At ayon kay Hafsa رضي الله عنها na ang Propeta ﷺ noon ay kapag ninais na niyang matulog ay ipinapatong niya ang kanang pisngi niya sa kanang kamay niya at pagkatapos ay sinasabi niya ang *'Allahumma qini adhabak,yawma tab'athu ibadak'*¹⁰¹ nang tatlong

¹⁰¹ O Allah, ilgtas Mo po ako sa parusa Mo, sa Araw na bubuhayin Mong muli ang mga alipin Mo.

beses. Inulat nina Imam Ahmad at Abu Dawud na nag Sanad ay Hasan.

At ayon kay Anas ؓ na ang Propeta ﷺ ay kapag hihiga na siya sa higaan niya ay sinasabi niya ang *'Alhamdu lillah alladhi at'amana wa saqana, wa kafana, wa awana, fa kam mimman la kafiya lahu wa la mu'wi.'* Inulat ni Muslim

At ayon kay Ibnu Umar ؓ na inutusan niya ang isang lalaki kapag matutulog na ay sabihin ang *'Allahumma khalaqta nafsi wa anta tatawaffaha, laka mamatuha wa mahyaha, in ahyaytaha fahfadh ha, wa in amittaha faghfir laha. Allahumma inni as'alukal afiyah.'* Sabi ni Ibnu Umar: Narinig ko ito mula sa Sugo ni Allah ﷻ. Inulat ni Muslim.

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi: " Kapag matutulog ang sinuman sa inyo sa higaan niya, pagpagin niya ang higaan niya ng kumot niya at banggitin niya ang pangalan ni Allah, sapagkat hindi niya nalalaman kung ano ang naiwan niya rito. Pagkatapos ay kapag ninais na niyang humiga ay humiga siya sa kanang bahagi ng katawan niya at sabihin niya ang *'Subhanaka*

*Allahumma rabbi bika waḡa'tu jambī wa bika arfa'uhu; in amsakta nafsi farḡamhā, wa in arsaltahā faḡfadḡhā bimā taḡfadḡhu bihi 'ibādakaṡ ṡālihīn.*¹⁰²"
Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ayon kay Ali ﷺ na si Fatimah رضي الله عنها ay nagtungo sa Propeta ﷺ na humihingi siya ng katulong subalit hindi niya ito nadatnan at si Aishah رضي الله عنها ang nadatnan niya kaya sa kanya niya ito sinabi. Sabi ni ali ﷺ: Dumating sa amin ang Sugo ni Allah ﷻ at nadatnan niya kami na nakahiga kami, sabi niya: "Nais nyo ban a gabayan ko kayo sa bagay na mas mainam pa kaysa sa katulong? Kapag hihiga na kayo sa higaan ninyo ay sambitin ninyo ang 'Subhanallah' ng tatlumput tatlong ulit at ang 'Alhamdu lillah' ng tatlumput tatlong ulit, at ang 'Allahu akbar' ng tatlumput apat na ulit. Sapagkat mainam pa ito sa inyo kaysa sa katulong." Sabi ni Ali

¹⁰² Sa ngalan Mo o Allah, ihihiga ko ang aking tagiliran; sa ngalan Mo ibabangon ko ito. Kung babawiin mo ang kaluluwa ko ay kaawaan Mo ito; kung papawalan Mo ito ay pangalagaan Mo ito ng ipinangangalaga Mo sa matuwid na mga lingkod Mo.

ﷺ: 'Hindi ko ito iniwan simula nang marinig ko ito mula sa Sugo ni Allah ﷻ.' Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ayon kay Ubadah bin Samit ؓ na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "Sinuman ang nagising sa gabi at sinabi niya ang *'Lá iláha illa 'lláh, wahdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul h́amd, wa huwa 'alá kulli shay'in qadír. Alhamdulillah wa Subhánalláh wa Lá iláha illa 'lláh, wallahu akbar, wa Lá h́awla wa lá quwwata illá billáh.'* At pagkatapos ay sinabi ang *'Allahummaghfiri'* o kaya ay humiling ay tutugunin ito sa kanya. At kung nagsagawa ng Wudu' at nagsagawa ng Salah ay tanggap ang Salah niya." Inulat ni al-Bukhari.

KABANATA: Ang Dhikr, Tahmid, Tahlil, Tasbih at Dua'

At naiulat ayon sa Sugo ni Allah ﷻ ang mga maraming Hadith na nagpapatunay sa kahigtan ng Dhikr, Tahmid, Tahlil, Tasbih at Dua', at Istighfar sa lahat na oras, at sa umaga at gabi, at sa pagkatapos ng limang mga Salah. Babanggitin natin ang ilan sa mga rito:

Kabilang na rito ang sinabi ng Propeta ﷺ: "Nauna na ang mga Mufridun". Sabi nila: 'O Sugo ni Allah, sino ang mga Mufridun?' Sabi niya: "Ang mga umaalala kay Allah na mga lalaki at babae." Inulat ni Muslim ayon kay Abu Hurayrah ؓ. At sinabi rin niya ﷺ: "Ang pinakamamahal na salita kay Allah ay apat, walang masama kung ano rito ang uunahin mo. 'Subhánalláh, walhamdu lilláh, wa lá iláha illa 'lláh, walláhu akbar'" Inulat ni Muslim.

At sa Sahih Muslim din ayon kay Sa'd bin abi Waqqas ؓ; Dumating ang isang A'rabi sa Sugo ni Allah ﷻ at sabi niya: Turuan mo ako ng salita na sasabihin ko. Sabi niya: "Sabihin mo ang; 'Lá iláha illa 'lláh, wahdahu lá sharíka lah, Allahu akbar kabira, walhamdulillahi kathira, wa 'Subhánalláhi rabbal 'Alamin, wa Lá hawla wa lá quwwata illá billáhil azizil hakim.' Sabi niya: O Sugo ni Allah, tunay na ang mga iyon ay para sa Panginoon ko, ano naman ang para sa akin? Sabi niya: "Sabihin mo; Alláhummaghfirli, warhamni, wahdini, war zuqni."

At sabi rin niya ﷺ: "Ang al-Báqiyát as-Sálihát ay; 'Subhánalláh walhamdu lilláh, wa lá iláha illa 'lláh, walláhu akbar, wa Lá hawla wa lá quwwata illá

billáh." Inulat ni an-Nasai, at ito ay Sahih ayon kay ibnu Hibban at al-Hakim ayon kay Abu Sa'id al-Khudri رضي الله عنه.

At sabi rin niya رضي الله عنه: "Walang gawain na gagawin ang anak ni Adan na pinakaligtas siya mula sa parusa ni Allah maliban sa Dhikr." Inulat ni ibnu abi Shaybah at at-Tabarani na ang Sanad ay nito ay Hasan ayon kay Mu'adh bin Jabal رضي الله عنه.

At ayon kay Mu'adh bin Jabal رضي الله عنه na ang Sugo ni Allah سبحانه ay nagsabi: "Nais na ninyo na sabihin ko sa inyo ang siyang pinakamainam sa mga Gawain ninyo, at pinakadalisyay sa Hari ninyo, at magpapataas sa antas ninyo, at pinakamainam para sa inyo kaysa sa paggugol ng ginto at pilak, at pinakamainam para sa inyo kaysa sa pagharap sa kalaban ninyo at maglalaban kayo at mapatay sila o mapatay kayo? Sabi nila: Opo, O Sugo ni Allah. Sabi niya: Ito ay pag-alala kay Allah." Inulat ni Imam Ahmad, at-Tirmidhi at ibnu Majah na ang Sanad ay Sahih.

At sabi niya رضي الله عنه: "Ang mga taong naka-upo na umaalala sila kay Allah ay maliban na palilibutan sila

ng mga anghel, at susumpungan sila ng habag, at bababa sa kanila ang kapanatagan, at babanggitin sila ni Allah sa anumang naroon sa Kanya." Inulat ni Muslim mula sa Hadith ni Abu Hurayrah at Abu Sa'id رضي الله عنهما.

At sabi niya ﷺ: "Sinuman ang magsabi ng '*Lá iláha illa 'lláh, waḥdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul ḥamd, wa huwa 'alá kulli shay'in qadír*' ng sampung ulit ay katulad siya ng nagpalaya ng apat na buhay mula sa angkan ni Ismail عليه السلام

At sa Sahihayn ayon kay Abu Hurayrah ﷺ na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "Sinuman ang magsabi ng '*Lá iláha illa 'lláh, waḥdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul ḥamd, wa huwa 'alá kulli shay'in qadír*' sa araw ng isandaang ulit ay mapapasa-kanya ang katumbas ng papapalaya ng sampung alipin, at isusulat sa kanya ang isandaang kabutihan, at buburahin sa kanya ang isandaang kasalanan, at may proteksyon siya mula sa demonyo hanggang sa maghapon. At wala ng mas mainam pa sa ginawa niya maliban sa isang lalaki na ginawa niya ang mas higit pa roon. At sinuman ang nagsabi ng

'Subhanallah wa bihamdih' sa isang araw ng isandaang ulit ay mabubura ang kasalanan niya kahit pa na kasindami ng bula ng dagat."

At sa Sahihayn din na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "Dalawang salita ang magaan sa dila, kaibig-ibig kay ar-Rahman, mabigat sa timbangan; 'Subhanallahi wabihamdih, Subhanallahil adhim'."

At inulat ni at-Tirmidhi na ang Sanad ay Hasan ayon kay Abu Sa'id al-Khudri at Abu Hurayrah رضي الله عنهما na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi: "Sa anumang kinauupuan ng grupo ng mga tao na hindi nila inaalala si Allah rito at hindi rin sila bumati ng Salawat at Salam sa Propeta ay mapapasa-kanila ang dalawa, kung nanaisin Niya ay parurusahan sila at kung naisin Niya ay patatawarin sila."

At sabi ni Aishah رضي الله عنها : Ang Propeta ﷺ noon ay inaalala niya si Allah sa lahat na kalagayan niya. Inulat ni Muslim.

At ayon kay Abu Hurayrah رضي الله عنه na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "Sa bawat pagtitipon ng grupo ng mga tao sa loob ng bahay mula sa mga bahay ni Allah na

binabasa nila ang Aklat ni Allah at pnag-aaralan nila ito sa pagitan nila ay maliban na bababa sa kanila ang kapanatagan, at susumpungan sila ng habag, at palilibutan sila ng mga anghel, at babanggitin sila ni Allah sa anumang naroon sa Kanya." Inulat ni Muslim.

At sa ulat ni Muslim na ayon kay Abu Bakr as-Siddiq ؓ na sabi niya: O Sugo ni Allah, turuan mo ako ng Dua' na ipananalangin ko sa Salah ko at sa bahay ko. Sabi niya: "Sabihin mo ang '*Allahumma inni dhalamtu nafsi dhulman kathira, wa la yaghfiruddhunuba illa ant, faghfiri maghfiratan min indika, warhamni innaka antal ghafurur'rahim.*' "

At ayon kay Nu'man bin Bashir ؓ na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "Ang Dua' ay siyang pagsamba." Inulat ng Apat na sumulat ng Sunan na ang Sanad ay Sahih.

At ayon kay Ibnu Umar ؓ na nagsabi: Ang Sugo ni Allah ﷻ noon ay nagsasabi ng '*Allahumma inni A'udhu bika min zawali ni'matik, wa tahawwuli a'fiyatik, wa fuja'ati niqmatik, wa jami'l sakhatik.*' Inulat ni Muslim

At ayon din sa kanya na ang Sugo ni Allah ﷻ noon ay nagsasabi ng *'Allahumma inni A'udhu bika min ghalabatiddayn, wa ghalabatil aduw, wa shamatatil a'da.'* Inulat ni an-Nasai at ito ay Sahih ayon kay al-Hakim.

At ayon kay Buraydah na nagsabi: Narinig ng Propeta ﷺ ang isang lalaki na nagsasabi ng *'Allahumma inni as'aluka bi-anni ash-hadu annakallahu la ilaha illa ant, al-Ahad as-Samad, alladhi lam yalid wa lam yuwlad, wa lam yakun lahu kufuwan ahad.'* Kaya sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Tunay na nanalangin siya kay Allah sa pamamagitan ng mga pangalan Niya na kapag humingi sa Kanya sa pamamagitan nito ay nagbibigay, at kapag nanalangin sa pamamagitan nito ay tumutugon." Inulat ng Apat na sumulat ng Sunan na ang Sanad ay Sahih ayon kay ibnu Hibban.

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi ng *'Allahumma aslihli diyini alladhi huwa ismatu amri, wa aslihli dunyaya allati fiha ma'ashi, wa aslihli 'akhirati allati fiha ma'adi, waj-alil hayata ziyadatan li fi kulli khayr, waj-alil mawtarahatan li min kulli sharr.'* Inulat ni Muslim.

At ayon kay Abu Musa al-Ash'ari ؓ na nagsabi: Ang Sugo ni Allah noon ay nagsasabi ng '*Allahummaghfirli khati'ati wa jahli, wa israfi fi amri wama anta a'lamu bihi minni, Allahummaghfirli jiddi wa hazli, wa khata'l wa amdi wa kullu dhalika indi. Allahummaghfirli ma qaddamtu wama akkhartu wama asrartu wama a'lantu, wama anta a'lamu bihi minni. Antal Muqaddim, wa antal Mu'akkhir, wa anta ala kulli shay-in qadir.*' Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

At ayon kay Anas ؓ na nagsabi: Ang Sugo ni Allah noon ay nagsasabi ng '*Allahumma infa'ni bima allamtani, wa allimni ma yanfa'uni, warzuqni ilman yanfa'uni*'. Inulat nina an-Nasai at al-Hakim.

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na nagsabi: Narinig ko ang Sugo ni Allah ؓ na nagsasabi: "Sumusumpa ako kay Allah, tunay na ako ay humihingi ng patawad kay Allah at nagbabalik-loob sa Kanya sa araw na higit sa pitumpung ulit." Inulat ni al-Bukhari.

At ayon kay Ibnu Umar ؓ na nagabi: Kami noon ay nabibilang namin sa Sugo ni Allah ؓ sa isang pagtitipon ang isandaang ulit na '*Rabbighfiri wa tub*

alayya, innaka antattawwabul ghafur.' Inulat ni Abu Dawud, at-Tirmidhi.

At ayon kay Shaddad bin Aws ؓ na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi: "Ang pinuno ng Istighfar ay na sabihin ng isang lingkod ang '*Allahumma anta rabbi, la ilaha illa ant, khalaqtani wa ana abduka wa ana ala ahdika wa wa'dika mastata'tu. A'udhu bika min sharri ma sana'tu, abu'u laka bini'matika allayya wa abu'u bidhanbi, faghfiri fa-innahu la yaghfiruddhunuba illa ant.*' Inulat ni al-Bukhari.

KABANATA: Mga Dhikr sa Umaga at Gabi

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi: "Sinuman ang nagsabi kapag inumaga at kapag ginabi ng '*Subhanallahi wa bihamdih*' na isandaang ulit ay sa Araw ng Pagtutuus ay walang taong makapagdadala ng mas mainam pa sa dala niya, maliban sa taong sinabi rin ang kaulad niyon o hinigitan pa niya." Inulat ni Muslim.

At ayon kay Ibnu Mas'ud ؓ na nagsabi: Ang Propeta ni Allah ﷻ kapag ginabi ay nagsasabi ng '*Amsayna wa amsalmulku lillah, walhamdu lillah, la ilaha illallah wahdahu la sharika lah, la hul mulku wa la hul hamd*

wa huwa ala kulli shay'in qadir. Rabbi as'aluka khayra ma fi hadhihillaylata wa khayra ma ba'daha, wa a'udhu bika min sharri ma fi hadhihillaylata wa sharri ma ba'daha. Rabbi a'udhu bika minal kasal wa su'il kibar. Rabbi a'udhu bika min adhabinnar, wa adhabin fil qabr.' At kapag inumaga siya ay sinasabi rin niya ang 'Asbahna wa asbahal mulku lillah' kapalit ng 'Amsayna wa amsal mulku lillah'. Inulat ni Muslim. At ayon kay Shaddad bin Aws ؓ na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi: "Ang pinuno ng Istighfar ay na sabihin ng isang lingkod ang 'Allahumma anta rabbi, la ilaha illa ant, khalagtani wa ana abduka wa ana ala ahdika wa wa'dika mastata'tu. A'udhu bika min sharri ma sana'tu, abu'u laka bini'matika allayya wa abu'u bidhanbi, faghfiri fa-innahu la yaghfiruddhunuba illa ant'. Nagsabi pa siya: "Ang sinumang magsabi nito sa maghapon na nakatitiyak dito at namatay sa araw ring iyon bago gumabi, siya ay magiging sa mga titira sa Paraiso. Ang sinumang magsabi nito sa gabi na nakatitiyak dito at namatay bago nag-umaga, siya ay magiging kabilang sa mga titira sa Paraiso" Inulat ni al-Bukhari.

At ayon kay Abdullah bin Habib na nagsabi: Lumabas kami isang gabi na umuulan at napakadilim, hinahanap namin ang Sugo ni Allah upang isagawa niya ang Salah at naabutan namin siya. Sabi niya: 'Sabihin mo', subalit wala akong sinabi. At pagkatapos ay sabi niya: 'Sabihin mo', Subalit wala rin akong sinabi. At pagkatapos ay sabi niya: 'Sabihin mo', at sinabi ko: O Sugo ni Allah, ano po ang sasabihin ko? Sabi niya: 'Sabihin mo ang 'Qul huwallahu Ahad' {Surah al-Ikhlās} at al-Mu'awwidhatayn {Surah al-Falaq at an-Nas} kapag ginabi at inumaga ka nang tatlong ulit, magiging sapat na ito sa iyo mula sa lahat ng bagay." Inulat ni Abu Dawud, at-Tirmidhi at an-Nasai na ang Sanad ay Hasan.

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na ang Sugo ni Allah ؓ noon ay tinuturuan niya ang mga kasamahan niya at sinasabi niya: "apag inabutan ng umaga ang isa sa inyo ay sabihin ang '*Allahumma bika asbahna wa bika amsayna wa bika nahya wa bika namut wa ilaykannushur*' at kapag unabutan ng gabi ay sabihin ang '*Allahumma bika amsayna wa bika asbahna wa*

bika nahya wa bika namut wa ilaykal masir'." Inulat ni Abu Dawud, at-Tirmidhi, an-Nasai at Ibnu Majah

At ayon kay Abu Hurayrah ؓ na si Abu Bakr ay nagsabi: O Sugo ni Allah, utusan mo ako ng salita na sasabihin ko ito kapag inumaga ako at kapag ginabi? Sabi niya: "Sabihin mo ang '*Allahumma fatirassamawati wal ard, 'alimal ghaybi wasshahadah, Rabba kulli shay'in wa malikah. Ash'hadu alla ilaha illa ant, a'udhu bika min sharri nafsi wa sharrishaytan wa shirkih, wa an aqtarifa ala nafsi su'an aw ajurrahu ila muslim* ' Sabihin mo ito kapag inumaga ka at kapag ginabi ka, at kapag matutulog kana sa higaan mo." Inulat ni Imam Ahmad, Abu Dawud, at-Tirmidhi, an-Nasai at al-Bukhari sa aklat na al-Adab al-Mufrad, na ang Sanad ay Sahih.

At ayon kay Uthman bin Affan ؓ na nagsabi: Sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: " "*Walang lingkod (ni Allah) na nagsasabi sa umaga ng bawat araw o sa gabi ng bawat gabi ng 'Bismillāhil ladhī lā yaḍurru ma`asmihi shay'un fil arḍi wa lā fis samā', wa huwas samī`ul `alīm'* ay maliban na hindi makapipinsala sa kanya

ang anuman." Inulat ni Imam Ahmad, at-Tirmidhi at Ibnu Majah.

At ayon kay Thawban na katulong ng Propeta ﷺ na nagsabi: Sabin g Sugo ni Allah ﷻ: "Walang lingkod ni Allah na muslim na magsasabi ng tatlong ulit kapag inumaga at kapag ginabi ng '*Radiytubillahi rabban, wa bil islami diynan, wa bi Muhammadin Sallallahu alyhi wa sallama nabiyyan*' ay maliban na karapatan it okay Allah na kalulugdan Niya siya sa Araw ng Pagkabuhay." Inulat ni Imam Ahmad, Abu Dawud at Ibnu Majah na ang Sanad ay Hasan.

At ayon kay Abu Sa'id al-Khudri ؓ na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi: "Sinuman ang Nalugod kay Allah bilang Panginoon niya, at sa Islam bilang relihiyon niya, at kay Muhammad bilang Propeta ay karapatan niya ang Paraiso." Inulat ni Muslim. A inulat din niya ayin kay al-Abbas bin Abdul Muttalib ؓ na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "Nalasap ang pananampalataya ng sinumang Nalugod kay Allah bilang Panginoon niya, at sa Islam bilang relihiyon niya, at kay Muhammad bilang Propeta "

At ayon kay Anas ؓ na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "Sinuman ang nagsabi kapag inumaga at kapag ginabi ng '*Allahumma inni asbahtu ush-hiduka wa ush-hidu hamalata arshika wa mala'ikataka wa jamiy'a khalqika bi'annaka antallaha, lailaha illa ant wahdaka la sharika lak, wa anna muhammadan abduka wa rasuluk'* ay palalayain ni Allah ang ika-apat na bahagi ng katawan niya mula sa Apoy. At kapag sinabi niya ito ng dalawang ulit ay palalayain ang kalahati ng katawan niya mula sa Apoy. At kapag sinabi nya ito ng tatlong ulit ay palalayain ang tatlong bahagi ng katawan niya mula sa Apoy. At kapag sinabi niya ito ng apat na ulit ay palalayain siya mula sa Apoy." Inulat ni Abu Dawud na ang Sanad ay Sahih, at ni an-Nasai na ang Sanad ay Hasan.

At ayon kay Abdullah bin Ghannam ؓ na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi: "Sinuman ang nagsabi kapag inumaga ng '*Allahumma ma asbaha bi min ni'matin aw bi ahadin min khalqika faminka wahdak, la sharika lak, falakal hamdu wa lakasshukr'* ay talagang tinupad niya ang pagpapasalamat sa araw na iyon, at sinuman ang nagsabi niyon sa gabi

ay talagang tinupad niya ang pagpapasalamat sa gabing iyon." Inulat ni Abu Dawud at an- Nasai

At sabi ni Abdullah bin Umar ؓ: Ang Propeta ﷺ noon kapag inumaga at ginabi siya ay hindi niya iniwan ang mga panalangin na ito 'Allahumma inni as'alukal 'afiyata fiddunya wal 'akhirah, Allahumma inni as'alukal afwa wal 'afiyata fi diyini wa dunyay, wa ahli wa mali. Allahumma ustur awrati wa 'amin raw'ati. Allahumma ihfadhni min bayni yadayya wa min khalfi wa an yamiyini wa an shimali wa min fawqi, wa a'udhu bi'adhamatika an ughtala min tahti'. Inulat ni Imam Ahmad sa Musnad, at ni Abu Dawud, an-Nasai at Ibnu Majah, at ito ay Sahih ayon kay al-Hakim.

Ayon kay Abu Hurayrah ؓ na nagsabi: Sabi ng Sugo ni Allah ﷻ: "Sinuman ang magsabi ng '*Lá iláha illa 'lláh, wahdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul hamd, wa huwa 'alá kulli shay'in qadír*' sa umaga ng sampung ulit ay isusulat sa kanya ang isandaang kabutihan, at buburahin sa kanya ang isandaang kasalanan. At ito ay katumbas sa kanya ng pagpapalaya ng isang alipin. At sinuman ang magsabi nito sa gabi ay mapapasa-kanya rin ang

katulad niyon." Inulat ni Imam Ahmad sa kanyang Musnad.

At ayon din sa kanya na ang Sugo ni Allah ﷻ ay nagsabi: "Sinuman ang magsabi ng tatlong ulit sa gabi ng '*A'udhu bikalimatillahi at-tammati min sharri ma khalaq*' ay walang makapipinsala sa kanya na may kamandag sa gabing iyon." Inulat ni Imam Ahmad at at-Tirmidhi na ang Sanad ay Sahih.

At sa ulat ni Muslim na ayon kay Khawlah bint Hakim رضي الله عنها na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "Sinuman ang tumuloy sa isang bahay at sinabi niya ang '*A'udhu bikalimatillahi at-tammati min sharri ma khalaq*' ay walang makapipinsala sa kanya na anuman hanggang sa lisanin niya ang bahay na iyon."

At ayon kay Abdullah bin Abdurrahman bin Abza, ayon sa kanyang ama na ang Sugo ni Allah ﷻ noon ay kapag inabutan ng umaga at gabi ay nagsasabi ng '*Asbahna ala fitratil Islam, wa ala kalimatil ikhlas, wa ala diyini nabiyyina Muhammad sallallahu alayhi wa sallam, wa ala millati abina ibrahima hanifan musliman wama kana minal mushrikin*'. Inulat ni Imam

Ahmad sa kanyang Musnad na ang Sanad nito ay Sahih.

At ayon kay Abdurrahman bin Abu Bakr ؓ na sinabi niya sa kanyang ama: 'O aking ama, tunay na naririnig kita na nananalangin sa bawat umaga ng *'Allahumma afini fi badani, Allahumma afini fi sam'i, Allahumma afini fi basari, la ilaha illa ant'* na inuulit mo ito ng tatlong ulit sa umaga at gabi. At sinasabi mo rin ang *'Allahumma inni a'udhu bika minal kufr wal faqr, wa a'udhu bika min adhabil qabr, la ilaha illa ant'* na inuulit mo ito ng tatlong ulit sa umaga at gabi? Sabi niya: Oo, aking anak, tunay na narinig ko ang Propeta ﷺ na nananalangin sa pamamagitan ng mga iyon kaya iniibig ko na gawin ang Sunnah niya.' Inulat ni Imam Ahmad at al-Bukhari sa aklat na al-Adab al-Mufrad, at Abu Dawud, an-Nasai na ang Sanad ay Hasan.

At isinasabatas sa bawat lalaki at babaeng muslim na bigkasin niya sa bawat umaga at gabi ang *'Lá iláha illa 'Iláh, waḥdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul ḥamd, wa huwa 'alá kulli shay'in qadír'* ng isandaang ulit upang magkaroon ng proteksyon mula sa demonyo sa buong araw hanggang sa

gabi. Ayon ito sa naunang nabanggit na Hadith ni Abu Hurayrah ؓ na ang Propeta ﷺ ay nagsabi: "Sinuman ang magsabi ng '*Lá iláha illa 'lláh, wahdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul hamd, wa huwa 'alá kulli shay'in qadír*' sa araw ng isandaang ulit ay mapapasa-kanya ang katumbas ng papapalaya ng sampung alipin, at isusulat sa kanya ang isandaang kabutihan, at buburahin sa kanya ang isandaang kasalanan, at may proteksyon siya mula sa demonyo hanggang sa maghapon. At wala ng mas mainam pa sa ginawa niya maliban sa isang lalaki na ginawa niya ang mas higit pa roon. At sinuman ang nagsabi ng '*Subhanallah wa bihamdih*' sa isang araw ng isandaang ulit ay mabubura ang kasalanan niya kahit pa na kasindami ng bula ng dagat." Inulat nina al-Bukhari at Muslim.

**MGA PINAGSAMANG MAPAKIKINABANGANG
MABUTI**

MULA SA MGA AKLAT NI SHAYKH BIN BAZ

-Kaawaan nawa siya ni Allah-

At ito ay naglalaman ng mga Aklat na:

**1. PAGPAPALIWANAG HINGGIL SA KAHALAGAHAN
NG ISLAMIKONG KAALAMAN**

**2. ANG TAMANG AQIDAH AT ANG MGA
SUMASALUNGAT RITO**

**3. PAGPAPATATAG NG KATIBAYAN NG HATOL
HINGGIL SA NAGPAPA-SAKLOLO SA IBA KAY ALLAH,
O NANIWALA SA MGA MANGHUHULA, AT ITO AY
MAY TATLONG PAKSAIN:**

- A. Hatol hinggil sa pagpapa-saklolo sa Propeta ﷺ**
- B. Hatol hinggil sa pagpapa-saklolo sa Jinni, mga demonyo at ang pamamanata sa mga ito**
- C. Hatol hinggil sa pananalangin sa pamamagitan**

ng mga panalangin na Bid'ah at Shirkiyah
4. BABALA MULA SA BID'AH, AT ITO AY MAY APAT NA PAKSAIN: A. Hatol hinggil sa pagdiriwang ng kaarawan ng Propeta ﷺ at iba pa B. Hatol hinggil sa pagdiriwang ng gabi ng Isra' at Mi'raj C. Hatol hinggil sa pagdiriwang ng gabi ng ika-15 ng Sha'ban D. Babala hinggil sa habiling sinungaling ayon kay Shaykh Ahmad, ang tagapangalaga ng Masjid an-Nabawi
5. HATOL HINGGIL SA PANGGAGAWAY AT HULA AT ANUMANG MAY KINALAMAN RITO
6. BABALA LABAN SA PAGPAPATAYO NG MASJID SA LIBINGAN
7. ANG PAGLIBING SA LOOB NG MASJID AY KABILANG SA DAAN TUNGO SA SHIRK
8. ANG SALAH AT KAHALAGAHAN NITO

9. PAMAMARAAN NG SALAH NG PROPETA ﷺ
10. PARAAN NG SALAH NG MAY KARAMDAMAN
11. KAHIGTAN NG PAG-AAYUNO SA RAMADHAN, AT ANG QIYAMUL-LAYL KALAKIP ANG PAGPAPALIWANAG SA MGA MAHAHALAGANG BATAS NA LINGID SA KAALAMAN NG IILANG TAO
12. MGA PILING KAALAMAN HINGGIL SA HAJJ AT UMRAH
13. ANG MABUTING DAHILAN SA PAGESASABATAS NG HAJJ, MGA BATOL RITO AT MGA MAGAGANDANG ARAL
14. MGA MAHALAGANG PANANALIKSIK HINGGIL SA ZAKAH
15. Mga Piling Pagpapaliwanag Hinggil Sa Mga Mabuting Pangungusap Na Dua' at Dhikr Mula Sa Qur'an At Sunnah